

HE 75/2026 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ympäristönsuojelulakia.

Esityksellä pantaisiin täytäntöön teollisuuspäästöjä koskevan direktiivin muutokset.

Lain soveltamisalaan lisättäisiin muun muassa metallimineraalien kaivostoimintaa harjoittavat teollisuuslaitokset. Lisäksi lain soveltamisalaa laajennettaisiin myös nykyistä pienempiin sikojen ja siipikarjan eläinsuojiiin.

Teollisuuslaitosten päästöille olisi ympäristöluvassa määrättävä tiukimmat saavutettavissa olevat päästöraja-arvot. Laissa mahdollistettaisiin kuitenkin edelleen päästötasoja lievempien päästöraja-arvojen asettaminen silloin, jos vaaditut päästöraja-arvot johtaisivat kohtuuttoman korkeisiin kustannuksiin verrattuna saavutettaviin ympäristöhyötyihin.

Lakiin sisällytettäisiin teollisuuslaitoksia koskevat säännökset asetettavista lupamääräyksistä, jotka koskevat ympäristötehokkuuden vaihteluvälejä sekä vettä koskevia raja-arvoja. Näistä voitaisiin poiketa perustelluista syistä vastaavalla tavalla kuin päästöraja-arvoista.

Teollisuuspäästöjä koskevassa direktiivissä tarkoitettujen laitosten olisi otettava käyttöön ympäristöjärjestelmä, joka kattaa laitoksen ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan. Lisäksi toiminnanharjoittajia vaadittaisiin laatimaan osana ympäristöjärjestelmää siirtymäsuunnitelmasuunnitelma, miten laitokset siirtyvät toimimaan puhtaan tuotannon, kiertotalouden ja ilmaston neutraaliuden periaatteiden mukaisesti vuosien 2030–2050 välisenä aikana.

Lakiin lisättäisiin myös useita joustavuutta lisääviä poikkeamismahdollisuuksia, joilla mahdollistettaisiin nykyistä paremmin uusien tekniikoiden käyttöönotto ja tuettaisiin tutkimus- ja kehitystoimintaa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2026.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
PERUSTELUT	4
1 Asian tausta ja valmistelu	4
1.1 Tausta	4
1.2 Valmistelu	4
1.2.1 EU-säädöksen valmistelu	4
1.2.2 Hallituksen esityksen valmistelu	5
2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö	6
3 Nykytila ja sen arviointi	10
3.1 Yleistä	10
3.2 Teollisuuspäästädirektiivin soveltamisala	10
3.3 Päästöjen vähentäminen	12
3.4 Ympäristötehokkuus	12
3.5 Ympäristöjärjestelmät	13
3.6 Seuraamukset ja vahingonkorvaukset terveystaivaitoista	13
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	14
4.1 Keskeiset ehdotukset	14
4.1.1 Muutokset soveltamisalaan	14
4.1.2 Ympäristöjärjestelmä ja siirtymäsuunnitelmat	15
4.1.3 Ympäristötehokkuus	16
4.1.4 Päästöjen vähentäminen	17
4.1.5 Ympäristölaatuvaatimukset	18
4.1.6 Tietojen julkaisuvelvoitteet	18
4.1.7 Siirtymäsäännökset	18
4.2 Pääasialliset vaikutukset	18
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset	18
4.2.2 Vaikutukset viranomaisille	22
4.2.3 Ympäristö- ja ilmastovaikutukset	23
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	24
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset	24
5.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot	25
6 Lausuntopalaute	26
7 Säännöskohtaiset perustelut	29
8 Lakia alemman asteinen sääntely	46
9 Voimaantulo	47
10 Toimeenpano ja seuranta	49
11 Suhde perustuslakiin ja säätämijärjestys	49
11.1 Yleistä	49
11.2 Ympäristöperusoikeus	50
11.3 Elinkeinovapaus	51
11.4 Omaisuudensuoja	52
11.5 Yksityiselämän suoja	53
11.6 Asetuksenantovaltuudet	54
LAKIEHDOTUS	56
Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta	56

LIITE 1	72
LUVANVARAISET TOIMINNAT	72
LIITE 3	75
ELÄINSUOJAN JA TURKISTARHAN LUPA- JA TOIMIVALTARAJAN SEKÄ ELÄINSUOJAN ILMOITUKSENVARAISUUSRAJAN LASKEMISESSA KÄYTETTÄVÄT ELÄINYKSIKKÖKERTOIMET	75
LIITE 4	78
ILMOITUKSENVARAISET TOIMINNAT	78
LIITTEET	80
RINNAKKAISTEKSTI	80
Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta	80
ASETUSLUONNOS	123
ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta	123

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Teollisuuspäästädirektiivin (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi ((EU) 2024/1785) teollisuuden päästöistä (yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75/EU ja kaatopaikoista annetun neuvoston direktiivin 1999/31/EY muuttamisesta) muutos julkaistiin virallisessa lehdessä 15.7.2024. Samalla direktiivin otsikko muutettiin kuulumaan ”teollisuuden ja karjankasvatuksen päästöistä (yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi”. Direktiivin muutokset on pantava kansallisesti täytäntöön 1.7.2026 mennessä.

Direktiiviehdotus oli osa komission 11.12.2019 julkaisemaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa (COM(2019) 640 final), jonka mukaisesti komissio aikoi tarkastella uudelleen EU:n toimenpiteitä suurten teollisuuslaitosten aiheuttaman ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Direktiivin muutos liittyy myös Euroopan komission 12.5.2021 antamaan tiedonantoon toimintasuunnitelmasta kohti ilman, veden ja maaperän saasteettomuutta (COM(2021) 400 final), jossa direktiiviehdotuksen antaminen esitettiin yhtenä keskeisenä lainsäädäntöehdotuksena kohti saasteettomuutta. Direktiiviehdotus annettiin osana komission ns. päästöpakettia, joka sisälsi neljä lainsäädäntöehdotusta. Direktiiviehdotus muodosti yhtenäisen sääntelykokonaisuuden samanaikaisesti annetun teollisuuslaitosten ympäristötiedon raportointia ja teollisuuspäästöportaalia koskevan asetusehdotuksen (COM(2022) 157 final) kanssa. Molempien lainsäädäntöehdotusten soveltamisalassa olevista laitoksista ja säänneltävistä päästöistä säädetään yhtenäisesti.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1244 teollisuuslaitosten ympäristötietojen ilmoittamisesta, teollisuuspäästöportaalien perustamisesta ja asetuksen (EY) N:o 166/2006 kumoamisesta, jäljempänä päästöportaaliasetus, tuli voimaan 22.5.2024 ja sitä sovelletaan 1.1.2028 alkaen.

Hallituksen esityksellä tehtäisiin teollisuuspäästädirektiivin edellyttämät muutokset ympäristönsuojelulakiin.

1.2 Valmistelu

1.2.1 EU-säädöksen valmistelu

Valtioneuvosto päätti kannastaan (U 50/2022 vp) teollisuuspäästädirektiiviä koskevaan ehdotukseen kesäkuussa vuonna 2022 samanaikaisesti päästöportaaliehdotuksen kanssa (U 51/2022 vp). U-kirjelmä käsiteltiin eduskunnassa syksyllä vuonna 2022. Teollisuuspäästädirektiivin U-kirjelmä on julkaistu osoitteessa https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/U_50+2022.aspx. Jäsenmaiden neuvostossa saatiin neuvoteltua ehdotuksesta yleisnäkemyks 16.3.2023. Päästöportaaliasetuksen U-kirjelmä on julkaistu osoitteessa [U 51/2022 vp](https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/U_51+2022.aspx).

Euroopan parlamentissa teollisuuspäästädirektiivin muutoksesta äänestettiin ENVI-, AGRI- ja ITRE-valiokunnassa sekä täysistunnossa. Parlamentin täysistunto äänesti ehdotuksesta 11.7.2023, jolloin vahvistettiin parlamentin kanta muun muassa eläinsuojelijien osalta. Kolmikantaneuvottelut parlamentin, neuvoston (puheenjohtajamaana Espanja) ja komission

välillä alkoivat heinäkuussa 2023. Lopputulos saavutettiin kolmannessa trilogissa 28.11.2023. Lopullisesti teksti hyväksyttiin parlamentissa maaliskuussa ja neuvostossa huhtikuussa 2024. Suomessa neuvottelujen tukena oli kansallinen taustaryhmä, jonka toimikausi päättyi 31.12.2023.

Teollisuuspäästödirektiiviä koskevat muutokset Omnibus VIII -ehdotuksessa

Yritysten hallinnollisen taakan keventämiseksi komissio antoi 10.12.2025 ns. ympäristö-Omnibuspaketin (Omnibus VIII -ehdotukset, (COM(2025) 986 final)), joka sisältää muutoksia päivitetyn teollisuuspäästödirektiivin vaatimuksiin. Teollisuuspäästödirektiivistä ehdotetaan poistettavaksi tiettyjä vaatimuksia. Teollisuuslaitoksia koskeva vaatimus siirtymäsuunnitelman laatimisesta kaudella 2030–2050 kestävä, puhtaan, kiertotalouteen perustuvan, resurssitehokkaan ja ilmastoneutraalin talouden saavuttamiseksi vuoteen 2050 mennessä poistettaisiin. Samalla poistettaisiin muissa artikloissa olevat viittaukset siirtymäsuunnitelmaan sekä siirtymäsuunnitelman sisältöä koskeva komissiolle annettu toimivalta antaa delegoitu säädös.

Teollisuuslaitoksille lisättyä vaatimusta ympäristöjärjestelmän käyttöönottamiseksi yksinkertaistettaisiin monilta osin. Ympäristöjärjestelmä olisi mahdollista laatia yritystasolla laitostason sijaan. Vaatimus kemikaali-inventaarion sisällyttämisestä ympäristöjärjestelmään poistettaisiin. Vaatimus ympäristöjärjestelmän yhteenvetotietojen julkaisusta Internetissä säilytettäisiin, mutta komission velvoite julkaista täytäntöönpanopäätös julkaistavien tietojen yhteisestä muodosta poistettaisiin. Vaatimus ympäristöjärjestelmän ulkoisesta auditoinnista poistettaisiin. Ympäristöjärjestelmän käyttöönotolle annettaisiin kolme vuotta lisäaikaa 1.7.2030 asti.

Teollisuuspäästödirektiivin liitettä I koskien direktiivin soveltamisalassa olevia teollisuuslaitoksia muutettaisiin niin, että raudan ja teräksen tuotannon soveltamisalan määrittely olisi yhtenevä päästökauppadirektiivin (2003/87/EY) kanssa. Eläinsuojia soveltamisalaa koskevaa liitettä Ia ehdotetaan muutettavaksi niin, että luonnonmukaista kasvatustoimintaa harjoittavat siipikarjatilat rajattaisiin soveltamisalan ulkopuolelle. Lisäksi ehdotetaan muutosta, jossa emakosta vierottamattomia porsaita ei otettaisi huomioon eläinyksikkölaskennassa.

Teollisuuspäästödirektiivin liitettä V koskien suurten polttolaitosten teknisiä määräyksiä täydennettäisiin säännöksillä päästöraja-arvojen noudattamisesta tilanteissa, joissa poltetaan vetyä tai joissa poltetaan polttoaineita korkeahappisissa olosuhteissa.

Ehdotuksen käsittely Euroopan parlamentissa ja neuvostossa on kesken. Omnibus VIII -ehdotuksen mukaan muutokset tulisi laittaa täytäntöön 24 kuukauden kuluessa niiden voimaantulosta.

1.2.2 Hallituksen esityksen valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä ympäristöministeriössä. Lainvalmisteluhankkeen tiedot hankeikkunassa tunnuksella YM063:00/2024 (<https://ym.fi/hankesivu?tunnus=YM063:00/2024>).

Suomen ympäristökeskus on laatinut valmistelun tueksi raportin, joka on julkaistu 5.12.2025 [<http://hdl.handle.net/10138/611401>]. Teollisuuspäästödirektiivin ja päästöportaaliasetuksen muutosten kansallista seurantar ryhmää on kuultu esityksen valmistelun aikana. Seurantar ryhmän toimikausi on 4.10.2024-31.12.2026 ja ryhmä on kokoontunut tässä vaiheessa yhdeksän kertaa.

Seurantaryhmässä oli edustajat seuraavista tahoista: työ- ja elinkeinoministeriö, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, Suomen ympäristökeskus, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Kaakkois-Suomen ELY-keskus, KEHA-keskus, Suomen Kuntaliitto ry, Suomen luonnonsuojeluliitto ry, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Energiateollisuus ry, Metsäteollisuus ry, Kaivosteollisuus ry, Kemianteollisuus ry, Teknologiateollisuus ry, Metallinjalostajat ry ja Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry.

Esitys on ollut lausuntokierroksella 19.12.2025-13.2.2026 Lausuntopalvelu.fi -palvelussa (<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposallid=04f2ab95-f99d-41a8-abcc-8ad29c6d53d3>). Lausuntoa pyydettiin seuraavilta tahoilta: Akkuteollisuus ry, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Elintarviketeollisuusliitto ry, ELY-keskusten kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA-keskus), Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Etelä-Savon ELY-keskus, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Huittisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen, Hämeen ELY-keskus, Ilmajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, Itä-Suomen aluehallintovirasto, Kaakkois-Suomi ELY-keskus, Kainuun ELY-keskus, Kaivosteollisuus ry, Kemianteollisuus ry, Keski-Suomen ELY-keskus, Kierrätysteollisuus ry, Kolttien kyläkokous, Korkein hallinto-oikeus, Laitilan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen, Lapin ELY-keskus, Loimaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, Maa- ja metsätalousministeriö, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Metallinjalostajat ry, Metsäteollisuus ry, Natur och Miljö rf, Oikeusministeriö, Pirkanmaan ELY-keskus, Pohjois-Karjalan ELY-keskus, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Pohjois-Savon ELY-keskus, Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, Saamelaiskäräjät, Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, Suomen Kiertovoima ry, Suomen Kuntaliitto ry, Suomen luonnonsuojeluliitto ry, Suomen ympäristökeskus (Syke), Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f., Teknologiateollisuus ry, Työ- ja elinkeinoministeriö, Uudenkaarlepyyn kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen, Uudenmaan ELY-keskus, Vaasan hallinto-oikeus, Valtiovarainministeriö, Varsinais-Suomen ELY-keskus, Ympäristönsuojeluviranhaltijat ry, Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry sekä Ålands landskapsregering.

Lausuntokierroksen tueksi ympäristöministeriö järjesti 3.2.2026 teollisuuspäästödirektiivin täytäntöönpanon kuulemistilaisuuden, jossa esiteltiin hallituksen esitysluonnosta ja Suomen ympäristökeskuksen laatimaa vaikutusten arviointia. Eräiltä sidosryhmiltä (Energiateollisuus ry, Suomen luonnonsuojeluliitto ry, Lupa- ja valvontavirasto sekä Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry) oli pyydetty etukäteen kommenttipuheenvuorot, jonka lisäksi tilaisuudessa sai esittää kysymyksiä ja kommentteja kirjallisesti ja suullisesti. Tilaisuuteen osallistui 108 henkilöä.

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

Teollisuuspäästödirektiivin muutoksen tarkoituksena on vähentää suurista teollisuuslaitoksista ja eläinsuojista aiheutuvia päästöjä ilmaan, veteen ja maaperään sekä päästöistä johtuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. Muutoksella päivitettiin teollisuuslaitosten ja eläinsuojien ympäristölupamenettelyn vähimmäisvaatimuksia koskevaa EU:n lainsäädäntöä. Teollisuuspäästödirektiivin muutos edistää myös kansalaisten tiedonsaantia teollisuuden päästöistä ja niihin liittyvistä menettelyistä sekä vahvistaa kansalaisten osallistumisoikeuksia laitosten lupamenettelyissä. Lisäksi päästöjä koskevaa sääntelyä on muutettu vastaamaan paremmin unionin ilmasto-, energia- ja kiertotalouspolitiikan tavoitteita.

Teollisuuspäästödirektiivin muutoksessa laajennettiin direktiivin soveltamisalaa, muutettiin kaikkia laitoksia koskevia yleisiä vaatimuksia, täsmennettiin ympäristölupien lupamääräysten asettamista ja parhaan käyttökelpoisen tekniikan päätelmien laatimista, vahvistettiin kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumisoikeuksia, edistettiin teollisten innovaatioiden

käyttöönottoa, edellytettiin teollisuudelta siirtymäsuunnitelmat kohti puhdasta tuotantoa, kiertotaloutta ja ilmastoneutraalia toimintaa, säädettiin yksityiskohtaisemmin rangaistuksista ja haitankärsijöille mahdollisuus saada korvauksia teollisuuslaitosten tai eläinsuojien aiheuttamista terveyshaitoista. Lisäksi teollisuuspäästödirektiiviin tuli useita teknisiä muutoksia ja muutoksia siirretyn säädösvallan käyttöön.

Teollisuuspäästödirektiivin muutoksessa laajennettiin direktiivin soveltamisalaa muun muassa laskemalla sikojen ja siipikarjan eläinsuojien soveltamisalakynnystä merkittävästi. Lisäksi soveltamisalaan lisättiin metalli- ja teollisuusmineraalien kaivostoiminta sekä akkujen valmistuslaitokset. Direktiiviin tehtiin myös täsmennyksiä keramiikka- ja rautametallien jalostusteollisuuden laitosmääritelmiin ja jätteitä käsittelevien laitosten määritelmiin. Jatkossa myös kaatopaikoille voitaisiin laatia parasta käyttökelpoista tekniikkaa koskevat päätelmät (EU-lainsäädännössä käytetään termiä BAT-päätelmät).

Teollisuuspäästödirektiivissä painotetaan jatkossa ympäristönsuojelun rinnalla terveydensuojelua. Terveystensuojelu lisättiin direktiivin tavoitteisiin ja niihin artikloihin, joissa viitataan ympäristönsuojeluun. Yleisiä ympäristöluvan vaatimuksia täydennettiin niin, että niissä otetaan paremmin huomioon materiaalien ja veden uudelleenkäyttö. Kaikkien teollisuuslaitosten (lukuun ottamatta eläinsuojia) on otettava käyttöön ympäristöjärjestelmä. Ympäristöjärjestelmän käyttöönottoa ei ole aiemmin vaadittu direktiivissä, mutta ympäristöjärjestelmän käyttö on ollut mukana kaikkien teollisuuslaitosten päivitettyissä BAT-päätelmissä ei-sitovana vaatimuksena. Direktiivissä säädetään ympäristöjärjestelmän vähimmäisvaatimuksista.

Ympäristöjärjestelmän on oltava kunkin toimialan BAT-päätelmien mukainen ja sisällettävä tavoitteet jätteen määrän vähentämiseksi, energiatehokkuuden ja veden uudelleenkäytön optimoimiseksi sekä laitoksella käytettävien vaarallisten aineiden ympäristöriskien pienentämiseksi. Lisäksi ympäristöjärjestelmään on sisällytettävä laajemmin ympäristöä koskevat tavoitteet ja toimenpiteet niiden saavuttamiseksi. Järjestelmään on sisällytettävä toimialakohtaisten BAT-päätelmien vertailuarvot, teollisuuslaitoksen siirtymäsuunnitelma sekä laitoksen vaarallisten kemikaalien kemikaaliluettelo ja niiden riskinarvio, sekä arvio mahdollisuudesta vaarallisten kemikaalien korvaamisesta haitattomilla vaihtoehdoilla. Laitosten ympäristöjärjestelmät tulee saattaa julkisiksi tietoverkossa. Jos laitokseen sovelletaan energiatehokkuusdirektiivin (2012/27/EU) 8 artiklan ja liitteen VI mukaista pakollista energiakatselmusta tai energianhallintajärjestelmää, sen toimenpiteet ja niiden toteuttamisen seuranta on otettava ne osaksi ympäristöjärjestelmää.

Päästörajojen asettamisen lähtökohdaksi asetettiin tiukimmat BAT-päätelmien mukaisilla tekniikoilla saavutettavat päästötasot, kuitenkin niin, että päästörajat eivät ylittäisi BAT-päästötasojen vaihteluväliä. Päästörajojen asettamista varten toiminnanharjoittaja laatii arvion mahdollisuuksista saavuttaa BAT-päästötasojen vaihteluvälin alaraja sekä tiukin mahdollinen laitoksella saavutettavissa oleva päästötaso. Lupamääräyksissä asetetaan myös BAT-päätelmien mukaiset sitovat ympäristötehokkuuden vaihteluvälit ja veden kulutuksen ja käytön raja-arvot, jos näitä on annettu BAT-päätelmissä.

BAT-päätelmien päästötasoista olisi edelleen mahdollista poiketa poikkeamismenettelyä käyttäen. Vastaava poikkeamismahdollisuus koskee myös ympäristötehokkuuden arvoja. Päästötasoja koskevaa BAT-poikkeamismenettelyä täsmennettiin niin, että direktiiviehdotuksen liitteessä II esitetään yleiset periaatteet BAT-poikkeamien arvioimiseksi, ja toimivaltainen viranomaisarvioi poikkeaman perusteet jatkossa neljän vuoden välein. Komission täytäntöönpanopäätöksellä hyväksyttäisiin yhteinen menettely kohtuuttomien kustannusten

arvioimiseksi. Jos BAT-poikkeama myönnetään, toiminnanharjoittajan tulee tarvittaessa seurata poikkeamaa koskevan päästön ympäristövaikutuksia.

Teollisuuspäästödirektiivin muutoksella parannettiin yleisön tiedonsaantia ja osallistumisoikeuksia ympäristölupa- ja valvontamenettelyissä. Ympäristölupapäätösten lisäksi myös keskeiset valvontaan liittyvät tiedot, muun muassa päästömittausten tulokset, lupamääräysten mukaisesti toteutetut ympäristötilan seurannat ja eläinsuojien tarkastusmuistiot tulee jatkossa saattaa nähtäville yleisessä tietoverkossa. Yleisön tiedonsaantia ja osallistumisoikeuksia parannettiin koskemaan kaikkia tilanteita, joissa lupaa muutetaan. Yleisön osallistumisoikeuksia täsmennettiin lisäksi jäsenvaltion rajat ylittävien vaikutusten osalta.

Osallistumisoikeuksia laajennettiin lisäksi muutoksenhakutilanteissa. Asianosaisten muutoksenhakuoikeutta ei saa direktiivin soveltamisalaan kuuluvien laitosten kohdalla rajoittaa koskemaan vain niitä tahoja, jotka ovat osallistuneet laitosta koskevan ympäristöluvan myöntämisvaiheeseen. Lisäksi muutoksenhakumenettelyn on oltava oikeudenmukainen ja oikein ajoitettu, eikä se saa olla kohtuuttoman kallis. Muutoksenhakumenettelyn on sisällettävä tarvittavat turvaamistoimet.

Voimassa olevan direktiivin poikkeusta parhaan käyttökelpoisen tekniikan noudattamisesta uusien tekniikoiden testaamiseksi pidennettiin yhdeksästä kuukaudesta 30 kuukauteen. Komissio perustaa uuden teollisuuden muutosta ja päästöjä käsittelevän innovaatiokeskuksen (INCITE). Keskuksen toiminnan yksityiskohdista säädetään komission täytäntöönpanopäätöksellä. Keskus kerää tietoa teollisista innovaatioista hyödynnettäväksi BAT-päätelmien laatimismenettelyssä. Jos BAT-päätelmien laatimisen yhteydessä tunnistetaan innovatiivisia tekniikoita, joiden käyttöönotto voi viedä pidemmän ajan, niiden käyttöönottoa varten voidaan antaa kuuden vuoden täytäntöönpanoaika nykyisen neljän vuoden BAT-päätelmien täytäntöönpanoajan sijasta.

Teollisuuslaitosten on laadittava siirtymäsuunnitelmat vuosille 2030–2050. Vaatimus ei koske eläinsuojia. Suunnitelman sisällöstä päätetään komission delegoidulla säädöksellä vuonna 2028. Energiaintensiivisen teollisuuden tulee toimittaa siirtymäsuunnitelmat kesäkuussa 2030 ja saattaa ne osaksi laitoksen ympäristöjärjestelmää vuoden 2031 loppuun mennessä. Muun teollisuuden siirtymäsuunnitelmat otetaan huomioon siinä vaiheessa, kun toimialan julkaistuja BAT-päätelmiä tulee noudattaa neljän vuoden määräajan päätyttyä.

Muutoksessa teollisuuspäästödirektiivin soveltamisalaa laajennettiin aiempaa useampiin eläinsuojiiin. Laajentaminen tuo EU-laajuisesti lähes 17 000 eläintilaa teollisuuspäästödirektiivin piiriin. Yhteensä tiloja tulee olemaan lähes 39 000, mikä vastaa noin 30 prosenttia kotieläintiloista ja noin 75 prosenttia sioista ja siipikarjasta. Tilat vastaavat noin kolmanneksesta EU:n ammoniakkipäästöistä. Direktiivin vaatimusten soveltaminen alkaa vasta vuonna 2030, jolloin tilamäärät ovat todennäköisesti erilaiset.

Teollisuuspäästödirektiivin muutoksessa säädetään kevennetystä lupamenettelystä eläinsuojille. Kevennetty lupamenettely koskee sekä voimassa olevan direktiivin soveltamisalassa olevia sika- ja siipikarjatiloja sekä soveltamisalarajan laskemisen seurauksena soveltamisalaan lisättyjä sika- ja siipikarjatiloja. Kevennetyssä menettelyssä on käytössä yhdistämissääntö, jonka mukaan toisiaan lähellä sijaitsevien tai keskenään taloudellisessa tai oikeudellisessa yhteydessä olevia toimintoja voidaan pitää yhtenä laitoksena. Muilta osin eläinsuojien vaatimukset ovat kevennettyjä verrattuna muiden teollisuuslaitosten vähimmäisvaatimuksiin. Teollisuuspäästödirektiivissä säädetään eläinsuojien lupahakemusten

vähimmäissisällöstä. Toiminnanharjoittajaa koskee velvollisuus ilmoittaa toimivaltaiselle viranomaiselle laitoksen toiminnassa tapahtuvista merkittävistä muutoksista.

Teollisuuspäästödirektiivin päivittämisen yhteydessä eläinsuojien kapasiteettirajat muuttuivat eläinpaikkojen määrästä eläinyksikkömääriin. Muutoksen jälkeen pystytään paremmin ottamaan huomioon yhdistelmätilat eli tilat, joilla on esimerkiksi useita erityyppisiä sikoja tai sekä sikojen että siipikarjan tuotantoa.

Siirtymäajan jälkeen direktiivin soveltamisalaan kuuluvien laitosten tulee toimia yhdenmukaisia edellytyksiä koskevien toimintasääntöjen (UCOL) mukaan. Komission tulisi antaa viimeistään 1.9.2026 täytäntöönpanosäädös, jolla toimintasäännöt vahvistetaan. Toimintasääntöjen laadinta muistuttaa BAT-vertailuasiakirjojen päivystystä, sisältäen oleellisena osana tietojenvaihdon jäsenvaltioiden, asianomaisten toimialojen ja järjestöjen sekä komission välillä.

Teollisuuspäästödirektiivin muutosten mukaan seuraamusten tulisi sisältää hallinnollisia maksuja, jotka poistavat rikkomuksesta saadun taloudellisen hyödyn. Kaikkien vakavimpien rikkomusten maksu tulisi olla vähintään 3 prosenttia oikeushenkilön vuotuisesta liikevaihdosta EU:ssa. Jäsenmaa voi myös tai vaihtoehtoisesti ottaa käyttöön rikosoikeudelliset seuraamukset, jotka korvaisivat osittain tai kokonaan hallinnolliset maksut. Teollisuuspäästödirektiiviin lisättiin uusi artikla terveyshaittoja koskevista vahingonkorvauksista. Vahingonkorvauksia tulisi voida saada rikkomuksesta vastaavilta luonnollisilta henkilöiltä ja oikeushenkilöiltä.

Teollisuuspäästödirektiivin kanssa saman aikaan käsiteltiin päästöportaaliasetusta. Asetuksella pannaan täytäntöön YK:n Euroopan talousalueen Århusin yleissopimuksen epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevista rekistereistä laaditun PRTR-pöytäkirjan mukaiset vaatimukset, jotka on saatettu Suomessa voimaan asetuksella (SopS 22/2009). Päästöportaalien perustamisen tavoitteena on parantaa mahdollisuuksia saada käyttöön tietoa ympäristöön vaikuttavista tekijöistä ja luoda mahdollisuuksia vaikuttaa elinympäristöä koskevaan päätöksentekoon. Päästöportaaliasetuksella laajennetaan ja täsmennetään toiminnanharjoittajien raportointia toimivaltaisille viranomaisille, jäsenvaltioiden raportointivelvollisuutta toiminnoista ja niiden päästöistä, sekä määrätään verkkopalvelun sisällöstä ja muodosta sekä täsmennetään jäsenvaltioiden velvollisuutta säätää asetuksen vastaisen toiminnan seuraamuksista. Asetuksen liitteen 1 muutosten myötä raportointivelvollisuus laajenee 20–50 MW polttolaitoksiin, tuotantokapasiteetiltaan yli 500 t/a kalankasvattamoihin, teollisuuspäästödirektiivin soveltamisalan laajenemisen myötä joihinkin eläinsuojiiin sekä vedyn tuotantoon veden elektrolyysillä, kun kynnysarvona on teollisen mittakaavan laitos. Yhdyskuntajätevedenpuhdistamoiden ja kaivosten osalta ei tullut muutosta, mutta laivanrakentamiseen ja maalaamiseen lisätään laivojen purku.

Nykyisen E-PRTR-asetuksen (EY) N:o 166/2006 mukaan tiedot raportoidaan laitostason osalta, mutta päästöportaaliasetukseen mukaan raportointivelvollisuus koskee laitostasoa. Toiminnanharjoittajan on raportoitava toimivaltaiselle viranomaiselle ilmaan, vesiin ja maaperään johdettavat asetuksen liitteen II mukaiset päästöt, joiden muutoksista komissio julkaisee erillisen täytäntöönpanosäädöksen. Raportoivat tiedot laajenevat koskemaan veden, energian ja raaka-aineiden käyttöä. Päästöjen suhteuttamiseksi toimintaan raportoidaan tuotannon määrä (jo nyt komission täytäntöönpanopäätöksen mukaan pakollinen vuodesta 2023 alkaen) ja toiminta-aika vuodessa (nyt vapaaehtoinen). Jäsenvaltio voi päättää, että se määrittää päästöt eläinsuojien pitäjien ja kalankasvattajien puolesta. Jäsenvaltion julkaistava toiminnanharjoittajien toimittamat tiedot internetissä järjestelmällisesti, ilmaiseksi ja rajoittamatta pääsyä rekisteröityneille käyttäjille. Lisäksi asetuksen 6 artiklan 10 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on vahvistettava päivämäärä, johon

mennessä toiminnanharjoittajien on toimitettava tässä artiklassa tarkoitetut tiedot toimivaltaisille viranomaisille. Luottamuksellisten tietojen käsittelystä on säädetty artiklassa 11.

3 Nykytila ja sen arviointi

3.1 Yleistä

Ympäristönsuojelulakia (527/2014) sovelletaan teolliseen ja muuhun toimintaan, josta aiheutuu tai saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista. Lakia sovelletaan myös toimintaan, jossa syntyy jätettä, sekä jätteen käsittelyyn. Lain tarkoituksena on: 1) ehkäistä ympäristön pilaantumista ja sen vaaraa, ehkäistä ja vähentää päästöjä sekä poistaa pilaantumisesta aiheutuvia haittoja ja torjua ympäristövahinkoja; 2) turvata terveellinen ja viihtyisä sekä luonnontaloudellisesti kestävä ja monimuotoinen ympäristö, tukea kestävää kehitystä sekä torjua ilmastonmuutosta; 3) edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä sekä vähentää jätteiden määrää ja haitallisuutta ja ehkäistä jätteistä aiheutuvia haitallisia vaikutuksia; 4) tehostaa ympäristöä pilaavan toiminnan vaikutusten arviointia ja huomioon ottamista kokonaisuutena; sekä 5) parantaa kansalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa ympäristöä koskevaan päätöksentekoon.

Teollisuuspäästädirektiivin vaatimukset on pääosin laitettu täytäntöön ympäristönsuojelulaissa. Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan, josta säädetään lain liitteen 1 taulukossa 1 (direktiivilaitos) ja taulukossa 2, on oltava lupa (ympäristölupa). Direktiivilaitoksiin sovelletaan ympäristönsuojelulain 7 luvun (Direktiivilaitoksen lupaharkinta) säännöksiä sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään. Direktiivilaitoksia koskevaan lukuun sisältyvät muun muassa päätelmien noudattamiseen liittyvät säännökset ja siinä säädetään energiankäytön tehokkuutta koskevista määräyksistä. Ympäristönsuojelulaissa on säädetty, että päätelmiä noudatetaan Suomessa sellaisenaan ilman erillistä toimialakohtaista täytäntöönpanolainsäädäntöä.

Ympäristönsuojelulaki on tullut voimaan 2014. Ympäristönsuojelulain toimivuus- ja vaikuttavuusarviointi laadittiin vuonna 2022 osana valtioneuvoston selitys- ja tutkimustoimintaa (Mikko Attila, Ari Ekroos, Timo Jouttijärvi, Aira Kokko, Suvi Kolu, Paula Leskinen, Kimmo Silvo ja Jouko Tuomainen; <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-028-8>). Arvioinnin mukaan lakiuudistus ja siihen myöhemmin tehdyt muutokset ovat kokonaisuutena arvioiden onnistuneet kohtuullisen hyvin. Lain nähdään toimivan asetettujen tavoitteiden mukaisesti eikä siinä katsota yleisesti olevan suuria korjaustarpeita. Arvioinnin yhtenä osana tarkasteltiin direktiivilaitoksia koskevaa menettelyä luvan tarkistamisesta uusien päätelmien vuoksi. Menettelyä pidettiin kohtalaisen selkeänä ja menettelyyn liittyvää neljän vuoden määräaika päätelmien julkaisusta niiden noudattamiseen sekä kuuden kuukauden määräaika toiminnanharjoittajan valvontaviranomaiselle toimittamalle selvitykselle luvan tarkistamisen tarpeesta pidetään keskimäärin riittävinä. Haasteina nousivat esiin laitoksen pääasiallisen toiminnan määrittämistä ja laitoksen toimintaan sovellettavien päätelmien hahmottamista sekä sitä, että tarkistuksen yhteyteen halutaan usein sisällyttää muitakin muutoksia, minkä nähtiin aiheuttavan lupaviranomaiselle aikataulu- ja resurssiongelmaa.

3.2 Teollisuuspäästädirektiivin soveltamisala

Voimassa olevan teollisuuspäästädirektiivin soveltamisalaan kuuluu EU:ssa noin 52 000 laitosta. Yhdessä laitoksessa voi olla useampia direktiivin soveltamisalaan kuuluvia toimintoja. Suomessa direktiivin soveltamisalaan kuuluu noin 1 300 toimintoa yhteensä 910 laitoksessa.

Kaivosteollisuus

Kaivosteollisuus ei ole aiemmin kuulunut teollisuuspäästödirektiivin soveltamisalaan, vaikka osa kaivosten laitoskokonaisuuksien toiminnoista on ollut teollisuuspäästödirektiivin alaisia. Esimerkkeinä tästä ovat kaivokset, joissa rikastamon tai metallitehtaan prosesseihin kuuluu metallurgisia prosesseja sekä kaivosten jätealueet, joihin sijoitetaan jätteitä, jotka eivät luokituta kaivannaisjätteiksi tai pienempi osa samalle jätealueelle sijoitettavista jätteistä luokituu kaivannaisjätteeksi.

Teollisuuspäästödirektiivin ja E-PRTR-asetuksen päivityksen yhteydessä määriteltiin niiden kytkeytymistä moniin muihin EU:n ympäristösäädöksiin, muttei kuitenkaan kytkeytymistä kaivannaisjätedirektiiviin. Metallimalmien kaivostoimintaan sovelletaan siis jatkossa kaivannaisjätedirektiiviä ja teollisuuspäästödirektiiviä rinnakkain, ja kaivostoiminnan päättymisen jälkeisen kunnostamisen vaatimustasoa tullaan jatkossa tarkastelemaan rinnakkain molempien direktiivien näkökulmasta. Kaivannaisjätehuoltoa koskevat kaivannaisjätedirektiivin velvoitteet, kun taas louhintaa ja kaivosalueen käsittelytoimintoja teollisuuspäästödirektiivin velvoitteet.

Eläinsuojat

Eläinsuojan toimintaan tulee olla ajantasainen ympäristönsuojelulain edellyttämä lupa- tai 10 a luvun mukainen ilmoituspäätös. Luvan- ja ilmoituksenvaraisuuden laskemisessa käytettävistä eläinyksikkökertoimista säädetään lain liitteessä 3.

Ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 1 kohdassa 11 säädetään eläinsuojista, jotka kuuluvat teollisuuspäästödirektiivin soveltamisalaan. Ympäristölupa tarvitaan siipikarjakasvattamoille, kun siipikarjapaikkoja on yli 40 000 ja sikaloille, kun tuotantosikojen (yli 30 kg:n painoisia) paikkoja on yli 2 000 tai kun emakkopaikkoja on yli 750. Ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohdassa 11 säädetään eläinsuojista, joilta edellytetään ympäristölupaa. Ympäristölupa tarvitaan eläinsuojalle, joka on tarkoitettu vähintään 300 lypsylehmälle, 500 lihanaudalle tai 600 emolehmälle taikka muulle eläinsuojalle, jonka kokonaiseläinyksikkömäärä liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 3 000.

Ilmoituksenvarainen on eläinsuoja, joka on tarkoitettu vähintään 50 lypsylehmälle, vähintään 100 lihanaudalle, vähintään 130 emolehmälle, vähintään 60 hevoselle tai ponille, vähintään 250 uuhelle tai vuohelle, vähintään 100 täysikasvuiselle emakolle, vähintään 250 lihasialle, vähintään 4 000 munituskanalle tai vähintään 10 000 broilerille ja joka ei ole ympäristöluvanvarainen ympäristönsuojelulain liitteen 1 perusteella.

Ilmoituksenvarainen on myös eläinsuoja, joka on tarkoitettu yhdelle tai usealle muulle kuin a kohdassa mainitulle liitteessä 3 tarkoitettulle eläinlajille, jonka kokonaiseläinyksikkömäärä liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 250 ja joka ei ole ympäristöluvanvarainen liitteen 1 perusteella. Lisäksi ilmoituksenvaraisia ovat eläinsuojat, jotka on tarkoitettu usealle a tai b kohdassa tarkoitettulle tuotantoeläimelle ja joka ei ole suoraan ilmoituksenvarainen a kohdassa mainitun tuotantoeläimen eläinmäärän perusteella.

Ruokaviraston eläinmääräaineiston mukaan emakoita oli vuoden 2024 lopussa noin 69 000 kappaletta (noin 280 tilalla) ja lihasikoja noin 450 000 (noin 580 tilalla). Siipikarjaa oli yhteensä noin 16,9 miljoonaa (noin 440 tilalla). Yli 95 prosenttia sioista ja siipikarjasta kasvatetaan vain yhteen eläinlajiin erikoistuneilla tiloilla.

Eläinsuojien uusien soveltamisalarajojen vaikutuksia direktiivin piiriin tulevien sikojen ja siipikarjan tuotantoyksiköiden lukumääriin tarkasteltiin Ruokavirastosta saatujen tilakohtaisten

eläinmäärätilastojen pohjalta. Tilastot edustivat loppuvuoden 2024 tilannetta. Tilastotiedoissa olivat tiedot tiloilla olevista kaikista eläimistä (sikojen ja siipikarjan lisäksi naudat, vuohet ja lampaat), mutta tarkastelussa huomio keskitettiin tiloihin, joilla oli sikoja tai siipikarjaa, tai molempia näitä eläinlajeja. Tiloilla saattoi olla näiden lisäksi myös muita eläimiä, mutta niitä ei tarkastelussa huomioitu.

3.3 Päästöjen vähentäminen

Ympäristönsuojelulain 7 luvussa säädetään päätelmien soveltamisesta ympäristölupaharkinnassa. Päätelmiä on noudatettava parhaan käyttökelpoisen tekniikan noudattamisen varmistamiseksi. Direktiivilaitoksen päästöraja-arvojen, tarkkailun ja muiden lupamääräysten on perustuttava päätelmiin. Laitoksen päästöraja-arvot on määrättävä niin, ettei päätelmissä kuvattuja enimmäispäästötasoja ylitetä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa. Direktiivilaitoksia koskevassa luvussa säädetään lisäksi päästötasoista poikkeamisesta. Voimassa olevan teollisuuspäästädirektiivin mukaan toimivaltaisen viranomaisen on asetettava laitoksen päästöraajat päätelmien päästöjen vaihteluvälin mukaisesti. Päästötasoja lievempien raja-arvojen määräämisen edellytyksenä on, että päästötasojen saavuttaminen johtaisi suhteettoman suuriin kustannuksiin ympäristöhyötyihin verrattuna (BAT-poikkeama).

Eläinsuojien osalta Suomen ympäristökeskus on arvioinut, että teollisuuspäästädirektiivin soveltamisalan eläinyksikkörajan ylittävien sika- ja siipikarjatilojen lantaperäiset (lannankäsittely ja -levitys) ammoniakkipäästöt vastaavat noin 13 prosenttia Suomen kaikista lantaperäisistä ammoniakkipäästöistä ja noin 11 prosenttia maatalouden kaikista ammoniakkipäästöistä. Ruuansulatuksesta, lannankäsittelystä ja lannan levityksestä peräisin olevat metaani ja dityppioksidipäästöt muodostavat puolestaan noin 4 prosenttia maan vastaavista kokonaispäästöistä, ja noin 2 prosenttia maataloussektorin kaikista kasvihuonekaasupäästöistä.

Kaivannaisteollisuuden osalta ei ole käytettävissä yhteenvetotietoja teollisuudenalan päästöistä Suomessa.

3.4 Ympäristötehokkuus

Ympäristönsuojelulain 7 luvussa säädetään myös energian käytön tehokkuutta koskevista määräyksistä. Teollisuuspäästädirektiivin mukaan laitoksia on käytettävä siten, että niiden energiankäyttö on tehokasta. Energian tehokkaalla käytöllä tarkoitetaan myös sen tehokasta tuotantoa ja hankintaa. Energiatehokkuuteen liittyvät velvollisuudet on kansallisesti pantu täytäntöön ympäristönsuojelulain 8 §:n 1 momentin 2 kohdan sekä 74 §:n sääntelyllä sekä päätelmien täytäntöönpanoa koskevien vaatimuksen kautta. Velvoite energian tehokkaasta käytöstä sisältyy myös parhaan käyttökelpoisen tekniikan käytön velvoitteeseen. 74 §:ssä säädetään energian käytön tehokkuutta koskevista määräyksistä 8 §:n 1 momentin 2 kohdan velvoitteen tarkemmaksi toteuttamiseksi. Energian käytön tehokkuudesta säädetään myös energiatehokkuusdirektiivissä. Energiatehokkuusdirektiivi asettaa jäsenvaltioille sitovia energian käytön tehokkuutta koskevia vaatimuksia. Energiatehokkuusdirektiivin muutos, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/1791 energiatehokkuudesta ja asetuksen (EU) 2023/955 muuttamisesta, annettiin 13.9.2023. Muutoksia koskeva laki energiatehokkuuslain muuttamisesta on tullut voimaan 1.1.2026 (energiatehokkuuslaki 1429/2014, muutoslaki 1382/2025).

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan päätelmissä on jo sisällytetty kuvausta ympäristötehokkuudesta ja vaihteluväleistä, mutta näitä ei nykyisin sovelleta samalla tavalla sitovina, kuin päästötasojen vaihteluvälejä.

3.5 Ympäristöjärjestelmät

Ympäristönsuojelulaissa ei ole säännöksiä ympäristöjärjestelmistä eikä veloitetta ympäristöjärjestelmän käyttöönotolle. Vapaaehtoisesta osallistumisesta ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään annetussa laissa (121/2011) säädetään organisaatioiden vapaaehtoisesta osallistumisesta yhteisön ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS-järjestelmä) ja asetuksen (EY) N:o 761/2001 ja komission päätösten 2001/681/EY ja 2006/193/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1221/2009 täytäntöönpanon kannalta tarpeellisista seikoista. EMAS-järjestelmä on vapaaehtoinen järjestelmä organisaatioille, jotka pyrkivät parantamaan ympäristönsuojelunsa tasoa.

Suurimmalla osalla Suomen direktiivilaitoksilla on käytössä jokin ympäristöjärjestelmä. Ympäristönsuojelun valvonta- ja kuormitustietojärjestelmästä (jäljempänä YLVA-järjestelmä) kerättyjen tietojen perusteella maaliskuussa 2025 yhteensä noin 500 teollisuuspäästödirektiivin tai päästöportaaliasetuksen laitoksella oli käytössä jokin ympäristöjärjestelmä. Useimmiten kyseessä on ISO 14001 -standardin mukainen järjestelmä. Muutamilla laitoksista on käytössä EMAS-järjestelmä. YLVA-järjestelmän tiedot eivät kuitenkaan välttämättä ole ajantasaisia, koska raportointi tältä osin on vapaaehtoista direktiivilaitoksille, eikä sinne tallenneta tietoa siitä, onko ympäristöjärjestelmä auditoitu.

3.6 Seuraamukset ja vahingonkorvaukset terveyshaitoista

Teollisuuspäästödirektiivin seuraamuksia koskeva 79 artiklan muutosten mukaan seuraamusten tulisi sisältää hallinnollisia maksuja, jotka poistavat rikkomuksesta saadun taloudellisen hyödyn. Kaikkien vakavimpien rikkomusten maksu tulisi olla vähintään 3 prosenttia oikeushenkilön vuotuisesta liikevaihdosta EU:ssa. Jäsenmaa voi myös tai vaihtoehtoisesti ottaa käyttöön rikosoikeudelliset seuraamukset, jotka korvaisivat osittain tai kokonaan hallinnolliset maksut. Seuraamuksia asetettaessa tulisi ottaa huomioon rikkomuksen vakavuus, ympäristövaikutusten merkittävyys (vaikutukset kansalaisiin ja ympäristöön) sekä rikkomuksen toistuvuus.

Voimassa olevan kansallisen lainsäädännön asiaa koskevat säännökset ovat ympäristönsuojelulaissa ja rikoslaissa. Rangaistus ympäristön turmelemisesta säädetään rikoslain (39/1889) ympäristörikoksia koskevan 48 luvun 1–4 §:ssä ja rangaistus ympäristönsuojelulain rikkomisesta ympäristönsuojelulain 225 §:ssä. Lisäksi rikoksiin soveltuvat rikoslain yleiset säännökset rikoksen taloudellisten hyötyjen menettämisestä ja yhteisösakosta. Samanaikaisesti tämän lakiehdotuksen valmistelun kanssa on oikeusministeriössä vireillä ympäristörikosdirektiivin täytäntöönpano (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1203 ympäristön suojelusta rikosoikeudellisin keinoin ja direktiivien 2008/99/EY ja 2009/123/EY korvaamisesta) (hankeikkuna nro [OM034:00/2024](#)). Ympäristörikosdirektiivissä on muun muassa sääntelyä yhteisösakosta, joka vaikuttaisi edellyttävän muutoksia rikoslakiin.

Koska teollisuuspäästödirektiivin mukaan hallinnollisten maksujen vaihtoehtona on rikosoikeudelliset seuraamukset, joiden arvioidaan sisältyvän voimassa olevaan kansalliseen lainsäädäntöön riittävästi, eivät 79 artiklan muutokset edellytä kansallisia lainsäädännöllisiä täytäntöönpanotoimia. Myös ympäristörikosdirektiivin tuleva kansallinen täytäntöönpano tukee

tätä. Lisäksi lainvalmistelussa on arvioitu, että voimassa oleva rikosoikeudellinen sääntely kattaa myös teollisuuspäästödirektiivin muutokset, eikä siis teollisuuspäästödirektiivin johdosta tehtävät muutokset edellytä muutoksia rangaistuksia koskeviin pykäliin.

Teollisuuspäästödirektiiviin lisättiin uusi 79 a artikla terveyshaittoja koskevista vahingonkorvauksista. Vahingonkorvauksia tulisi voida saada rikkomuksesta vastaavilta luonnollisilta- ja oikeushenkilöiltä. Koska teollisuuspäästödirektiivin mukaan korvausvastuun syntyminen edellyttää kansallisten säännösten rikkomista, kyseessä olisi tuottamusvastuu.

Terveyshaittoja koskevien vahingonkorvauskanteiden osalta keskeisimmät säännökset sisältyvät Suomessa ympäristövahinkojen korvaamisesta annettuun lakiin (737/1994), jota sovelletaan haitankärsijän ja toiminnanharjoittajan väliseen korvauskanteeseen. Ympäristövahinkojen korvaamisesta annetun lain mukainen korvausvastuu perustuu ankaraan vastuuseen. Säännökset vahingonkorvauskanteen vanhentumisajan pituudesta ja sen laskemisajankohdasta sisältyvät velan vanhentumisesta annettuun lakiin (728/2003).

Suomessa kansallinen sääntely perustuu ankaraan vastuuseen. Voimassa oleva kansallinen lainsäädäntö siis kattaa teollisuuspäästödirektiivin vaatimukset tältä osin. Direktiivin vaatimukset vahingonkorvauskanteen vanhentumisajan pituudesta ja sen laskemisajankohdasta poikkeavat kansallisesta sääntelystä, mutta voimassa oleva kansallinen lainsäädäntö täyttää teollisuuspäästödirektiivin vaatimukset, vaikka muotoilut ja lähestymistavat ovat erilaisia. Kansallista lainsäädäntöä ei ole tarpeen muuttaa teollisuuspäästödirektiivin terveyshaittoja koskevien vahingonkorvausten osalta.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Muutokset soveltamisalaan

Ympäristönsuojelulain direktiivilaitoksia koskevaan soveltamisalaan lisättäisiin muun muassa metallimineraalien kaivostoiminta. Lisäksi direktiivin piiriin kuuluvien eläinsuojien soveltamisalaa laajennettaisiin laskemalla sikojen ja siipikarjan eläinsuojien soveltamisalarajaa.

Suomen ympäristökeskus on arvioinut, että päivitetyn teollisuuspäästödirektiivin ja teollisuuspäästöportaaliasetuksen myötä laitosten lukumäärä Suomessa kasvaisi pääasiallisen toiminnan mukaan määriteltynä vähintään 251 laitoksella nykyisestä 920:sta 1 171:een. Teollisuuspäästödirektiivin osalta lisäyksenä tarkoittaisi 114 sika- ja siipikarjatilaa, 9 metallimineraalikaivosta ja 5 metallinjalostustoimintaa, eli laitosten yhteismäärä kasvaisi arviolta 1014 laitokseen. Todellisuudessa lukumäärä on jonkin verran pienempi, koska osa lisäyistä toiminnoista liittyvät olemassa olevan direktiivilaitoksen toimintaan. Loput lisäyistä laitoksista olisivat sellaisia, jotka lisättiin ainoastaan päästöportaaliasetuksen soveltamisalaan ja niitä koskevat ainoastaan asetuksen raportointivaatimukset. Päästöportaaliasetuksen soveltamisalaan kuuluvien laitosten osalta muutokset tarkoittaisivat yli 60 kpl 20–50 MW polttolaitosta ja 8 kalankasvattamoaa.

Kaatopaikat

Teollisuuspäästödirektiivin muutoksessa kaatopaikoista annettuun direktiivin (1999/31/EY43) tehtiin muutos, joka mahdollistaa BREF-asiakirjan ja päätelmien valmistelemisen direktiivin mukaisille kaatopaikoille. Soveltamisalaan ei kaatopaikkojen osalta tullut muutoksia. Teollisuuspäästödirektiivin soveltamisalaan kuuluisivat jatkossakin kaatopaikat, joihin tuodaan

enemmän kuin 10 tonnia jätettä päivässä tai joiden kokonaiskapasiteetti on enemmän kuin 25 000 tonnia, lukuun ottamatta pysyvän jätteen kaatopaikkoja. Kaatopaikkadirektiivin hyväksymisen jälkeen tapahtuneen teknisen kehityksen ja innovaatioiden vuoksi nykyään on saatavilla tehokkaampia tekniikoita ihmisten terveyden ja ympäristön suojelemiseksi. Suomessa oli toukokuussa 2025 yhteensä 113 direktiivilaitokseksi luokiteltua luokan kaatopaikkaa. Näistä 21 oli vaarallisen jätteen ja 86 vaarattoman jätteen kaatopaikkoja, kuuden luokitus oli epäselvä. Vaarattoman jätteen kaatopaikoista 70 oli kunnallisia kaatopaikkoja. Lukumäärät on arvioitu YLVA:n ja ELY-keskusten tietojen perusteella.

Kaivostoiminta

Soveltamisalan laajentamisen myötä uudistettu teollisuuspäästädirektiivi kattaa metallimineraalien kaivostoiminnan siten, että soveltamisalaan sisältyy malmien louhinta teollisessa mittakaavassa, mukaan lukien käsittely laitosalueella, kuten tiettyjen metallimineraalien jauhaminen, koon valvonta, rikastaminen ja jalostaminen. Soveltamisalaan kuuluvia metallimineraaleja ovat koboltti, kromi, kulta, kupari, litium, lyijy, mangaani, nikkeli, palladium, platina, rauta, sinkki, tina ja volframi.

Akkujen valmistus

Teollisuuspäästädirektiivin soveltamisalaan kuuluu jo useita toimintoja, jotka liittyvät akkujen valmistukseen. Uudistettuun teollisuuspäästädirektiiviin sisällytettiin lisäksi akkujen valmistus niin sanotuissa gigaluokan tehtaissa (Production of Batteries in Gigafactories, PBG), kun tuotantokapasiteetti on vähintään 15 000 tonnia akkukennoja (katodi, anodi, elektrolyytti, erotin, kotelo) vuodessa. Soveltamisalaan ei kuulu pelkkä akkujen kokoonpano. Sektoria koskeva direktiivin kapasiteettiraja on huomattavan suuri, eikä Suomessa ole kyseisen kokoluokan akkukennojen valmistusta. Tulevan PBG BREF -asiakirjan tarkemmasta soveltamisalasta ei toistaiseksi ole saatavilla tietoa, mutta sen valmistelu olisi alkamassa vuoden 2025 aikana.

Eläinsuojat

Soveltamisalan laajentamisen myötä uudistettu teollisuuspäästädirektiivi kattaisi suuremman määrän eläinsuojia. Lisäksi komissio tulee antamaan päätöksen eläinsuojia koskevista toimintasäännöistä, jotka koskisivat teollisuuspäästädirektiivin soveltamisalaan kuuluvia eläinsuojia. Ehdotuksessa teollisuuspäästädirektiivin piiriin siirtyvät eläinsuojat siirrettäisiin valtion lupamenettelyyn, kun niiden toimintaa ja toiminnan tarkkailua koskevien lupamääräysten olisi perustuttava toimintasääntöihin.

4.1.2 Ympäristöjärjestelmä ja siirtymäsuunnitelmat

Esityksen mukaan ympäristönsuojelulain kaikkien muiden direktiivilaitosten kuin eläinsuojien on otettava käyttöön ympäristöjärjestelmä, joka kattaa laitoksen ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan. Ympäristöjärjestelmä on laadittava ja toteutettava toimintaa koskevien päätelmien mukaisesti. Se on auditoitava ensimmäisen kerran 1.7.2030 mennessä ja sen jälkeen kolmen vuoden välein.

Direktiivilaitoksen ympäristöjärjestelmän yhteenvedotiedot on julkaistava yleisessä tietoverkossa. Julkaistavien tietojen on sisällettävä teollisuuspäästädirektiivin 14 a artiklan 4 kohdan nojalla hyväksytyn Euroopan komission päätöksen mukaiset tiedot. Tietojen julkaisussa noudatetaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Toiminnanharjoittajan on laadittava siirtymäsuunnitelma osana ympäristöjärjestelmää. Siirtymäsuunnitelma sisältää tietoa siitä, miten laitokset siirtyvät toimimaan puhtaan, kiertotalouden ja ilmastoneutraalin periaatteen mukaisesti (välillä 2030–2050). Aikataulu on porrastettu niin, että energiaintensiivisten laitosten (energian tuotantolaitokset, metallien tuotanto- ja jalostuslaitokset, kemianteollisuus, mineraaliteollisuus, massa-, kartonki- ja paperilaitokset) on laadittava suunnitelmat valmiiksi vuoden 2030 kesäkuun loppuun mennessä. Kyseisiä energiaintensiivisiä laitoksia on Suomessa noin 250, eli noin viidesosa Suomen direktiivilaitoksista. Muiden laitosten on laadittava suunnitelmat päätoiminnan päätelmien julkaisemisen jälkeen.

4.1.3 Ympäristötehokkuus

Esityksen mukaan ympäristönsuojelulakiin lisätään ympäristötehokkuustavoitteita sisällyttämällä direktiivin BAT-päätelmissä määriteltyjen ympäristötehokkuustasojen (BAT-AEPL) lupamääräykset ympäristölupiin. Direktiivin mukaan ympäristölupiin tulisi asettaa ympäristötehokkuustasojen (BAT-AEPL) perusteella sitovat raja-arvot veden käytölle ja kulutukselle ja sitovat vaihteluvälit materiaalien ja energian kulutukselle, jos näitä on asetettu toimialaa koskevissa päätelmissä.

Tähän saakka BAT-suoritusastot eivät ole olleet lupaviranomaisia samalla lailla sitovia kuin päästötasot, eikä kaikkia päätelmissä olevia ympäristötehokkuustasoja ole välttämättä sovellettu lupamääräyksiä nykyisissä luvissa. Ympäristönsuojelulain 74 §:n mukaan ympäristöluvassa ei ole tarpeen asettaa lupamääräyksiä energiatehokkuudelle, mikäli toiminnanharjoittaja on liittynyt energiatehokkuussopimukseen tai vastaavaan järjestelmään. Tätä kohtaa ei ehdoteta muutettavaksi tässä esityksessä, joten uudistuksella ei ole suuria vaikutuksia Suomen nykyisiin käytäntöihin. Suurin osa direktiivilaitoksista Suomessa onkin sitoutunut vapaaehtoiseen energiatehokkuussopimukseen. Vapaaehtoiset sopimukset on koettu kohtuullisen toimivina järjestelminä energiatehokkuuden parantamisessa. Materiaalitehokkuutta koskevat vaatimukset ehdotetaan lisättäväksi ympäristönsuojelulain 74 § vastaavalla tavalla, kun nykyisin on säädely energiatehokkuutta ja jatkossa ympäristöluvassa voitaisiin asettaa materiaalitehokkuutta koskivia selvitys-, seuranta- ja parantamisvaatimuksia silloin kun näiden avulla olisi saavutettavissa merkittävää materiaalitehokkuuden tehostamista. Tällä hetkellä materiaalitehokkuuden osalta ei ole käytössä energiatehokkuussopimuksia vastaavaa vapaaehtoista sopimusjärjestelmää.

Sitovien ympäristötehokkuustasojen, BAT-AEPL-tasojen lisäksi direktiivi sisältää ympäristötehokkuuteen liittyvien vertailuarvojen (benchmark) määrittämisen päätelmissä. Laitosten tulee sisällyttää omiin ympäristöhallintajärjestelmiinsä suunnitelmat, miten vertailuarvoihin liittyviä päätelmissä esitettäviä tavoitteita saavutettaisiin.

Poikkeamat sitovista ympäristötehokkuustasoista

Esityksen mukaan ympäristöluvissa voidaan asettaa myös lievempiä ympäristötehokkuuden vaihteluvälejä tai ympäristötehokkuuden raja-arvoja. Lievempiä sitovia ympäristötehokkuuden vaihteluvälejä tai ympäristötehokkuuden raja-arvoja voidaan asettaa edellyttäen, että tasojen saavuttamisesta seuraisi merkittäviä kielteisiä ympäristövaikutuksia, kokonaisympäristövaikutukset mukaan luettuina, tai merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että lievemmillä vaatimuksilla tapahtuva toiminta ei aiheuta merkittäviä ympäristövaikutuksia, esimerkiksi vesivarojen ehtymistä, ja että sen avulla saavutetaan yleisesti korkea ympäristönsuojelun taso.

4.1.4 Päästöjen vähentäminen

BAT-päästötasojen tiukempi soveltaminen

Esityksessä ehdotetaan, että lupaviranomainen asettaa tiukimmat saavutettavissa olevat päästöjen raja-arvot, jotka voidaan saavuttaa soveltamalla parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa päästötasojen vaihteluvälillä. Nykyisin direktiivilaitosten ympäristöluvuissa sovelletaan Euroopan tasolla useimmiten BAT-päästötasojen ylärajaa päästöraja-arvojen asettamisessa. Muutoksen myötä päästöjen raja-arvojen on perustuttava toiminnanharjoittajan päästötasojen koko vaihteluvälistä tekemään arviointiin, jossa analysoidaan mahdollisuus saavuttaa päästötasojen vaihteluvälin alhaisimmat arvot ja osoitetaan tiukin saavutettavissa oleva päästötaso, joka laitoksella on mahdollista saavuttaa. Arvioinnissa voidaan ottaa huomioon mahdolliset kokonaisympäristövaikutukset.

Päästötasoja lievempien päästöraja-arvojen asettaminen

Päästötasoja lievempien päästöraja-arvojen asettaminen on edelleen mahdollista, jos päästötasojen mukaiset päästöraja-arvot johtaisivat kohtuuttoman korkeisiin kustannuksiin verrattuna saavutettaviin ympäristöhyötyihin laitoksen maantieteellisen sijainnin tai teknisten ominaisuuksien taikka paikallisten ympäristöolojen vuoksi. Esityksen mukaan lievempien päästöraja-arvojen perusteet on arvioitava teollisuuspäästädirektiivin liitteessä II esitettyjen kustannuksiin ja ympäristöhyötyihin liittyvien periaatteiden mukaisesti. Lisäksi lievempien päästöraja-arvojen kustannukset ja ympäristöhyödyt on arvioitava teollisuuspäästädirektiivin 15 artiklan 6 kohdan nojalla hyväksytyyn Euroopan komission päätöksen mukaisesti. Lievempiä päästöraja-arvoja on kuitenkin arvioitava lupaa tarkistettaessa ja vähintään neljän vuoden välein.

Kriisipoikkeus

Lisäksi sääntelyyn esitetään uutta tilapäistä poikkeusta päästö- ja ympäristötehokkuuden raja-arvoihin. Poikkeus koskee erilaisia kriisitilanteita, joihin toiminnanharjoittajat tai jäsenvaltiot eivät voi vaikuttaa. Poikkeuksen käyttäminen on mahdollista, jos vakavia häiriöitä tai puutteita ilmenee tietyin edellytyksin energiantoimituksissa tai materiaaleissa ja laitteissa. Lupa- ja valvontaviraston on tarvittaessa annettava määräyksiä päästöjen ehkäisemisestä ja tarkkailusta poikkeusta koskevassa päätöksessä. Poikkeusta ei saa myöntää yli kolmeksi kuukaudeksi. Jos poikkeuksen myöntämisen perusteena olevat syyt pysyvät voimassa, poikkeusta voidaan jatkaa enintään kolmella kuukaudella.

Jätevesien puhdistaminen

Esityksen mukaan Lupa- ja valvontaviraston on otettava nykyistä sääntelyä yksityiskohtaisemmin huomioon ulkoisen jätevedenpuhdistamon päästöjen vähentämisen tehokkuus ympäristölupamääräyksissä. Direktiivin mukaan toiminnanharjoittajan tulee varmistaa jätevedenpuhdistamon toiminnanharjoittajalta, että epäsuorat päästöt eivät vaaranna jätevedenpuhdistamon toimintaa ja että se on suunniteltu ja varustettu vähentämään pilaavien aineiden päästöjä veteen. Tämän veloitteen noudattamisen varmistaminen on katsottu tarkoituksenmukaiseksi toteuttaa ympäristölupa-asian käsittelyn yhteydessä lausuntomeneteltyllä. Puhdistamolle jäteveden mukana päätyvät aineet eivät myöskään saa haitata jätevesistä peräisin olevien resurssien talteenottoa tai jätevedenpuhdistamoissa tai viemäriverkoston parissa työskentelevän henkilöstön terveyttä. Myös uudistetussa direktiivi yhdyskuntajätevesien käsittelyssä (uudelleenlaadittu) ((EU) 2024/3019) esitetään vastaavia vaatimuksia yhdyskuntajätevesipuhdistamon kannalta tarkasteltuna. Tämän direktiivin

kansallinen täytäntöönpano on vielä kesken. Lainvalmisteluhankkeen tiedot hankeikkunassa tunnuksella YM006:00/2025 (<https://ym.fi/hankesivu?tunnus=YM006:00/2025>). Jäsenvaltioiden on saatettava uudelleen laaditun direktiivin vaatimukset voimaan 31.7.2027.

4.1.5 Ympäristölaatuvaatimukset

Esityksessä esitetään, että jos ympäristöluvassa joudutaan antamaan ankarampia vaatimuksia ympäristölaatuvaatimusten täyttämiseksi, on tällaisten vaatimusten vaikutuksia arvioitava ja tarvittaessa tarkkailtava.

4.1.6 Tietojen julkaisuvelvoitteet

Esityksessä esitetään uutena julkaisuvelvoitteena muun muassa ympäristöjärjestelmän yhteenvetotiedot ja valvojan käytössä olevat päästöjen tarkkailutiedot.

4.1.7 Siirtymäsäännökset

Esitys sisältää kattavat siirtymäsäännökset, joissa pääsääntönä on, että muutoksia sovelletaan siinä vaiheessa, kun laitoksen ympäristölupa on tarpeen tarkistaa laitoksen pääasiallisen toiminnan päätelmien julkaisun johdosta tai lupaa on tarpeen tarkistaa tietyistä muista syistä. Kaikkien laitosten tulee noudattaa uusia vaatimuksia kuitenkin viimeistään 1.9.2036. Ympäristötehokkuuden uusia vaatimuksia noudatetaan kuitenkin vasta pääasiallista toimintaa koskevien päätelmien julkaisun jälkeen. Direktiivieläinsuojia koskevat omat siirtymäsäännökset, joissa uusia vaatimuksia noudatetaan toimintasääntöjen julkaisun jälkeen eläinsuojan koon mukaisesti porrastetusti.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

Esitykseen liittyvät taloudelliset vaikutukset yrityksille ilmenevät erityisesti toimialakohtaisten päätelmien sisällön kautta, mutta vaikutuksia on vaikea arvioida ennen päätelmien uusimista ja täytäntöönpanoa. Päätelmät hyväksytään komission päätöksellä, joten nimenomaan komission tulisi tarvittaessa laatia päätelmistä vaikutusten arviointi. Tähän mennessä komissio ei ole kuitenkaan laatinut hyväksytyistä päätelmistä vaikutusten arviointia. Tämä johtuu pääasiassa siitä, että päätelmissä päästötasot on tyypillisesti esitetty erillisinä uusille ja olemassa oleville laitoksille, koska oletuksena on, että vähemmän päästöjä aiheuttavat tekniikat on helpompaa ottaa käyttöön silloin kun rakennetaan kokonaan uusi laitos. Päästötasojen soveltamisen osalta on tyypillisesti esitetty tiettyjä rajoituksia ja alaviitteissä on esitetty poikkeavia päästötasoja tietyissä erityisissä tilanteissa. Päätelmien päästötasoista on mahdollista myös poiketa silloin, kun niiden täytäntöönpano aiheuttaisi kohtuuttomia kustannuksia verrattuna saavutettaviin ympäristöhyötyihin ja näistä poikkeuksista päätetään ympäristöluvassa. Päätelmien täytäntöönpanoon liittyy siis merkittävässä määrin tapauskohtaista harkintaa, jota on varsin vaikea ennakoida etukäteen. Näin ollen päätelmien täytäntöönpanon vaikutuksia olisi mahdollista arvioida yksityiskohtaisesti vasta sen jälkeen, kun ne on laitettu täytäntöön ja ympäristöluvat olisivat lainvoimaisia. Taloudellisten kustannusten osalta on mahdollista arvioida etukäteen lähinnä luvan päivittämiseen liittyviä kustannuksia.

Taloudelliset vaikutukset lisääntyisivät jonkin verran lupamenettelyyn liittyvien selvitysvelvoitteiden johdosta. Toiminnanharjoittajan tulisi jatkossa selvittää mahdollisuudet päästötasojen vaihteluvälin alhaisempien arvojen saavuttamiseksi ja esittää tiukin laitoksella saavutettavissa oleva päästötaso. Alhaisempien arvojen osalta päätelmissä olisi jatkossa esitetty

nykyistä yksityiskohtaisemmin miten alhaisimmat arvot olisivat saavutettavissa, joten selvitys voisi pääosin perustua näiden edellytysten täyttymisen arviointiin. Arviointeihin liittyvä kokonaisympäristövaikutusten arviointi olisi toiminnanharjoittajalle harkinnanvaraista, eikä sitä olisi tarpeen toteuttaa tilanteissa, joissa merkittäviä päästöjen vähentämisen ristikkäisvaikutuksia ei syntyisi. Johdettaessa päästöjä käsiteltäväksi laitoksen ulkopuoliselle puhdistamolle tulisi lisäksi arvioida nykyistä tarkemmin päästöjen johtamisen vaikutuksia ja puhdistustehokkuutta. Tällainen arvio on kuitenkin käytännössä tehty nykyisin jo muutenkin, joten tästä ei arvioida syntyvän merkittäviä lisäkustannuksia. Lisäksi yksittäisissä tapauksissa päästötasoista poikkeamista tulisi arvioida nykyistä käytäntöä yksityiskohtaisemmin.

Teollisuuspäästädirektiivin soveltamisalan ulottaminen metallimalmikaivostoimintaan tarkoittaa, että direktiivin vesiin kohdentuvien päästöjen sääntely ja muut velvoitteet soveltuvat jatkossa myös kaivostoimintaan. Jatkossa kaivosten ympäristöluvista annetaan määräykset toiminnan lopettamisesta, sulkemisesta, kunnostamisesta ja jälkihoidosta huomioiden sekä teollisuuspäästädirektiivin että kaivannaisjätedirektiivin mukaiset vaatimukset. Päästöraja-arvot ja muut ympäristöluvan määräykset eivät ole uusi asia kaivossektorilla, sillä nykyiset, kansallisen lainsäädännön perusteella annetut ympäristöluvut perustuvat parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamiseen kaivoksella. Utta on se, että sitovia raja-arvoja voi tulla teollisuuspäästädirektiivin mukaisista päätelmistä. Taloudellisia vaikutuksia on jossain määrin mahdollista arvioida yksityiskohtaisemmin vasta siinä vaiheessa, kun päätelmät on julkaistu. Taloudellisenä vaikutuksena tulisi vähintään yhdeksän kaivoksen osalta tarve päivittää ympäristöluvut päätelmien julkaisun jälkeen.

Akkujen valmistuksen sisällyttäminen teollisuuspäästädirektiiviin soveltamisalaan ja sitä vastaavan muutoksen tekeminen ympäristönsuojelulakiin ei lisäisi toiminnanharjoittajien kustannustaakkaa tai hallinnollista taakkaa. Kyseisen kokoluokan laitoksia ei tällä hetkellä toimi Suomessa. Akkusektorin arvioidaan kasvavan Suomessakin tulevaisuudessa, mutta akkumateriaaleja ja akkukennojen valmistaminen on jo nykyisin luvanvaraista toimintaa.

Direktiiviin lisättiin tekstiiliteollisuustoiminnan soveltamisalaan tekstiilien loppukäsittely (viimeistely) esikäsittelyn lisäksi, mutta Suomessa ei ole tekstiilituotannon direktiivilaitoksia, joten muutos ei näin ollen vaikuta Suomen tilanteeseen.

Komission selvityksen mukaan keraamisten tuotteiden valmistuksen soveltamista on tulkittu eri tavoin ympäri EU:ta. Keraamista teollisuutta koskeva määritelmä muutettiin direktiivin liitteeseen 1 siten että sekä tuotanto- että uunikapasiteetti ovat molemmat erikseenkin riittäviä kriteereitä direktiivilaitoksen määrittämisessä. Määritelmämuutoksella ei kuitenkaan ole vaikutuksia Suomen kolmeen keraamisen teollisuuden laitokseen.

Rautametallien jalostusta koskien soveltamisalaan lisättiin kylmävalssaamot, joiden kapasiteetti ylittää 10 tonnia raakaterästä tunnissa. Rautametallien kylmävalssaus poistettiin ympäristönsuojelulain luvanvaraisten toimintojen luettelosta vuonna 2017. Suomessa on kaksi kylmävalssaamaa. Molemmat toimivat osana suurempaa laitospakettisuutta, joten muutoksen vaikutukset viranomaisiin ja toiminnanharjoittajiin arvioidaan vähäisiksi.

Takomoiden kapasiteettirajaa muutettiin siten, että vaatimus samanaikaisesta käytetyn lämmöntuoton/lämmitystehon 20 MW:n ylittämisestä poistettiin. Lisäksi takomoiden soveltamisalaan lisättiin laitokset, joissa takominen tapahtuu takomapuristimella, jonka voima ylittää 30 MN/puristin.

Nykyisin sika- ja siipikarjatiloihin direktiivilaitoksia on noin 275 kappaletta. Niiden lukumäärän on arvioitu kasvavan vajaaseen neljään sataan tilaan teollisuuspäästädirektiivin muutoksen

seurauksena. Tämänhetkiselä laitostokokojakaumalla noin 70 prosenttia sioista, noin 90 prosenttia broilereista ja noin 80 prosenttia munivista kanoista kuuluu jatkossa direktiivin piiriin Suomessa. Koska uusia kapasiteettirajoja aletaan soveltaa vasta vuodesta 2030 alkaen, ehtivät laitosten määrit ja myös edellä mainitut prosentiosuudet muuttua toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten takia. Samaaan aikaan on käynnissä maatalouden rakennemuutos, ja tilojen lukumäärät ovat jo pitkään vähentyneet. Muutos on ollut sianlihantuotannossa selkeämpää kuin siipikarjataloudessa. Tilastoaineistoon perustuva ennuste tilamäärien muutoksesta osoittaa, että sika- ja siipikarjatilojen lukumäärä vähenisi noin neljänneksellä vuoteen 2030 mennessä, sikataloudessa muutoksen ollessa selvästi suurempi kuin siipikarjataloudessa. Todennäköisesti muutos kohdistuu pienimpiin eläintiloihin. Toisaalta Luonnonvarakeskuksen maatalouden rakennekehitysenneusten (Luke 2025) mukaan sika- ja siipikarjatilojen lukumäärien väheneminen olisi jo pysähtynyt. Näiden kahden arvion perusteella uusia direktiivieläinsuojia olisi vuonna 2030 noin 85–115 tilaa. Yhteensä direktiivin soveltamisalaan kuuluisi karkeasti 300–400 direktiivieläinsuojaa.

Direktiivin soveltamisalaan siirtyvät eläinsuojat ovat tällä hetkellä kuntien ilmoitusmenettelyssä, josta perittävät maksut vaihtelevat kunnittain, mutta ovat yleisesti ottaen kertaluokkaa pienempiä kuin valtion lupamaksut. Nykyisin valtion luvanvaraisten laitosten osalta toimintasääntöjen täytäntöönpano tarkoittaisi todennäköisesti tarvetta muuttaa lupaa. Lupa- ja valvontaviraston lupamaksu direktiivin soveltamisalaan kuuluvalla eläinsuojalle vuodelle 2026 on 23 100 €, joka perittäisiin 30 prosenttisena kun kyseessä on luvan muuttaminen. Myös valvonnasta perittävät maksut arvioidaan suuremmiksi valtiolla, joskin ympäristönsuojelulain 206 §:n mukaisen mikroyritysten valvonnasta perittävän alemman maksun arvioidaan soveltuvan useiden kunnan ilmoitusmenettelystä valtion lupamenettelyyn siirtyvien eläinsuojien valvontaan. Eläinsuojien toimintasääntöjen valmistelu on vielä kesken, eikä niiden täytäntöönpanon kustannuksia pystytä vielä tässä vaiheessa arvioimaan. Soveltamisalan mukaisissa luvan- ja ilmoituksenvaraisissa laitoksissa on kuitenkin sovellettu parhaan käytökelpoisen tekniikan mukaisia vaatimuksia jo aikaisemmin, joten täytäntöönpanon ei tässä vaiheessa arvioida johtavan merkittäviin lisäkustannuksiin.

Esityksen johdosta toimintojen ympäristölupiin tulisi hakea muutosta, josta aiheutuu jonkin verran kustannuksia sekä toiminnanharjoittajan hallinnollisina kustannuksina että lupamaksuina. Pääosin muuttuvat vaatimukset tulisivat sovellettaviksi, kun toimintaa koskevaan lupaan tulisi muutenkin hakea muutosta, jolloin aiheutuva lisäkustannus arvioidaan vähäiseksi. Direktiivin soveltamisalaan siirtyvien laitosten osalta muutoshakemus katsotaan toiminnan muuttamiseksi, jolloin lupapäätöksestä perittäisiin nykyisen lupamaksutaulukon mukaisesti 30 prosentin suuruinen maksu taulukon mukaisesta maksusta (esimerkiksi kaivostoiminnan osalta taulukon mukainen maksu vuonna 2026 olisi 34 300 €–92 500 €; luku on suuntaa-antava, koska koskee kansallisen sääntelyn mukaan luvanvaraista laitosta, eikä direktiivilaitosta). Jos samassa yhteydessä haetaan lupaan muita muutoksia, voi lupamaksu olla näiden muutosten johdosta korkeampi.

Teollisuuspäästädirektiivissä tarkoitettuun ympäristöjärjestelmään tulee sisällyttää jonkin verran laajemmin tietoja kuin esimerkiksi nykyisen ISO 14001 -standardin järjestelmään. Jos laitoksella on kuitenkin jokin ympäristöjärjestelmä jo käytössä, niiden laajentaminen on helpompaa. Ympäristöjärjestelmän laadinta, ylläpito ja auditointi aiheuttavat laitoksille kustannuksia, joiden suuruus riippuu muun muassa laitoksen koosta ja toiminnan laajuudesta. Kustannukset voivat olla erityisesti pienille laitoksille merkittäviä, ellei niillä ole vielä ympäristöjärjestelmää käytössä.

Teollisuuspäästädirektiivin vaatimus laitostason ympäristöjärjestelmästä poikkeaa jonkin verran nykykäytännöistä. ISO 14001 -standardin mukainen ympäristöjärjestelmä voidaan

sertifioida koko konsernille tai toimipaikalle, eikä siinä välttämättä ole laitoskohtaisia toimenpiteitä tai laitoskohtaisia auditointeja. EMAS-järjestelmä on toimipaikkakohtainen, joten vaikka samaan rekisteröintiin kuuluisi useampia toimipaikkoja, käydään kullakin toimipaikalla vuosittain. Sekä EMAS- että ISO 14001 -järjestelmän ulkoinen auditointi tehdään vuosittain erillisen suunnitelman mukaan ja koko toiminta auditoidaan kolmen vuoden aikana.

Kaikkia teollisuuspäästädirektiivin vaatimia ympäristöjärjestelmän osioita ei välttämättä ole sisällytetty nykyisiin järjestelmiin, sillä laitokset ovat voineet itse määrittää, mitkä tavoitteet ovat toiminnan kannalta tärkeitä. Erilaisten raaka-aineiden, kemikaalien tai energiankulutusta koskevien tavoitteiden ja niihin liittyvien seurantarjestelmien sisällyttäminen ympäristöjärjestelmiin ei kuitenkaan ole ristiriidassa nykykäytäntöjen kanssa. Myöskään ympäristötehokkuustasojen sisällyttäminen ympäristöjärjestelmiin ei tule olemaan merkittävä uusi vaatimus, sillä ympäristöjärjestelmien vaatimukseen kuuluu lainsäädännön ja lupamääräysten noudattaminen. Ympäristöjärjestelmään on lisäksi sisällytettävä toimenpiteitä jätteiden syntymisen ehkäisemiseksi. Suomen ympäristökeskuksen vaikutusten arvioinnin osana haastattelemien sidosryhmien keskuudessa vaatimusta ei pidetty erityisen hankalana, sillä jätteiden määrän vähentäminen on nykyisinkin perustoimenpide teollisuudessa. Myös veden käytön seuraamisen ja optimoinnin arvioidaan soveltuvan hyvin osaksi ympäristöjärjestelmää. Suomen ympäristökeskuksen haastattelemat toiminnanharjoittajat toivat kuitenkin esiin, että resurssitehokkuutta mittaavat suoritusarvot voivat usein olla tavoitteiltaan ristikkäisiä, mikä tulisi ottaa huomioon tavoitteiden asettelussa. Vedenkulutuksen vähentämisen ja uudelleenkäytön tavoitteet tulisikin harkita tarkasti ja välttää negatiivisia ristikkäisvaikutuksia, kuten kemikaalien käytön lisääntymistä.

Ympäristöjärjestelmän kustannukset vaihtelevat sen mukaan, minkä tyyppisestä järjestelmästä ja minkä kokoisesta organisaatiosta on kyse. Yleisesti kustannukset voidaan jakaa käyttöönottoon ja ylläpitoon liittyviin kuluihin. Käyttöönotto voi sisältää koulutusta, konsultointia ja järjestelmän kehittämistä, kun taas ylläpitoon kuuluu jatkuvaa seurantaa, dokumentointia ja mahdollinen sertifiointi. Valtaosalla direktiivilaitoksia on jo joku ympäristöjärjestelmä käytössä, joten useimman direktiivilaitoksen kohdalla on kyse järjestelmän ja dokumentaation päivittämisestä direktiivin vaatimusten mukaisesti.

Pienten yritysten, joilla liikevaihto alle 5 M€, järjestelmän rakentaminen voidaan tehdä muutamissa päivissä, jonka lisäksi peritään vuosimaksu. Eri lähteiden mukaan konsultaatiohinnat ovat alkaen 100 €/h, eli karkeasti ottaen 1 000 €/päivä.

Teollisuuspäästädirektiivi ei vaadi ympäristöjärjestelmän sertifiointia, mutta järjestelmä on auditoitava 3 vuoden välein sertifioidun auditoijan toimesta. Suurimmalle osalle direktiivilaitoksista direktiivin aiheuttama lisäkustannus koostuu siis mahdollisesta olemassa olevan järjestelmän laajenuksesta ja laajemmasta auditoinnista. Lisäksi direktiivin vaatima järjestelmän tietojen julkistaminen vaatii laitoksilla jonkin verran lisäkustannuksia. Esityksen vaatimien järjestelmämuutosten kustannuksia olemassa olevaan ympäristöjärjestelmään on vaikea arvioida, mutta arviolta auditointi lisää kustannuksia muutamilla tuhansilla euroilla joka kolmas vuosi.

Sääntelyepävarmuuden ja yrityksiin kohdistuvien vaikutusten vähentämiseksi esityksessä ehdotetaan ympäristöjärjestelmän käyttöönoton siirtämistä muutosdirektiivin määräajasta 1.7.2027 komission ympäristö-omnibus-ehdotuksen mukaisesti 1.7.2030 asti. Näin annetaan teollisuuslaitoksille kolme vuotta lisää aikaa järjestelmän käyttöönotolle.

4.2.2 Vaikutukset viranomaisille

Vaatus toiminnanharjoittajan velvollisuudesta tarkemmin perustella ympäristölupahakemuksessa lupaehtojen päästörajien taso lisää jossain määrin toiminnanharjoittajan lisäksi myös lupaviranomaisen työtä. Lupaviranomainen joutuu tarkemmin harkitsemaan toiminnanharjoittajan perusteluita. Suomen tapauskohtainen lupaharkinta soveltuu kuitenkin rakenteeltaan sellaiseen järjestelmään, missä toiminnanharjoittaja perustelee toimintansa päästötasot ja toimittaa tarvittavan tausta-aineiston, jonka pohjalta viranomainen asettaa päästöille rajat. Jäsenmaissa, joissa BAT-päätelmien vaatimuksia sovelletaan yleisten sitovien sääntöjen (General Binding Rules, GBR) kautta, tällaisen uuden käytännön soveltaminen päästöraja-arvon asettamisessa on todennäköisesti hankalampaa verrattuna tapauskohtaiseen lupaharkintaan.

Kaikki kaatopaikat vaativat aluehallintoviraston (nykyisin Lupa- ja valvontaviraston) myöntämän ympäristöluvan ja osa kaatopaikoista on jo nykyisin direktiivilaitoksia. Päätelmien laatiminen teollisuuspäästädirektiivin soveltamisalaan kuuluville kaatopaikoille lisää hieman hallinnollista taakkaa viranomaisissa, kun päätelmien julkaisun jälkeen tulee selvittää tarve luvan päivittämisellä ja selvityksen perusteella direktiivilaitoksiksi luokiteltujen kaatopaikkojen ympäristöluvat tulisi päivittää päätelmien, päästötasojen ja lain nykyisten ja uusien lisättyjen vaatimusten mukaisiksi. Myös valvontatyömäärä kasvaa hieman luvissa mahdollisesti asetettavien uusien tarkkailuvelvoitteiden vuoksi. Todennäköistä on, että LAN BREF-asiakirjan myötä kaatopaikkojen tarkkailuvelvoitteet lisääntyvät ja yhdenmukaistuvat.

Ympäristöluvuissa ei yleensä ole vaatimuksia ympäristöjärjestelmästä, mutta lupamääräyksiin on sisällytetty joitakin ympäristönhallintajärjestelmän elementtejä. Esimerkiksi laitosten on ilmoitettava viranomaisille tiedot laitoksella käytettävien kemikaalien ominaisuuksista ja käyttömääristä.

Viranomaiset tarkistavat jo nykyisin laitosten ympäristöluvat päätelmien julkaisun jälkeen, jos selvityksen perusteella on arvioitu, että voimassa oleva ympäristölupa ei vastaa päätelmiä. Esityksen mukaisesti viranomaisen perusteluvelvollisuudet lisääntyvät jonkin verran ja lupaan tulisi lisätä tiettyjä uusia lupamääräyksiä. Suomen ympäristökeskuksen toteuttamassa vaikutusten arvioinnissa on kuitenkin katsottu, että Suomessa nykyisin käytössä oleva ympäristölupien tapauskohtainen harkinta soveltuu hyvin myös uusien vaatimusten täytäntöönpanoon. Viranomaisten työmäärä tulee kuitenkin lisääntymään 2030-luvun alkupuolella esityksessä lisättävien uusien toimialojen lupien tarkastamisen johdosta. Näistä merkityksellisiä ovat uudet soveltamisalaan lisättävät eläinsuojat, kaivokset ja kaatopaikkojen ympäristölupien tarkistamiset.

Lisäksi esityksen siirtymäsäännöksissä esitetään kaikkien ympäristölupien tarkistamista viimeistään vuonna 2036. Suomen ympäristökeskus on tehnyt alustavia arvioita niiden laitosten määrästä, joiden luvat voisivat tulla päivitettäväksi tuossa vaiheessa, arvioinut, että lupien päivitys vuoden 2036 määräaikaan mennessä voisi koskea noin 100 laitosta, joissa merkittävämpinä toimialoina jätteen käsittelylaitokset, elintarviketeollisuus ja suuret polttolaitokset. Arviot ovat kuitenkin suuntaa-antavia, koska etukäteen on vaikea arvioida kuinka suuri osa lupapäätöksistä päivitettäisiin muista syistä ennen määräpäivää ja millä aikataululla kunkin toimialan BAT-päätelmät julkaistaan. Komission keväällä 2026 julkaisemien BAT-päätelmien valmistelun työohjelman perusteella arviota voidaan jossain määrin tarkentaa. Työohjelman perusteella näyttää siltä, että vuoteen 2035 mennessä noin 200 laitoksen osalta olisi julkaistu toiminnan päätoimintaa koskevat päätelmät. Näin ollen noin 400 laitoksen osalta vaatimukset tulisi laittaa täytäntöön joko muiden lupamuutosten yhteydessä tai erillisellä hakemuksella ennen vuoden 2036 määräaika, jolloin on mahdollista että Lupa- ja

valvontavirastoon tulee vireille useita satoja lupahakemuksia samanaikaisesti aiheuttaen luparuuhkan. Vireille tulevien erillisten hakemusten määrää pystyttäisiin arvioimaan tarkemmin vasta 2030-luvun alkupuolella lähempänä määräpäivää. Lupa- ja valvontavirasto pystyisi varautumaan kuitenkin luparuuhkaan sen koittaessa vasta vuosina 2035–2036. Muutos saattaisi käytännössä johtaa saman toiminnanharjoittajan useampiin lupahakemuksiin eri syistä seuraavan 10 vuoden aikana, joten toiminnanharjoittajan halutessa yhdistää hakemuksia, joka pienentäisi luparuuhkaa. Siirrettäessä osa nykyisin kunnan ilmoitusmenettelyssä olevista eläinsuojista valtion toimivaltaan, kunnan viranomaisten hallinnollinen työmäärä pienenee ja vastaavasti Lupa- ja valvontaviraston työmäärä kasvaa. Vaikutus kohdistuu erityisesti tiettyihin kuntiin, jossa on lukumäärällisesti eniten eläinsuojia.

Viranomaisten työmäärä lisääntyy lisäksi jonkin verran ympäristönsuojelulain 78 § mukaisten poikkeamien uudelleen tarkastelun vuoksi. Tällä hetkellä toistaiseksi voimassa olevia poikkeamia on 14 kappaletta 12 laitoksella, joten kokonaisuutena arvioiden poikkeamien uudelleen arviointien viranomaisvaikutukset arvioidaan vähäisiksi.

Viranomaisten työmäärä lisääntyy jonkin verran myös tietojen julkaisuvelvoitteen myötä. Ehdotus parantaa yleisön tiedonsaantia lisäämällä internetissä saatavilla olevaa tietoa. Jatkossa ympäristöasioiden tietopalvelussa olisi julkaistava lupa-asioiden ohella myös valvontaan liittyviä tietoja. Yleisön tiedonsaantia parannetaan myös uudella tilannetietopalvelulla, jossa julkaistaan karttapohjaista tietoa ympäristönsuojelulain mukaisista toiminnoista.

Ympäristönsuojelun yhteisiä tietorakenteita ja tietovarantoa kehitetään parhaillaan REPowerEU-rahoituksella. Hankkeen yhteydessä on myös kehitetty tietovarantoa ja tietojärjestelmiä sekä rakenteellistettu yhteisiä tietoja siten, että myös teollisuuspäästädirektiivin täytäntöönpanon edellyttämiä muutoksia tietopalvelussa julkaisemiseksi on mahdollista toteuttaa. Hankkeen yhteentoimivuustyön tarkoituksena on sujuvoittaa viranomaisasioinnin tiedonhallintaa ja organisaatioiden välistä tiedonsiirtoa sekä tehostaa viranomaistyötä vähentämällä manuaalista tiedonsiirtoa.

Hankkeen tavoitteena on luoda tilanne, jossa toiminnanharjoittajan tarvitsee syöttää hankkeensa rakenteellisia perustietoja vain kerran, ja tietoja täydennetään prosessin aikana. Tietety rakenteiset tiedot virtaavat ennakko- ja jälkivalvonnan tietojärjestelmissä hallitusti integraatioiden kautta, ja valittu osa tiedoista on viranomaisten hallussa asiakirjoissa. Rakenteellisesta tiedosta ja asiakirjoista muodostuu yhtenäinen tietovaranto. Tietovarannon tietoja voidaan hyödyntää tiedolla johtamisessa sekä niitä voidaan soveltuvin osin julkaista erilaisissa tietopalveluissa ympäristötiedon saatavuuden varmistamiseksi.

4.2.3 Ympäristö- ja ilmastovaikutukset

Yleisesti ottaen teollisuuspäästädirektiivi on yksi EU:n merkittävintä lainsäädäntöä, jolla vähennetään päästöjä ilmaan, veteen ja maaperään ja ehkäistään jätteen syntymistä suurista teollisuuslaitoksista sekä suurilta sika- ja siipikarjatiloilta. Lupamenettelyihin ja parhaisiin käyttökelpoisiin tekniikoihin perustuvien päästöraja-arvojen lisäksi direktiivin kappaleissa III-VI on säädelty vähimmäispäästörajoista suurille polttolaitoksille, jätteenpolttolaitoksille, haihtuvia orgaanisia yhdisteitä käyttäville laitoksille ja titaanidioksidin tuotannolle.

Euroopan komissio on arvioinut, että nykyisin direktiivilaitosten ympäristöluvuissa sovelletaan Euroopan tasolla useimmiten päästötasojen ylärajaa päästöraja-arvojen asettamisessa. Suomessa ilmaan johdettavien päästöjen raja-arvot on nykyisin tyypillisesti asetettu päästötasojen vaihteluvälin ylärajan mukaisesti, kun taas vesiin johdettavien päästöjen osalta on sovellettu laajemmin koko vaihteluväliä päästöjen raja-arvojen asettamisessa. Tiukimpien

saavutettavissa olevien päästötasojen vaihteluvälin päästörajojen asettaminen voi jossain määrin pienentää laitosten päästöjä ympäristöön. Samalla päästötasojen vaihteluvälistä on edelleen mahdollista poiketa silloin, kun päästötasojen noudattaminen johtaisi kohtuuttomiin kustannuksiin verrattuna saavutettuihin ympäristöhyötyihin. Jos laitoksella käytössä olevan päästojenvähennystekniikan johdosta on jo nykyisinkin selvästi alitettu vaihteluvälin ylärajan päästötaso, ei tiukimman saavutettavissa olevan päästöraja-arvon asettaminen välttämättä käytännössä vähennä päästöjä ympäristöön. Ympäristövaikutuksia voitaisiin arvioida yksityiskohtaisesti vasta kunkin toimialan päätelmien täytäntöönpanon jälkeen. Yleisesti ottaen esityksen muutokset pienentävät toimintojen ympäristövaikutuksia tai vaikutukset säilyvät ennallaan.

Kaatopaikkojen osalta päätelmien valmisteleminen mahdollistaa kaatopaikkojen toimintaan liittyvien keskeisten ympäristöongelmien, esimerkiksi metaanipäästöjen, käsittelyn. Kaatopaikkakaasujen talteenotto ja käsittely on kuitenkin jo nykyinsäädännön mukainen vaatimus, joten tämän muutoksen vaikutukset toiminnassa olevien kaatopaikkojen ympäristölupien päivittämisen osalta voivat olla vähäisiä, ottaen huomioon vuodesta 2016 alkaen voimassa olleen kiellon sijoittaa orgaanista jätettä kaatopaikalle. Päätelmien täytäntöönpanolla voisi olla enemmän vaikutuksia kaatopaikkojen jätevesien käsittelyn vaatimusten ja tarkkailun yhdenmukaistamisen kautta. Lisäksi Suomen kaivoksilla on kaivannaisjätteen jätealueiden lisäksi myös kaatopaikoiksi luokiteltuja jätealueita, joille sijoitetaan esimerkiksi hydrometallurgisissa prosesseissa ja vesienkäsittelyssä muodostuvia sakkoja. Kaatopaikkoja koskevat päätelmät voivat siten osaltaan parantaa myös kaivosten jätehuoltoa ja siten edistää kaivostoiminnan ympäristönsuojelua.

Eläinsuojien osalta laitosten toiminnan tulee olla toimintasääntöjen mukaista siirtymäajan jälkeen. Muutoksen myötä direktiivin soveltamisalaan kuuluvat sika- ja siipikarjatilat ovat todennäköisesti kaikki jo ennestään ilmoitusmenettelyn piirissä, joten BAT-periaate koskee niitä lähtökohtaisesti. Muutoksesta aiheutuvia ympäristöhyötyjä voidaan tällä hetkellä arvioida vain jo olemassa olevien BAT-päätelmien pohjalta, sillä toimintasääntöjen sisällöstä ei ole varmuutta. BAT-periaate koskee siis jo lähtökohtaisesti direktiivin soveltamisalan piiriin tulevia uusia tiloja ja näillä tiloilla pitäisi jo käyttää BAT-tekniikkaa. Suomen ympäristökeskuksen arvion mukaan on todennäköistä, että koska näillä tiloilla ei aiemmin ole ollut erityisesti ammoniakkiin liittyviä päästöraja-arvoja ja päästöjen tarkkailuvelvoitetta, ei niillä myöskään BAT-tekniikan soveltaminen ole kaikilta osin nykyisten BAT-päätelmien tai tulevien toimintasääntöjen mukaista. Merkittävin uusi asia näille tiloille olisi siis toimintasääntöjen todennäköisesti mukanaan tuoma tarkkailuvelvoite. Se koskisi erityisesti lantaan erittyvän tyypin ja fosforin määrää, kasvatusvaiheen ammoniakkipäästöjä sekä näiden tietojen toimittamista vuosittain valvovalle viranomaiselle.

Ympäristönsuojelulain nojalla ei voida ehdotuksen jälkeenkään antaa suoria ilmastopäästöihin liittyviä määräyksiä, joten esityksellä ei ole välittömiä ilmastovaikutuksia. Välillisiä ilmastovaikutuksia arvioidaan olevan muutoksen ympäristötehokkuutta koskevilla lisäyksillä, mutta vaikutukset olisivat todennäköisesti toimialakohtaisia riippuen päätelmien sisällöstä.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Teollisuuspäästädirektiivi mahdollistaisi tapauskohtaisen lupamenettelyn sijaan sääntelyn täytäntöönpanon toimialakohtaisen yleisen sääntelyn kautta. Suomessa on katsottu tapauskohtainen harkinta tarkoituksenmukaiseksi, koska useilla sektoreilla on vain yksi tai muutama direktiivilaitos, joten näitä aloja koskien yleisten asetusten laatiminen johtaisi suureen

hallinnolliseen taakkaan siitä saatavissa olevaan hyötyyn nähden ja toisaalta asetuksilla säädettyjen vaatimusten kautta olisi vaikeampaa soveltaa tapauskohtaista harkintaa päätelmien täytäntöönpanossa. Tämä lähestymistapa on valittu Suomessa jo kumotun ympäristönsuojelulain (81/2000) säätämisen yhteydessä.

Eläinsuojien osalta on tarkasteltu vaihtoehtoa, jossa teollisuuspäästödirektiivin soveltamisalaan siirtyvät uudet eläinsuojat, jotka ovat tällä hetkellä kunnan ilmoitusmenettelyssä jäisivät kunnan ilmoitusmenettelyyn. Ilmoitusmenettelyn etuna olisi se, että siitä aiheutuvat kustannukset saattaisivat olla toiminnanharjoittajalle lupamenettelyä alhaisemmat. Vaihtoehto lisäisi kuitenkin kunnan tehtäviä erityisesti raportointiin liittyen. Lisäksi, jos teollisuuspäästödirektiivin soveltamisalaan kuuluvia eläinsuojia jäisi kunnan ilmoitusmenettelyyn, kunnan viranomaisten valvonnan piirissä olisi eläinsuojia, joiden sääntelypohja olisi keskenään hyvin erilainen. Kuntien välillä olisi todennäköisesti huomattavia eroja muun muassa valvontamaksujen suuruudessa ja valvontakäytännössä. Näin ollen teollisuuspäästödirektiivin soveltamisalaan kuuluvien eläinsuojien jättäminen kunnan ilmoitusmenettelyyn johtaisi myös tilanteeseen, jossa toiminnanharjoittajat voisivat olla keskenään eriarvoisessa asemassa. Lisäksi on todennäköistä, että toimintasäännöt sisältävät erilaisia vaihtoehtoja, joista on kansallisesti valittava tarkoituksenmukaisin vaihtoehto. On mahdollista, että toimintasäännöt eivät ollenkaan sovellu nykyisenkaltaiseen ilmoitusmenettelyyn.

Eläinsuojien osalta on myös tarkasteltu vaihtoehtoa, jossa kaikki teollisuuspäästödirektiivin piiriin kuuluvat eläinsuojat siirrettäisiin ympäristönsuojelulain lupamenettelyn sijaan ympäristönsuojelulain ilmoitusmenettelyyn. Ilmoitusmenettelyn etuna olisi siitä aiheutuvat kustannukset olisivat toiminnanharjoittajalle oletettavasti lupamenettelyä alhaisemmat. Ilmoitusmenettely ei kuitenkaan mahdollistaisi tapauskohtaista harkintaa samalla tavalla kuin lupamenettely. Tapauskohtaisen harkinnan puute olisi ongelmallista erityisesti toimintasääntöjen ja nykyisten asetuksella säädettyjen etäisyysvaatimusten kannalta. Lisäksi kuten edellä on todettu, on todennäköistä, että toimintasäännöt sisältävät erilaisia vaihtoehtoja, joista on kansallisesti valittava tarkoituksenmukaisin vaihtoehto. Näin ollen on siis mahdollista, että toimintasäännöt eivät ollenkaan sovellu nykyisenkaltaiseen ilmoitusmenettelyyn, jonka vuoksi ilmoitusmenettelyyn perustuvaa ratkaisua ei ole otettu valmistelun pohjaksi.

Teollisuuspäästödirektiivin seuraamuksia koskevaa sääntelyä olisi mahdollista panna täytäntöön säätämällä hallinnollisista seuraamusmaksuista. Ympäristönsuojelulaissa ei ole nykyisin hallinnollisia seuraamusmaksuja koskevia pykäläitä, joten kyse olisi uudesta sääntelykeinosta ympäristönsuojelulaissa ja muutoksesta lain systematiikassa, minkä kohdistuminen voisi olla perusteltua miettiä teollisuuspäästödirektiivin soveltamisalaa laajemmin.

5.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot

Muutamalta muulta jäsenvaltiolta (Saksa, Viro, Ruotsi, Alankomaat) on tiedusteltu alkuvuodesta 2026 teollisuuspäästödirektiivin muutosten kansallisesta toteuttamisesta. Saatujen vastausten perusteella täytäntöönpano on edennyt ainoastaan Saksassa. Ehdotuksen mukaan Saksa toteuttaisi direktiivin seuraamuksia koskevan sääntelyn hallinnollisina seuraamuksina. Ehdotuksen perusteella Saksa olisi jo tässä vaiheessa toteuttamassa komission ympäristö-omnibus-ehdotuksen mukaisia tiettyjä muutoksia teollisuuspäästödirektiivin vaatimuksiin.

6 Lausuntopalaute

Lausuntoja annettiin yhteensä 43 kappaletta. Niistä 34 tuli lausuntopalvelu.fi-sivuston kautta ja loput lähetettiin suoraan ympäristöministeriön kirjaamoon.

Lausunnoista suuri osa tuli toimialajärjestöiltä (14 lausuntoa) tai yrityksiltä (9 lausuntoa). Ministeriöt antoivat 3 lausuntoa (TEM, MMM, OM) ja viranomaiset tai muut julkiset tahot 6 lausuntoa. Ympäristöjärjestöiltä tai muilta kansalaisjärjestöiltä tuli 6 lausuntoa ja yksi yksityishenkilön lausunto. Lisäksi muutamat tahot ilmoittivat, etteivät anna lausuntoa.

Kaikki lausunnot yksityishenkilön jättämää lausuntoa lukuun ottamatta sekä lausuntoyhteenveto ovat luettavissa hankeikkunasta (<https://ym.fi/hankesivu?tunnus=YM063:00/2024>).

Alla keskeinen lausuntopalaute aihealueittain. Samoja huomioita esitettiin myös 3.2.2026 järjestetyssä kuulemistilaisuudessa.

Direktiivin minimitoimeenpano

Useat lausunnonantajat esittivät, että teollisuuspäästädirektiivin muutoksen kansallisessa toimeenpanossa tulisi pitäytyä direktiivin soveltamisalassa ja noudattaa direktiivin sanamuotoja. Ympäristöministeriö toteaa, ettei kyseessä ole ympäristönsuojelulain kokonaisuudistus. Teollisuuspäästädirektiivin muutoksen edellyttämiä muutoksia viedään ympäristönsuojelulain nykyiseen rakenteeseen, jossa osa sääntelystä koskee yleisesti kaikkia toimintoja ja osa sääntelystä vain direktiivilaitoksia. Suurin osa muutosehdotuksista on suoraa direktiivin täytäntöönpanoa ja kohdistuu vain direktiivilaitoksiin. Teollisuuspäästädirektiivin muutoksia esitetään täytäntöön pantavaksi hieman laajemmin silloin, kun laajempi täytäntöönpano olisi tarkoituksenmukaista ympäristönsuojelulain tavoitteiden ja systematiikan vuoksi, kuten parhaan käyttökelpoisen tekniikan määritelmän ja parhaan käyttökelpoisen tekniikan arvioinnin osalta, jotka käsitellään alla erikseen. Muutamat esityksen kohdat ovat tarkoituksenmukaisia kansallisia lisiä (74 § kiertotalouden edistäminen, 85 c § karttapalvelu). Terminologiassa käytetään nykyisen lainsäädännön käsitteitä. Jatkovalmistelussa esitystä muutettiin siltä osin, että 8 §:n yleiset vaatimukset ympäristötehokkuuden ja uusiutuvan energiankäytön edistämisen osalta kohdennettaisiin vain direktiivilaitoksiin, jolloin yleiset vaatimukset olisivat erilaiset direktiivilaitoksille ja kansallisille laitoksille. Myös 62 §:n lisäys ympäristötehokkuuden tarkkailusta kohdennettaisiin koskemaan vain direktiivilaitoksia ja direktiivieläinsuojia.

Ympäristö-omnibus-ehdotus

Useat lausujat huomauttivat, että ympäristöjärjestelmää koskevassa kansallisessa toimeenpanossa ei tule edetä siltä osin, kuin kyse on EU:ssa parhaillaan valmistelussa olevasta ympäristö-omnibus-ehdotuksesta, mutta ehdotukseen sisältyvä siirtymäsuunnitelman poistaminen tulisi sen sijaan huomioida HE-luonnoksessa. Ympäristöministeriö toteaa, että teollisuuspäästädirektiivin muutosten täytäntöönpanon määräaika on 1.7.2026, eikä tähän ei tullut muutosta omnibus-ehdotuksessa. Ympäristöministeriö kuitenkin jatkovalmistelun perusteella esittää, että siirtymäsäännösten ympäristöjärjestelmän käyttöönoton aikataulu koskeva määräaika siirrettäisiin teollisuuspäästädirektiivin mukaisesta määräajasta (1.7.2027) ympäristö-omnibus-ehdotuksen mukaiseen määräaikaan 1.7.2030, koska muutosta ei ole mahdollista välttämättä tehdä myöhemmin lopullisen omnibus-lainsäädännön jälkeen ennen kevään 2027 hallituksenvaihdoksesta johtuvaa eduskunnan taukoa ja määräaika koittaa jo pian hallituksenvaihdon jälkeen. Ympäristöjärjestelmän käyttöönoton aikataulu on myös kriittisin

omnibus-ehdotuksen muutoksista, ja muutoksen sisällyttäminen esitykseen toisi toimijoille ennakoitavuutta lainsäädännön vaatimuksista. Tällä hetkellä (maaliskuu 2026) Euroopan Unionin neuvoston keskusteluiden perusteella näyttää siltä, ettei ympäristöjärjestelmän käyttöönoton aikataulua koskeva omnibus-ehdotusta kohtaan ole annettu kielteistä palautetta. Euroopan parlamentin käsittely ei kuitenkaan ole vielä alkanut. Lopullisen omnibus-lainsäädännön hyväksymisen aikataulua tai sisältöä ei voida vielä tässä vaiheessa ennakoida. Muut omnibus-lainsäädännön kautta tulevat sisältömuutokset olisi tarkoituksenmukaista toteuttaa vasta siinä vaiheessa, kun niiden sisällöstä on lopullisesti päätetty, ja siinä vaiheessa on mahdollista lainsäädännön siirtymäsäännöksillä poistaa lupapäätöksiin mahdollisesti tehdyt muutokset, jotka poikkeaisivat lopullisen omnibus-lainsäädännön sisällöstä.

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan määritelmä ja parhaan käyttökelpoisen tekniikan arviointi

Osan lausunnonantajista mukaan parhaan käyttökelpoisen tekniikan määritelmään (5 §) tai parhaan käyttökelpoisen tekniikan arvioinnin kriteereihin (53 §) ei tulisi lisätä ilmastonmuutoksen torjuntaa, jota koskien on oma sääntelynsä. Toisaalta osa lausujista piti ilmastonmuutoksen torjunnan sisällyttämistä myönteisenä asiana. Osa lausunnonantaja esitti muutosten kohdistamista vain direktiivilaitoksiin, eikä kansallisiin laitoksiin. Ympäristöministeriö toteaa, että ilmastonmuutoksen torjuntaan liittyvän tekniikan arviointi on jo nykyisin osa parhaan käyttökelpoisen tekniikan määritelmää ja parhaan käyttökelpoisen tekniikan arviointia. Erillinen maininta ilmastonmuutoksen torjunnasta säännöksissä vahvistaa ja selkeyttää sen, ettei pilaantumisen ehkäisemistä koskeva BAT-arviointi olisi esteenä ilmastonmuutosta torjuvien tekniikoiden käyttöönotolle, ja sama on perusteltua varmistaa myös kansallisten laitosten osalta. Säännösten perusteluja on täydennetty jatkovalmistelussa.

Päästöraja-arvojen määrääminen ympäristöluvassa

Useat lausunnonantajat pitivät hallituksen esitysluonnoksessa 75 §:n 2 momentissa ollutta sanamuotoa ”päästöille on ympäristöluvassa määrättävä tiukimmat mahdolliset päästöraja-arvot” muutosdirektiivin sanamuotoa tiukempana. Lausunnoissa on esitetty useampia erilaisia sanamuotomuutoksia kohtaan. Jatkovalmistelussa esitystä muutettiin säännöksen osalta sanamuodoksi ”päästöille on ympäristöluvassa määrättävä tiukimmat saavutettavissa olevat päästöraja-arvot”. Tämän nähtiin vastaavan myös muutosdirektiivin sanamuotoa. Vastaava muutos esitettiin 77 §:n 1 momenttiin.

Siirtymäsäännökset

Useat lausunnonantajat, erityisesti teollisuuden sidosryhmien edustajat, ehdottivat direktiivin siirtymäsäännösten sisällyttämistä esitykseen sellaisenaan, jolloin vain tietyt lupamuutostilanteet voisivat aiheuttaa lupien päivittämisen uusien vaatimusten mukaisiksi. Jatkovalmistelussa esitystä muutettiin niin, että direktiivin mukaiset lupamuutostilanteet otettaisiin lausunnolla ollutta esitystä laajemmin esityksen perustaksi. Ympäristöministeriö tiedostaa, että siirtymäsäännösten rajaaminen voisi aiheuttaa pahimmillaan 300–400 hakemuksen luparuuhkan vuosille 2035–2036, joka on direktiivin perälauta, eikä LVV pysty käsittelemään tällaista hakemusmäärää ilman, että käsittelyajat merkittävästi pitenevät. Lupaja- ja valvontavirastolla olisi kuitenkin hyvin aikaa varautua luparuuhkaan sen koittaessa vasta vuosina 2035–2036. Esityksessä mahdollistetaan kuitenkin, että toiminnanharjoittaja voisi halutessaan noudattaa päivitettyjä vaatimuksia jo siirtymäsäännösten aikataulua aikaisemmin tilanteissa, joissa lupia tulnaisiin päivittämään muista syistä, ja direktiivin edellyttämät lupamuutokset olisi kustannustehokasta toteuttaa näiden muiden lupamuutosten yhteydessä. Tällä muutoksella todennäköinen luparuuhka olisi jonkin verran pienempi. Muilta osin jatkovalmistelussa siirtymäsäännösten sanamuotoja tarkennettiin ja yhtenäistettiin.

Eläinsuojat

Direktiivin piiriin siirtyvien eläinsuojien siirtymistä valtion lupamenettelyyn pidettiin perusteltuna ja tarkoituksenmukaisena pääosassa lausuntoja. Direktiivin piiriin siirtyvien eläinsuojien siirtymistä valtion lupamenettelyyn vastustettiin yhdessä lausunnossa, jonka mukaan valtion lupamenettelyssä tilojen välinen kohtelu on yhdenmukaisempaa käsittelyn keskityksen myötä ja lupamenettely mahdollistaa ilmoitusmenettelyä laajemman tilakohtaisen harkinnan, mutta kuntien vastuulla käsittely olisi lähimpänä tuottajaa ja todennäköisesti halvempaa. Muutamissa lausunnoissa tuotiin esille se, että siirtyminen kunnan ilmoitusmenettelystä valtion lupamenettelyyn ei saisi aiheuttaa tuottajille merkittäviä kustannuksia. Lausuntopalautteessa tuotiin esille, että eläinsuojia koskevat siirtymäsäännökset ovat vaikeaselkoisia ja vaatisivat vielä täsmennystä. Siirtymäsäännöksiin on tehty täsmennyksiä lausuntopalautteen perusteella. Säännöksiä on täsmennetty erityisesti viranomaisten toimivallan osalta. Siirtymäsäännöksistä tullaan laatimaan tarkempaa ohjeistusta. Esitykseen ei tehty muutoksia direktiivieläinsuojien toimivallan ja menettelyjen osalta muutoksia.

Tietopalvelusäännökset

Tietopalvelusäännöksiä koskevassa lausuntopalautteessa painotettiin erityisesti tarvetta sovittaa yhteen ympäristötiedon julkisuus ja turvallisuuteen, liikesalaisuuksiin sekä henkilötietojen suojaan liittyvät vaatimukset. Karttapohjainen tilannetietopalvelu koettiin ongelmalliseksi erityisesti yksityisyydensuojan, kotirauhan ja kotieläintuottajiin kohdistuvien riskien kannalta. Lisäksi ehdotetun tietopalvelusääntelyn koettiin lisäävän erityisesti Lupa- ja valvontaviraston hallinnollista taakkaa ja kustannuksia.

Ympäristöministeriö toteaa, että ympäristöasioiden tietopalvelussa (85 a §) julkaistavien tietojen nykyistä laajempi julkaisuvelvoite liittyy teollisuuspäästädirektiivin kansalliseen toimeenpanoon. Teollisuuslaitosten ja tilojen sijaintitietojen julkaisua on tarkasteltava useasta näkökulmasta. Suomea velvoittaa Århusin yleissopimus tiedon saatavuudesta, yleisön osallistumisesta päätöksentekoon sekä oikeuden saatavuudesta ympäristöasioissa ja sen alainen päästötietojen julkaisua koskeva pöytäkirja sekä EU:n vastaavat asetukset ja direktiivit sekä niiden kansallisen täytäntöönpanon säädökset. Toisaalta tietojen julkaisemisessa noudatetaan tiedonhallintaa ja tietojen luovuttamista rajoittavia säädöksiä. Suuri osa teollisuuspäästädirektiivin soveltamisalan toimintoja koskevista sijainti- ja päästötiedoista on jo aiemmin julkaistu verkkopalveluissa. Julkaisuun velvoittavat edellä mainitut säädökset ja kansainväliset sopimukset. Etenkin ympäristöön johdettavia päästöjä ja ympäristön tilaa koskevat tiedot ovat julkisia jo nykyisin. Tietojen julkaisua koskevia riskejä arvioidaan ja keinoja niiden hallintaan seurataan jatkuvasti. Yleisessä tietoverkossa julkaistavat tiedot eivät sisällä salassa pidettäviä tietoja. Tietopalveluita koskevia säännöskohtaisia perusteluita sekä säätämisyjärjestysperusteluita on täydennetty ja tarkennettu lausuntopalautteen perusteella.

Muu palaute

Jatkovalmistelussa esityksen säännösehdotuksia muokattiin ja perusteluja täydennettiin lausuntopalautteen johdosta myös seuraavissa kohdissa:

– Ympäristötehokkuuden määritelmä on siirretty 72 §:stä 5 §:ään, jotta se koskee myös direktiivieläinsuojia

– Poistetaan 29 §:stä ehdotettu direktiivieläinsuojalisäys, koska vaatimus ei perustu direktiiviin, ja lisäksi olisi välillinen vaikutus lupamaksuihin.

- 67 §:n lisäystä koskien epäsuoria jätevesiä on sekä selvennetty pykälän että perustelujen osalta.
- 74 §:stä on jatkovalmistelussa poistettu materiaalitehokkuuden edistämistä koskevat lisäykset.
- 75 §:n 4 momentin sanamuotoa on jatkovalmistelussa muutettu veden käyttöä ja kulutusta koskeva termi vettä koskevaksi.
- 179 §:n uusiin 3 ja 4 momenttiin lisätään viipymättä-sana kuvaamaan ilmoitusvelvollisuuden riipeyttä.
- 181 §:n uuden 2 momentin sanamuotoa tarkennetaan ja perusteluihin lisätään, miksi keskeyttämistä koskeva direktiivitaustainen säännös on tarkoituksenmukaista ulottaa koskemaan kansallisia laitoksia.
- Lisäksi tehtiin virheiden korjauksia ja perustelujen täydentämisiä eräisiin muihin säännöksiin ja yleisperusteluihin.
- Lausuntopalautetta annettiin myös kalankasvatuksen lupakynnyksestä, tuulivoimatoiminnan ympäristöluvanvaraisuudesta ja sementtitehtaiden vaarallisten jätteiden rinnakkaispoltosta. Ympäristöministeriö näkee palautteen tältä osin esitykseen liittymättöminä uusina ehdotuksina, jotka eivät liity teollisuuspäästödirektiivin muutoksen täytäntöönpanoon. Palautetta ei tältä osin nähdä tarkoituksenmukaisena sisällyttää esitykseen, koska nämä ehdotukset eivät liity päivitetyn teollisuuspäästödirektiivin täytäntöönpanoon. Uusia ehdotuksia ei oltu sisällytetty lausunnolla olleeseen versioon, joten näistä ei myöskään ole saatu muiden sidosryhmien lausuntopalautetta.

7 Säännöskohtaiset perustelut

5 §. Määritelmät. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan määritelmään (7 a kohta) lisätään ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen yhteyteen torjua ilmastonmuutosta, millä toimeenpannaan teollisuuspäästödirektiivin artiklan 3 kohdan 10 c muutokset lain yleisessä säännöksessä, joka koskee sekä direktiivilaitoksia että muita laitoksia. Koska parhaan käyttökelpoisen tekniikan määritelmä on yleisesti sovellettava käsite ympäristönsuojelulainsäädännössä, ei ole tarkoituksenmukaista rajata sitä koskemaan ainoastaan direktiivilaitoksia ottaen huomioon lain 1 §:n tarkoitus, jossa 2 kohdassa erityisesti mainittu ilmastonmuutoksen torjunta. Ilmastonmuutoksen torjuntaan liittyvät tekniikan arvioinnit on tähänkin asti arvioitu osana parhaan käyttökelpoisen tekniikan kokonaisympäristövaikutusten arviointia. Ilmastonmuutoksen torjunnan nostaminen määritelmässä pilaantumisen ehkäisemisen rinnalle vahvistaa näiden tekniikoiden arvioinnin merkitystä parhaan käyttökelpoisen tekniikan arvioinnissa ja osaltaan mahdollistaa nykyistä selkeämmin sen, ettei pilaantumisen ehkäisemistä koskevat parhaan käyttökelpoisen tekniikan arviot olisi esteenä ilmastonmuutosta torjuvien tekniikoiden käyttöönotolle, koska tekniikat saattavat jossain tilanteessa esimerkiksi kasvattaa muita päästöjä tai johtaa korkeampaan energiankulutukseen. Muutos on yhdenmukainen 53 §:ään esitetyn muutoksen kanssa.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 14 a kohta, jonka mukaan ympäristötehokkuudella tarkoitettaisiin materiaalin, veden tai energian kulutustasoihin, uudelleenkäyttöön sekä jätteen syntyyn liittyvää tehokkuutta. Määritelmä perustuisi teollisuuspäästödirektiivin 3 artiklan 13 a a -kohtaan. Määritelmää sovelletaan 53 §:n ja 7 luvun sekä 10 luvun direktiivieläinsuojia koskevien säännösten soveltamisen yhteydessä.

8 §. *Luvanvaraisesta, ilmoituksenvaraisesta ja rekisteröitävästä toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen.* Säännökseen lisätään uusi direktiivilaitoksia koskeva 2 momentti, jonka mukaan materiaalien ja veden käytön toiminnassa on oltava tehokasta. Lisäksi toiminnassa tulisi mahdollisuuksien mukaan hyödyntää uusiutuvaa energiaa. Muutoksilla ei kuitenkaan edelleenkään tarkoiteta sitä, että lupamääräyksiä asetettaessa voitaisiin asettaa rajoituksia teollisen toiminnan tai energiantuotannon tuotantomäärälle, josta on säädetty yksityiskohtaisemmin lain 52 §:n 2 momentissa. Uusiutuvaa energiaa koskevan lisäyksen sanamuoto ei yksistään mahdollistaisi suorien velvoitteiden asettamista, mutta kannustaisi ottamaan huomioon uusiutuvan energian käytön edistämisen myös ympäristölupamenettelyssä. Säännöksen muihin kohtiin ei tehtäisi muutoksia. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön teollisuuspäästädirektiivin 11 artiklan muutokset.

27 §. *Yleinen luvanvaraisuus.* Säännöksen 1 momenttiin lisättäisiin viite direktiivieläinsuojiiin, joiden luvanvaraisuudesta säädetäisiin yksityiskohtaisemmin liitteen 3 taulukossa 3 sekä muiden eläinsuojien osalta taulukossa 4. Teollisuuspäästädirektiivin muutoksen myötä direktiivin soveltamisalaan kuuluvat eläinsuojat määriteltäisiin jatkossa direktiivieläinyksikkökertoimen perusteella. Lisäksi komissio tulee antamaan direktiivin soveltamisalaan kuuluvia eläinsuojia koskevat toimintasäännöt. Toimintasäännöt, direktiivieläinyksikkökerroin ja eläinsuojien luonne muista laitoksista poikkeavina laitoksina perustelee termin direktiivieläinsuoja käyttöä, kun on kyse direktiivin piiriin kuuluvasta eläinsuojasta. Eläinsuojista ja direktiivieläinsuojista sekä eläinyksikkökertoimista ja direktiivieläinyksikkökertoimista säädetäisiin jatkossa liitteessä 3.

29 a §. *Ilmoituksenvaraisen toiminnan luvanvaraisuus.* Säännöksen 1 momentin 1 kohtaan on lisätty direktiivieläinsuoja direktiivilaitoksen rinnalle.

30 §. *Rekisteröitävän toiminnan luvanvaraisuus.* Säännöksen 1 momentin 1 kohtaan on lisätty direktiivieläinsuoja direktiivilaitoksen rinnalle.

52 §. *Lupamääräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi.* Pykälän 1 momentin 2 kohtaan lisättäisiin maaperän ja pohjavesien rinnalle pintavedet teollisuuspäästädirektiivin 14 artiklan 1 kohdan 2b alakohdan muutoksen vuosi. Tällä tarkoitetaan nimenomaan muita kuin päästöjä ja päästöraja-arvoja koskevia lupamääräyksiä, kuten esimerkiksi suojarakenteita koskevia määräyksiä. Pykälän 2 momentista poistettaisiin tuotantoenergiaa koskeva viittaus, koska teollisuuspäästädirektiivin päivityksessä 11 artiklaan (toiminnanharjoittajan perusvelvollisuuksien yleiset periaatteet) lisättiin tavoite uusiutuvan energian käytön ja tuotannon edistämisestä mahdollisuuksien mukaan. Samalla muutettaisiin termi ympäristöhaitta ympäristön pilaantumiseksi, jota käytetään johdonmukaisesti laissa muuten.

53 §. *Parhaan käyttökelpoisen tekniikan arviointi.* Säännökseen tehtävillä lisäyksillä täytäntöönpannaan teollisuuspäästädirektiivin liitteen III muutokset. Säännöstä sovelletaan kuitenkin käytännössä lähinnä silloin kun parhaan käyttökelpoisen tekniikan arviointi on toteutettava tapauskohtaisesti. Pääsääntönä paras käyttökelpoinen tekniikka määritellään kuitenkin edelleen toimialakohtaisesti. Muutoksissa on kyse lähinnä teknisluontoisista täsmennyksistä nykyiseen säännökseen verrattuna ja muutokset toteuttavat ympäristönsuojelulain 1 §:ssä säädettyä tarkoitusta ja teollisuuspäästädirektiivin parhaan käyttökelpoisen tekniikan määritelmän muutosta ilmastomuutoksen torjumisen osalta. Muutosten katsotaan olevan yleisesti ympäristönsuojelulain tavoitteiden toteutumista edistäviä, joten muutosten olisi perusteltua soveltaa direktiivilaitosten ohella muihinkin ympäristönsuojelulain mukaisiin toimintoihin. Sisällöllisesti muutokset liittyvät tyypillisesti valtakunnallisiin tavoitteisiin koskien muun muassa ilmastomuutoksen ja luontokadon torjuntaa sekä kiertotalouden edistämistä, joten arvioinnissa on perusteltua varmistaa, ettei

parhaan käyttökelpoisen tekniikan määrittäminen tapauskohtaisesti muodostu esteeksi näiden tavoitteiden saavuttamiselle ympäristönsuojelulain soveltamisalaan kuuluvissa toiminnoissa. Muutos on yhdenmukainen 5 §:n 1 momentin 7 a kohtaan esitetyn muutoksen kanssa.

62 §. *Seuranta- ja tarkkailumääräykset.* Säännöksen 1 momenttiin lisättäisiin direktiivilaitosten ja direktiivieläinsuojien ympäristötehokkuuden tarkkailuvelvoite, joka liittyy ensisijaisesti 75 §:ssä ja direktiivieläinsuojia koskevassa luvussa määrättävien ympäristötehokkuusvelvoitteiden seurantaan. 1 momentin loppuun lisätään myös säännös ympäristöjärjestelmän mukaisten tavoitteiden saavuttamisen seurannasta. Lisäyksillä täytetään täytäntöönpannaan teollisuuspäästödirektiivin 14 artiklan 1 kohdan 2 alakappaleen bb-kohtaa ja d (iii) -kohtaa.

Säännöksen 2 momentin lopun muutoksilla täytetään täytäntöönpannaan teollisuuspäästödirektiivin 15a artiklan 1 kohdan päästötarkkailun epävarmuuden vähentämistä koskeva muutos. Teollisuuspäästödirektiivin nojalla tullaan antamaan komission päätös mittausepävarmuuden määrittämisestä ja vähentämisestä, jota jatkossa sovellettaisiin suoraan. 2 momenttiin siirrettäisiin myös teollisuuspäästödirektiivin koko nimi ja kutsumanimi 72 §:stä. Säännöksen 3 momenttiin tehtäisiin direktiivieläinsuojia koskevat lisäykset.

66 §. *Maaperän, pintaveden ja pohjaveden suojelua koskevat määräykset.* Säännökseen lisättäisiin maaperän ja pohjavesien rinnalle pintavedet, millä muutoksella täytetään täytäntöönpannaan teollisuuspäästödirektiivin 14 artiklan 1 kohdan 2 alakappaleen e-kohtaan muutos. Teollisuuspäästödirektiivin 16 artiklan 2 kohdan 2 alakappaleen muutoksia ei kuitenkaan toteutettaisi lisäyksenä 2 momenttiin, koska tarkkailutiheys määriteltäisiin jatkossakin pilaantumisriskin järjestelmällisen arvioinnin perusteella.

67 §. *Määräykset viemäriin johdettavista jätevesistä.* Säännöksen 1 momentti säilyisi samana kuin voimassa olevassa laissa. Säännökseen lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan asetettaessa direktiivilaitoksen lupamääräyksiä 75 §:n 2 momentin mukaisesti olisi varmistettava, että ympäristön pilaantuminen ehkäistään vähintään yhtä tehokkaasti kuin käsiteltäessä jätevedet erillisessä jätevedenpuhdistamossa. Erillisellä jätevedenpuhdistamolla tarkoitettaisiin muuta kuin yhdyskuntajätevedenpuhdistamoa tai teollisuuslaitosten yhteispuhdistamo. Lisäksi olisi varmistettava, että jäteveden johtaminen ei haittaa jätevedestä peräisin olevien materiaalin tai energian talteenottoa tai veden uudelleen käyttöä, ja että jätevesien johtaminen ei vaaranna 9 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädettyjen vaatimusten noudattamista. Säännöksellä varmistettaisiin, ettei jätevesien johtaminen yhdyskuntajätevedenpuhdistamolle heikennä puhdistamisen tasoa tai estä esimerkiksi lämmön talteenottoa jätevedestä. Sillä pantaisiin täytäntöön teollisuuspäästödirektiivin 15 artiklan 1 kohta. Ympäristönsuojeluasetuksessa säädetäisiin vesihuoltolaitoksen viemäriin johdettavia päästöjä koskevista yleisistä vaatimuksista.

72 §. *Direktiivilaitoksia koskevat määritelmät.* Pykälään tehtäisiin lisäyksiä pääosin teollisuuspäästödirektiivin muutoksen määritelmiä koskevan 3 artiklan lisäyksistä johtuen. Säännöksen 1 kohtaan ei tehtäisi muutoksia, paitsi siirrettäisiin teollisuuspäästödirektiivin koko nimi ja kutsumanimi 62 §:ään. Kohdan 2 määritelmään lisättäisiin maininnat uusista tekniikoista, ympäristötehokkuuden tasoista sekä ympäristöjärjestelmän sisällöstä. Päätelmillä tarkoitettaisiin siis teollisuuspäästödirektiivin 13 artiklan 5 kohdan nojalla hyväksytyä Euroopan komission päätöstä, joka sisältää vertailuasiakirjan ne osat, joissa esitetään päätelmät parhaista käyttökelpoisista tekniikoista ja uusista tekniikoista, näiden tekniikoiden kuvaus ja tiedot niiden sovellettavuuden arvioimiseksi, tekniikkaan liittyvät päästötasot, niihin liittyvät ympäristötehokkuuden tasot, ympäristöjärjestelmän sisältö, mukaan lukien vertailuarvot, tarkkailu ja kulutustasot sekä tarvittaessa laitoksen kunnostustoimet. Kohtaan 3 ei tehtäisi muutoksia.

Säännökseen lisättäisiin uudet ympäristötehokkuutta koskevat kohdat 4–7 sekä uusien tekniikoiden käyttöönottoon liittyvät kohdat 7–10. Ympäristötehokkuuden määritelmiä sovellettaisiin normaaleissa toimintaolosuhteissa siten kuin 75 §:n 4 momentissa säädettäisiin.

Säännöksen 4 kohdan mukaan ympäristötehokkuuden raja-arvolla tarkoitettaisiin ympäristötehokkuuden suoritusarvoa, jota ei yhden tai useamman ajanjakson aikana saa ylittää ja joka ilmaistaan kokonaismääränä, tuotantoon suhteutettuna määränä, prosenttiosuutena tai muulla vastaavalla tavalla. Määritelmä perustuisi teollisuuspäästödirektiivin 3 artiklan 5 a -kohtaan ja määritelmä olisi tarpeellisin osin yhteneväinen lain 5 §:n päästöraja-arvon määritelmän kanssa.

Säännöksen 5 kohdan mukaan viitteellisellä ympäristötehokkuuden arvolla tarkoitettaisiin ympäristötehokkuuden suoritusarvoa, joka ilmaistaan kokonaismääränä, tuotantoon suhteutettuna määränä, prosenttiosuutena tai muulla vastaavalla tavalla. Määritelmä vastaisi ympäristötehokkuuden raja-arvon määritelmää, kuitenkin sillä olennaisella erolla, että se ei olisi sitova. Määritelmä ehdotetaan lisättäväksi selkeyden vuoksi muiden ympäristötehokkuutta koskevien määritelmien rinnalle, koska viitteellinen ympäristötehokkuuden arvo tulisi asetettavaksi 75 §:n 3 momentin perusteella materiaali- ja energiatehokkuudelle. Määritelmä perustuisi teollisuudirektiivin 15 artiklan 4 kappaleen 2 alakappaleen b kohtaan ja vastaisi sisällöltään muita ympäristötehokkuutta koskevia määritelmiä.

Säännöksen 6 kohdan mukaan ympäristötehokkuuden vaihteluväleillä tarkoitettaisiin ympäristötehokkuuden tasojen vaihteluväliä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa käytettäessä parasta käyttökelpoista tekniikkaa tai tällaisten tekniikoiden yhdistelmää, sellaisena kuin se on kuvattu päätelmissä, ilmaistuna tietyn ajanjakson keskiarvona tietyissä vertailuolosuhteissa. Määritelmä perustuisi teollisuudirektiivin 3 artiklan 13 a -kohtaan.

Säännöksen 7 kohdan mukaan vertailuarvoilla tarkoitettaisiin sellaista ympäristötehokkuuden tasojen viitteellistä vaihteluväliä, joka perustuu toimialakohtaisiin parhaan käyttökelpoisen tekniikan päätelmiin ja jota käytetään vertailukohtana ympäristöjärjestelmässä. Määritelmä perustuisi teollisuuspäästödirektiivin 3 artiklan 13 b -kohtaan.

Säännöksen 8 kohdan mukaan syvällä teollisella muutoksella tarkoitettaisiin sitä, että toiminnanharjoittaja ottaa käyttöön uusia tekniikoita tai parhaita käytävissä olevia tekniikoita, jotka merkitsevät laitoksen osan tai koko laitoksen suunnittelun tai tekniikan merkittävää muutosta tai olemassa olevan laitoksen korvaamista uudella laitoksella, mikä mahdollistaa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen erittäin merkittävästi ilmastonutraaliustavoitteen mukaisesti ja muiden päästöjen ja ympäristötehokkuuden osalta täyttää 75 §:ssä säädetyt vaatimukset, ottaen huomioon toiminnan vaikutuksen ympäristöön kokonaisuutena. Määritelmä perustuisi teollisuuspäästödirektiivin 3 artiklan 9 a -kohtaan ja sitä sovellettaisiin ainoastaan silloin, kun toiminnanharjoittaja haluaisi hyödyntää 81 c §:ssä tarkoitettuja syvän teollisen muutoksen poikkeuksia toimialaa koskevien päätelmien julkaisun jälkeen.

Säännöksen 9 kohdan mukaan uusiin tekniikoihin liittyvillä päästötasoilla päästöjen vaihteluväliä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa käytettäessä uutta tekniikkaa tai uusien tekniikoiden yhdistelmää, sellaisena kuin se on kuvattu päätelmissä, ilmaistuna tietyn ajanjakson keskiarvona tietyissä vertailuolosuhteissa. Määritelmä perustuisi teollisuuspäästödirektiivin 3 artiklan 48-kohtaan ja sitä sovellettaisiin ainoastaan silloin, kun toiminnanharjoittaja haluaisi hyödyntää 81 a §:ssä tarkoitettuja uusia tekniikoita koskevia poikkeuksia toimialaa koskevien päätelmien julkaisun jälkeen.

Säännöksen 10 kohdan mukaan uusiin tekniikoihin liittyvillä ympäristötehokkuuden tasoilla tarkoitettaisiin ympäristötehokkuuden tasojen vaihteluväliä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa käytettäessä uutta tekniikkaa tai uusien tekniikoiden yhdistelmää, sellaisena kuin se on kuvattu päätelmissä, ilmaistuna tietyn ajanjakson keskiarvona tietyissä vertailuolosuhteissa. Määritelmä perustuisi teollisuuspäästädirektiivin 3 artiklan 49-kohtaan ja sitä sovellettaisiin ainoastaan silloin, kun toiminnanharjoittaja haluaisi hyödyntää 81 a §:ssä tarkoitettuja uusia tekniikoita koskevia poikkeuksia toimialaa koskevien päätelmien julkaisun jälkeen.

73 §. Luvun soveltamisala. Säännökseen lisättäisiin teksti, jonka mukaan direktiivilaitoksia koskevaa lukua ei sovelleta liitteen 3 mukaisen direktiivieläinsuojan toimintaan. Lukua ei edelleenkään sovelleta tutkimukseen, kehittämiseen tai uusien tuotteiden ja prosessien testaukseen. Teollisuuspäästädirektiivin muutoksessa direktiiviin lisättiin eläinsuojia koskeva oma lukunsa, jonka johdosta eläinsuojiiin ei enää sovelleta teollisuuspäästädirektiivin II luvun vaatimuksia. Tämän vuoksi lakiin säädettäisiin omat säännöksensä direktiivilaitoksista ja omat säännöksensä direktiivieläinsuojista.

74 §. Energian käytön tehokkuutta koskevat määräykset. Säännöksen 1 momenttiin lisättäisiin selkeyden vuoksi uusi 4 kohta, jonka mukaan määräykset voivat koskea myös 75 §:n 4 momentin mukaisia energian käytön tehokkuutta koskevia vaihteluvälejä ja viitteellisiä ympäristötehokkuuden arvoja tai 74 a §:n 2 momentin mukaisia vertailuarvoja, jos tällaisia on asetettu toimialaa koskevissa päätelmissä. Vertailuarvojen osalta ympäristöluvassa on tarpeen antaa määräykset ympäristöjärjestelmän keskeisistä vaatimuksista, johon kuuluvat myös päätelmissä määritellyt vertailuarvot. Kyse on nimenomaan tarvittaessa annettavista määräyksistä niissä tilanteissa, joissa toiminnanharjoittaja ei ole sisällyttänyt vertailuarvoja ympäristöjärjestelmäänsä.

74 a §. Ympäristöjärjestelmä. Uudella 74 a §:llä pantaisiin täytäntöön teollisuuspäästädirektiivin 14 a artiklan vaatimus ympäristöjärjestelmästä. Teollisuuspäästädirektiivin 14 a artiklan mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä, että toiminnanharjoittajat laativat ja toteuttavat ympäristöjärjestelmän direktiivilaitoksille. Ympäristöjärjestelmä kattaisi laitoksen ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan. Ympäristöjärjestelmä olisi laadittava ja toteutettava parasta käyttökelpoista tekniikkaa koskevien päätelmien mukaisesti. Ympäristöjärjestelmän yksityiskohtaisuuden olisi vastattava laitoksen luonnetta, laajuutta ja monimutkaisuutta sekä sen mahdollisten ympäristövaikutusten laajuutta.

Säännöksen 2 momentissa säädettäisiin niistä osista, jotka ympäristöjärjestelmän on vähintään sisällettävä. Säännöksen 2 momentin 1 kohdan mukaan ympäristöjärjestelmän olisi sisällettävä tärkeimpiin ympäristönäkökohtiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet, joilla ehkäistään jätteen syntymistä, vaarallisten aineiden käyttöä tai päästöjä, tehostetaan materiaalien, veden ja energian käyttöä sekä veden uudelleenkäyttöä. Lisäksi ympäristöjärjestelmän olisi sisällettävä ympäristötehokkuutta koskevat vertailuarvot, jos niitä on asetettu toimintaa koskevissa päätelmissä.

Säännöksen 2 momentin 2 kohta koskisi vaarallisia kemikaaleja. Kohdan mukaan ympäristöjärjestelmän olisi sisällettävä luettelo laitoksella olevista tai laitoksesta ympäristöön päästetyistä vaarallisista kemikaaleista, joita käytetään sellaisenaan, muiden aineiden ainesosana tai seosten osana, riskiarviointi vaarallisten kemikaalien vaikutuksista ympäristöön sekä arviointi mahdollisuuksista korvata ne turvallisemmilla vaihtoehdoilla tai vähentää niiden käyttöä. Tiedot kemikaaleista voitaisiin syöttää sähköiseen järjestelmään (Kemidigi) ja hyödyntää järjestelmän kautta saatavia tietoja.

Luettelon ja arvioinnin laatimisessa olisi kiinnitettävä erityistä huomiota kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen ((EY) N:o 1907/2006) 57 artiklassa tarkoitettuihin aineisiin.

Erityisen tarkastelun kohteena olisivat siis esimerkiksi aineet, jotka täyttävät syöpää aiheuttavien, perimää vaurioittavien ja lisääntymiselle vaarallisten aineiden luokituskriteerit, ja aineet, jotka ovat hitaasti hajoavia, biokertyviä ja myrkyllisiä. Lisäksi erityisen tarkastelun kohteena olisivat esimerkiksi aineet, joiden osalta on tieteellisiä todisteita todennäköisistä vakavista vaikutuksista ihmisten terveyteen tai ympäristöön. Tarkastelun kohteena eivät siis olisi ainoastaan aineet, jotka on lueteltu asetuksen liitteessä XIV. Lisäksi erityistä huomiota olisi kiinnitettävä asetuksen (EY) N:o 1907/2006 liitteessä XVII tarkoitettujen rajoitusten piiriin kuuluviin aineisiin. Kyseisessä liitteessä säädetään tiettyjen vaarallisten aineiden, seosten ja esineiden valmistuksen, markkinoille saattamisen ja käytön rajoituksista.

Säännöksen 2 momentin 3 kohdan mukaan ympäristöjärjestelmän olisi sisällettävä energiakatselmuksen tulokset tai energianhallintajärjestelmän täytäntöönpanon tulokset sekä toimenpiteet niihin liittyvien suositusten täytäntöönpanemiseksi. Vaatimus koskisi direktiivilaitosta, jos laitoksen on laadittava energiatehokkuuslain (1429/2014) mukainen pakollinen energiakatselmuksen tai otettava käyttöön energianhallintajärjestelmä.

Säännöksen 2 momentin 4 kohdan mukaan ympäristöjärjestelmän olisi sisällettävä toimenpiteet, jotka on toteutettu ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi ja ympäristölle aiheutuvien riskien välttämiseksi. Toimenpiteillä tarkoitetaan myös ennaltaehkäiseviä ja korjaavia toimia. Ympäristöjärjestelmässä voitaisiin viitata muihin asiakirjoihin, jos ympäristöjärjestelmän osia (esimerkiksi tavoitteita) on kehitetty jonkin muun Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti ja ne ovat kyseisen säännöksen mukaisia. Säännöksen 2 momentin 5 kohdan mukaan ympäristöjärjestelmän olisi sisällettävä siirtymäsuunnitelma. Siirtymäsuunnitelman sisällöstä säädettäisiin 81 b §:ssä.

Säännöksen 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä ympäristöjärjestelmän sisällöstä.

74 b §. *Ympäristöjärjestelmän tietojen yhteenveto.* Pykälässä säädettäisiin toiminnanharjoittajan velvollisuudesta laatia yhteenveto ympäristöjärjestelmän tiedoista. Teollisuuspäästödirektiivin nojalla tulnaisiin antamaan direktiivin 14 a artiklan 4 kohdan 2 alakappaleessa tarkoitettu komission päätös yhteenvedon sisällöstä, mitä sovellettaisiin suoraan yhteenvedon laatimisessa. Lupa- ja valvontavirasto julkaisisi yhteenvedon ympäristöasioiden tietojärjestelmässä, josta on säädetty lain 85 a §:ssä. Ympäristöjärjestelmän tietojen yhteenvedon julkaisussa noudatetaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, eli yhteenvedossa ei julkaista salassa pidettävää tietoa (erityisesti lain 24 §:n 7, 8 ja 20 kohdat).

74 c §. *Ympäristöjärjestelmän päivitys ja todentaminen.* Säännöksen 1 momentin mukaan toiminnanharjoittajan olisi tarkasteltava ja tarvittaessa päivitettävä ympäristöjärjestelmää säännöllisin väliajoin, jotta se täyttää ympäristönsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten vaatimukset. Teollisuuspäästödirektiivin 14 a artiklan 4 kohdan 5 alakappaleen mukaan tarkastelu- ja päivittämisvelvollisuuden tarkoituksena on varmistaa, että ympäristöjärjestelmä on asianmukainen, riittävä ja tehokas.

Säännöksen 2 momentissa säädettäisiin toiminnanharjoittajan velvollisuudesta todentaa ympäristöjärjestelmä vähintään joka kolmas vuosi. Ympäristötodentaja todentaisi, että ympäristöjärjestelmä täyttää 74 a §:n ja sen nojalla annettujen säännösten vaatimukset. Säännöksen 3 momentissa säädettäisiin vaatimuksista ympäristötodentajalle. Ympäristötodentajan olisi oltava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 mukaisesti akkreditoitu vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos tai asetuksen (EY) N:o 1221/2009 2 artiklan 20 alakohdassa määritelty valtuutettu tai toimiluvan saanut ympäristötodentaja. Säännöksen 2 ja 3 momenteilla pantaisiin täytäntöön teollisuuspäästödirektiivin 14 a artiklan 4 kohdan 6 alakappale.

75 §. Päätelmien soveltaminen ympäristölupaharkinnassa. Säännöksen 1 momenttiin lisättäisiin ympäristötehokkuuden raja-arvot ja vaihteluvälit päästöraja-arvojen, tarkkailun ja muiden lupamääräysten rinnalle. Näiden on parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimuksen toteuttamiseksi perustuttava päätelmiin. Lisäksi säännöksen voimassa olevasta 1 momentista erotettaisiin uuteen 2 momenttiin vaatimus siitä, että ympäristöluvassa päästöille on määrättävä tiukimmat saavutettavissa olevat päätelmien päästötasojen mukaiset päästöraja-arvot siten, että päätelmien päästötasoja ei ylitetä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa. Päästörajoja määrättäessä olisi otettava huomioon päätelmien päästötasojen koko vaihteluväli. Lupa- ja valvontavirasto arvioisi tiukimpien saavutettavissa olevien päästöraja-arvojen asettamista ensisijaisesti toiminnanharjoittajan tekemien 77 §:n 1 momentin mukaisten selvitysten perusteella. Lupa- ja valvontavirasto voisi ottaa huomioon harkinnassa myös muita näkökohtia erityisesti siltä osin, kun toimialaa koskevissa päätelmissä on yksityiskohtaisempia perusteluja mahdollisuudesta saavuttaa päästötasojen vaihteluvälien ylärajaa tiukempia arvoja laitoksella käytössä olevien tekniikoiden avulla, ja laitoksella on aikaisemmin toteutettu päästömittauksia, joiden tulosten perusteella ylärajaa tiukemmat arvot olisivat saavutettavissa. Harkinnassa voisi ottaa huomioon myös toiminnan vaikutukset ympäristöön kokonaisuutena, eikä tällöin välttämättä olisi perusteltua asettaa ylärajaa tiukempia päästörajoja. Säännöksen sanamuoto ei tarkoittaisi sitä, että päästöraja-arvo asettuisi jatkossa automaattisesti päätelmien päästötasojen alhaisimmalle tasolle, mutta toiminnanharjoittajan 77 §:n 1 momentin mukaisesti tekemässä arviossa tulisi arvioida myös alhaisempien arvojen saavuttamisen mahdollisuutta. Momentilla pantaisiin täytäntöön teollisuuspäästödirektiivin 15 artiklan 3 kohdan muutokset.

Säännöksen 3 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa 2 momenttia.

Säännökseen lisättäisiin uusi 4 momentti, jonka mukaan ympäristötehokkuudelle on ympäristöluvassa määrättävä ympäristötehokkuuden vaihteluvälit siten, että päätelmien mukaisia vaihteluvälejä ei ylitetä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa. Lisäksi ympäristöluvassa olisi määrättävä vettä koskevat ympäristötehokkuuden raja-arvot siten, että päätelmien vaihteluvälejä ei ylitetä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa ja otetaan huomioon toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena. Lisäksi energian ja materiaalien kulutukselle ja uudelleenkäytölle sekä syntyvän jätteen määrälle olisi ympäristöluvassa määrättävä viitteelliset ympäristötehokkuuden arvot niin, että arvot ovat päätelmien ympäristötehokkuuden vaihteluvälien mukaisia. Viitteellisillä arvoilla ei olisi samankaltaista sitovuutta kuin vaihteluväleillä ja raja-arvoilla, ja Lupa- ja valvontavirasto voisi poiketa niistä harkinnan perusteella ilman 78 a §:ssä säädettyä poikkeamismenettelyä. Momentilla pantaisiin täytäntöön teollisuuspäästödirektiivin 15 artiklan 4 kohta.

Säännöksen 5 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa 3 momenttia. Säännöksen uudessa 6 momentissa säädettäisiin asetuksenantovaltuus ympäristötehokkuudesta annettavista lupamääräyksistä. Muilta osin asetuksenantovaltuudet tämänkin pykälän nojalla on kattavasti annettu lain 9 §:ssä.

77 §. Päästöraja-arvojen arviointi ja määrittäminen. Säännökseen lisättäisiin uusi 1 momentti, jossa säädettäisiin, että toiminnanharjoittajan on 75 §:n 2 momentin nojalla määrättävien päästöjen raja-arvojen asettamista varten arvioitava mahdollisuus saavuttaa päästötasojen vaihteluvälin alhaisimmat arvot ja arvioitava tiukin saavutettavissa oleva päästötaso, joka laitoksessa voidaan saavuttaa. Arvioinnissa voidaan ottaa tarvittaessa huomioon toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena silloin kun tiukempien arvojen saavuttamisella olisi vaikutusta muihin päästöihin tai toiminnan ympäristötehokkuuteen. Kaikissa tilanteissa tällaisia vaikutuksia ei kuitenkaan välttämättä ole. Toiminnanharjoittajan olisi esitettävä arviot 81 §:n mukaisen hakemuksen liitteenä. Momentti perustuisi teollisuuspäästädirektiivin 15 artiklan 3 kohtaan. Säännöksen 2 momentti vastaisi voimassa olevan 1 momentin sisältöä ja 3 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa 2 momenttia mutta säädösviittaukset tarkistettaisiin muutettuihin kohtiin.

78 §. Päästötasoja lievemmat raja-arvot. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön teollisuuspäästädirektiivin 15 artiklan 5 kohta. Säännöksen 1 momenttiin ei tehtäisi muutoksia. Säännökseen lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan lievempien päästöraja-arvojen perusteet on arvioitava teollisuuspäästädirektiivin liitteessä II esitettyjen kustannuksiin ja ympäristöhyötyihin liittyvien periaatteiden mukaisesti. Liitteen II mukaan kustannuksina otettaisiin huomioon parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan liittyvien päästötasojen noudattamisesta aiheutuvat kustannukset. Kustannusten arvioinnin olisi oltava määrällistä, ja sitä olisi tarvittaessa tukea laadullisella arvioinnilla. Kustannusten arvioinnissa huomioon otettavat kustannukset olisi esitettävä nettoarvona, joka on saatu vähentämällä kokonaiskustannuksista parhaan käytettävissä olevan tekniikan soveltamisesta saatava taloudellinen hyöty. Ympäristöhyödyillä tarkoitettaisiin parhaaseen käytettävissä olevaan tekniikkaan liittyvien päästötasojen noudattamisesta saatavia ympäristöhyötyjä. Myös ympäristöhyödyt arvioitaisiin määrällisesti, ja arviointia tuettaisiin tarvittaessa laadullisella arvioinnilla. Arvioinnissa olisi käytettävä pilaavien aineiden aiheuttaman vahingon kustannuksia, jos ne on määritetty. Kustannusten suhteettomuutta ympäristöhyötyihin nähdessä arvioitaisiin vertaamalla parhaaseen käytettävissä olevaan tekniikkaan liittyvien päästötasojen noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia ja vaatimusten noudattamisesta saatavia hyötyjä. Lisäksi lievempien päästöraja-arvojen kustannukset olisi arvioitava teollisuuspäästädirektiivin 15 artiklan 5 kohdan nojalla hyväksytyyn Euroopan komission päätöksen mukaisesti.

Säännökseen lisättäisiin uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin, että toiminnanharjoittajan on laadittava arvio lievempien päästöraja-arvojen vaikutuksista kyseisten päästöjen pitoisuuksiin ympäristössä ja esitettävä arvio lievempiä päästöraja-arvoja koskevan hakemuksen liitteenä. Jos laitoksen toiminnasta aiheutuisi mitattavissa olevia vaikutuksia alueella, jolla toiminnan vaikutukset ilmenevät, Lupa- ja valvontaviraston olisi ympäristöluvassa annettava tarpeelliset määräykset toiminnan vaikutusten tarkkailemiseksi. Jos vaikutuksia ei olisi, ei määräyksiä olisi tarpeen antaa, mutta arvio tulee kuitenkin aina esittää hakemuksen liitteenä.

Säännöksen 4 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa 2 momenttia sillä muutoksella, että viittaus 89 §:n 2 momentin 1, 3 tai 5 kohtaan laajennetaan koskemaan kaikkia 89 §:n luvan muuttamista koskevia hakemuksia tai aloitteita lukuun ottamatta yksinomaan 59 §:ssä tarkoitettua vakuutta koskevan lupamääräyksen muuttamista koskien. 89 §:n 1 momentin mukaiset hakemukset voivat perustua myös 2 momentin mukaisiin muutosperusteisiin, eikä näitä voi teollisuuspäästädirektiivin 21 artikla huomioon ottaen rajata uudelleenarvioinnin ulkopuolelle.

Säännökseen lisättäisiin uusi 5 momentti, jonka mukaan uudelleenarviointi on tehtävä kuitenkin vähintään neljän vuoden välein, ellei sitä ole tehty 4 momentin perusteella. Momenttiin lisätään myös viittaus sovellettavaan menettelyä koskevaan säännökseen (lain 80 §:n 3 momentti).

Lupa- ja valvontavirasto siis harkitsisi toiminnanharjoittajan esittämän arvion perusteella, olisiko lupaa tarpeen muuttaa, ja jos olisi, antaisi hakemuksen jättämistä koskevan määräyksen määräaikoineen.

Säännöksen lisättäisiin uusi 6 momentti, jonka mukaan määräaika selvityksen jättämiseksi määrättäisiin nimenomaan lupapäätöksessä, koska määräaika lasketaan poikkeuksen edellisestä uudelleentarkastelusta

78 a §. *Ympäristötehokkuuden vaihteluvälejä lievemmat vaihteluvälit ja raja-arvot.* Uudella pykälällä pantaisiin täytäntöön teollisuuspäätösdirektiivin 15 artiklan 6 kohta.

Säännöksen 1 momentissa säädettäisiin, että 75 §:n 4 momentin nojalla määrättävien ympäristötehokkuuden vaihteluvälien tai raja-arvojen johtaessa merkittävään ympäristön pilaantumiseen tai kohtuuttoman korkeisiin kustannuksiin toiminnan maantieteellisen sijainnin, teknisten ominaisuuksien tai paikallisten ympäristöolojen vuoksi, ympäristöluvassa voitaisiin erityistapauksessa määrätä lievemmat ympäristötehokkuuden vaihteluvälit tai raja-arvot. Merkittävää ympäristön pilaantumista koskevassa arvioinnissa otettaisiin huomioon toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena. Lievempien ympäristötehokkuuden vaihteluvälien tai raja-arvojen asettamista koskevat edellytykset olisivat osin yhteneväiset kuin 78 §:ssä tarkoitetut lievempien päästöraja-arvojen asettamista koskevat edellytykset.

Säännöksen 2 momentin mukaan lievemmat ympäristötehokkuuden vaihteluvälit tai raja-arvot eivät kuitenkaan saisi aiheuttaa 49 §:ssä tarkoitettua seurausta tai vaarantaa ympäristönlaatuvaatimuksen noudattamista.

Säännöksen 3 momentissa säädettäisiin, että poikkeusta sovellettaessa on noudatettava teollisuuspäätösdirektiivin 15 artiklan 6 kohdan nojalla hyväksytyyn Euroopan komission päätöksen mukaista arviointimenettelyä.

79 §. *Tilapäinen poikkeus parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimuksesta.* Säännöstä muutettaisiin poikkeusta koskevan määräajan osalta: enintään 30 kuukaudeksi aiemman yhdeksän kuukauden sijasta. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön teollisuuspäätösdirektiivin 27 b artikla.

81 a §. *Uusia tekniikoita koskeva poikkeus päätelmien noudattamisesta.* Säännös olisi kokonaan uusi. Säännöksen 1 momentin mukaan poiketen siitä, mitä 75 §:ssä ja 81 §:ssä ja niiden nojalla annetuissa säännöksissä säädetään, Lupa- ja valvontavirasto voisi asettaa päätelmissä kuvatuille uusille tekniikoille päästöjen raja-arvoja, joilla varmistetaan, että kuuden vuoden kuluessa direktiivilaitoksen pääasiallista toimintaa koskevien päätelmien julkaisemisesta päästöt eivät normaaleissa toimintaolosuhteissa ylitä päätelmissä vahvistettuja uusiin tekniikoihin liittyviä päästötasoja nykyisen neljän vuoden määräajan sijasta. Lisäksi Lupa- ja valvontavirasto voisi asettaa uusille tekniikoille viitteellisiä ympäristötehokkuuden arvoja sitovien vaihteluvälien tai raja-arvojen sijasta. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön teollisuuspäätösdirektiivin 27 c artikla. Poikkeusta voitaisiin kuitenkin soveltaa vain silloin, kun päätelmissä määritellylle uudelle tekniikalle on asetettu uusiin tekniikoihin liittyvät päästötasot ja uusiin tekniikoihin liittyvät ympäristötehokkuuden tasot.

Säännöksen 2 momentissa säädettäisiin uusien tekniikoiden soveltamisesta vastaavalla tavalla kuin lain 81 §:n 2 momentissa.

81 b §. *Siirtymäsuunnitelma.* Säännös olisi kokonaan uusi. Säännöksen 1 momentissa säädettäisiin, että toiminnanharjoittajan on sisällytettävä siirtymäsuunnitelma

ympäristöjärjestelmään viimeistään 30.6.2030, jos laitos harjoittaa liitteen 1 taulukossa 1 kohdassa 1 alakohdissa a ja b sekä kohdissa 2, 3, 4, 5, 7 tai 8 tarkoitettua toimintaa. Siirtymäsuunnitelmassa olisi esitettävä tiedot siitä, miten laitos muuttuu vuosien 2030–2050 välisenä aikana, jotta saavutetaan kestävä, kiertotalouteen perustuva, ympäristötehokas ja ilmastoneutraali toiminta vuoteen 2050 mennessä. Lisäksi siirtymäsuunnitelma olisi todennettava 74 c §:ssä tarkoitetulla tavalla viimeistään 30.6.2031 sen vahvistamiseksi, että se on Euroopan komission päätöksessä vahvistettujen vaatimusten mukainen. Momentilla pantaisiin täytäntöön teollisuuspäästädirektiivin 27 d artiklan 1 kohta.

Säännöksen 2 momentin mukaan toiminnanharjoittajan olisi sisällytettävä siirtymäsuunnitelma ympäristöjärjestelmänsä muista kuin 1 momentissa tarkoitetuista liitteen 1 taulukon 1 toiminnoista osana 80 §:ssä tarkoitettua luvan tarkistamista. Laitoksen siirtymäsuunnitelmassa on esitettävä vastaavat tiedot kuin 1 momentin laitoksella. Siirtymäsuunnitelma olisi todennettava 74 c §:ssä tarkoitetulla tavalla viimeistään viiden vuoden kuluttua siitä, kun toiminnan pääasiallista toimintaa koskevat päätelmät on julkaistu sen varmistamiseksi, että se on Euroopan komission päätöksessä vahvistettujen vaatimusten mukainen. Momentilla pantaisiin täytäntöön teollisuuspäästädirektiivin 27 d artiklan 2 kohta.

Säännöksen 3 momentissa säädettäisiin, että saman toiminnanharjoittajan laitoksille voidaan laatia yhteinen siirtymäsuunnitelma. Jos siirtymäsuunnitelmien osia on jo laadittu muun Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti, siirtymäsuunnitelmassa voitaisiin viitata näihin. Momentilla pantaisiin täytäntöön teollisuuspäästädirektiivin 27 d artiklan 3 kohta.

Säännöksen 4 momentin mukaan siirtymäsuunnitelma, sen päivitykset ja todentamisen tulokset olisi julkaistava osana ympäristöjärjestelmän tietojen julkaisemista, josta säädetään lain 74 b §:ssä. Momentilla pantaisiin täytäntöön teollisuuspäästädirektiivin 27 d artiklan 4 kohta.

81 c §. *Syvä teollinen muutos.* Säännös olisi kokonaan uusi. Säännöksen 1 momentissa säädettäisiin, että jos laitoksen siirtymäsuunnitelmassa esitettäisiin syvää teollista muutosta, Lupa- ja valvontavirasto voisi pidentää 80 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettua määräaikaa enintään kahdeksaan vuoteen.

Määräajan pidentämisen edellytyksenä olisi, että laitoksen lupa sisältää kuvauksen syvästä teollisesta muutoksesta, 75 §:n tai 81 a §:n mukaisista määräyksistä sekä muutoksen aikataulusta ja välitavoitteista. Edellytyksenä olisi lisäksi, että toiminnanharjoittaja raportoi vuosittain Lupa- ja valvontavirastolle syvän teollisen muutoksen edistymisestä, ja että laitoksen muutokseen myönnetyn ajan kuluessa Lupa- ja valvontavirasto varmistaa, ettei toiminta aiheuta 49 §:ssä tarkoitettua seurausta tai vaarana ympäristölaatuvaatimuksen noudattamista. Mahdollisista puuttuvista raportointimääräyksistä voisi tarvittaessa määrätä lain 80 §:n 3 momentin mukaisessa tarkistamista koskevassa päätöksessä. Momentilla pantaisiin täytäntöön teollisuuspäästädirektiivin 27 e artiklan 1 kohta.

Säännöksen 2 momentissa säädettäisiin laitoksen sulkemisesta. Jos laitos on tarkoitus sulkea osana syvää teollista muutosta ja korvata uudella laitoksella, Lupa- ja valvontavirasto voisi jättää 80 §:ssä tarkoitetun luvan tarkistamisen tekemättä, jos momentissa luetellut edellytykset täyttyvät. Edellytyksenä olisi, että laitoksen lupa sisältää kuvauksen sulkemissuunnitelmasta sekä sen aikataulusta ja välitavoitteista, toiminnanharjoittajan toimittaa vuosittain selvitys Lupa- ja valvontavirastolle sulkemisen edistymisestä ja suljettavan laitoksen korvaamisesta uudella laitoksella, ja Lupa- ja valvontavirasto varmistaa, ettei laitoksen toiminta aiheuta 49 §:ssä tarkoitettua seurausta tai vaarana ympäristölaatuvaatimuksen noudattamista. Mahdollisista puuttuvista selvityksiä tai selvitysten täsmentämistä koskevista määräyksistä voisi tarvittaessa määrätä lain 80 §:n 3 momentin mukaisessa tarkistamista koskevassa päätöksessä.

82 a §. *Erinäiset direktiivilaitoksia koskevat säännökset.* Säännös olisi kokonaan uusi. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön teollisuuspäästädirektiivin 18 artiklaan tehty lisäykset ympäristövaikutusten arviointiin, seurantaan ja tarkkailuun. Säännöksen 1 momentissa viitattaisiin niihin voimassa olevan lain pykäliin, joiden perusteella olisi mahdollista asettaa parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimusta ankarampia määräyksiä. Lupa- ja valvontavirasto olisi 1 momentin ehtojen täytyessä arvioitava päätöksen perusteluissa ankarampien määräysten vaikutukset niillä alueilla, joilla toiminnan vaikutukset ilmenevät, ja asetettava tarvittaessa 2 momentin mukaiset tarkkailumääräykset niin, että tarkkailu toteutetaan lainsäädännössä asetettujen tarkkailumenetelmien mukaisesti (3 momentti).

85 a §. *Ympäristöasioiden tietopalvelu.* Pykälässä säädettäisiin Lupa- ja valvontaviraston velvollisuudesta julkaista ympäristöasioihin liittyviä tietoja yleisessä tietoverkossa avoimessa tietopalvelussa. Tietojen julkaisemisella varmistetaan ympäristötiedon saatavuus ja turvataan yleisön osallistuminen ympäristöä koskevaan päätöksentekoon.

Valtion lupaviranomaisen toimivaltaan kuuluvat vesi- ja ympäristölupa-asiat sekä niihin liittyvät vireilletulo-, kuulutus- ja päätöisasiakirjat on julkaistu Lupa-Tietopalvelussa viranomaisen verkkosivuilla kesäkuusta 2014 lähtien. Vuonna 2019 ympäristönsuojelulakiin lisättiin 85 a §:n säännökset, jolla vahvistettiin menettelyn oikeusperusta henkilötietojen suojaamisen näkökulmasta ja lisättiin valtion lupaviranomaisen ylläpitämää tietopalvelua koskevat säännökset. Vesilain 18 luvun 19 §:ään lisättiin vastaavalla tavalla vesitalousasioiden tietopalvelua koskevat säännökset.

Ympäristönsuojelulain 85 a §:n mukaisen tietopalvelun tietosisältöä ehdotetaan laajennettavaksi teollisuuspäästädirektiivin täytäntöönpanon vuoksi. Keskeisimmät muutokset liittyvät siihen, että tietopalvelussa julkaistaisiin jatkossa myös ympäristöasioihin liittyviä valvontatietoja sekä direktiivilaitosten ympäristölupien ajantasaiset lupamääräykset. Uusien tietojen julkaisu toteutettaisiin laajentamalla nykyisen ympäristöasioiden tietopalvelun (ytietopalvelu.lv.v.fi) käyttöalaa.

Pykälän otsikkoa muutettaisiin siten, että se vastaisi paremmin tietopalvelun uutta tietosisältöä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin ympäristöasioiden tietopalvelussa julkaistavien tietojen tietosisällöstä.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan tietopalvelussa olisi julkaistava tieto vireille tulleesta ympäristölupa-asiasta, tiedoksiannetusta ympäristölupa-asiasta ja sen kuulutusasiakirjoista sekä ympäristölupa-asiassa annettua päätöksestä. Säännös vastaisi voimassa olevaa tietopalvelun tietosisältöä.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan tietopalvelussa olisi julkaistava tieto vireille tulleesta eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa annetun lain (823/2025) 9 §:n mukaisesta yhteiskäsittelyasiasta, tiedoksiannetusta yhteiskäsittelyasiasta ja sen kuulutusasiakirjoista sekä yhteiskäsittelyasiassa annettua päätöksestä. Kyse olisi Lupa- ja valvontaviraston toimivaltaan kuuluvista ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisten lupahakemusten sekä luonnonsuojelulain 66 §:ssä ja 83 §:ssä tarkoitetun poikkeamista koskevan hakemuksen yhteiskäsittelystä silloin, kun hakemukset koskevat samaa toimintaa tai hanketta. Lisäksi yhteiskäsittelyn piiriin voisi kuulua eräissä tilanteissa myös maa-aineslain mukaiset luvat, silloin kun toimivaltaisena viranomaisena olisi Lupa- ja valvontavirasto.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan tietopalvelussa olisi julkaistava direktiivilaitosta koskevan ympäristöluvan ajantasaiset määräykset silloin, kun lupaan on tullut muutoksia

1.7.2026 jälkeen. Kyse olisi ns. konsolidoitujen lupamääräysten julkaisuvelvoitteesta tilanteissa, joissa alkuperäistä lupapäätöstä muutetaan suhteessa nykytilanteeseen. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön teollisuuspäästödirektiivin 24 a artiklan 2 a -kohta. Kyseinen artikla koskee vain direktiivilaitoksia, joten julkaisuvelvoite ei koskisi direktiivieläinsuojia.

Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan tietopalvelussa olisi julkaistava direktiivilaitoksen yhteenvetotiedot 74 a §:ssä tarkoitettusta ympäristöjärjestelmästä. Yhteenvetotiedoilla tarkoitettaisiin uuden 74 b §:n mukaisia tietoja. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön teollisuuspäästödirektiivin 14 a artiklan 4 kohta.

Pykälän 1 momentin 5 kohdan mukaan tietopalvelussa olisi julkaistava direktiivilaitosta koskeva 80 §:ssä tarkoitettu arvio tai määräys luvan tarkistamistarpeesta. Kyseisestä julkaisuvelvoitteesta säädetään nykyisin ympäristönsuojeluasetuksen 34 §:n 4 momentissa, joka on tarkoitus kumota.

Pykälän 1 momentin 6 kohdan mukaan tietopalvelussa olisi julkaistava direktiivilaitoksen ympäristön tilaa koskevat tiedot, jos ympäristöluvassa on annettu tarkkailua koskevia määräyksiä 78 §:n tai 82 a §:n nojalla. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön teollisuuspäästödirektiivin 16 artiklan 4 kohta, 18 artikla sekä 24 artiklan 3 c -kohta.

Pykälän 1 momentin 7 kohdan mukaan tietopalvelussa olisi julkaistava 64 §:ssä tarkoitettu tarkkailusuunnitelma ja siitä annettu päätös. Julkaisuvelvoite koskisi ympäristöluvanvaraisia toimintoja, joille on hyväksytty erikseen tarkkailusuunnitelmia. Julkaisuvelvoitteella edistettäisiin ympäristöasioihin liittyvää tiedonsaantia ja mahdollisuutta arvioida toiminnasta aiheutuvia ympäristövaikutuksia.

Pykälän 1 momentin 8 kohdan mukaan tietopalvelussa olisi julkaistava 62 §:n 3 momentissa ja 77 §:ssä tarkoitettut päästöjen tarkkailutiedot. Julkaisuvelvoite koskisi ympäristöluvanvaraisia toimintoja. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön teollisuuspäästödirektiivin 24 artiklan 3 b -kohta.

Pykälän 1 momentin 9 kohdan mukaan tietopalvelussa olisi julkaistava yhteenvetotiedot direktiivilaitoksen ja direktiivieläinsuojan valvontaan liittyvästä tarkastuskertomuksesta. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön teollisuuspäästödirektiivin 70 g artiklan 2 d -kohta, jossa säädetään direktiivieläinsuojien tarkastuskertomusten yhteenvetotietojen julkaisuvaatimuksesta. Direktiivilaitosten vastaavalla julkaisuvaatimuksella edistettäisiin yleisön tiedonsaantia ja mahdollisuutta arvioida toiminnasta aiheutuvia ympäristövaikutuksia.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tietopalveluun sisällytettävien asiakirjojen sisältämien henkilötietojen käsittelystä. Sääntelyllä käytettäisiin yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 2 ja 3 kohtien mukaista kansallista liikkumavaraa. Sähköisesti julkaistavissa asiakirjoissa on tarpeen julkaista toiminnanharjoittajan nimi ja hankkeen sijaintipaikan tiedot, jotta asia tulisi riittävästi yksilöidyksi, ja jotta asianosaisten ja yleisö voisivat arvioida hankkeen ympäristövaikutuksia sen sijaintipaikan ympäristöön. Jos toiminnanharjoittaja on yksityishenkilö, on myös nimi henkilötieto. Toiminnan sijaintipaikka voi olla sama kuin henkilön asuinpaikka ja siten henkilöä koskeva tunnistetieto. Huomionarvoista kuitenkin on, että vaikka kyse olisikin luonnollista henkilöä koskevista tunnistetiedoista, liittyisi tämä tieto aina elinkeinotoimintaan. Näiden henkilötietojen näkymisestä tietopalvelussa ehdotetaan sen sallivaa säännöstä, joka olisi erityissäännös julkisuuslain 16 §:n 3 momenttiin nähden. Sen sijaan asianosaisten nimien ja heidän omistamiensa kiinteistöjen tunnusten ja nimien sisällyttämistä tietopalvelussa saatavilla oleviin asiakirjoihin ei ole pidettävä välttämättömänä. Tietoja julkaistaessa viranomaisen olisi kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, ettei yleisessä tietoverkossa (tietopalvelussa) julkaista salassa pidettäviä tietoja, kuten liikesalaisuuksia tai turvallisuusintresseihin liittyviä tietoja.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tietopalvelun hakuperusteista. Yleisön ja asianosaisten tarve saada tietoa voi koskea joko yksittäistä hanketta tai yleisemmin tietäntyyppisiä hankkeita. Tietopalvelupyynnön lähettävällä taholla ei välttämättä ole tietoa siitä, kuka toimii toiminnanharjoittajana, millaisesta hankkeesta on kysymys tai esimerkiksi, milloin asia on ratkaistu. Tietopalvelusta voitaisiin hakea tietoja rajattuina hakuina käyttäen hakuperusteena asian tunnistetietoja, toiminnanharjoittajan nimeä, hankkeen tai toiminnan laatua, sijaintikuntaa taikka tiettyä aikaväliä. Toiminnan laatu olisi uusi hakuperuste. Muutoin hakuperusteet vastaisivat voimassa olevaa sääntelyä. Tietopalvelussa julkaistaisiin jatkossa myös valvontaan liittyviä tietoja, minkä vuoksi hakuehtojen tulisi palvella myös tiettyjen valvonta-asiakirjojen hakumahdollisuutta. Asian tunnistetiedoilla tarkoitettaisiin esimerkiksi lupa- tai valvonta-asian diaarinumeroa, päätösnumeroa, asian tai valvontakohteen nimeä. Hankkeen tai toiminnan laadulla tarkoitettaisiin esimerkiksi tietyn lain mukaista asian käsittelyä tai ratkaisutyyppiä, luvanvaraisuusperustetta, toimialaa tai hankkeen tyyppiä. Tietojen hakeminen asianosaisten nimien tai heidän omistamiensa kiinteistöjen tunnusten tai nimien perusteella ei olisi mahdollista.

85 c §. Tilannetietopalvelu. Pykälässä säädettäisiin uudesta tilannetietopalvelusta, joka olisi kartan avulla toimiva julkaisukanava rakenteelliselle ympäristöasioita koskevalle tiedolle. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi tietojärjestelmissä sellaista tietoa, joka on jäsennelty ennalta määrättyyn muotoon, niin että järjestelmät voivat tallentaa, järjestellä ja hakea sitä tehokkaasti (kuten kuntatieto tai toimiala).

Pykälän 1 momentin mukaan Lupa- ja valvontavirasto voisi julkaista karttaphojaisessa tietopalvelussa ympäristönsuojelulain nojalla luvanvaraista, ilmoituksenvaraista ja rekisteröitävää toimintaa koskevia ajantasaisia päätös- ja valvontatietoja, jotka on tallennettu ympäristönsuojelulain 222 §:n mukaiseen ympäristönsuojelun tietojärjestelmään¹. Julkaistavat tiedot voisivat koskea sekä Lupa- ja valvontaviraston että kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvia asioita. Tietopalvelun tarkoituksena on edistää ympäristötiedon saatavuutta ja jakaa ajantasaista tietoa ympäristöön vaikuttavasta toiminnasta sekä vireillä olevista hankkeista. Säännös ei suoraan velvoittaisi tilannetietopalvelun perustamiseen, mutta mahdollistaisi tietopalvelukokonaisuuden tarkoituksenmukaisen kehittämisen. Tilannetietopalvelua voitaisiin tarpeen mukaan jatkossa myös laajentaa koskemaan eri lakien ja menettelyjen tietoaineistoja. Tilannetietopalvelun toteutuksessa olisi mahdollista hyödyntää esimerkiksi nykyisin käytössä olevaa, karttatietoa hyödyntävää, direktiivilaitosten päästötietojen julkaisupalvelua (ns. FINPRTR-päästötietopalvelua, www.prtr.fi²).

Tässä pykälässä tarkoitettu uusi tilannetietopalvelu, 85 a §:ssä tarkoitettu ympäristöasioiden tietopalvelu sekä päästötietojen julkaisuun käytettävä tietopalvelu täydentäisivät toisiaan ympäristötiedon jakamisessa sekä saatavuuden varmistamisessa. Ympäristöasioiden tietopalvelussa olisi saatavilla asiakirjoja valtion lupa- ja valvontaviranomaisen toimivaltaan kuuluvista asioista. Tilannetietopalvelussa puolestaan jaettaisiin luvan-, ilmoituksenvaraista ja rekisteröitävää toimintaa koskevaa yleisluontoista tietoa karttakäyttöliittymän avulla.

¹ Ympäristönsuojelulain 222 §:n mukaista ympäristönsuojelun tietojärjestelmää koskevaa sääntelyä ollaan muuttamassa. Ks. Riippuvuus muista esityksistä -luku.

² Toiminnanharjoittajat ovat velvollisia ilmoittamaan ympäristölle vaarallisten toimintojensa päästö- ja jätetietoja EU-asetuksen 166/2006 mukaisesti.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tietopalveluun sisällytettävien tietojen henkilötietojen käsittelystä. Säätelyllä käytettäisiin yleisen tietosuojasetuksen 6 artiklan 2 ja 3 kohtien mukaista kansallista liikkumavaraa. Säännös sisältäisi erityissäännöksen suhteessa julkisuuslain 16 §:n 3 momenttiin, jonka nojalla tietopalvelussa voitaisiin julkaista julkisuuslain 16 §:n 3 momentin estämättä toiminnanharjoittajan nimen ja toiminnan sijaintipaikan tiedot. Jos toiminnanharjoittaja on yksityishenkilö, on myös nimi henkilötieto. Toiminnan sijaintipaikka voi olla sama kuin henkilön asuinpaikka ja siten henkilöä koskeva tunnistetieto. Huomionarvoista kuitenkin on, että vaikka kyse olisikin luonnollista henkilöä koskevista tunnistetiedoista, liittyisi tämä tieto aina elinkeinotoimintaan. Toiminnanharjoittajan nimen ja hankkeen sijaintipaikan tietojen julkaiseminen ja tarkastelu karttapohjaisessa tilannetietopalvelussa on tarpeen, jotta asia tulisi riittävästi yksilöidyksi, ja jotta asianosaiset ja yleisö voisivat arvioida hankkeen ympäristövaikutuksia sen sijaintipaikan ympäristöön. Nykyisin päästötietojen karttapohjaisessa julkaisupalvelussa (ns. FINPRTR-tietopalvelu) on kuitenkin eläinsuojien osalta päädytty ratkaisuun, jossa toiminnanharjoittajien henkilötietoluonteisia nimiä ei julkaista lainkaan, eikä kartalla näytetä eläinsuojien tarkkaa sijaintitietoa. Uudessa tilannetietopalvelussa voitaisiin käyttää samantyyppistä menettelytapaa eläinsuojien osalta sijainti- ja henkilötietoluonteisten tietojen esittämiseen. Tietoja julkaistaessa viranomaisen olisi kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, ettei yleisessä tietoverkossa (tilannetietopalvelussa) julkaista salassa pidettäviä tietoja, kuten liikesalaisuuksia tai turvallisuusintresseihin liittyviä tietoja.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tilannetietopalvelun hakuperusteista, jotka olisivat vastaavat mitä 85 a §:n 3 momentissa.

Luku 10. Lukuun 10 lisättäisiin uusi kokonaisuus direktiivieläinsuojista. Luku on tarpeen, koska teollisuuspäästödirektiivin muutoksen myötä direktiivissä on kansallista toimeenpano edellyttäviä artikloja, jotka koskevat vain direktiivieläinsuojia.

110 a §. *Lain soveltaminen direktiivieläinsuojiiin* Säännös olisi kokonaan uusi. Säännöksessä säädettäisiin, että sen lisäksi, mitä tässä laissa muuten säädetään, tämän lain liitteen 3 taulukossa 3 tarkoitettuihin direktiivieläinsuojiiin sovelletaan, mitä 110 b– 110 f §:ssä säädetään.

110 b §. *Toimintasääntöjen määritelmä.* Säännös olisi kokonaan uusi. Säännöksessä säädettäisiin, että toimintasäännöllä tarkoitetaan teollisuuspäästödirektiivin 70 i artiklan 2 kohdan nojalla hyväksytyssä Euroopan komission päätöksessä vahvistettuja vaatimuksia. Pykälä on tarpeen sen varmistamiseksi, että toimintasääntöjen kansallinen määritelmä on määritelty lain tasolla. Määritelmä perustuu teollisuuspäästödirektiivin 3 artiklan 12 a kohdan määritelmään.

110 c §. *Yhdistämissääntö.* Säännös olisi kokonaan uusi. Säännöksen 1 momentissa säädettäisiin, että jos vähintään kaksi sikojen tai siipikarjan tai niiden molempien kasvatukselle tarkoitettua eläinsuojaa sijaitsee lähellä toisiaan ja niiden toiminnanharjoittaja on sama tai jos tällaiset eläinsuojat ovat keskenään taloudellisessa tai oikeudellisessa suhteessa olevien toiminnanharjoittajien määräysvallassa, lupaviranomainen voi katsoa kyseiset eläinsuojat yhdeksi yksiköksi arvioidessaan lain liitteen 3 taulukossa 3 tarkoitettua kynnyksarvon ylittymistä.

Säännös perustuisi teollisuuspäästödirektiivin 70 b artiklaan. Komissio on julkaisemassa ohjeen yhdistämissäännön tulkinnasta. Kansallisten tulkintaohjeiden antaminen ennen komission tulkintaohjetta ei olisi tarkoituksenmukaista. Sen jälkeen, kun komissio on julkaissut tulkintaohjeen yhdistämissäännöstä, asiasta annetaan tarvittaessa kansallista ohjeistusta.

Säännöksen 2 momentissa säädettäisiin, että yhdistämissääntöä ei saa käyttää tämän lain mukaisten velvoitteiden kiertämiseksi. Säännös olisi tarpeen sen varmistamiseksi, että yhdistämissääntöä ei käytettä direktiivissä säädettyjen velvoitteiden kiertämiseen. Säännös perustuisi teollisuuspäästädirektiivin 70 b artiklaan.

110 d §. *Toimintasääntöjen soveltaminen ympäristölupaharkinnassa.* Säännös olisi kokonaan uusi. Säännöksen 1 momentin johdantokappaleessa säädettäisiin, että direktiivieläinsuojien toimintaa ja toiminnan tarkkailua koskevien lupamääräysten tulee perustua toimintasääntöihin. Toimintasääntöjä ei ole tarkoituksenmukaista säätää suoraan noudatettaviksi, koska on todennäköistä, että ne sisältävät erilaisia vaihtoehtoja, joista on kansallisesti valittava tarkoituksenmukaisin vaihtoehto.

Lupamääräysten tulisi kuitenkin perustua toimintasäännöille vasta siirtymäajan jälkeen. Siirtymäajan pituus olisi sidottu eläinsuojan kokoon ja päättyisi neljän vuoden kuluttua teollisuuspäästädirektiivin 70 i artiklan 2 kohdan nojalla hyväksytyyn Euroopan komission päätökseen voimaantulosta, jos eläinsuojan kapasiteetti on vähintään 600 direktiivieläinyksikköä, viiden vuoden kuluttua kyseisen päätöksen voimaantulosta, jos eläinsuojan kapasiteetti on vähintään 400 direktiivieläinyksikköä ja kuuden vuoden kuluttua kyseisen päätöksen voimaantulosta muiden kuin edellä mainittujen direktiivieläinsuojien osalta, jotka ylittävät liitteen 3 taulukossa 3 tarkoitetun kynnyksarvon.

Siirtymäaika tulisi sovellettavaksi aina, kun komission päätöksellä hyväksyttäisiin uusia toimintasääntöjä. Tämän vuoksi siirtymäajasta on tarkoituksenmukaista säätää itse pykälässä. Siirtymäsäännökset perustuisivat teollisuuspäästädirektiivin muutosdirektiivin 3 artiklan 5 kohtaan.

Säännöksen 2 momentissa säädettäisiin, että toiminnanharjoittaja voisi lupahakemuksessaan ilmoittaa noudattavansa toimintasääntöjä jo ennen 1 momentissa säädettyä ajankohtaa. Toiminnanharjoittajan kannalta toimintasääntöjen noudattaminen ennen siirtymäajan päättymistä voisi olla perusteltua esimerkiksi tilanteessa, jossa toiminnanharjoittaja hakee lupaa uudelle eläinsuojalle ja haluaisi välttää uuden lupaprosessin myöhemmässä vaiheessa.

Säännöksen 3 momentissa säädettäisiin, että ympäristöministeriö tiedottaa toimintasäännöistä tämän lain 76 §:n 3 momentin mukaisesti viipymättä sen jälkeen, kun komissio on hyväksynyt niitä koskevan päätöksen.

110 e §. *Luvan tarkistaminen toimintasääntöjen vuoksi.* Säännös olisi kokonaan uusi. Säännöksessä säädettäisiin, että luvan tarkistamiseen toimintasääntöjen vuoksi sovelletaan, mitä 80 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetään luvan tarkistamisesta uusien päätelmien vuoksi. Luvan tarkistamisen tarvetta koskeva selvitys tulee kuitenkin toimittaa Lupa- ja valvontavirastolle viimeistään kaksi vuotta ennen 110 d §:n 1 momentissa tarkoitettua toimintasääntöjen noudattamisen alkamista.

110 f §. *Direktiivieläinsuojan luvan tarkistamismenettely.* Säännös olisi kokonaan uusi. Säännöksen 1 momentissa säädettäisiin, että Lupa- ja valvontavirasto tarkistaa toiminnanharjoittajan hakemuksesta luvan toimintasääntöjen antamisen vuoksi ja antaa tarvittaessa toimintasääntöjen mukaisista lupamääräyksistä. Säännöksen 2 momentissa säädettäisiin, että hakemukseen sovelletaan, mitä 39 §:ssä säädetään lupahakemuksesta. Luvan tarkistamista koskeva asia on ratkaistava kiireellisenä. Asian käsittelyssä noudatetaan, mitä 96 §:ssä säädetään.

Säännöksen 3 momentissa olisi valtuutussäännös, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä luvan tarkistamista koskevista enimmäiskäsittelyajoista ja muista tarkistamismenettelyä koskevista vaatimuksista. Säännös vastaisi sisällöltään pitkälti lain 39 §:n valtuutussäännöstä.

123 §. *Poikkeuksellinen tilanne luvanvaraisessa, ilmoituksenvaraisessa ja rekisteröitävässä toiminnassa.* Säännöksen 1 momentin loppuun lisättäisiin selventävä viittaus uuteen 123 a §:ään.

123 a §. *Tilapäinen poikkeus raja-arvoista tietyissä poikkeuksellisissa tilanteissa.* Säännös olisi kokonaan uusi ja sillä pantaisiin täytäntöön teollisuus päästödirektiivin 15 artiklan 7 kohta. Säännöksen 1 momentissa säädettäisiin, että poiketen siitä, mitä 75 §:ssä säädetään, Lupa- ja valvontavirasto voisi määrätä direktiivilaitoksia koskevia lievempiä päästöjen raja-arvoja sekä ympäristötehokkuuden raja-arvoja ja vaihteluvälejä tietyissä poikkeuksellisissa tilanteissa, joihin toiminnanharjoittaja ja jäsenvaltio eivät voi vaikuttaa. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä olisi, ettei se aiheuta 49 §:ssä tarkoitettua seurausta ja toiminnanharjoittaja on toteuttanut kaikki ympäristön pilaantumista vähentävät kohtuulliset toimenpiteet. Poikkeus voitaisiin myöntää vain silloin, kun poikkeuksellinen tilanne johtaa vakaviin häiriöihin tai puutteeseen 1 momentin 1–3 kohdissa tarkoitetuissa häiriö- tai puutetilanteissa.

Pykälän mukaisessa poikkeuksessa kyse ei olisi 123 §:n mukaisesta poikkeuksellisesta tilanteesta luvanvaraisessa toiminnassa, vaan poikkeuksellisesta tilanteesta laitoksen ulkopuolisissa olosuhteissa, mitkä eivät mahdollista laitoksen normaalia toimintaa BAT-vaatimusten mukaisesti. Muista kuin direktiivilaitosten päästöjen raja-arvoja, ympäristötehokkuuden raja-arvoja ja vaihteluvälejä koskevista poikkeuksellisten määräysten antamisesta säädetään edelleen lain 123 §:ssä.

Säännöksen 2 momentissa säädettäisiin poikkeuksellisiin tilanteisiin sovellettavasta menettelystä. Toiminnanharjoittaja ilmoittaisi poikkeuksellisen tilanteen edellytysten olemassaolosta Lupa- ja valvontavirastolle. Ilmoituksessa tulisi esittää haettavan poikkeuksen edellytykset ja toimenpiteet ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Lupa- ja valvontavirasto tekisi päätöksen ilmoituksen johdosta ja tarvittaessa asettaisi määräyksiä päästöjen ehkäisemisestä ja tarkkailusta. Päätös perusteluineen julkaistaisiin ympäristöasioiden tietopalvelussa, josta säädettäisiin lain 85 a §:ssä.

Säännöksen 3 momentin mukaan poikkeus voitaisiin myöntää korkeintaan kolmeksi kuukaudeksi tai jos poikkeuksen myöntämisen edellytykset olisivat edelleen olemassa, poikkeusta voitaisiin jatkaa yhden kerran enintään kolmella kuukaudella. Toiminnanharjoittajan olisi ilmoitettava olennaisista muutoksista poikkeuksen perusteissa viipymättä Lupa- ja valvontavirastolle. Lupa- ja valvontaviraston olisi peruutettava poikkeus viipymättä, kun toimitusedellytykset ovat palautuneet tai energiatoimituksille, materiaaleille tai laitteille on saatavilla vaihtoehto.

Säännöksen 4 momentissa säädettäisiin, että määräyksiä asetettaessa noudatettaisiin 18 luvun hallintopakkoa koskevia säännöksiä, joka tarkoittaisi käytännössä sitä, että toiminnanharjoittajaa kuultaisiin ennen määräysten asettamista.

Säännöksen 5 momentissa olisi asetuksenantovaltuus, joka koskisi 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen sisältöä, tekemistä ja käsittelyä sekä päätöksen sisältöä.

174 §. *Tarkastusmenettely.* Säännöksen 1 momenttiin ei ehdoteta muutosta. Säännökseen ehdotetaan uutta 2 momenttia, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyisi 3 momentiksi. Uusi 2

momentti vastaisi sisällöltään ympäristönsuojeluasetuksen 31 §:n säännöstä, joka siirrettäisiin lakitasolle, jotta lain 181 §:n 2 momentin keskeyttämistä koskevassa säännöksessä voitaisiin viitata tarkastusmuistioon. Säännös perustuu teollisuus päästödirektiivin 23 artiklan 6 kohtaan, jota ei kuitenkaan teollisuus päästödirektiivin päivityksen yhteydessä muutettu.

179 §. *Viranomaisen toimet lainvastaisen menettelyn johdosta.* Pykälään lisättäisiin uudet 3 ja 4 momentit, joissa täsmennettäisiin tiedottamisvastuita lainvastaisen menettelyn johdosta. Säännöksen 3 momentilla pantaisiin täytäntöön teollisuus päästödirektiivin 7 artiklan 2 alakappale ja 4 momentilla 8 artiklan 6 kohta.

181 §. *Toiminnan keskeyttäminen.* Säännöksen 1 momenttiin lisättäisiin sana viipymättä kuvaamaan valvontaviranomaisen velvollisuutta toimia viipymättä rikkomustilanteissa. Muutos perustuu teollisuus päästödirektiivin 8 artiklan 3 kohdan muutokseen.

Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyisi 3 ja 4 momentiksi. Säännöksen 2 momentin mukaan valvontaviranomainen voi keskeyttää toiminnan 1 momentissa säädetyn lisäksi myös, jos ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta aiheutuu toistuvasti vaaraa ihmisten terveydelle tai huomattavia haittavaikutuksia ympäristölle eikä 174 §:n 2 momentissa tarkoitettua tarkastuskertomuksessa tai 175 §:n nojalla annetussa päätöksessä tarkoitettuja lisätoimia tai määräyksiä vaatimusten täyttämiseksi ole toteutettu, kunnes toiminta on saatettu tämän lain ja toimintaa koskevan ympäristöluvan vaatimusten mukaiseksi. Uudella säännöksellä laajennetaan valvontaviranomaisen toimivaltaa toiminnan keskeyttämisessä rikkomustilanteissa toistuvan rikkomisen tilanteisiin ja korostetaan tarkastusmuistiossa esitettyjen lisätoimien toteuttamista tai rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaisemista koskevan päätöksen noudattamista. Valvontaviranomaisella on harkintavaltaa 2 momentin mukaisen keskeyttämiss päätöksen antamisessa, mutta kyse olisi toistuvasta ympäristön pilaantumisen vaaraa tai terveyshaittaa torjuvan lisätoimen toteuttamisesta tai toteuttamatta jättämisestä. Säännöksellä täytäntöön pantaisiin teollisuus päästödirektiivin 8 artiklan 4 kohta. Direktiivilaitosten ohella säännös olisi tarkoituksenmukaista ulottaa koskemaan myös muita ympäristönsuojelulain piiriin kuuluvia toimintoja, koska kyse olisi merkittävän ympäristöhaitan tilanteista, joiden hallinta on perusteltua toteuttaa ympäristönsuojelulain soveltamisalaan kuuluvissa toiminnoissa laaja-alaisesti, vaikkakin säännöstä oletettavasti sovellettaisiin verrattain harvoin, eikä tällaisessa tilanteessa ole perusteltua tehdä eroa direktiivilaitosten ja muiden toimintojen välillä.

211 §. *Valtion rajat ylittävät vaikutukset.* Säännökseen lisättäisiin uudet 3, 4 ja 5 momentit, joissa täsmennettäisiin viranomaisen tiedottamisvastuita lainvastaisen menettelyn johdosta rajat ylittävien päästöjen osalta. Säännöksen 3 momentilla pantaisiin täytäntöön teollisuus päästödirektiivin 7 artiklan 2 ja 3 alakappale, 4 momentilla 8 artiklan 5 kohta ja 5 momentilla 8 artiklan 6 kohta sillä täsmennyksellä, että 5 momentissa tiedotettaisiin toisen jäsenmaan viranomaista ja esitettäisiin tälle pyyntö välittää tieto asianomaisille laitoksille.

212 §. *Menettely valtion rajat ylittävien vaikutusten huomioonottamiseksi eräissä tilanteissa.* Säännöksen 2 momenttiin lisättäisiin täsmennys, että huomioon otetaan ”määräajassa annetut” huomautukset. Täsmennys perustuu teollisuus päästödirektiivin 26 artiklan 2 kohdan muutokseen.

Liite 1. Liitteeseen 1 tehtäisiin teollisuus päästödirektiivin liitteen I mukaiset muutokset. Pääosa muutoksista on teknisluonteisia ja koskee yksittäisiä laitoksia Suomessa, minkä toiminta on jo nykyisinkin luvanvaraista. Merkittävin muutos olisi metallimineraalien kaivostoiminnan lisääminen taulukkoon 1, mikä koskisi yhdeksää kaivosta Suomessa. Nämä kaivoksen ovat kuitenkin nykyisin kansallisesti luvanvaraisia liitteen 1 taulukon 2 perusteella.

Liite 3. Liitteeseen 3 tehtäisiin teollisuuspäästädirektiivin liitteen I a mukaiset muutokset. Liitteeseen 3 lisättäisiin direktiivieläinyksikkökerroin taulukko taulukoksi 1. Taulukko vastaisi teollisuuspäästädirektiivin liitteen Ia taulukkoa. Lisäksi direktiivieläinsuojat siirrettäisiin liitteen 1 taulukon 1 kohdasta 11 liitteen 3 taulukkoon 3. Luvanvaraiset eläinsuojat siirrettäisiin liitteen 1 taulukon 2 kohdasta 11 liitteeseen 3 taulukoksi 4.

Liite 4. Liitteestä 4 korjataan viittaukset liitteeseen 3 oikeisiin kohtiin.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Ympäristönsuojelulain nojalla on annettu useita valtioneuvoston asetuksia, joista neljää on tarkoitus muuttaa teollisuuspäästädirektiivin muutosten täytäntöön panemiseksi: ympäristönsuojelusta annettua valtioneuvoston asetusta (713/2014), suurten polttolaitosten päästöjen rajoittamisesta annettua valtioneuvoston asetusta (936/2014), jätteen polttamisesta annettua valtioneuvoston asetusta (151/2013) ja titaanidioksidia tuottavien laitojen ympäristönsuojeluvaatimuksista annettua valtioneuvoston asetusta (712/2014).

Esityksen sisältyy muutamien uusien valtuutusäännösten lisääminen ympäristönsuojelulain säännöksiin, jotka edellyttävät lisäyksiä ympäristönsuojelusta annettuun valtioneuvoston asetukseen, mutta suurin osa asetusmuutoksista annettaisiin voimassa olevien valtuussäännösten nojalla. Uusia valtuussäännöksiä olisivat ympäristöjärjestelmän sisältöä koskeva 74 a §:n 3 momentti, direktiivieläinsuojien lupien tarkistamismenettelyä koskeva 110 f §:n 3 momentti ja direktiivilaitoksen tilapäistä poikkeusta päästöraja-arvoista tietyissä poikkeuksellisissa tilanteissa koskeva 123 a §:n 5 momentti.

Ympäristönsuojelusta annettuun valtioneuvoston asetuksen 1 §:ään päivitetäisiin teollisuuspäästädirektiivin soveltamisalaa koskevat muutokset, 3 §:ään ja 10 §:ään täydennettäisiin teollisuuspäästädirektiivistä johtuvia lupahakemuksen sisältövaatimuksia, 15 §:ään lisättäisiin teollisuuspäästädirektiivin muutoksesta johtuvia lupapäätöksen ratkaisuosan sisältövaatimuksia, 19 §:ään täydennettäisiin ympäristötehokkuutta koskevia päätöksen perusteluvaatimuksia, 22 §:ään lisättäisiin direktiivieläinsuojia koskevaa sääntelyä luvan tarkistamisesta, 29 §:ään täsmennettäisiin ympäristöjärjestelmän ja sen auditoinnin sanamuoto, 31 §:stä poistettaisiin tarkastuskertomusta koskeva säännös, joka siirretään ympäristönsuojelulain 174 §:ään, 33 §:ään lisättäisiin direktiivieläinsuojien toimintasääntöjä koskeva sääntely, 34 §:ään lisättäisiin direktiivieläinsuojia koskeva sääntely ja poistettaisiin tietojärjestelmää koskeva viittaus, joka siirrettäisiin lakitasolle 85 a §:ään sekä 42 §:ään lisättäisiin teollisuuspäästädirektiivin muutoksesta johtuvia lupapäätöksen sisältövaatimuksia vesihuoltolaitoksen viemäriin johdettaville teollisuusjätevesille.

Suurten polttolaitosten päästöjen rajoittamisesta annettuun valtioneuvoston asetukseen lisättäisiin Lupa- ja valvontavirastolle velvollisuus ilmoittaa polttoaineen saatavuushäiriöiden vuoksi toiminnanharjoittajalle myöntämistään poikkeuksista ympäristöministeriölle. Lisäksi täsmennettäisiin Lupa- ja valvontaviraston velvollisuutta määrätä toimia päästöjen mittaajärjestelmän luotettavuuden parantamiseksi ja toiminnanharjoittajan velvollisuutta ilmoittaa mittaajärjestelmien tarkistuksen tuloksista.

Jätteen polttamisesta annettuun valtioneuvoston asetukseen lisättäisiin jätteenpoltolle ja jätteen rinnakkaispoltolle velvoite mahdollisuuksien mukaan estää tai minimoida dioksiinien ja furaanien sekä dioksiinin kaltaisten PCB-yhdisteiden päästöjä ilmaan sekä velvoite tarkkailla kyseisiä päästöjä myös muulloin kuin laitoksen normaalien toimintaolosuhteiden vallitessa. Lisäksi laajennettaisiin päästömittauksiin liittyvä velvoite noudattaa CEN-standardeja tai

vastaavia standardeja koskemaan myös näytteenoton ja analyysin suorittavan laboratorion laadunvarmistusjärjestelmää.

Titaanidioksidia tuottavien laitosten ympäristönsuojeluvaatimuksista annettuun valtioneuvoston asetukseen lisättäisiin säännös, jonka mukaan titaanidioksidia tuottavien laitosten päästöjä tarkkailevien laboratorioden laadunvarmistusjärjestelmän on oltava CEN-standardin tai vastaavan standardin mukainen.

9 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan 1.7.2026.

Yleinen siirtymäsäännös 2 momentissa koski ennen lain voimaantuloa jätettyjen lupahakemusten ja muiden asioiden käsittelyä.

3 momentti. Direktiivilaitoksia koskevat siirtymäsäännökset. Siirtymäsäännöksen ympäristöjärjestelmän auditointia koskevan 3 momentin määräaika olisi teollisuuspäästädirektiivin 14 a artiklan 4 kohdan voimaantuloaikataulusta poiketen ympäristö-omnibus-ehdotuksen mukaisesti 1.7.2030.

4 momentti. Lain 78 §:n mukaisia poikkeuksia on siirtymäsäännöksen 4 momentin mukaan tarkasteltava uudelleen viimeistään neljän vuoden kuluttua tämän lain voimaantulon jälkeen. Säännös perustuu teollisuuspäästädirektiivin muutosdirektiivin siirtymäsäännöksiä koskevan 3 artiklan 6 kohtaan.

5 momentti. Lain 79 §:n mukaisia tilapäisiä poikkeuksia parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimuksesta koski siirtymäsäännöksen 5 momentti. Säännös perustuisi teollisuuspäästädirektiivin muutosdirektiivin 3 artiklan 7 kohtaan. 79 §:n mukaisia poikkeuksia ei ole Suomessa myönnetty.

6–8 momentti. Siirtymäsäännöksen 6 momentti koski olemassa olevien laitosten päästöjä koskevia uusia vaatimuksia (62 §:n 2 momentin muutoksia, 67 §:n 2 momenttia, 75 §:n 2 momenttia, 77 §:n 1 momenttia ja 78 §:n 2-6 momenttia). Siirtymäsäännös koski kaikkia teollisuuslaitoksia, lukuun ottamatta vedyn valmistusta elektrolyysillä, joka poistettiin direktiivin soveltamisalasta. Vedyn valmistus elektrolyysillä kuitenkin lisättiin direktiivin soveltamisalaan korkealla soveltamisalakynnyksellä, jonka ylittäviä laitoksia ei Suomessa ole, joten siirtymäsäännöstä näiden laitosten osalta ei tarvita. Siirtymäsäännös ei koski myöskään eläinsuojia. Olemassa olevaksi laitokseksi katsotaan laitos, jonka lupahakemus on kuulutettu ennen 1.7.2026 ja toiminta alkaa viimeistään 1.7.2027. Siirtymäsäännöksen mukaan vaatimuksia noudatetaan siinä vaiheessa, kun ympäristölupa päivitetäisiin sen vuoksi, että toimintaa muutetaan olennaisesti (1 kohta), komissio on julkaissut päätöksen direktiivilaitoksen pääasiallista toimintaa koskevista päätelmistä siten kuin lain 80 §:ssä on säädetty (2 kohta) taikka toiminnanharjoittaja hakee luvan muuttamista tai 89 §:n 2 momentissa mainittu taho tekee aloitteen luvan muuttamisesta 89 §:n 2 momentin 1 (toiminnasta aiheutuva pilaantuminen tai sen vaara poikkeaa olennaisesti ennalta arvioidusta), 2 (toiminnasta voi aiheutua tässä laissa kielletty seuraus) tai 5 kohdan (luvan muuttaminen on tarpeen luvan myöntämisen jälkeen laissa, valtioneuvoston asetuksessa tai Euroopan unionin säädöksessä annetun sitovan ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevan yksilöidyn vaatimuksen täyttämiseksi) perusteella. Vaatimuksia on kuitenkin noudatettava 1.9.2036, minkä varmistamiseksi 7 momentissa säädettäisiin lupahakemuksen jättämisestä niiden laitosten osalta, joiden lupaa ei ole aikaisemmin päivitetty. Siirtymäsäännöksen 6 ja 7 momentti perustuisivat teollisuuspäästädirektiivin muutosdirektiivin 3 artiklan 2 kohtaan. Toiminnanharjoittaja voi

kuitenkin hakea 6 momentissa tarkoitettujen säännösten soveltamista heti tämän lain voimaantulon jälkeen, jolloin toimintaan sovelletaan tämän lain säännöksiä.

9 momentti. Siirtymäsäännöksen 9 momentissa säädettäisiin niiden laitosten siirtymäsäännöksistä, jotka lisättiin direktiivin soveltamisalaan, mutta niitä koskien on jo olemassa olevat päätelmät. Tekstiilien viimeistelylaitoksia ei Suomessa tällä hetkellä ole. Siirtymäsäännös koskisi 6 momentista poiketen kaikkia direktiivilaitoksia koskevia vaatimuksia lukuun ottamatta siirtymäsäännöksen 11 momenttia. Vaatimuksia on kuitenkin noudatettava 1.7.2030, minkä varmistamiseksi momentissa säädettäisiin lupahakemuksen jättämisestä. Säännös perustuisi teollisuuspäästödirektiivin muutosdirektiivin 3 artiklan 3 kohtaan.

10 momentti. Siirtymäsäännöksen 10 momentissa säädettäisiin niiden laitosten siirtymäsäännöksistä, jotka lisättiin direktiivin soveltamisalaan, mutta joita koskien ei ole päätelmiä. Siirtymäsäännös koskisi 6 momentista poiketen kaikkia direktiivilaitoksia koskevia vaatimuksia lukuun ottamatta siirtymäsäännöksen 11 momenttia. Vaatimuksia on kuitenkin noudatettava 1.9.2034, minkä varmistamiseksi momentissa säädettäisiin lupahakemuksen jättämisestä. Näiden laitosten ympäristöjärjestelmän käyttöönottoaikataulu noudattaisi pääasiallisen toiminnan päätelmien täytäntöönpanon aikataulua ja laitoksilla olisi yhden vuoden määräaika ympäristöjärjestelmää koskevien muutosten toteuttamiseksi. Säännös perustuisi teollisuuspäästödirektiivin muutosdirektiivin 3 artiklan 4 kohtaan sekä 14 a artiklan 4 kohdan 6 alakappaleeseen.

11–12 momentti. Ympäristötehokkuutta koskevien päätelmien noudattamisen aikataulua koskee siirtymäsäännöksen 11–12 momentit. 11–12 momentit sisältäisivät siirtymäsäännöksen uusien ympäristötehokkuutta koskevien säännösten (62 §:n muutoksia, 75 §:n 1 momentin muutoksia ja 4 momenttia sekä 78 a §:ää) soveltamiseen. 11 momentin mukaan säännöksiä sovellettaisiin vasta siinä vaiheessa, kun komissio on julkaissut päätöksen direktiivilaitoksen pääasiallista toimintaa koskevistä päätelmistä siten kuin lain 80 §:ssä on säädetty. Tämä momentti koskee sekä uusia että olemassa olevia laitoksia. Säännöstä ei kuitenkaan sovelleta taannehtivasti ennen 1.7.2026 julkaistuja päätelmiä koskien. Poikkeuksena tähän 12 momentin mukaan, jos uudelle laitokselle, jonka pääasiallista toimintaa koskevat päätelmät on julkaistu 1.7.2026 jälkeen, näitä päätelmiä sovelletaan heti lupaa myönnettäessä, eikä vasta siinä vaiheessa, kun lupaa päivitetäisiin 81 §:n perusteella.

13 momentti. Siirtymäsäännöksen 13 momentissa säädettäisiin, että direktiivieläinsuojien lupa- ja ilmoituspäätökset jäisivät voimaan ja liitteen 3 taulukossa 3 tarkoitettuja eläinsuojia koskeviin lupa- ja ilmoituspäätöksiin sekä lain voimaantulon jälkeen vireille tuleviin lain liitteen 3 taulukossa 3 tarkoitettuja eläinsuojia koskeviin lupahakemuksiin ja ilmoituksiin sovellettaisiin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä siihen saakka, kunnes eläinsuojan toimintaa ja toiminnan tarkkailua koskevien lupamääräysten olisi perustuttava tämän lain 110 d §:ssä tarkoitettuihin toimintasääntöihin.

Eläinsuojiiin, jotka olivat ennen tämän lain voimaantuloa direktiivilaitoksia, sovellettaisiin lain voimaan tullessa voimassa olevaa lakia siirtymäajan päättymiseen saakka. Eläinsuojiiin, jotka olisivat lain voimaan tullessa kunnan ilmoitusmenettelyssä, mutta siirtyisivät teollisuuspäästödirektiivin muutoksen jälkeen direktiivin soveltamisalaan, sovellettaisiin myös lain voimaan tullessa voimassa olevaa lainsäädäntöä eli ne säilyisivät kunnan ilmoitusmenettelyssä. Uusien eläinsuojien osalta noudatettaisiin myös lain voimaan tullessa voimassa olevaa lainsäädäntöä siirtymäajan päättymiseen saakka. Lupa- ja valvontavirasto voisi tarvittaessa antaa tarkempaa ohjeistusta toimintasääntöjen noudattamisesta ja siihen liittyvistä määräajoista. Toiminnanharjoittaja voisi kuitenkin ilmoittaa, että hän noudattaisi toiminnassaan

tämän lain säännöksiä jo ennen siirtymäajan päättymistä, jolloin Lupa- ja valvontavirasto olisi toimivaltainen viranomaisen hakemuksen ja valvonnan osalta.

14 momentti. Siirtymäsäännöksen 14 momentissa säädettäisiin, että liitteen 3 taulukossa 3 tarkoitettun eläinsuojan toiminnanharjoittajan on toimitettava Lupa- ja valvontavirastolle lain 110 e §:ssä tarkoitettua selvitystä vastaavat tiedot kaksi vuotta ennen 110 d §:ssä tarkoitettua toimintasääntöjen noudattamisen alkamista. Siirtymäsäännös on tarpeen sen varmistamiseksi, että direktiivieläinsuojien lupaprosessit käynnistettäisiin riittävän ajoissa ennen toimintasääntöjen noudattamisen alkamista. Lupa- ja valvontavirasto tulee antamaan tarkempaa ohjeistusta lupaprosessista ja sen aikataulusta.

15 momentti. Siirtymäsäännöksen 15 momentissa säädettäisiin, että ilmoituksenvaraisen toiminnan toiminnanharjoittaja voisi kuitenkin hakea tämän lain 27 §:ssä tarkoitettua lupaa heti lain 110 d §:n 1 momentissa tarkoitettujen toimintasääntöjen voimaantulon jälkeen, jolloin toimintaan sovellettaisiin tämän lain säännöksiä. Lupaa haettaisiin Lupa- ja valvontavirastolta. Jos toiminnanharjoittaja haluaa, että hänen toimintaansa sovelletaan tämän lain säännöksiä ennen siirtymäajan päättymistä, olisi Lupa- ja valvontavirasto toimivaltainen viranomaisen hakemuksen ja valvonnan osalta. Siirtymäsäännös mahdollistaisi sen, että toiminnanharjoittaja hakisi lain mukaista ympäristölupaa jo ennen siirtymäajan päättymistä. Luvan hakeminen saattaisi olla perusteltua esimerkiksi tilanteessa, jossa uusi eläinsuoja perustetaan siirtymäajan aikana ja toiminnanharjoittaja haluaisi välttää lupaprosessin myöhemmässä vaiheessa. Ympäristölupaa ei olisi kuitenkaan mahdollista hakea ennen kuin komissio on julkaissut toimintasäännöt.

10 Toimeenpano ja seuranta

Lupa- ja valvontavirastolle sekä tarpeen mukaan sidosryhmille järjestettäisiin koulutus- ja keskustelutilaisuuksia lakimuutoksista lain voimaantulon jälkeen. Myös kansalliset ohjeistukset tullaan päivittämään ja tarpeen mukaan laatimaan uusia ohjeistuksia lain voimaantulon jälkeen teollisuuspäästädirektiivin ja päästöportaaliasetuksen muutosten kansallisen seurantaryhmän tuella.

Ympäristöministeriö arvioisi ympäristönsuojelulain muutosten toimeenpanoa noin viiden vuoden kuluttua lain voimaantulosta. Lakimuutoksen vaikutuksia on osittain vaikea ennakoita, koska muutokset tulevat voimaan päätelmien soveltamisen kautta ja pitkillä siirtymäajoilla, joten toimeenpanon arvioimiseksi olisi syytä toteuttaa tutkimushanke. Lakimuutosten toimeenpanon arvioinnissa selvitetäisiin lisäksi, minkä verran eri toimialojen päätelmiä on annettu lain voimaantulon jälkeen sen arvioimiseksi, toimivatko siirtymäsäännökset ennakoitulla tavalla vai onko odotettavissa lupakäsittelyn ruuhkautumista siirtymäsäännöksissä olevien viimeisten määräpäivien vuoksi.

11 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

11.1 Yleistä

Esityksellä pannaan täytäntöön teollisuuspäästädirektiivin muutokset. Esityksen tavoitteena on ehkäistä suurista teollisuuslaitoksista ja eläinsuojista aiheutuvaa ympäristön pilaantumista.

Voimassa olevan ympäristönsuojelulain kokonaisuudistusta koskevan hallituksen esityksen (HE 214/2013) yhteydessä hallitus katsoi, että esitys voitiin säätää normaalissa lainsäädäntöjärjestyksessä, mutta esitykseen liittyvien valtiosääntöoikeudellisten näkökohtien vuoksi hallitus pitää kuitenkin suotavana, että esityksestä pyydetäisiin perustuslakivaliokunnan

lausunto. Hallituksen esityksessä otettiin erityisesti esille vastuuta ympäristöstä koskeva perustuslain 20 §:n 1 momentti, kansalaisten osallistumista koskeva 20 §:n 2 momentti, 15 §:ssä säädetty omaisuuden suoja sekä 18 §:ssä säädetty elinkeinovapaus. Muita perustuslain kannalta merkittäviä kokonaisuuksia ovat erityisesti perustuslain 80 §:n laillisuusperiaatteen huomioon ottaminen lain perussäännöksissä ja asetuksenantovaltuuksissa. Voimassa oleva ympäristönsuojelulaki on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 10/2014 vp).

Tämän lakiehdotuksen kannalta keskeiset perusoikeudet ovat vastuuta ympäristöstä koskeva perustuslain 20 §:n 1 momentti, kansalaisten osallistumista koskeva 20 §:n 2 momentti, 15 §:ssä säädetty omaisuuden suoja sekä 18 §:ssä säädetty elinkeinovapaus.

Perustuslakivaliokunnan (PeVM 25/1994 vp) kannan mukaan perusoikeuksien rajoittamisen on perustuttava laintasoiseen säädökseen. Perustuslakivaliokunta on asettanut seuraavat edellytykset perusoikeuksien rajoittamiselle: rajoitusten tulee perustua laintasoiseen säädökseen, rajoitusten on oltava tarkkarajaisia ja riittävän täsmällisesti määriteltyjä, rajoitusperusteiden tulee olla perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttäviä, painavan yhteiskunnallisen tarpeen vaatimia, lailla ei voida säätää perusoikeuden ytimeen kuuluvaa rajoitusta, rajoitusten tulee olla välttämättömiä tavoitteen saavuttamiseksi sekä laajuudeltaan oikeassa suhteessa perusoikeuksien suojaamaan oikeushyvään ja rajoituksen taustalla olevaan yhteiskunnallisen intressin painoarvoon, perusoikeutta rajoitettaessa on huolehdittava riittävästä oikeusturvajärjestelystä eivätkä rajoitukset saa olla ristiriidassa Suomen kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden kanssa.

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista on säädettävä lailla. Valtioneuvosto voi kuitenkin antaa asetuksia laissa säädetyin valtuuden nojalla. Ehdotettava ympäristönsuojelulaki sisältää valtuuksia, joiden perusteella voidaan antaa lain yleisiä säännöksiä tarkentavia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Ehdotettua sääntelyä on siten kokonaisuudessaan arvioitava myös perustuslain 80 §:n kannalta. Myös perustuslakivaliokunnan vakiintuneen kannan mukaan on edellytetty sääntelyn täsmällisyyttä ja tarkkarajaisuutta (PeVL 25/2005 vp, s.4. ja PeVL 1/2004 vp, s. 2). Lailla on säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista. Laista tulee käydä selvästi ilmi, mistä on tarkoitus säätää asetuksella, mutta tällöinkin oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista on säädettävä lailla.

Esitettyjen muutosten ei katsota olevan perusoikeuksien kannalta merkittäviä.

11.2 Ympäristöperusoikeus

Perustuslain 20 §:n 1 momentin mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Säännös ilmaisee ihmisten kaikinpuolisen vastuun sellaisesta taloudellisen ja yhteiskunnallisen toiminnan lähtökohdasta, joka turvaa elollisen ja elottoman luonnon monimuotoisuuden säilymisen. Säännöksen piiriin kuuluvat ympäristön tuhoutumisen ja pilaantumisen estämisen lisäksi myös aktiiviset, luonnolle suotuisat toimet. Perustuslain 20 §:n 2 momentissa säädetään julkiselle vallalle velvoite pyrkiä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon. Säännös on tarkoitettu vaikuttamaan ensisijaisesti lainsäätäjän ja muiden norminantajien toimintaan. (HE 309/1993 vp, s. 66)

Teollisuuspäästödirektiivistä johtuvilla muutoksilla arvioidaan olevan myönteisiä vaikutuksia ympäristöperusoikeuden toteutumiselle. Muutosten myötä teollisuuspäästödirektiivin soveltamisala laajeni. Kansallisessa lainsäädännössä kyseiset toiminnot ovat jo aiemmin olleet

ympäristöluvanvaraisia uusia eläinsuojia lukuun ottamatta, jotka ovat ilmoitusmenettelyn piirissä, joten kansallisesta näkökulmasta vaikutus ympäristöperusoikeuden toteutumiseen ei ole erityisen suuri. Soveltamisalaan mukaan tulleita laitoksia koskevat kuitenkin jatkossa direktiivilaitoksia koskevat ympäristönsuojelulain 7 luvun vaatimukset, esimerkiksi päätelmien soveltaminen lupaharkinnassa sekä ympäristöjärjestelmän käyttöönottovelvoite, tai direktiivieläinsuojia koskevat 110 a–110 f §:n vaatimukset, esimerkiksi toimintasääntöjen soveltaminen lupaharkinnassa, mitkä osaltaan edistävät ympäristöperusoikeuden toteutumista. Myös esityksen ehdotukset tiukimmista saavutettavissa olevista päästöraja-arvoista ympäristöluvista sekä ympäristötehokkuutta ja ympäristöjärjestelmiä koskevat ehdotukset arvioidaan olevan ympäristöperusoikeuden kannalta myönteisiä ehdotuksia.

Ympäristöperusoikeuden toteutumista edistää myös se, että teollisuuspäästädirektiivin muutosten myötä direktiivissä korostetaan aiempaa enemmän kansalaisten mahdollisuutta saada tietoa ja vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon, kuten teollisuuslaitosten päästöjä koskevia tietoja on saatettava kansalaisten saataville yleisen tietoverkon välityksellä aikaisempaa laajemmin. Kyseiset muutokset on ehdotettu toteutettaviksi ympäristönsuojelulaissa muuttamalla ympäristöasioiden tietopalvelua koskevaa 85 a §:ää ja lisäämällä lakiin uuden tilannetietopalvelua koskevan 85 c §:n. Jatkossa useampia tietoja julkaistaan maksutta julkisilla verkkosivuilla. Tietojen saatavuutta internetin välityksellä koskeva sääntely toteuttaisi osaltaan myös perustuslain 12 §:n 2 momentissa säädettyä julkisuusperiaatteeseen liittyvää tiedonsaantioikeutta.

11.3 Elinkeinovapaus

Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Elinkeinovapauden periaate on elinkeinonharjoittamista koskeva pääsääntö, josta poikkeaminen on kuitenkin mahdollista muiden tärkeiden yhteiskunnallisten etujen takia. Elinkeinovapauden takia toiminnan luvanvaraisuudesta on aina säädettävä lailla. Lain on täytettävä perusoikeuden rajoitusta koskevat tarkkarajaisuuden ja täsmällisyyden vaatimukset. Rajoitusten laajuudesta ja muusta olennaisesta sisällöstä tulee säätää laissa. (HE 309/1993 vp, s. 67)

Hallituksen esityksessä ehdotetuilla muutoksilla on elinkeinovapautta rajoittavia vaikutuksia, sillä teollisuuspäästädirektiivin soveltamisalan laajenemisen takia ympäristönsuojelulaissa on lisätty direktiivilaitosten listaan (liite 1, taulukko 1) uusia toimintoja. Toisaalta toiminnot ovat jo aiemmin olleet ympäristöluvanvaraisia tai ilmoituksenvaraisia, minkä takia elinkeinovapaudelle aiheutuvat vaikutukset eivät ole niin suuria kuin ne muutoin olisivat olleet.

Liitteen 1 taulukossa 1 lueteltuja direktiivilaitoksia koskevat ympäristönsuojelulain 7 luvun vaatimukset esimerkiksi päätelmien noudattamisesta ja ympäristöjärjestelmän käyttöönotosta. Elinkeinovapautta koskevat rajoitukset ovat perusteltuja ottaen huomioon toimintojen mahdolliset haitalliset ympäristövaikutukset ja niiden ehkäiseminen. Muutokset edistävät toisen perusoikeuden eli ympäristöperusoikeuden toteutumista. Vaikka niistä voi aiheutua vähäisiä rajoituksia elinkeinovapaudelle, muutokset ovat siten perusteltuja. Luvanvaraisuus perustuu perustuslain 80 §:n mukaisesti riittävän täsmällisiin ja tarkkarajaisiin, laintasoiisiin säännöksiin, joissa säädetään toiminnanharjoittajalle kuuluvat oikeudet ja velvollisuudet.

Ympäristölupavelvoitteen suhdetta elinkeinovapauteen on arvioitu laajasti hallituksen esityksessä ympäristönsuojelulaiksi (HE 214/2013 vp). Kyseisessä hallituksen esityksessä on todettu kaikkien luvanvaraisten toimintojen osalta muun muassa, että ympäristölupaa, sen myöntämistä ja sen peruuttamista koskevien säännösten taustalla on tarve toimintojen tehokkaaseen valvontaan ympäristöperusoikeuteen liittyvien tavoitteiden toteuttamiseksi.

Elinkeinovapauden rajoittamiselle on siten luvanvaraisten ja ilmoituksenvaraisten toimintojen osalta hyväksyttävät ja painavat perusteet, eikä sääntely ole ongelmallista perustuslain 18 §:n 1 momentin kannalta.

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen tulkintakäytännön mukaan laissa säädettävien elinkeinovapauden rajoitusten tulee olla täsmällisiä ja tarkkarajaisia, minkä lisäksi rajoittamisen laajuuden ja edellytysten tulee ilmetä laista. Sääntelyn sisällön osalta valiokunta on pitänyt tärkeänä, että säännökset luvan edellytyksistä ja pysyvyydestä antavat riittävän ennustettavuuden viranomaistoiminnasta. Ympäristönsuojelulain mukaisia lupa-, rekisteröinti- ja ilmoitusmenettelyjä koskevan sääntelyn on tähän saakka arvioitu täyttävän nämä vaatimukset.

11.4 Omaisuudensuoja

Perustuslain 15 §:n 1 momentin mukaan jokaisen omaisuus on turvattu. Omaisuudensuoja kattaa paitsi omistajalle lähtökohtaisesti kuuluvan vallan hallita, käyttää ja hyödyntää omaisuuttaan haluamallaan tavalla, myös vallan määrätä siitä. Omaisuuteen voidaan puuttua tai sitä rajoittaa vain lain nojalla (HE 309/1993 vp, s. 62).

Perustuslakivaliokunta on arvioinut lainsäädännöllä toteutettavaa taannehtivaa puuttumista sopimussuhteisiin (PeVL 41/2010 vp ja PeVL 36/2010 vp). Perustuslain 15 §:n 1 momentin säännöksellä pyritään suojaamaan oikeussubjektien perusteltuja odotuksia taloudellisissa asioissa, mikä ei kuitenkaan estä puuttumasta suhteisiin taannehtivasti (mm. PeVL 31/2006 vp). Perustuslakivaliokunnan käytännössä oikeuden luottaa sopimussuhteen kannalta olennaisia oikeuksia ja velvollisuuksia sääntelevän lainsäädännön pysyvyyteen on katsottu kuuluvan perusteltujen odotusten suojaan niin, että oikeuksia tai velvollisuuksia ei voida säännellä tavalla, joka kohtuuttomasti heikentäisi sopimusosapuolten oikeusasemaa (PeVL 42/2006 vp, s. 4).

Toisaalta vahvasti säännellyillä markkinoilla (esimerkiksi taksipalvelut ja katsastustoiminta) toimivat eivät yleensä voi perustellusti odottaa lainsäädännön pysyvän kaikissa oloissa muuttumattomana (mm. PeVL 22/2013 vp, s. 4/II, PeVL 31/2006 vp, s. 4). Omaisuudensuojaan puuttuvaa sääntelyä arvioidaan perusoikeuksien yleisten rajoitusedellytysten, kuten sääntelyn tarkoituksen hyväksyttävyyden ja sääntelyn oikeasuhtaisuuden kannalta (PeVL 31/2006 vp, s. 4, PeVL 56/2005 vp, s. 2).

Perustuslain 15 §:n 1 momentti antaa suojaa laillisesti syntyneille oikeussuhteille, jotka tässä tapauksessa perustuvat ympäristöluvassa annetuille määräyksille ja niiden pysyvyydelle. Perustuslakivaliokunnan käytännössä on useamman kerran käsitelty ympäristövastuussäännöksen suhdetta omaisuudensuojaan. Omaisuudensuojasäännöksen ja ympäristövastuussäännöksen osalta valiokunta on katsonut, että perustuslain 20 §:n ympäristöperusoikeussäännös ei perusta yksilöittäin todennettavissa olevia velvoitteita, eikä se myöskään muodostu erilliseksi perusteeksi kohdistaa maanomistajiin erityisesti ulottuvia sietämisvelvoitteita. Toisaalta saman perusoikeussäännöksen osina kummallakin voi olla vaikutusta toistensa tulkintoihin silloin, kun pyritään ihmisen ja ympäristön välistä tasapainoa edistäviin lainsäädäntöratkaisuihin (esim. PeVL 10/2014 vp, PeVL 36/2013 vp, PeVL 32/2010 vp). Perustuslakivaliokunta on omaisuuden käyttörajoituksia koskevassa hyväksyttävyyden- ja oikeasuhtaisuusarvioinnissaan antanut uudemmassa käytännössään erityistä painoa ympäristövastuussäännökseen liittyville perusteille (esim. PeVL 55/2018 vp, PeVL 69/2018, PeVL 10/2014 vp).

11.5 Yksityiselämän suoja

Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Pykälän 1 momentin mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla.

Perustuslakivaliokunta on painottanut, että yksityiselämän ja henkilötietojen suoja tulee suhteuttaa toisiinsa perus- ja ihmisoikeuksiin sekä muihin painaviin yhteiskunnallisiin intresseihin. Yksityiselämän suojaan kohdistuvia rajoituksia on arvioitava kulloisessakin sääntely-yhteydessä perusoikeuksien yleisten rajoitusedellytysten valossa (PeVL 42/2016 vp, s. 2–3). Lainsäätäjän tulee turvata yksityiselämän ja henkilötietojen suoja tavalla, jota voidaan pitää hyväksyttävänä perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudessa (PeVL 14/2018 vp, s. 2 ja 8). Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään painottanut, että yksityiselämän ja henkilötietojen suojalla ei ole etusijaa muihin perusoikeuksiin nähden (PeVL 14/2018 vp, s. 8). Arvioinnissa on kyse kahden tai useamman perusoikeussäännöksen yhteensovittamisesta ja punninnasta (PeVL 54/2014 vp ja PeVL 10/2014 vp). Valiokunta on korostanut erityisesti asiakirjajulkisuuden ja henkilötietojen suojan välistä tasapainoa (PeVL 22/2008 vp).

Perustuslakivaliokunta on arvioinut useita esityksiä, joissa on ehdotettu säädettäväksi mahdollisuudesta julkistaa tietoverkossa tietopalveluna tietoja, jotka sisältävät mm. henkilötietoja (esim. PeVL 101/2022 vp, PeVL 2/2017 vp, PeVL 17/2019 vp, PeVL 17/2021 vp, PeVL 17/2016 vp). Valiokunnan vakiintuneen lausuntokäytännön mukaan yleiseen tietoverkkoon sijoitettavan henkilörekisterin tietosisällöstä ei voida tehdä massahakuja, vaan esimerkiksi ainoastaan yksittäisiä hakuja (esim. PeVL 2/2018 vp, PeVL 17/2018 vp, PeVL 17/2019 vp). Valiokunta on pitänyt tällaista rajausta eräissä tilanteissa edellytyksenä lakiehdotuksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä (PeVL 32/2008 vp).

Perustuslakivaliokunta on korostanut (PeVL 82/2022 vp, kappale 10), että sanottu käytäntökin ilmentää sitä, että perustuslain 12 §:n 2 momentissa turvatusta asiakirjojen ja tallenteiden julkisuudesta ei seuraa velvollisuutta tietoverkossa julkaisemiseen. Valiokunta on silti pitänyt henkilötietojen julkistamista perustuslain puitteissa mahdollisena toteuttaa julkisena tietopalveluna, jos sille on oikeusturvan takeiden ja perusoikeusjärjestelmän tavoitteiden kannalta hyväksyttävät perusteet (esim. PeVL 2/2017 vp, PeVL 65/2014 vp, PeVL 32/2008 vp). Valiokunta on pitänyt tällaisina hyväksyttävänä tavoitteina muun muassa kansalaisten tiedonsaannin ja oikeusturvan vahvistamista sosiaali- ja terveydenhuollossa (PeVL 32/2008 vp, s. 2/II) sekä julkisuusperiaatteen toteutumista kunnan toiminnassa (PeVL 63/2014 vp, s. 5/II). Rekisterien tarpeellisuutta ja laajuutta on kuitenkin valiokunnan mukaan harkittava tarkoin oikeasuhtaisuusvaatimuksen valossa (PeVL 32/2008 vp). Valiokunta on, ottaen huomioon tietoverkkoon talletettujen tietojen laaja saatavuus ja leviäminen perinteisiin tiedoksi antamisen tapoihin verrattuna, pitänyt perusteltuna esimerkiksi säännösperustaista rajoitusta, jonka mukaan tietoverkossa julkaistavassa pöytäkirjassa julkaistaan ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot (PeVL 63/2014 vp, s. 5/II).

Henkilötietojen suoja koskevan kansallisen sääntelyn osalta on huomioitava luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679 (jäljempänä tietosuoja-asetus), joka on tullut voimaan 25 päivänä toukokuuta 2016.

Tietosuoja-asetus on EU-asetuksena suoraan sovellettavaa oikeutta jäsenvaltioissa. Myös Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7 artiklan mukaan jokaisella on oikeus siihen, että hänen yksityis- ja perhe-elämäänsä, kotiaan ja viestejään kunnioitetaan. Suomessa yleisen tietosuoja-asetusta kansallisesti täsmentävänä ja täydentävänä sekä asetuksen kansallisesta soveltamista koskevana säädöksenä on tietosuojalaki (1050/2018).

Perustuslakivaliokunnan mukaan perustuslain 10 §:n 1 momentin kannalta on lähtökohtaisesti riittävää, että sääntely täyttää tietosuoja-asetuksessa asetetut vaatimukset. Valiokunnan mukaan henkilötietojen suoja tulee turvata ensisijaisesti yleisen tietosuoja-asetuksen ja kansallisen tietosuojalain nojalla. Kansallisen erityislainsäädännön säätämiseen tulee siten suhtautua pidättyvästi ja rajata sellainen vain välttämättömään tietosuoja-asetuksen salliman liikkumavaran puitteissa.

Perustuslakivaliokunta on tulkintakäytännössään pitänyt tärkeänä, että siltä osin kuin EU:n lainsäädäntö edellyttää kansallista sääntelyä tai mahdollistaa sen, tätä kansallista liikkumavaraa käytettäessä otetaan huomioon perus- ja ihmisoikeuksista seuraavat vaatimukset (ks. PeVL 1/2018 vp, PeVL 25/2005 vp). Valiokunta on tämän johdosta painottanut, että hallituksen esityksessä on erityisesti perusoikeuksien kannalta merkityksellisen sääntelyn osalta syytä tehdä selkoa kansallisen liikkumavaran alasta (PeVL 1/2018 vp, s. 3, PeVL 26/2017 vp, s. 42, PeVL 2/2017 vp, s. 2, PeVL 44/2016 vp, s. 4).

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ympäristöasioiden tietopalvelua koskevaa 85 a §:ää ja lisättäväksi uusi tilan tietopalvelua koskeva 85 c §. Ympäristöasioiden tietopalvelua koskevassa 85 a §:ssä yksilöitäisiin tiedot, jotka tietopalvelussa olisi julkaistava. Ympäristönsuojelulain 85 a § sisältäisi säännöksen, jonka mukaan tietopalvelussa voidaan julkaista toiminnanharjoittajan nimi ja toiminnan sijaintipaikan tiedot sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetään. Lisäksi säädös sisältäisi yksilöidyt hakukriteerit, joiden perusteella tietopalvelusta voidaan hakea tietoja yksittäisinä hakuina, eivätkä massahaut olisi mahdollisia. Vastaavat säännökset sisältyisivät myös lain 85 c §:ään, jonka nojalla karttapohjaisessa tietopalvelussa voitaisiin julkaista ympäristönsuojelulain nojalla luvanvaraista, ilmoituksenvaraista ja rekisteröitävää toimintaa koskevia ajantasaisia päätös- ja valvontatietoja. Tietopalvelujen tarkoituksena on edistää ympäristötiedon saatavuutta ja jakaa ajantasaista tietoa ympäristöön vaikuttavasta toiminnasta sovittaen vaatimukset yhteen yksityiselämää suojaavan perusoikeuden kanssa. Tietopalveluissa julkaistaisiin ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät tiedot. Sääntelyllä käytettäisiin yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaista liikkumavaraa.

11.6 Asetuksenantovaltuudet

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista on säädettävä lailla. Valtioneuvosto voi kuitenkin antaa asetuksia laissa säädetyin valtuuden nojalla. Myös perustuslakivaliokunnan vakiintuneen kannan mukaan on edellytetty sääntelyn täsmällisyyttä ja tarkkarajaisuutta (PeVL 25/2005 vp, s.4. ja PeVL 1/2004 vp, s. 2). Valiokunta on toisaalta todennut ympäristölainsäädännölle olevan tyypillistä, että huomattava osa yksityiskohtaisesta sääntelystä jää lakia alemmanasteisiin säädöksiin (ks. esim. PeVL 58/2010 vp, s. 3/I ja PeVL 11/1999 vp, s. 2/I). Tämä johtuu pitkälti siitä, että sääntelyn on tarpeen olla varsin yksityiskohtaista ja teknisluonteista. Laista tulee käydä selvästi ilmi, mistä on tarkoitus säätää asetuksella, mutta tällöinkin oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista on säädettävä lailla.

Ehdotettava ympäristönsuojelulaki sisältää kolme uutta valtuutta, joiden perusteella voidaan antaa lain yleisiä säännöksiä tarkentavia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Uusia valtuussäännöksiä olisivat ympäristöjärjestelmän sisältöä koskeva 74 a §:n 3 momentti, direktiivieläinsuojien lupien tarkistamismenettelyä koskeva 110 e §:n 3 momentti ja direktiivilaitoksen tilapäistä poikkeusta päästöraja-arvoista tietyissä poikkeuksellisissa tilanteissa tehtävän ilmoituksen sisältöä, tekemistä ja käsittelyä sekä päätöksen sisällöstä koskeva 123 a §:n 5 momentti. Nämä valtuudet on yksilöity täsmällisesti. Ehdotettuja asetuksenantovaltuuksia voidaan pitää perustuslain 80 §:n mukaisina.

Edellä mainituilla perusteilla katsotaan, että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella ja koska teollisuus päästödirektiivissä on säännöksiä, jotka ehdotetaan pantaviksi täytäntöön lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 5 §:n 1 momentin 7 kohdan a alakohta, 27 §:n 1 momentti, 29 a §:n 1 momentin 1 kohta, 30 §:n 1 momentin 1 kohta, 52 §:n 1 ja 2 momentti, 53 §, 62 §:n 1–3 momentti, 66 §:n otsikko ja 1 momentti, 72 ja 73 §, 74 §:n 1 momentti, 75, 77–79 ja 85 a §, 123 §:n 1 momentti, 174 §, 181 §:n 1 ja 2 momentti, 212 §:n 2 momentti, liitteen 1 taulukon 1 kohta 2, 5, 7, 9 ja 11, liitteen 1 taulukon 2 kohta 2, 5, 7, 9 ja 11, liite 3 sekä liitteen 4 kohta 5,

sellaisina kuin niistä ovat 27 §:n 1 momentti laissa 423/2015, 29 a §:n 1 momentin 1 kohta, liitteen 1 taulukon 1 kohta 2, 5, 7, 9 ja 11, liitteen 1 taulukon 2 kohta 2, 5, 7, 9 ja 11 sekä liitteen 4 kohta 5 laissa 905/2020, 62 §:n 1 momentti laissa 715/2025, 78 § osaksi laissa 437/2017, 85 a §, 123 §:n 1 momentti ja 212 §:n 2 momentti laissa 817/2025 sekä 181 §:n 1 ja 2 momentti sekä liite 3 laissa 1166/2018, sekä

lisätään 5 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 881/2018 ja 49/2019, uusi 14 a kohta, 8 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1166/2018, uusi 2 momentti, 67 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1166/2018, uusi 2 momentti, lakiin uusi 74 a–74 c, 78 a, 81 a–81 c, 82 a ja 85 c §, lakiin uusi 110 a–110 f § ja niiden edelle uusi väliotsikko, lakiin uusi 123 a §, 179 §:ään uusi 3 ja 4 momentti sekä 211 §:ään uusi 3–5 momentti seuraavasti:

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

7) parhaalla käyttökelpoisella tekniikalla

a) mahdollisimman tehokkaita ja kehittyneitä, teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoisia tuotanto- ja puhdistusmenetelmiä ja toiminnan suunnittelu-, rakentamis-, ylläpito-, käyttö- sekä lopettamistapoja, joilla voidaan ehkäistä toiminnan aiheuttama ympäristön pilaantuminen ja torjua ilmastomuutosta, tai tehokkaimmin vähentää niitä ja jotka soveltuvat ympäristölupamääräysten perustaksi;

14 a) *ympäristötehokkuudella* materiaalin, veden tai energian kulutustasoihin, uudelleenkäyttöön sekä jätteen syntyyn liittyvää tehokkuutta;

8 §

Luvanvaraisesta, ilmoituksenvaraisesta ja rekisteröitävästä toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen

Lisäksi liitteen 1 taulukon 1 mukaisen toiminnan toiminnanharjoittajan on varmistuttava siitä, että materiaalien ja veden käyttö toiminnassa on tehokasta ja toiminnassa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan uusiutuvaa energiaa.

27 §

Yleinen luvanvaraisuus

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan, josta säädetään liitteen 1 taulukossa 1 (*direktiivilaitos*) ja taulukossa 2 sekä liitteen 3 taulukossa 3 (*direktiivieläinsuoja*) ja taulukossa 4, on oltava lupa (*ympäristölupa*). Eläinsuojan luvanvaraisuuden määrittämiseen eräissä tapauksissa käytettävistä eläinyksikkökertoimista säädetään liitteen 3 taulukossa 1 ja 2.

29 a §

Ilmoituksenvaraisen toiminnan luvanvaraisuus

Liitteen 4 mukaiseen ilmoituksenvaraiseen toimintaan tarvitaan ympäristölupa, jos:

- 1) toiminta on osa direktiivilaitoksen tai direktiivieläinsuojan toimintaa;
-

30 §

Rekisteröitävän toiminnan luvanvaraisuus

Liitteen 2 mukaiseen rekisteröitävään toimintaan tarvitaan ympäristölupa vain, jos:

- 1) toiminta on osa direktiivilaitoksen tai direktiivieläinsuojan toimintaa;
-

52 §

Lupamääräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

Ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset:

- 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista;
- 2) maaperän, pintavesien ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä;
- 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä;
- 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa;
- 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista;
- 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Jos 1 momentin mukaisilla määräyksillä muussa kuin teollisessa toiminnassa tai energiantuotannossa ei toiminnan luonteesta johtuen voida riittävästi ehkäistä tai vähentää ympäristön pilaantumista, voidaan luvassa antaa tarpeelliset määräykset tuotantomäärästä tai tuotannossa käytettävästä ravinnosta.

53 §

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan arviointi

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan sisältöä arvioitaessa on otettava huomioon:

- 1) jätteiden määrän ja haitallisuuden vähentäminen;

- 2) tuotannossa käytettävien aineiden ja siinä syntyvien jätteiden uudelleen käytön ja hyödyntämisen mahdollisuus;
- 3) tuotannossa käytettävien aineiden vaarallisuus sekä mahdollisuudet käyttää entistä haitattomampia aineita erityisesti siltä osin, kuin kyse on erityistä huolta aiheuttavista aineista;
- 4) päästöjen laatu, määrä ja vaikutus;
- 5) käytettyjen raaka-aineiden ja veden laatu ja kulutus sekä toimenpiteet ympäristötehokkuuden parantamiseksi sekä mahdollisuudet raaka-aineiden ja veden uudelleenkäyttöön;
- 6) energian käytön tehokkuus sekä toimenpiteet ilmastonmuutoksen torjumiseksi;
- 7) toiminnan riskien ja onnettomuusvaarojen ennalta ehkäiseminen sekä onnettomuuksien ympäristö- ja terveysvaikutusten ehkäiseminen;
- 8) parhaan käyttökelpoisen tekniikan käyttöönottoon vaadittava aika ja toiminnan suunnitellun aloittamisajankohdan merkitys sekä päästöjen ehkäisemisen ja rajoittamisen kustannukset ja hyödyt;
- 9) vaikutukset ympäristöön sekä toimenpiteet päästöjen vaikutusten ehkäisemiseksi ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi;
- 10) teollisessa mittakaavassa käytössä olevat tuotantomenetelmät ja menetelmät päästöjen hallitsemiseksi;
- 11) tekniikan ja luonnontieteellisen tiedon sekä digitaalisten ratkaisujen kehitys;
- 12) Euroopan komission ja kansainvälisten toimielinten julkaisemat tiedot parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta.

62 §

Seuranta- ja tarkkailumääräykset

Ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöjen ja toiminnan tarkkailusta sekä toiminnan vaikutusten ja toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta. Luvassa on lisäksi annettava tarpeelliset määräykset jätelain 120 §:ssä säädetystä jätehuollon seurannasta ja tarkkailusta sekä jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmasta ja sen noudattamisesta. Toiminnan jätekirjanpitoon sisällytettyjen tietojen toimittamisesta valvontaviranomaiselle tai tämän ylläpitämään tietojärjestelmään voidaan säätää jätelain 118 a tai 119 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa. Lisäksi direktiivilaitoksen ja direktiivieläinsuojan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset ympäristötehokkuuden tarkkailusta. Direktiivilaitoksen ympäristöluvassa on lisäksi annettava tarpeelliset määräykset 74 a §:ssä tarkoitetun ympäristöjärjestelmän mukaisten tavoitteiden saavuttamisen seurannasta.

Tarkkailun toteuttamiseksi luvassa on määrättävä mittausmenetelmistä ja mittausten tiheydestä. Luvassa on myös määrättävä siitä, miten seurannan ja tarkkailun tulokset arvioidaan ja miten tulokset toimitetaan valvontaviranomaiselle. Toiminnanharjoittaja voidaan määrätä antamaan valvontaa varten myös muita tarpeellisia tietoja. Direktiivilaitosten päästöjen raja-arvojen noudattamista koskevien mittausten tuloksiin voidaan tehdä vähennys ennen tuloksen vertaamista päästöraja-arvoon, jos vähennys on sallittu teollisuuden ja karjankasvatuksen päästöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75/EU, jäljempänä *teollisuuspäästödirektiivi*, 15 a artiklan 2 kohdan nojalla hyväksytyssä Euroopan komission päätöksessä. Vähennys ei saa ylittää sovelletun mittausmenetelmän mittausepävarmuuden suuruutta. Sovelletun mittausepävarmuuden suuruus määritetään edellä tarkoitetun Euroopan komission päätöksen mukaisesti.

Toiminnanharjoittajan on toimitettava valvontaviranomaiselle säännöllisesti päästöjen tarkkailun tulokset ja muut valvontaa varten tarvittavat tiedot, siten kuin ympäristöluvassa tarkemmin määrätään. Tiedot direktiivilaitoksen tai direktiivieläinsuojan päästöjen tarkkailun

tuloksista ja muut valvontaa varten tarpeelliset tiedot direktiivilaitoksen tai direktiivieläinsuojan luvan noudattamisesta on toimitettava valvontaviranomaiselle vähintään kerran vuodessa.

66 §

Maaperän, pintaveden ja pohjaveden suojelua koskevat määräykset

Luvanvaraisen toiminnan harjoittajan on huolehdittava rakenteiden säännöllisestä ylläpidosta, huollosta ja tarkastuksista sekä muista maaperään, pintaveteen ja pohjaveteen kohdistuvien päästöjen ehkäisemiseksi toteutetuista toimista. Luvassa on annettava tätä koskevat tarpeelliset määräykset.

67 §

Määräykset viemäriin johdettavista jätevesistä

Asetettaessa direktiivilaitoksen lupamääräyksiä 75 §:n 2 momentin mukaisesti on varmistettava, että ympäristön pilaantuminen ehkäistään vähintään yhtä tehokkaasti kuin käsiteltäessä jätevedet erillisessä jätevedenpuhdistamossa, että jäteveden johtaminen ei haittaa jätevedestä peräisin olevien materiaalin tai energian talteenottoa tai uudelleen käyttöä ja että jätevesien johtaminen ei vaaranna 9 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädettyjen vaatimusten noudattamista.

7 luku

Direktiivilaitoksen lupaharkinta

72 §

Parasta käyttökelpoista tekniikkaa koskevat määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *vertailuasiakirjalla* teollisuuspäästädirektiivin 13 artiklan mukaisesti laadittua asiakirjaa, jossa esitetään asiakirjan kohteena olevassa toiminnassa sovelletut tekniikat, päästöt ja kulutustasot, parhaan käyttökelpoisen tekniikan määrittelemisessä ja sitä koskevien päätelmien laatimisessa huomioon otettavat tekniikat sekä uudet tekniikat;

2) *päätelmillä* teollisuuspäästädirektiivin 13 artiklan 5 kohdan nojalla hyväksytyä Euroopan komission päätöstä, joka sisältää vertailuasiakirjan ne osat, joissa esitetään päätelmät parhaista käyttökelpoisista tekniikoista ja uusista tekniikoista, näiden tekniikoiden kuvaus ja tiedot niiden sovellettavuuden arvioimiseksi, tekniikkaan liittyvät päästötasot, niihin liittyvät ympäristötehokkuuden tasot, vertailuarvot ja muu ympäristöjärjestelmän sisältö, tarkkailu ja kulutustasot sekä tarvittaessa laitoksen kunnostustoimet;

3) *päästötasoilla* päästöjen vaihteluväliä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa käytettäessä parasta käyttökelpoista tekniikkaa tai tällaisten tekniikoiden yhdistelmää, sellaisena kuin se on kuvattu päätelmissä, ilmaistuna tietyn ajanjakson keskiarvona tietyissä vertailuolosuhteissa;

4) *ympäristötehokkuuden raja-arvolla* ympäristötehokkuuden suoritusarvoa, jota ei yhden tai useamman ajanjakson aikana saa ylittää ja joka ilmaistaan kokonaismääränä, tuotantoon suhteutettuna määränä, prosenttiosuutena tai muulla vastaavalla tavalla;

5) *viitteellisellä ympäristötehokkuuden arvolla* ympäristötehokkuuden suoritusarvoa, joka ilmaistaan kokonaisuutena, tuotantoon suhteutettuna määränä, prosenttiosuutena tai muulla vastaavalla tavalla;

6) *ympäristötehokkuuden vaihteluväleillä* ympäristötehokkuuden tasojen vaihteluväliä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa käytettäessä parasta käyttökelpoista tekniikkaa tai tällaisten tekniikoiden yhdistelmää, sellaisena kuin se on kuvattu päätelmissä, ilmaistuna tietyn ajanjakson keskiarvona tietyissä vertailuolosuhteissa;

7) *vertailuarvoilla* sellaista ympäristötehokkuuden tasojen viitteellistä vaihteluväliä käytettäessä parasta käyttökelpoista tekniikkaa, jota käytetään vertailukohtana ympäristöjärjestelmässä;

8) *syvällä teollisella muutoksella* sitä, että toiminnanharjoittaja ottaa käyttöön uusia tekniikoita tai parhaita käytettävissä olevia tekniikoita, jotka merkitsevät laitoksen osan tai koko laitoksen suunnittelun tai tekniikan merkittävää muutosta tai olemassa olevan laitoksen korvaamista uudella laitoksella ja jotka mahdollistavat kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen erittäin merkittävästi ilmastonutraaliustavoitteen mukaisesti ja muiden päästöjen ja ympäristötehokkuuden osalta täyttävät 75 §:ssä säädetyt vaatimukset, kun otetaan huomioon toiminnan vaikutuksen ympäristöön kokonaisuutena;

9) *uusiin tekniikoihin liittyvillä päästötasoilla* päästöjen vaihteluväliä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa käytettäessä uutta tekniikkaa tai uusien tekniikoiden yhdistelmää, sellaisena kuin se on kuvattu päätelmissä, ilmaistuna tietyn ajanjakson keskiarvona tietyissä vertailuolosuhteissa;

10) *uusiin tekniikoihin liittyvillä ympäristötehokkuuden tasoilla* ympäristötehokkuuden tasojen vaihteluväliä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa käytettäessä uutta tekniikkaa tai uusien tekniikoiden yhdistelmää, sellaisena kuin se on kuvattu päätelmissä, ilmaistuna tietyn ajanjakson keskiarvona tietyissä vertailuolosuhteissa.

73 §

Luvun soveltamisala

Sen lisäksi, mitä 6 luvussa säädetään, direktiivilaitoksen ympäristölupa-asiaa käsiteltäessä sovelletaan tätä lukua. Tätä lukua ei kuitenkaan sovelleta tutkimukseen, kehittämiseen, uusien tuotteiden ja prosessien testaukseen eikä direktiivieläinsuojan toimintaan.

74 §

Energian käytön tehokkuutta koskevat määräykset

Direktiivilaitoksen ympäristöluvassa on tarvittaessa annettava määräykset toiminnan energian käytön tehokkuudesta ja tehokkuuden parantamisesta. Määräysten on oltava teknisesti, taloudellisesti ja tuotannollisesti toteuttamiskelpoisia ja ne voivat koskea:

- 1) energian käytön tehokkuuden selvittämistä ja hallintaa;
- 2) energian käytön tehokkuuden seurantaan käytettävissä olevien tunnuslukujen avulla;
- 3) sen varmistamista, että uutta laitosta rakennettaessa ja jo toiminnassa olevaa laitosta olennaisesti uudistettaessa ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä arvioidaan kokonaisvaltaisesti ja parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisesti ottaen päästöjen lisäksi huomioon energiatehokkuus;
- 4) 75 §:n 4 momentin mukaisia energian käytön tehokkuutta koskevia vaihteluvälejä ja viitteellisiä ympäristötehokkuuden arvoja tai 74 a §:n 2 momentin mukaisia vertailuarvoja, jos tällaisia on asetettu toimintaa koskevissa päätelmissä.

74 a §

Ympäristöjärjestelmä

Direktiivilaitosten on otettava käyttöön ympäristöjärjestelmä, joka kattaa laitoksen ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan. Ympäristöjärjestelmä on laadittava ja toteutettava toimintaa koskevien päätelmien mukaisesti.

Ympäristöjärjestelmän on sisällettävä vähintään seuraavat osat:

1) tärkeimpiin ympäristönäkökohtiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet, joilla ehkäistään jätteen syntymistä, vaarallisten aineiden käyttöä tai päästöjä, tehostetaan materiaalien, veden ja energian käyttöä sekä veden uudelleenkäyttöä, ja ympäristötehokkuutta koskevat vertailuarvot, jos niitä on asetettu toimintaa koskevista päätelmissä;

2) luettelo laitoksella olevista tai laitoksesta ympäristöön päästetyistä vaarallisista kemikaaleista, joita käytetään sellaisenaan, muiden aineiden ainesosana tai seosten osana, riskiarviointi vaarallisten kemikaalien vaikutuksista ympäristöön sekä arviointi mahdollisuuksista korvata ne turvallisemmilla vaihtoehdoilla tai vähentää niiden käyttöä; luettelon, riskinarvioinnin ja arvioinnin laatimisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota aineisiin, joilla on kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006 57 artiklassa tarkoitettuja ominaisuuksia, ja mainitun asetuksen liitteessä XVII tarkoitettujen rajoitusten piiriin kuuluviin aineisiin;

3) energiakatselmuksen tulokset tai energianhallintajärjestelmän täytäntöönpanon tulokset sekä toimenpiteet niihin liittyvien suositusten täytäntöönpanemiseksi, jos direktiivilaitoksen on laadittava energiätehokkuuslain (1429/2014) mukainen energiakatselmus tai otettava käyttöön energianhallintajärjestelmä;

4) korjaavat, ennaltaehkäisevät ja muut toimenpiteet, jotka on toteutettu ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi ja ympäristölle aiheutuvien riskien välttämiseksi;

5) siirtymäsuunnitelma.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ympäristöjärjestelmän sisällöstä.

74 b §

Ympäristöjärjestelmän tietojen yhteenveto

Toiminnanharjoittajan on laadittava yhteenveto direktiivilaitoksen ympäristöjärjestelmän tiedoista. Yhteenveto on julkaistava 85 a §:ssä tarkoitettussa ympäristöasioiden tietopalvelussa. Julkaistavien tietojen on katettava vähintään teollisuuspäästädirektiivin 14 a artiklan 4 kohdan nojalla hyväksytyn Euroopan komission päätöksen mukaiset tiedot.

74 c §

Ympäristöjärjestelmän päivitys ja todentaminen

Toiminnanharjoittajan on tarkasteltava ja tarvittaessa päivitettävä ympäristöjärjestelmää säännöllisin väliajoin, jotta se täyttää tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Ympäristöjärjestelmä on todennettava vähintään joka kolmas vuosi. Ympäristötodentaja todentaa, että ympäristöjärjestelmä täyttää 74 a §:ssä ja sen nojalla säädetyt vaatimukset.

Ympäristötodentajan on oltava akkreditoinnin vaatimusten vahvistamisesta ja asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 mukaisesti akkreditoitu vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos tai organisaatioiden vapaaehtoisesta osallistumisesta yhteisön ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS-järjestelmä) ja asetuksen (EY) N:o 761/2001 ja komission päätösten 2001/681/EY ja 2006/193/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1221/2009 2 artiklan 20 alakohdassa tarkoitettu akkreditoitu tai toimiluvan saanut ympäristötodentaja.

75 §

Päätelmien soveltaminen ympäristölupaharkinnassa

Direktiivilaitoksen päästöraja-arvoja, ympäristötehokkuuden raja-arvoja ja vaihteluvälejä ja tarkkailua koskevien ja muiden lupamääräysten on parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimuksen toteuttamiseksi perustuttava päätelmiin.

Päästöille on ympäristöluvassa määrättävä tiukimmat saavutettavissa olevat päästöraja-arvot siten, että päästörajoja määrättäessä otetaan huomioon päätelmien mukaisten päästötasojen koko vaihteluväli ja varmistetaan, että päätelmien mukaisia päästötasoja ei ylitetä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa.

Jos päätelmissä ei ole ilmoitettu päästötasoja, luvassa on annettava tarpeelliset määräykset päätelmissä kuvattua parasta käyttökelpoista tekniikkaa vastaavan ympäristönsuojelun tason saavuttamiseksi. Jos päätelmissä ei ole kuvattu laitoksella käytettävää tekniikkaa, parhaan käyttökelpoisen tekniikan arviointiin sovelletaan päästöraja-arvoja määrättäessä 53 §:ssä säädettyjä arviointiperusteita.

Ympäristöluvassa on määrättävä ympäristötehokkuuden vaihteluvälit siten, että päätelmien mukaisia vaihteluvälejä ei ylitetä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa. Ympäristöluvassa on määrättävä vettä koskevat ympäristötehokkuuden raja-arvot siten, että päätelmien vaihteluvälin ylärajaa ei ylitetä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa ja otetaan huomioon toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena. Energian ja materiaalin kulutukselle ja uudelleenkäytölle sekä syntyvän jätteen määrälle on ympäristöluvassa määrättävä viitteelliset ympäristötehokkuuden arvot niin, että arvot ovat päätelmien ympäristötehokkuuden vaihteluvälien mukaisia.

Jos päätelmissä ei ole kuvattu lupahakemuksessa tarkoitetun toiminnan tai tuotantomenetelmän tyyppiä tai niiden kaikkia ympäristövaikutuksia, lupamääräykset on tarpeellisilta osin annettava 53 §:n mukaisesti arvioidun parhaan käyttökelpoisen tekniikan perusteella. Toiminnanharjoittajaa on kuultava tämän momentin mukaan annettavista lupamääräyksistä, jos määräykset poikkeavat olennaisesti siitä, mitä hakija on hakemuksessaan esittänyt parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta, päästöjen rajoittamisesta ja tarkkailusta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ympäristötehokkuudesta annettavista lupamääräyksistä.

77 §

Päästöraja-arvojen arviointi ja määrääminen

Edellä 75 §:n 2 momentissa tarkoitettujen päästöjen raja-arvojen määräämistä varten toiminnanharjoittajan on arvioitava mahdollisuus saavuttaa päästötasojen vaihteluvälin alhaisimmat arvot ja arvioitava tiukin saavutettavissa oleva päästötaso, joka laitoksessa voidaan saavuttaa parhaita käyttökelpoisia tekniikoita käyttämällä. Arvioissa toiminnanharjoittaja voi

ottaa huomioon toiminnan vaikutukset ympäristöön kokonaisuutena. Toiminnanharjoittajan on esitettävä arviot päästöraja-arvojen määrittämistä koskevan hakemuksen liitteenä.

Edellä 75 §:n 2 momentin nojalla määrättävät päästöraja-arvot on määrättävä samalle tai lyhyemmälle ajanjaksolle ja samojen vertailuolosuhteiden mukaisina kuin päästötasot.

Raja-arvot, ajanjaksot ja vertailuolosuhteet voidaan 2 momentista poiketen määrätä toisin, jos se on päästöjen tai tarkkailun luonteen vuoksi tarpeen. Toiminnanharjoittajan on ympäristöluvassa tarkemmin määrättävällä tavalla toimitettava valvontaviranomaiselle vähintään kerran vuodessa yhteenveto kyseisten päästöjen tarkkailun tuloksista samalta ajanjaksolta ja samojen vertailuolosuhteiden mukaisina kuin päästötasoissa.

78 §

Päästötasoja lievemmit raja-arvot

Jos 75 §:n 1 momentin nojalla määrättävät päästöraja-arvot johtaisivat kohtuuttoman korkeisiin kustannuksiin verrattuna saavutettaviin ympäristöhyötyihin laitoksen maantieteellisen sijainnin tai teknisten ominaisuuksien taikka paikallisten ympäristöolojen vuoksi, ympäristöluvassa voidaan määrätä mainitussa momentissa säädettyä lievemmit päästöraja-arvot. Lievemmit päästöraja-arvot eivät kuitenkaan saa ylittää 9 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädettyjä päästöraja-arvoja eivätkä aiheuttaa 49 §:ssä tarkoitettua seurausta tai vaarantaa ympäristölaatuvaatimuksen noudattamista.

Lievempien päästöraja-arvojen perusteet on arvioitava teollisuuspäästödirektiivin liitteessä II esitettyjen kustannuksiin ja ympäristöhyötyihin liittyvien periaatteiden mukaisesti. Lievempien päästöraja-arvojen kustannukset ja ympäristöhyödyt on arvioitava teollisuuspäästödirektiivin 15 artiklan 5 kohdan nojalla hyväksytyyn Euroopan komission päätöksen mukaisesti.

Toiminnanharjoittajan on laadittava arvio lievempien päästöraja-arvojen vaikutuksista kyseisten päästöjen pitoisuuksiin sillä alueella, jolla toiminnan vaikutukset ilmenevät, ja esitettävä arvio lievempiä päästöraja-arvoja koskevan hakemuksen liitteenä. Jos laitoksen toiminnasta aiheutuu mitattavissa olevia vaikutuksia alueella, jolla toiminnan vaikutukset ilmenevät, Lupa- ja valvontaviraston on ympäristöluvassa annettava tarpeelliset määräykset toiminnan vaikutusten tarkkailemiseksi.

Lievempien päästöraja-arvojen edellytykset on arvioitava uudelleen, kun lupa tarkistetaan 80 ja 81 §:n perusteella tai kun lupaa muutetaan 89 §:n perusteella. Edellytyksiä ei kuitenkaan arvioida uudelleen, jos kyse on yksinomaan toiminnan tarkkailua koskevien lupamääräysten tai 59 §:ssä tarkoitettua vakuutta koskevan lupamääräyksen muuttamisesta.

Lievempien päästöraja-arvojen edellytyksen perusteet on kuitenkin arvioitava uudelleen vähintään neljän vuoden välein. Muussa kuin 4 momentin mukaisessa tilanteessa asian käsittelyyn sovelletaan, mitä 80 §:n 3 momentissa säädetään menettelystä.

Ympäristöluvassa on tarvittaessa määrättävä, että toiminnanharjoittajan on jätettävä selvitys poikkeuksen edellytysten uudelleen arvioimiseksi viimeistään kuusi kuukautta ennen kuin edellisestä arvioinnista on kulunut neljä vuotta.

78 a §

Ympäristötehokkuuden vaihteluvälejä lievemmit vaihteluvälit ja raja-arvot

Jos 75 §:n 4 momentin nojalla määrättävät ympäristötehokkuuden vaihteluvälit tai raja-arvot johtaisivat merkittävään ympäristön pilaantumiseen ottaen huomioon toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena taikka kohtuuttoman korkeisiin kustannuksiin toiminnan maantieteellisen sijainnin tai teknisten ominaisuuksien taikka paikallisten ympäristöolojen vuoksi, ympäristöluvassa voidaan määrätä mainitussa momentissa säädettyä lievemmit ympäristötehokkuuden vaihteluvälit tai raja-arvot.

Lievemmät ympäristötehokkuuden vaihteluvälit tai raja-arvot eivät kuitenkaan saa aiheuttaa 49 §:ssä tarkoitettua seurausta tai vaarantaa ympäristönlaatuvaatimuksen noudattamista.

Lievempää ympäristötehokkuuden vaihteluväliä tai raja-arvoa määrättäessä on noudatettava teollisuuspäästödirektiivin 15 artiklan 6 kohdan nojalla hyväksytyyn Euroopan komission päätöksen mukaista arviointimenettelyä.

79 §

Tilapäinen poikkeus parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimuksesta

Lupaviranomainen voi toiminnanharjoittajan hakemuksesta hyväksyä uuden tekniikan testausta ja käyttöä varten tilapäisen poikkeuksen päästötasoista ja muista parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimuksista enintään 30 kuukaudeksi. Poikkeus voidaan myöntää osana vireillä olevaa ympäristölupa-asiaa tai koeluonteista toimintaa koskevan 119 §:n mukaisen ilmoituksen johdosta tehtävässä päätöksessä.

81 a §

Uusia tekniikoita koskeva poikkeus päätelmien noudattamisesta

Poiketen siitä, mitä 75 ja 81 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetään, Lupa- ja valvontavirasto voi toiminnanharjoittajan hakemuksesta määrätä uusille tekniikoille päätelmien mukaiset päästöjen raja-arvot, jolla varmistetaan, että päätelmien mukaisia uusiin tekniikoihin liittyviä päästötasoja ei ylitetä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa, jos toiminnanharjoittaja sitoutuu hakemuksessa uusien tekniikoiden käyttöönottoon laitoksella kuuden vuoden kuluessa siitä, kun Euroopan komissio on julkaissut päätöksen päätelmistä. Luvassa on lisäksi määrättävä viitteelliset ympäristötehokkuuden arvot niin, että arvot ovat päätelmien mukaisten uusiin tekniikoihin liittyvien ympäristötehokkuuden tasojen mukaisia.

Luvassa voidaan velvoittaa toiminnanharjoittaja noudattamaan uusia tekniikoita koskevia päätelmiä aikaisintaan kuuden vuoden kuluttua siitä, kun Euroopan komissio on julkaissut päätöksen päätelmistä, jollei hakija ole hakemuksessaan ilmoittanut noudattavansa tätä aikaisempaa ajankohtaa.

81 b §

Siirtymäsuunnitelmat

Toiminnanharjoittajan on sisällytettävä siirtymäsuunnitelma ympäristöjärjestelmään viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2030, jos laitos harjoittaa liitteen 1 taulukon 1 kohdan 1 alakohdassa a tai b taikka mainitun taulukon kohdassa 2–5, 7 tai 8 tarkoitettua toimintaa. Siirtymäsuunnitelmassa on esitettävä tiedot siitä, miten laitos muuttuu vuosien 2030–2050 välisenä aikana, jotta saavutetaan kestävä, kiertotalouteen perustuva, ympäristötehokas ja ilmastoneutraali toiminta viimeistään vuonna 2050. Siirtymäsuunnitelma on todennettava 74 c §:ssä tarkoitettulla tavalla viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2031 sen vahvistamiseksi, että se on teollisuuspäästödirektiivin 27 d artiklan 5 kohdan nojalla hyväksytyssä Euroopan komission päätöksessä vahvistettujen vaatimusten mukainen.

Toiminnanharjoittajan on sisällytettävä liitteen 1 taulukon 1 kohdan 1 alakohdassa c ja d sekä mainitun taulukon kohdassa 6 ja 9–14 tarkoitettua toimintaa koskeva siirtymäsuunnitelma ympäristöjärjestelmäänsä osana 80 §:ssä tarkoitettua luvan tarkistamista. Siirtymäsuunnitelmassa on esitettävä tiedot siitä, miten laitos muuttuu vuosien 2030–2050 välisenä aikana, jotta saavutetaan kestävä, kiertotalouteen perustuva, ympäristötehokas ja ilmastoneutraali toiminta viimeistään vuonna 2050. Siirtymäsuunnitelma on todennettava 74 c

§:ssä tarkoitetulla tavalla viimeistään vuoden kuluttua siitä, kun toiminnanharjoittajan on ollut noudatettava 81 §:n mukaan päivitetyn luvan vaatimuksia sen varmistamiseksi, että se on teollisuuspäästödirektiivin 27 d artiklan 5 kohdan nojalla hyväksytyssä Euroopan komission päätöksessä vahvistettujen vaatimusten mukainen.

Samana toiminnanharjoittajan laitoksille voidaan laatia yhteinen siirtymäsuunnitelma. Jos siirtymäsuunnitelmien osia on jo laadittu muun Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti, siirtymäsuunnitelmassa voidaan viitata näihin.

Siirtymäsuunnitelma, sen päivitykset ja todentamisen tulokset on julkaistava osana 74 b §:ssä tarkoitettua ympäristöjärjestelmän tietojen yhteenvetoa.

81 c §

Syvä teollinen muutos

Jos laitoksen siirtymäsuunnitelmassa esitetään syvää teollista muutosta, Lupa- ja valvontavirasto voi pidentää 81 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettuja määräaikoja enintään kahdeksaan vuoteen siitä, kun Euroopan komissio on julkaissut päätöksen toimintaa koskevista päätelmistä. Määräajan pidentämisen edellytyksenä on, että:

1) laitoksen ympäristölupa sisältää kuvauksen syvästä teollisesta muutoksesta, 75 tai 81 a § mukaisista määräyksistä sekä muutoksen aikataulusta ja välitavoitteista;

2) toiminnanharjoittaja raportoi vuosittain Lupa- ja valvontavirastolle syvän teollisen muutoksen edistymisestä;

3) laitoksen muutokseen myönnetyn ajan aikana Lupa- ja valvontavirasto varmistaa, ettei toiminta aiheuta 49 §:ssä tarkoitettua seurausta tai vaarana ympäristönlautuvaatimuksen noudattamista.

Jos laitos on tarkoitus sulkea osana syvää teollista muutosta ja toiminnanharjoittaja korvaa laitoksen uudella laitoksella kahdeksan vuoden kuluessa siitä, kun Euroopan komissio on julkaissut päätöksen toimintaa koskevista päätelmistä, Lupa- ja valvontavirasto voi jättää 80 §:ssä tarkoitetun luvan tarkistamisen tekemättä, jos:

1) laitoksen lupa sisältää 94 §:n mukaiset riittävät määräykset toiminnan lopettamisen varalta;

2) toiminnanharjoittaja toimittaa vuosittain selvityksen Lupa- ja valvontavirastolle toiminnan lopettamisen edistymisestä ja lopetettavan laitoksen korvaamisesta uudella laitoksella;

3) laitoksen ympäristöluvassa on riittävät määräykset sen varmistamiseksi, ettei laitoksen toiminta aiheuta 49 §:ssä tarkoitettua seurausta tai vaarana ympäristönlautuvaatimuksen noudattamista.

82 a §

Erinäiset direktiivilaitoksia koskevat säännökset

Jos direktiivilaitoksen ympäristöluvassa on 48, 49 tai 70 §:n nojalla annettu ankarampia määräyksiä kuin mitkä olisivat tarpeen parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimuksen noudattamiseksi ja määräykset on annettu ympäristölaatuvaatimuksen turvaamiseksi, Lupa- ja valvontaviraston on ympäristölupaa myönnettäessä arvioitava ankarampien määräyksiä vaikutukset sillä alueella, jolla toiminnan vaikutukset ilmenevät.

Jos laitoksen toiminnasta aiheutuu 1 momentin mukaisista ankarammista määräyksistä huolimatta vaikutuksia alueella, jolla toiminnan vaikutukset ilmenevät, Lupa- ja valvontaviraston on ympäristöluvassa annettava tarpeelliset määräykset toiminnan vaikutusten tarkkailemiseksi.

Jos 2 momentin mukaisen tarkkailun menetelmistä säädetään tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä taikka Euroopan unionin lainsäädännössä, ympäristöluvassa on määrättävä, että tarkkailu on toteutettava säädettyjen menetelmien mukaisesti.

85 a §

Ympäristöasioiden tietopalvelu

Lupa- ja valvontaviraston on ylläpidettävä verkkosivuillaan ympäristöasioiden tietopalvelua, jossa se julkaisee ympäristötiedon saatavuuden varmistamiseksi seuraavat tiedot:

- 1) tieto vireille tulleesta ympäristölupa-asiasta, tiedoksiannetusta ympäristölupa-asiasta ja sen kuulutusasiakirjoista sekä ympäristölupa-asiassa annetusta päätöksestä;
- 2) tieto vireille tulleesta eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa annetun lain 9 §:n mukaisesta yhteiskäsittelyasiasta, tiedoksiannetusta yhteiskäsittelyasiasta ja sen kuulutusasiakirjoista sekä yhteiskäsittelyasiassa annetusta päätöksestä;
- 3) direktiivilaitosta koskevan ympäristöluvan ajantasaiset määräykset silloin, kun lupaan on tullut muutoksia 1 päivän heinäkuuta 2026 jälkeen;
- 4) 74 b §:ssä tarkoitettu yhteenveto direktiivilaitoksen ympäristöjärjestelmän tiedoista;
- 5) direktiivilaitosta koskeva 80 §:ssä tarkoitettu arvio ja määräys;
- 6) direktiivilaitoksen ympäristön tilaa koskevat tiedot, jos ympäristöluvassa on annettu tarkkailua koskevia määräyksiä 78 §:n tai 82 a §:n nojalla;
- 7) 64 §:ssä tarkoitettu tarkkailusuunnitelma ja siitä annettu päätös;
- 8) 62 §:n 3 momentissa ja 77 §:ssä tarkoitettujen päästöjen tarkkailun tulokset;
- 9) yhteenvetotiedot direktiivilaitoksen ja direktiivieläinsuojan valvontaan liittyvästä tarkastuskertomuksesta.

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetään, julkaistavat tiedot voivat sisältää toiminnanharjoittajan nimen ja toiminnan sijaintipaikan tiedot.

Ympäristöasioiden tietopalvelusta voidaan hakea tietoja rajattuna hakuna käyttäen hakuperusteena asian tunnistetietoja, toiminnanharjoittajan nimeä, hankkeen tai toiminnan laatua, sijaintikuntaa tai tiettyä aikaväliä.

85 c §

Tilannetietopalvelu

Ympäristötiedon saatavuuden varmistamiseksi Lupa- ja valvontavirasto voi ylläpitää yleisessä tietoverkossa tilannetietopalvelua, jossa se julkaisee luvanvaraista, ilmoituksenvaraista ja rekisteröitävää toimintaa koskevia päätös- ja valvontatietoja.

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetään, Lupa- ja valvontavirasto voi julkaista yleisessä tietoverkossa toiminnanharjoittajan nimen ja toiminnan sijaintipaikan tiedot.

Tilannetietopalvelusta voidaan hakea tietoja rajattuna hakuna käyttäen hakuperusteena asian tunnistetietoja, toiminnanharjoittajan nimeä, hankkeen tai toiminnan laatua, sijaintikuntaa tai tiettyä aikaväliä.

Direktiivieläinsuojat

110 a §

Lain soveltaminen direktiivieläinsuojiin

Sen lisäksi, mitä tässä laissa muuten säädetään, liitteen 3 taulukossa 3 tarkoitettuihin direktiivieläinsuojiin sovelletaan, mitä 110 b–110 f §:ssä säädetään.

110 b §

Toimintasääntöjen määritelmä

Toimintasäännöillä tarkoitetaan tässä laissa direktiivieläinsuojia koskevia teollisuuspäästädirektiivin 70 i artiklan 2 kohdan nojalla hyväksytyssä Euroopan komission päätöksessä vahvistettuja vaatimuksia, joissa hyväksytään päästöjen raja-arvot, ympäristötehokkuuden raja-arvot, niihin liittyvät tarkkailuvaatimukset ja tarvittaessa maahan levittämistä koskevat käytännöt, ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä ja vähentämistä koskevat käytännöt, ravitsemustarpeiden mukainen ruokinta, rehunvalmistus, eläinsuojat, lannan käsittely, varastointi, prosessointi ja levittäminen maahan ja kuolleiden eläinten säilytys ja jotka ovat yhdenmukaisia parhaiden käyttökelpoisten tekniikoiden käytön kanssa.

110 c §

Yhdistämissääntö

Jos vähintään kaksi sikojen tai siipikarjan tai niiden molempien kasvatukselle tarkoitettua eläinsuojaa sijaitsee lähellä toisiaan ja niiden toiminnanharjoittaja on sama tai jos tällaiset eläinsuojat ovat keskenään taloudellisessa tai oikeudellisessa suhteessa olevien toiminnanharjoittajien määräysvallassa, Lupa- ja valvontavirasto voi katsoa kyseiset eläinsuojat yhdeksi yksiköksi arvioidessaan liitteen 3 taulukossa 3 tarkoitettua kynnysarvon ylittymistä.

Yhdistämissääntöä ei saa käyttää tämän lain mukaisten velvoitteiden kiertämiseksi.

110 d §

Toimintasääntöjen soveltaminen ympäristölupaharkinnassa

Direktiivieläinsuojien toimintaa ja toiminnan tarkkailua koskevien lupamääräysten on perustuttava toimintasääntöihin:

1) neljän vuoden kuluttua teollisuuspäästädirektiivin 70 i artiklan 2 kohdan nojalla hyväksytyyn Euroopan komission päätöksen voimaantulosta, jos eläinsuojan kapasiteetti on vähintään 600 direktiivieläinyksikköä;

2) viiden vuoden kuluttua 1 kohdassa tarkoitettua päätöksen voimaantulosta, jos eläinsuojan kapasiteetti on vähintään 400 direktiivieläinyksikköä;

3) kuuden vuoden kuluttua 1 kohdassa tarkoitettua päätöksen voimaantulosta niiden muiden kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen direktiivieläinsuojien osalta, jotka ylittävät liitteen 3 taulukossa 3 tarkoitettua kynnysarvon.

Hakija voi kuitenkin hakemuksessaan ilmoittaa noudattavansa 1 momentissa tarkoitettua aikaisempaa ajankohtaa.

Ympäristöministeriön on tiedotettava toimintasäännöistä viipymättä sen jälkeen, kun Euroopan komissio on hyväksynyt niitä koskevan päätöksen noudattaen, mitä 76 §:n 3 momentissa säädetään.

110 e §

Luvan tarkistaminen toimintasääntöjen vuoksi

Kun Euroopan komissio on antanut toimintasääntöjä koskevan päätöksen, eläinsuojan ympäristölupa on tarkistettava, jos se ei vastaa voimassa olevia toimintasääntöjä.

Luvan tarkistamiseen toimintasääntöjen vuoksi sovelletaan, mitä 80 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetään luvan tarkistamisesta uusien päätelmien vuoksi. Luvan tarkistamisen tarvetta koskeva selvitys tulee kuitenkin toimittaa Lupa- ja valvontavirastolle kaksi vuotta ennen 110 d §:n 1 momentissa tarkoitettua toimintasääntöjen noudattamisen alkamista.

110 f §

Direktiivieläinsuojan luvan tarkistamismenettely

Lupa- ja valvontavirasto tarkistaa toiminnanharjoittajan hakemuksesta luvan toimintasääntöjen antamisen vuoksi ja antaa tarvittaessa toimintasääntöjen mukaiset lupamääräykset.

Hakemukseen sovelletaan, mitä 39 §:ssä säädetään lupahakemuksesta. Luvan tarkistamista koskeva asia on ratkaistava kiireellisenä. Asian käsittelyssä noudatetaan, mitä 96 §:ssä säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä luvan tarkistamista koskevista enimmäiskäsittelyajoista ja muista tarkistamismenettelyä koskevista vaatimuksista.

12 luku

Kertaluonteista toimintaa koskeva ilmoitusmenettely

123 §

Poikkeuksellinen tilanne luvanvaraisessa, ilmoituksenvaraisessa ja rekisteröitävässä toiminnassa

Jos onnettomuudesta, ennakoimattomasta tuotantohäiriöstä tai muusta niihin rinnastettavasta yllättävästä, toiminnasta riippumattomasta poikkeuksellisesta syystä taikka rakennelman tai laitteen purkamisesta luvanvaraisessa, ilmoituksenvaraisessa tai rekisteröitävässä toiminnassa aiheutuu päästöjä tai syntyy jätettä siten, että aiheutuu tilanne, jonka vuoksi ympäristölupaa, ilmoituspäätöstä tai toimintaa koskevan valtioneuvoston asetuksen vaatimuksia ei voida noudattaa tai tilanne, jossa voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen määrän tai ominaisuuksien vuoksi tavanomaisesta poikkeavia toimia jätehuollossa, on toiminnasta vastaavan tai jätteen haltijan ilmoitettava tapahtuneesta viipymättä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle taikka Lupa- ja valvontavirastolle, jos Lupa- ja valvontavirasto myöntää toimintaan ympäristöluvan tai antaa ilmoituspäätöksen taikka 116 §:n 2 momentin mukainen ilmoitus on tehty Lupa- ja valvontavirastolle. Toiminnasta vastaavan tai jätteen haltijan on viipymättä ilmoituksen tekemisen jälkeen toimitettava viranomaiselle suunnitelma, jonka mukaisesti toiminnan päästöjä ja jätteitä sekä niistä aiheutuvaa ympäristön pilaantumista voidaan rajoittaa poikkeuksellisen tilanteen aikana. Direktiivilaitoksen raja-arvoista poikkeamisesta tietyissä poikkeuksellisissa tilanteissa säädetään 123 a §:ssä.

123 a §

Direktiivilaitoksen tilapäinen poikkeus raja-arvoista tietyissä poikkeuksellisissa tilanteissa

Poiketen siitä, mitä 75 §:ssä säädetään, Lupa- ja valvontavirasto voi määrätä lievempiä päästöjen raja-arvoja sekä ympäristötehokkuuden raja-arvoja ja vaihteluvälejä sellaisissa poikkeuksellisissa tilanteissa, joihin toiminnanharjoittaja ja jäsenvaltio eivät voi vaikuttaa.

Poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on, ettei se aiheuta 49 §:ssä tarkoitettua seurausta ja toiminnanharjoittaja on toteuttanut kaikki ympäristön pilaantumista vähentävät kohtuulliset toimenpiteet. Poikkeus voidaan myöntää vain silloin, kun poikkeuksellinen tilanne johtaa vakaviin häiriöihin tai puutteeseen:

1) energiatoimituksissa, jos energian toimitus- ja huoltovarmuuteen liittyy erittäin tärkeä yleinen etu;

2) materiaaleissa tai laitteissa, jotka ovat toiminnanharjoittajan kannalta välttämättömiä yleisen edun mukaisten toimintojen suorittamiseksi;

3) olennaisissa materiaaleissa tai laitteissa, kun direktiivilaitoksen tuotanto korvaa niiden puutetta tai häiriötä kansanterveyteen tai yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä tai muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poikkeus voidaan myöntää toiminnanharjoittajan ilmoituksen perusteella. Ilmoituksen tulee sisältää haettavan poikkeuksen perusteet ja toimenpiteet ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Lupa- ja valvontaviraston on ilmoituksen johdosta tehtävä poikkeusta koskeva päätös ja annettava siinä tarpeelliset määräykset päästöjen ehkäisemisestä ja tarkkailusta. Päätös perusteluineen on julkaistava 85 a §:ssä tarkoitettussa ympäristöasioiden tietopalvelussa.

Poikkeus voidaan myöntää enintään kolmeksi kuukaudeksi. Jos poikkeuksen myöntämisen edellytykset ovat edelleen olemassa, poikkeusta voidaan jatkaa kerran enintään kolmella kuukaudella. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava olennaisista muutoksista poikkeuksen perusteissa viipymättä Lupa- ja valvontavirastolle. Lupa- ja valvontaviraston on peruutettava poikkeus viipymättä, kun toimitusedellytykset ovat palautuneet taikka energiatoimituksille, materiaaleille tai laitteille on saatavilla vaihtoehto.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuja määräyksiä annettaessa noudatetaan 18 luvun hallintopakkoa koskevia säännöksiä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 momentissa tarkoitettun ilmoituksen sisällöstä, tekemisestä ja käsittelystä sekä mainitussa momentissa tarkoitettun päätöksen sisällöstä.

174 §

Tarkastusmenettely

Määräaikaistarkastuksessa ja muussa valvonnallisessa tarkastuksessa noudatetaan, mitä hallintolain 39 §:ssä säädetään. Tarkastuksessa asianosaisena, jota asia välittömästi koskee, pidetään kuitenkin vain tarkastuksen kohteena olevan toiminnan harjoittajaa tai muuta tarkastettavan kohteen, tuotteen, tilan tai alueen haltijaa.

Kun direktiivilaitoksella tehdään 168 tai 169 §:ssä säädetty tarkastus, tarkastuskertomuksesta on käytävä ilmi, noudatetaanko toiminnassa ympäristöluvan vaatimuksia ja, tarpeen mukaan, mitä lisätoimia vaatimusten täyttämiseksi on tehtävä.

Tarkempia säännöksiä tarkastuksen suorittamisesta sekä tarkastuskertomuksen sisällöstä ja tiedoksiannosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

179 §

Viranomaisen toimet lainvastaisen menettelyn johdosta

Jos onnettomuus tai muu poikkeuksellinen tilanne aiheuttaa raakaveden muodostumisalueelle vaikuttavaa pilaantumista tai vaikutuksia viemäriverkostoon johdettaessa jätevesiä yhdyskunnan jätevedenpuhdistamolle, on valvontaviranomaisen ilmoitettava viipymättä

vaikutusalueen talousvettä toimittavalle laitokselle tai vesihuoltolaitokselle toimenpiteistä, jotka on toteutettu pilaantumisen ehkäisemiseksi tai aiheutuneen vahingon korjaamiseksi.

Jos luvan tai ilmoituspäätöksen noudattamatta jättäminen aiheuttaa raakaveden muodostumisalueelle vaikuttavaa pilaantumista tai vaikutuksia viemäriverkostoon johdettaessa jätevesiä yhdyskunnan jätevedenpuhdistamolle, on valvontaviranomaisen ilmoitettava viipymättä vaikutusalueen talousvettä toimittavalle laitokselle tai vesihuoltolaitokselle ja tarpeen mukaan muille viranomaisille laiminlyönnistä ja toimenpiteistä, jotka on toteutettu pilaantumisen ehkäisemiseksi tai aiheutuneen vahingon korjaamiseksi.

181 §

Toiminnan keskeyttäminen

Jos ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta aiheutuu välitöntä vaaraa ihmisten terveydelle tai siitä uhkaa aiheutua välittömiä ja huomattavia haittavaikutuksia ympäristölle, valvontaviranomaisen on viipymättä keskeytettävä toiminta siltä osin kuin se on välttämätöntä terveyden tai ympäristön suojelemiseksi, jos toiminnanharjoittaja ei itse ole ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, jos ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta aiheutuu toistuvasti vaaraa ihmisten terveydelle tai huomattavia haittavaikutuksia ympäristölle eikä 174 §:n 2 momentissa tarkoitettua tarkastuskertomuksessa tai 175 §:n nojalla annetussa päätöksessä tarkoitettuja lisätoimia tai määräyksiä vaatimusten täyttämiseksi ole toteutettu, valvontaviranomainen voi keskeyttää toiminnan, kunnes toiminta on saatettu tämän lain ja toimintaa koskevan ympäristöluvan vaatimusten mukaiseksi.

211 §

Valtion rajat ylittävät vaikutukset

Jos onnettomuus tai muu poikkeuksellinen tilanne aiheuttaa merkittäviä vaikutuksia ihmisten terveyteen tai ympäristöön Euroopan unionin toisen jäsenvaltion alueella, on valvontaviranomaisen ilmoitettava asiasta välittömästi toisen jäsenvaltion asianomaisille viranomaisille.

Jos ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta uhkaa aiheutua vaaraa ihmisten terveydelle tai ympäristölle Euroopan unionin toisen jäsenvaltion alueella, on valvontaviranomaisen ilmoitettava asiasta toisen jäsenvaltion asianomaisille viranomaisille.

Jos raakaveden muodostumisalueelle vaikuttava pilaantuminen tai vaikutukset viemäriverkkoon johdettaessa jätevesiä yhdyskunnan jätevesipuhdistamolle kohdistuu Euroopan unionin toisen jäsenvaltion alueelle, on valvontaviranomaisen ilmoitettava toisen jäsenvaltion viranomaiselle ja pyrittävä varmistumaan siitä, että tieto välitetään toisessa jäsenvaltiossa toimiville vaikutusalueen talousvettä toimittaville laitoksille tai vesihuoltolaitoksille.

212 §

Menettely valtion rajat ylittävien vaikutusten huomioonottamiseksi eräissä tilanteissa

Lupa- ja valvontaviraston on lupa-asiaa ratkaistessaan otettava huomioon 1 momentin mukaiseen kuulemiseen perustuvat määräajassa annetut huomautukset.

Tämä laki tulee voimaan 20 .

Viranomaisessa tai tuomioistuimessa tämän lain voimaan tullessa vireillä oleviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jollei 12 momentissa toisin säädetä. Jos muutoksenhakutuomioistuin tämän lain voimaan tultua kumoaa päätöksen, johon sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, ja palauttaa asian kokonaisuudessaan uudelleen käsiteltäväksi, asia käsitellään ja ratkaistaan tämän lain säännösten mukaisesti.

Direktiivilaitoksen ympäristöjärjestelmä on auditoitava viimeistään 1 päivänä heinäkuuta 2030 sen varmistamiseksi, että ympäristöjärjestelmä täyttää 74 a §:ssä säädetty vaatimukset.

Toistaiseksi voimassa olevat poikkeukset ja määräaikaiset poikkeukset, jotka ovat voimassa 1 päivän heinäkuuta 2030 jälkeen ja jotka on myönnetty tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 78 §:n mukaisesti ennen tämän lain voimaantuloa, jäävät voimaan, kunnes poikkeuksen edellytykset arvioidaan uudelleen. Uudelleenarviointiin sovelletaan tämän lain 78 §:n 4 ja 5 momentissa säädettyä menettelyä siten, että mainitun pykälän 6 momentissa tarkoitettu selvitys on jätettävä Lupa- ja valvontavirastolle viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2030.

Poikkeukset, jotka on myönnetty tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 79 §:n mukaisesti ennen tämän lain voimaantuloa, jäävät voimaan poikkeukselle myönnetyn määräajan loppuun. Määräajan päättymisen jälkeen toiminnan on saavutettava vähintään toimintaa koskevien päätelmien mukaiset päästötasot.

Ennen 1.5.2025 voimassa olleen lain liitteen 1 taulukon 1 kohdassa 1–10 ja 12–14 tarkoitettuun direktiivilaitokseen pois lukien veden elektrolyysillä tuotetun vetyn valmistus, jonka toimintaan on myönnetty ympäristölupa ennen tämän lain voimaantuloa, ja toimintaan, jota koskeva lupahakemus on kuulutettu ennen tämän lain voimaantuloa ja toiminta alkaa viimeistään 1.7.2027, sovelletaan tämän lain 62 §:n 2 momentin, 67 §:n 2 momentin, 75 §:n 2 momentin, 77 §:n 1 momentin ja 78 §:n 2–6 momentin säännöksiä päästöistä , kun Lupa- ja valvontavirasto antaa päätöksen:

- 1) toiminnan olennaisesta muuttamisesta 29 §:n perusteella;
- 2) luvan tai lupamääräysten tarkistamisesta 81 §:n perusteella; tai
- 3) luvan muuttamisesta 89 §:n perusteella, jos hakemus sisältää 89 §:n 2 momentin 1, 2 ja 5 kohdissa tarkoitettuja tilanteita; mitä näissä kohdissa säädetään, sovelletaan myös toiminnanharjoittajan 89 §:n 1 momentin perusteella vireille laittamiin hakemuksiin.

Edellä 6 momentissa tarkoitettuja päästöjä koskevia säännöksiä on kuitenkin noudatettava viimeistään 1 päivästä syyskuuta 2036. Näiden säännösten noudattamisen varmistamiseksi toiminnanharjoittajan on jätettävä hakemus Lupa- ja valvontavirastolle lupamääräysten asettamiseksi viimeistään 1 päivänä maaliskuuta 2035.

Toiminnanharjoittaja voi kuitenkin hakea 6 momentissa tarkoitettujen säännösten soveltamista heti tämän lain voimaantulon jälkeen, jolloin toimintaan sovelletaan tämän lain säännöksiä.

Direktiivilaitoksiin, jotka kuuluvat liitteen 1 taulukon 1 kohdan 2 alakohdan h tai kohdan 9 alakohdan a soveltamisalaan tämän lain voimaantulosta alkaen, jotka harjoittavat kylmävalssausta tai tekstiilikuitujen viimeistelyä ja joille on myönnetty ympäristölupa ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan direktiivilaitoksia koskevia vaatimuksia viimeistään 1 päivästä heinäkuuta 2030. Edellä tarkoitettuihin direktiivilaitoksiin sovelletaan ympäristötehokkuuden vaatimuksia kuitenkin 11 momentin mukaisesti. Näiden säännösten noudattamisen varmistamiseksi toiminnanharjoittajan on jätettävä hakemus Lupa- ja valvontavirastolle lupamääräysten asettamiseksi viimeistään 1 päivänä heinäkuuta 2029.

Direktiivilaitoksiin, jotka kuuluvat liitteen 1 taulukon 1 soveltamisalaan tämän lain voimaantulosta alkaen ja jotka harjoittavat liitteen 1 taulukon 1 kohdan 5 alakohdassa a, kohdan 2 alakohdassa i, kohdan 2 alakohdassa k tai kohdan 7 alakohdassa a tarkoitettua toimintaa, sovelletaan direktiivilaitoksia koskevia vaatimuksia, kun lupaa tai lupamääräyksiä tarkistetaan

81 §:n perusteella. Edellä tarkoitettuihin direktiivilaitoksiin sovelletaan ympäristötehokkuuden vaatimuksia kuitenkin 11 momentin mukaisesti. Näitä säännöksiä on kuitenkin noudatettava viimeistään 1 päivästä syyskuuta 2034. Näiden säännösten noudattamisen varmistamiseksi toiminnanharjoittajan on jätettävä hakemus Lupa- ja valvontavirastolle lupamääräysten asettamiseksi viimeistään 1 päivänä maaliskuuta 2033. Edellä tarkoitettuihin direktiivilaitoksiin on suoritettava edellä 3 momentissa tarkoitettu ympäristöjärjestelmän todentaminen viimeistään vuoden kuluttua siitä, kun toiminnanharjoittajan on noudatettava 81 §:n mukaan päivitetyn luvan vaatimuksia.

Liitteen 1 taulukossa 1 kohdassa 1–10 ja 12–14 tarkoitettujen direktiivilaitoksen toimintaan sovelletaan tämän lain 62 §:n 1–3 momentin, 75 §:n 1 ja 4 momentin sekä 78 a §:n säännöksiä ympäristötehokkuudesta, kun lupaa tai lupamääräyksiä tarkistetaan 81 §:n perusteella.

Kun uuden direktiivilaitoksen toiminnalle myönnetään ympäristölupa aikaisintaan 1.7.2026 julkaistujen pääasiallista toimintaa koskevien päätelmien julkaisemisen jälkeen, noudatetaan 11 momentissa mainittuja vaatimuksia luvan myöntämispäivästä alkaen.

Lupa- ja ilmoituspäätökset, jotka koskevat liitteen 3 taulukossa 3 tarkoitettuja eläinsuojia, jäävät voimaan tämän lain tullessa voimaan. Tämän lain voimaan tullessa voimassa oleviin liitteen 3 taulukossa 3 tarkoitettuja eläinsuojia koskeviin lupa- ja ilmoituspäätöksiin sekä tämän lain voimaantulon jälkeen vireille tuleviin liitteen 3 taulukossa 3 tarkoitettuja eläinsuojia koskeviin lupahakemuksiin ja ilmoituksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä siihen saakka, kunnes eläinsuojan toimintaa ja toiminnan tarkkailua koskevien lupamääräysten on perustuttava toimintasääntöihin. Tämän lain voimaan tullessa voimaan jäävien ilmoituspäätösten mukaisten toimintojen valvonta siirtyy Lupa- ja valvontavirastolle, kun eläinsuojan toimintaa ja toiminnan tarkkailua koskevien lupamääräysten on 110 d §:n nojalla perustuttava toimintasääntöihin.

Liitteen 3 taulukossa 3 tarkoitettujen eläinsuojan toiminnanharjoittajan on toimitettava Lupa- ja valvontavirastolle 110 e §:ssä tarkoitettua selvitystä vastaavat tiedot viimeistään kaksi vuotta ennen kuin eläinsuojan toimintaa ja toiminnan tarkkailua koskevien lupamääräysten on 110 d §:n nojalla perustuttava toimintasääntöihin.

Ilmoituksenvaraisen toiminnan toiminnanharjoittaja voi kuitenkin hakea 27 §:n 1 momentissa tarkoitettua lupaa heti 110 d §:n 1 momentissa tarkoitettujen toimintasääntöjen voimaantulon jälkeen, jolloin toimintaan sovelletaan tämän lain säännöksiä. Lupaa haetaan Lupa- ja valvontavirastolta ja lupien valvonta siirtyy Lupa- ja valvontavirastolle luvan myöntämispäivästä alkaen.

Liite 1

LUVANVARAISET TOIMINNAT

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
2. Metalliteollisuus	2. Metalliteollisuus
a) Malmien, mukaan lukien sulfidimalmit, pasutus ja sintraus	
b) Raakaraudan tai teräksen tuotanto (primääri- tai sekundäärisulatus), mukaan lukien jatkuva valu, kapasiteetin ylittäessä 2,5 tonnia tunnissa	a) Rauta- tai terästehdas taikka rautalejeerinkejä valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on enintään 2,5 tonnia tunnissa

c) Muiden kuin rautametallien tuotanto malmista, rikasteista tai sekundaarisista raaka-aineista metallurgisilla, kemiallisilla tai elektrolyysimenetelmillä	
	b) Muiden kuin rautametallien valssaamo, takomo tai vetämo, ei kuitenkaan kylmäprosessit langanveto, valssaus ja syväveto
d) Rautametallivalimo, jonka tuotantokapasiteetti ylittää 20 tonnia vuorokaudessa	c) Rautametallivalimo, jonka tuotantokapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta vähintään 200 tonnia vuodessa
e) Muu valimo tai sulatto, jonka sulatuskapasiteetti ylittää 4 tonnia vuorokaudessa lyijyn ja kadmiumin osalta ja 20 tonnia vuorokaudessa muiden kuin rautametallien osalta	d) Muu valimo tai sulatto, jonka sulatuskapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta vähintään 200 tonnia vuodessa; sulatettaessa lyijyä tai kadmiumia enintään 4 tonnia vuorokaudessa
f) Rautametallien jalostus suojakäsittelmällä sulalla metallilla käsittelykapasiteetin ylittäessä 2 tonnia raakaterästä tunnissa	e) Rautametallien jalostus suojakäsittelmällä sulalla metallilla, kun käsittelykapasiteetti on enintään 2 tonnia raakaterästä tunnissa
g) Rautametallien kuumavalssaamo, jonka kapasiteetti ylittää 20 tonnia tunnissa tai takomo, jossa vasaroiden iskutyö ylittää 50 kilojoulea vasaraa kohti	f) Rautametallien kuumavalssaamo, jonka kapasiteetti on enintään 20 tonnia tunnissa tai takomo, jossa vasaroiden iskutyö on enintään 50 kilojoulea vasaraa kohti
h) Rautametallien kylmävalssaamo, jonka kapasiteetti ylittää 10 tonnia tunnissa	
i) Rautametallien takomo, jossa puristinten voima ylittää 30 meganewtonia (MN) puristinta kohti	
j) Metallien tai muovien pintakäsittely elektrolyyttistä tai kemiallista menetelmää käyttäen käsittelyaltaiden yhteenlasketun tilavuuden ollessa yli 30 m ³	g) Metallien tai muovien pintakäsittely elektrolyyttistä tai kemiallista menetelmää käyttäen käsittelyaltaiden yhteenlasketun tilavuuden ollessa vähintään 5 ja enintään 30 m ³
	h) Laivatelakka
k) Akkutehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 15 000 tonnia akkukkenoja vuodessa	i) Akkutehdas, jonka tuotantokapasiteetti on alle 15 000 tonnia akkukkenoja vuodessa

5. Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely	5. Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely
a) Hiilen kaasuttaminen, nesteyttäminen tai pyrolyysi sekä muiden polttoaineiden kuin hiilen kaasuttaminen, nesteyttäminen tai pyrolyysi laitoksissa, joiden polttoaineteho on vähintään 20 megawattia	a) Muiden polttoaineiden kuin hiilen kaasuttaminen, nesteyttäminen tai pyrolyysi laitoksissa, joiden polttoaineteho on alle 20 megawattia ja joissa valmistetaan polttoainetta vähintään 3 000 tonnia vuodessa

b) Kovahiilen tai sähkögrafiitin tuotanto polttamalla tai hiilettämällä	
c) Koksen tuotanto	
	b) Kiinteän, nestemäisen tai kaasumaisen polttoaineen valmistuslaitos, jossa valmistetaan polttoainetta vähintään 5 000 tonnia vuodessa, ei kuitenkaan pellettien puristustoiminta
	c) Puuta raaka-aineena käyttävä grillihiilen valmistuslaitos, jossa valmistetaan hiiltä vähintään 3 000 tonnia vuodessa
	d) Muu kuin liitteen 4 kohdassa 2 tarkoitettu ilmoituksenvarainen polttonesteiden tai terveydelle tai ympäristölle vaarallisen nestemäisen kemikaalin varasto, jossa voidaan varastoida tällaista kemikaalia vähintään 100 m ³ , ei kuitenkaan liitteen 2 mukaisen rekisteröitävän energiantuotantolaitoksen polttonestesäiliö, voimansiirron suurmuuntaja-asema tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen ulkopuolella sijaitseva valmiiksi pakattujen tuotteiden kappaletavaravarasto
	e) Kivihiilivarasto

7. Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto	7. Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto
a) Teollisen mittakaavan kaivostoiminta, jossa louhitaan, rikastetaan tai jalostetaan bauksiittia, kobolttia, kromia, kultaa, kuparia, litiumia, lyijyä, mangaania, nikkeliä, palladiumia, platinaa, rautaa, sinkkiä, tinaa tai volframia	a) Muu kuin liitteen 1 taulukon 1 kohdassa 7 a) tarkoitettu kaivostoiminta ja liitteen 4 kohdassa 3 tarkoitettu ilmoituksenvarainen koneellinen kullankaivuu
	b) Malmin tai mineraalin rikastamo
	c) Kivenlouhimo tai sellainen muu kuin maarakennustoimintaan liittyvä kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää
	d) Turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus
	e) Kiinteä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus tai sellainen tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää

9. Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely	9. Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely
---	---

a) Tekstiilikuitujen tai tekstiilien esikäsittely (kuten pesu, valkaisu, merserointi), värjäys tai viimeistely käsittelykapasiteetin ylittäessä 10 tonnia vuorokaudessa	a) Tekstiilikuitujen tai tekstiilien esikäsittelyä tai värjäystä suorittava laitos, jonka käsittelykapasiteetti on vähintään 1 ja enintään 10 tonnia vuorokaudessa
b) Nahanparkitus käsittelykapasiteetin ylittäessä 12 tonnia valmiita tuotteita vuorokaudessa	b) Nahkatehdas tai turkismuokkaamo, ei kuitenkaan tuotteiden valmistus valmiiksi käsitellyistä nahoista
	c) Kuitukangastehdas
	d) Tekstiilien vesipesula, jonka kapasiteetti on vähintään 1 tonni vuorokaudessa ja jonka jätevesiä ei johdeta ympäristöluvanvaraiselle jätevedenpuhdistamolle tai muu kuin 2 liitteen mukainen rekisteröitävä kemiallinen pesula

11. Kalankasvatus	11. Kalankasvatus
	a) Kalankasvatus- tai kalanviljelylaitos, jossa käytetään vähintään 2 000 kg vuodessa kuivarehua tai sitä ravintoarvoltaan vastaava määrä muuta rehua taikka jossa kalan lisäkasvu on vähintään 2 000 kg vuodessa, taikka kooltaan vähintään 20 hehtaarin luonnonravintolammikko tai lammikkoryhmä

Liite 3

ELÄINSUOJAN JA TURKISTARHAN LUPA- JA TOIMIVALTARAJAN SEKÄ ELÄINSUOJAN ILMOITUKSENVARAISUUSRAJAN LASKEMISESSA KÄYTETTÄVÄT ELÄINYKSIIKKÖKERTOIMET

Taulukko 1. Direktiivieläinyksikkökertoimet

Direktiivieläinsuojan eläinyksikkömäärä lasketaan käyttäen seuraavia muuntokertoimia (direktiivieläinyksikkökerroin).

Eläin	Direktiivieläinyksikkökerroin
Siitosemakko \geq 50 kg	0,500
Porsas \leq 20 kg	0,027
Muu sika	0,300
Broileri	0,007
Muniva kana	0,014
Kalkkuna	0,030
Ankka	0,010
Hanhi	0,020

Eläin	Direktiivieläinyksikkökerroin
Strutsi	0,350
Muu siipikarja	0,001

Taulukko 2. Eläinyksikkökertoimet

Kansallisiin lupavelvoitteisiin liittyvät eläinsuojan kokonaiseläinyksikkömäärä lasketaan käyttäen seuraavia muuntokertoimia (eläinyksikkökertoimet).

Eläinsuojan kokonaiseläinyksikkömäärä saadaan kertomalla eläinsuojan eläinlajien lukumäärät niiden eläinyksikkökertoimilla ja laskemalla saadut eläinyksikkömäärät yhteen. Muiden eläinlajien kohdalla on käytettävä vuotuiselta typenerykseltään lähinnä vastaavan eläimen eläinyksikkökerrointa.

Eläin	Eläinyksikkökerroin
Lypsylehmä	10,8
Emolehmä	4,3
Hieho (12–24 kk)	4
Lihanauta (sonni 12–24 kk)	5,7
Siitossoppi (sonni > 2 v)	8,1
Vasikka 6–12 kk	3,4
Vasikka < 6 kk	1,7
Emakko porsaineen	2,6
Lihasiika*	1,00
Karju	1,8
Joutilas emakko ydinsikalassa	1,8
Vieroitettu porsas, 5–11 vko, jos tilalla ei ole emakoita*	0,24
Hevonen 2v–	3,9
Poni** 2v–, hevonen 1v	2,8
Pienponi** 2v–, poni** 1v, hevonen <1v	2,0
Pienponi** 1–2v, poni** <1v	1,2
Pienponi** <1v	0,8
Aasi (ponin ja pienponin tavoin säkäkorkeuden ja iän mukaan)	0,8–2,8
Lammas (uuhi karitsoineen, pässi)	0,6
Vuohi (kuttu kileineen, pukki)	0,6
Munituskana	0,07
Broileriemo	0,07
Kukko	0,1
Emokalkkuna	0,14
Lihakalkkuna*	0,12
Broileri*	0,03
Kanauorikko*	0,04

Eläin	Eläinyksikkökerroin
Emoankka, liha-ankka*, emohanhi, lihahanhi*, emofasaani, lihafasaani*	0,07
Emosorsa, lihasorsa*	0,06
Viiriäinen, helmikana	0,04
Kaninaaras poikasineen***	0,19
Strutsi	0,9
Biisoni	2,5
Villisika	0,9
Minkki ja hilleri, siitosnaaras pentuineen	0,18
Minkki ja hilleri, pentu	
Minkki ja hilleri, siitosuros	
Kettu ja supikoira, siitosnaaras pentuineen	0,41
Kettu ja supikoira, pentu	
Kettu ja supikoira, siitosuros	

* eläinpaikkaa kohti

** poni: eläimen säkäkorkeus täysikasvuisena 120–140 cm; pienponi: eläimen säkäkorkeus täysikasvuisena <120 cm

*** Kaninaaraan elopaino noin 5 kg. Poikasien lisäksi kaniuros sisältyy naaraan eläinyksikkökertoimeen.

Taulukko 3. Direktiivieläinsuojat

Eläinsuoja on direktiivieläinsuoja, jos se kuuluu yhteen tai useampaan taulukossa esitetyistä kohdista:

1. Sikojen kasvatusta vähintään 350 direktiivieläinyksikön eläinsuojissa, pois lukien kasvatusuiminta, jota harjoitetaan luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/848 mukaisissa luonnonmukaisen tuotannon järjestelmissä, ja kasvatusuiminta, jossa eläintiheys on alle 2 direktiivieläinyksikköä/hehtaari, jonka pinta-alaa käytetään ainoastaan eläinten laiduntamiseen tai eläinten ruokinnassa käytettävän rehun viljelyyn, ja jossa eläimiä pidetään ulkona huomattavan ajan vuodesta tai kausiluonteisesti
2. Pelkkien munivien kanojen kasvatusta vähintään 300 direktiivieläinyksikön eläinsuojissa tai muiden siipikarjaluokkien kasvatusta vähintään 280 direktiivieläinyksikön eläinsuojissa
3. Munivien kanojen ja muiden siipikarjaluokkien yhdistelmien kasvatusta 280 direktiivieläinyksikön eläinsuojissa; tällöin laitoksen kapasiteetti lasketaan käyttämällä munivien kanojen painotuskerrointa 0,93
4. Sikojen tai siipikarjan yhdistelmien kasvatusta vähintään 380 direktiivieläinyksikön eläinsuojissa, pois lukien sikojen kasvatusta laitoksissa, jotka toimivat luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/848 mukaisen luonnonmukaisen tuotannon järjestelmien mukaisesti, ja kasvatusuiminta, jossa eläintiheys on alle 2 direktiivieläinyksikköä/hehtaari, jonka pinta-

alaa käytetään ainoastaan laiduntamiseen tai eläinten ruokinnassa käytettävän rehun viljelyyn ja jossa eläimiä pidetään ulkona huomattavan ajan vuodesta tai kausiluonteisesti

Taulukko 4. Muut eläinsuojat

Eläinsuojalla on oltava ympäristölupa, jos se kuuluu yhteen tai useampaan taulukossa esitetyistä kohdista:

1. Eläinsuoja, joka on tarkoitettu vähintään 300 lypsylehmälle, 500 lihanaudalle tai 600 emolehmälle, taikka muu eläinsuoja, jonka kokonaiseläinyksikkömäärä eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 3 000
2. Turkistarha, joka on tarkoitettu vähintään 500 siitosnaarasmingille tai -hillerille taikka vähintään 250 siitosnaarasketulle tai -supikoiralle taikka muu turkistarha, jonka kokonaiseläinyksikkömäärä eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 100

Liite 4

ILMOITUKSENVARAISET TOIMINNAT

5. Eläinsuoja, joka on tarkoitettu:

- a) vähintään 50 lypsylehmälle, vähintään 100 lihanaudalle, vähintään 130 emolehmälle, vähintään 60 hevoselle tai ponille, vähintään 250 uuhelle tai vuohelle, vähintään 100 täysikasvuiselle emakolle, vähintään 250 lihasialle, vähintään 4 000 munituskanalle tai vähintään 10 000 broilerille ja joka ei ole ympäristöluvanvarainen *liitteen 3* perusteella;
- b) yhdelle tai usealle muulle kuin a kohdassa mainitulle liitteessä 3 tarkoitettulle eläinlajille, jonka kokonaiseläinyksikkömäärä liitteen 3 *taulukon 2* eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 250 ja joka ei ole ympäristöluvanvarainen *liitteen 3* perusteella; jos eläinsuojan suurimman eläinyksikkömäärän muodostaa a kohdassa tarkoitettujen tuotantoeläinten nuorkarja, ilmoituksenvaraisuusraja määräytyy kuitenkin täysikasvuisen tuotantoeläimen eläinyksikkömääräksi muunnetun eläinmäärän perusteella; tätä kohtaa ei sovelleta liitteessä 3 mainittuihin turkiseläimiin;
- c) usealle a tai b kohdassa tarkoitettulle tuotantoeläimelle ja joka ei ole suoraan ilmoituksenvarainen a kohdassa mainitun tuotantoeläimen eläinmäärän perusteella, ilmoituksenvaraisuus määräytyy liitteen 3 *taulukon 2* eläinyksikkökertoimilla laskettavien eläinyksikkömäärien perusteella; tällöin kaikkien tuotantoeläinten eläinyksikkömäärät lasketaan yhteen ja niiden summaa verrataan suurimman eläinyksikkömäärän saaneen tuotantoeläimen eläinyksikkömääräksi muunnettuun ilmoituksenvaraisuuden rajaan, jonka ylityessä toiminta on ilmoituksenvarainen.

Eläinyksikkömääräksi muunnettu ilmoituksenvaraisuuden raja a kohdassa tarkoitettulle tuotantoeläimelle saadaan kertomalla a kohdassa eläinmääränä ilmoitettu ilmoituksenvaraisuuden raja liitteen 3 *taulukon 2* eläinyksikkökertoimella.

Helsingissä 23.4.2026

Pääministeri

Petteri Orpo

Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala

Laki

ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 5 §:n 1 momentin 7 kohdan a alakohta, 27 §:n 1 momentti, 29 a §:n 1 momentin 1 kohta, 30 §:n 1 momentin 1 kohta, 52 §:n 1 ja 2 momentti, 53 §, 62 §:n 1–3 momentti, 66 §:n otsikko ja 1 momentti, 72 ja 73 §, 74 §:n 1 momentti, 75, 77–79 ja 85 a §, 123 §:n 1 momentti, 174 §, 181 §:n 1 ja 2 momentti, 212 §:n 2 momentti, liitteen 1 taulukon 1 kohta 2, 5, 7, 9 ja 11, liitteen 1 taulukon 2 kohta 2, 5, 7, 9 ja 11, liite 3 sekä liitteen 4 kohta 5,

sellaisina kuin niistä ovat 27 §:n 1 momentti laissa 423/2015, 29 a §:n 1 momentin 1 kohta, liitteen 1 taulukon 1 kohta 2, 5, 7, 9 ja 11, liitteen 1 taulukon 2 kohta 2, 5, 7, 9 ja 11 sekä liitteen 4 kohta 5 laissa 905/2020, 62 §:n 1 momentti laissa 715/2025, 78 § osaksi laissa 437/2017, 85 a §, 123 §:n 1 momentti ja 212 §:n 2 momentti laissa 817/2025 sekä 181 §:n 1 ja 2 momentti sekä liite 3 laissa 1166/2018, sekä

lisätään 5 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 881/2018 ja 49/2019, uusi 14 a kohta, 8 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1166/2018, uusi 2 momentti, 67 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1166/2018, uusi 2 momentti, lakiin uusi 74 a–74 c, 78 a, 81 a–81 c, 82 a ja 85 c §, lakiin uusi 110 a–110 f § ja niiden edelle uusi väliotsikko, lakiin uusi 123 a §, 179 §:ään uusi 3 ja 4 momentti sekä 211 §:ään uusi 3–5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

7) parhaalla käyttökelpoisella tekniikalla
a) mahdollisimman tehokkaita ja kehittyneitä, teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoisia tuotanto- ja puhdistusmenetelmiä ja toiminnan suunnittelu-, rakentamis-, ylläpito-, käyttö- sekä lopettamistapoja, joilla voidaan ehkäistä toiminnan aiheuttama ympäristön pilaantuminen tai tehokkaimmin vähentää sitä ja jotka soveltuvat ympäristölupamääräysten perustaksi;

7) parhaalla käyttökelpoisella tekniikalla
a) mahdollisimman tehokkaita ja kehittyneitä, teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoisia tuotanto- ja puhdistusmenetelmiä ja toiminnan suunnittelu-, rakentamis-, ylläpito-, käyttö- sekä lopettamistapoja, joilla voidaan ehkäistä toiminnan aiheuttama ympäristön pilaantuminen ja torjua ilmastomuutosta, tai tehokkaimmin vähentää niitä ja jotka soveltuvat ympäristölupamääräysten perustaksi;

14 a) ympäristötehokkuudella materiaalin, veden tai energian kulutustasoihin,

Voimassa oleva laki

Ehdotus

uudelleenkäyttöön sekä jätteen syntyyn liittyvää tehokkuutta;

8 §

Luvanvaraisesta, ilmoituksenvaraisesta ja rekisteröitävästä toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen

8 §

Luvanvaraisesta, ilmoituksenvaraisesta ja rekisteröitävästä toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen

Lisäksi liitteen 1 taulukon 1 mukaisen toiminnan toiminnanharjoittajan on varmistuttava siitä, että materiaalien ja veden käyttö toiminnassa on tehokasta ja toiminnassa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan uusiutuvaa energiaa.

27 §

Yleinen luvanvaraisuus

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan, josta säädetään liitteen 1 taulukossa 1 (*direktiivilaitos*) ja taulukossa 2, on oltava lupa (*ympäristölupa*). Eläinsuojan luvanvaraisuuden määrittämiseen eräissä tapauksissa käytettävistä eläinyksikkökertoimista säädetään liitteessä 3.

27 §

Yleinen luvanvaraisuus

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan, josta säädetään liitteen 1 taulukossa 1 (*direktiivilaitos*) ja taulukossa 2 sekä liitteen 3 taulukossa 3 (*direktiivieläinsuoja*) ja taulukossa 4, on oltava lupa (*ympäristölupa*). Eläinsuojan luvanvaraisuuden määrittämiseen eräissä tapauksissa käytettävistä eläinyksikkökertoimista säädetään liitteen 3 taulukossa 1 ja 2.

29 a §

Ilmoituksenvaraisen toiminnan luvanvaraisuus

Liitteen 4 mukaiseen ilmoituksenvaraiseen toimintaan tarvitaan ympäristölupa, jos:
1) toiminta on osa direktiivilaitoksen toimintaa;

29 a §

Ilmoituksenvaraisen toiminnan luvanvaraisuus

Liitteen 4 mukaiseen ilmoituksenvaraiseen toimintaan tarvitaan ympäristölupa, jos:
1) toiminta on osa direktiivilaitoksen tai direktiivieläinsuojan toimintaa;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

30 §

30 §

Rekisteröitävän toiminnan luvanvaraisuus

Rekisteröitävän toiminnan luvanvaraisuus

Liitteen 2 mukaiseen rekisteröitävään toimintaan tarvitaan ympäristölupa vain, jos:

1) toiminta on osa direktiivilaitoksen toimintaa;

Liitteen 2 mukaiseen rekisteröitävään toimintaan tarvitaan ympäristölupa vain, jos:

1) toiminta on osa direktiivilaitoksen tai direktiivieläinsuojan toimintaa;

52 §

52 §

Lupamääräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

Lupamääräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

Ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset:

1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista;

2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä;

3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä;

4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa;

5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista;

6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Jos 1 momentin mukaisilla määräyksillä muussa kuin teollisessa toiminnassa tai energiantuotannossa ei toiminnan luonteesta johtuen voida riittävästi ehkäistä tai vähentää ympäristöhaittoja, voidaan luvassa antaa tarpeelliset määräykset tuotantomäärästä, -energiasta tai tuotannossa käytettävästä ravinnosta.

Ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset:

1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista;

2) maaperän, pintavesien ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä;

3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä;

4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa;

5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista;

6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Jos 1 momentin mukaisilla määräyksillä muussa kuin teollisessa toiminnassa tai energiantuotannossa ei toiminnan luonteesta johtuen voida riittävästi ehkäistä tai vähentää ympäristön pilaantumista, voidaan luvassa antaa tarpeelliset määräykset tuotantomäärästä tai tuotannossa käytettävästä ravinnosta.

53 §

53 §

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan arviointi

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan arviointi

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan sisältöä arvioitaessa on otettava huomioon:

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan sisältöä arvioitaessa on otettava huomioon:

Voimassa oleva laki

- 1) jätteiden määrän ja haitallisuuden vähentäminen;
- 2) tuotannossa käytettävien aineiden ja siinä syntyvien jätteiden uudelleen käytön ja hyödyntämisen mahdollisuus;
- 3) tuotannossa käytettävien aineiden vaarallisuus sekä mahdollisuudet käyttää entistä haitattomampia aineita;
- 4) päästöjen laatu, määrä ja vaikutus;
- 5) käytettyjen raaka-aineiden laatu ja kulutus;
- 6) energian käytön tehokkuus;
- 7) toiminnan riskien ja onnettomuusvaarojen ennalta ehkäiseminen sekä onnettomuuksien seurausten ehkäiseminen;
- 8) parhaan käyttökelpoisen tekniikan käyttöönottoon vaadittava aika ja toiminnan suunnitellun aloittamisajankohdan merkitys sekä päästöjen ehkäisemisen ja rajoittamisen kustannukset ja hyödyt;
- 9) vaikutukset ympäristöön;
- 10) teollisessa mittakaavassa käytössä olevat tuotantomenetelmät ja menetelmät päästöjen hallitsemiseksi;
- 11) tekniikan ja luonnontieteellisen tiedon kehitys;
- 12) Euroopan komission ja kansainvälisten toimielinten julkaisemat tiedot parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta.

62 §

Seuranta- ja tarkkailumääräykset

Ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöjen ja toiminnan tarkkailusta sekä toiminnan vaikutusten ja toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta. Luvassa on lisäksi annettava

Ehdotus

- 1) jätteiden määrän ja haitallisuuden vähentäminen;
- 2) tuotannossa käytettävien aineiden ja siinä syntyvien jätteiden uudelleen käytön ja hyödyntämisen mahdollisuus;
- 3) tuotannossa käytettävien aineiden vaarallisuus sekä mahdollisuudet käyttää entistä haitattomampia aineita *erityisesti siltä osin, kuin kyse on erityistä huolta aiheuttavista aineista*;
- 4) päästöjen laatu, määrä ja vaikutus;
- 5) käytettyjen raaka-aineiden ja veden laatu ja kulutus *sekä toimenpiteet ympäristötehokkuuden parantamiseksi sekä mahdollisuudet raaka-aineiden ja veden uudelleenkäyttöön*;
- 6) energian käytön tehokkuus *sekä toimenpiteet ilmastonmuutoksen torjumiseksi*;
- 7) toiminnan riskien ja onnettomuusvaarojen ennalta ehkäiseminen sekä onnettomuuksien *ympäristö- ja terveysvaikutusten* ehkäiseminen;
- 8) parhaan käyttökelpoisen tekniikan käyttöönottoon vaadittava aika ja toiminnan suunnitellun aloittamisajankohdan merkitys sekä päästöjen ehkäisemisen ja rajoittamisen kustannukset ja hyödyt;
- 9) vaikutukset ympäristöön *sekä toimenpiteet päästöjen vaikutusten ehkäisemiseksi ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi*;
- 10) teollisessa mittakaavassa käytössä olevat tuotantomenetelmät ja menetelmät päästöjen hallitsemiseksi;
- 11) tekniikan ja luonnontieteellisen tiedon *sekä digitaalisten ratkaisujen* kehitys;
- 12) Euroopan komission ja kansainvälisten toimielinten julkaisemat tiedot parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta.

62 §

Seuranta- ja tarkkailumääräykset

Ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöjen ja toiminnan tarkkailusta sekä toiminnan vaikutusten ja toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta. Luvassa on lisäksi annettava

Voimassa oleva laki

tarpeelliset määräykset jätelain 120 §:ssä säädetystä jätehuollon seurannasta ja tarkkailusta sekä jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmasta ja sen noudattamisesta. Toiminnan jätekirjanpitoon sisällytettyjen tietojen toimittamisesta valvontaviranomaiselle tai tämän ylläpitämään tietojärjestelmään voidaan säätää jätelain 118 a tai 119 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa.

Tarkkailun toteuttamiseksi luvassa on määrättävä mittausmenetelmistä ja mittausten tiheydestä. Luvassa on myös määrättävä siitä, miten seurannan ja tarkkailun tulokset arvioidaan ja miten tulokset toimitetaan valvontaviranomaiselle. Toiminnanharjoittaja voidaan määrätä antamaan valvontaa varten myös muita tarpeellisia tietoja.

Toiminnanharjoittajan on toimitettava valvontaviranomaiselle säännöllisesti päästöjen tarkkailun tulokset ja muut valvontaa varten tarvittavat tiedot, siten kuin ympäristöluvassa tarkemmin määrätään. Tiedot direktiivilaitoksen päästöjen tarkkailun tuloksista ja muut valvontaa varten

Ehdotus

tarpeelliset määräykset jätelain 120 §:ssä säädetystä jätehuollon seurannasta ja tarkkailusta sekä jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmasta ja sen noudattamisesta. Toiminnan jätekirjanpitoon sisällytettyjen tietojen toimittamisesta valvontaviranomaiselle tai tämän ylläpitämään tietojärjestelmään voidaan säätää jätelain 118 a tai 119 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa. *Lisäksi direktiivilaitoksen ja direktiivieläinsuojan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset ympäristötehokkuuden tarkkailusta. Direktiivilaitoksen ympäristöluvassa on lisäksi annettava tarpeelliset määräykset 74 a §:ssä tarkoitetun ympäristöjärjestelmän mukaisten tavoitteiden saavuttamisen seurannasta.*

Tarkkailun toteuttamiseksi luvassa on määrättävä mittausmenetelmistä ja mittausten tiheydestä. Luvassa on myös määrättävä siitä, miten seurannan ja tarkkailun tulokset arvioidaan ja miten tulokset toimitetaan valvontaviranomaiselle. Toiminnanharjoittaja voidaan määrätä antamaan valvontaa varten myös muita tarpeellisia tietoja. *Direktiivilaitosten päästöjen raja-arvojen noudattamista koskevien mittausten tuloksiin voidaan tehdä vähennys ennen tuloksen vertaamista päästöraja-arvoon, jos vähennys on sallittu teollisuuden ja karjankasvatuksen päästöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75/EU, jäljempänä teollisuuspäästädirektiivi, 15 a artiklan 2 kohdan nojalla hyväksytyssä Euroopan komission päätöksessä. Vähennys ei saa ylittää sovelletun mittausmenetelmän mittausepävarmuuden suuruutta. Sovelletun mittausepävarmuuden suuruus määritetään edellä tarkoitetun Euroopan komission päätöksen mukaisesti.*

Toiminnanharjoittajan on toimitettava valvontaviranomaiselle säännöllisesti päästöjen tarkkailun tulokset ja muut valvontaa varten tarvittavat tiedot, siten kuin ympäristöluvassa tarkemmin määrätään. Tiedot direktiivilaitoksen tai direktiivieläinsuojan päästöjen tarkkailun

Voimassa oleva laki

tarpeelliset tiedot direktiivilaitoksen luvan noudattamisesta on toimitettava valvontaviranomaiselle vähintään kerran vuodessa.

66 §

Maaperän ja pohjaveden suojelua koskevat määräykset

Luvanvaraisen toiminnan harjoittajan on huolehdittava maaperään ja pohjaveteen kohdistuvien päästöjen ehkäisemiseksi toteutettujen toimien, kuten rakenteiden säännöllisestä ylläpidosta, huollosta ja tarkastuksista. Luvassa on annettava tätä koskevat tarpeelliset määräykset.

67 §

Määräykset viemäriin johdettavista jätevesistä

7 luku

Direktiivilaitoksen lupaharkinta

72 §

Ehdotus

tuloksista ja muut valvontaa varten tarpeelliset tiedot direktiivilaitoksen tai direktiivieläinsuojan luvan noudattamisesta on toimitettava valvontaviranomaiselle vähintään kerran vuodessa.

66 §

*Maaperän, **pintaveden** ja pohjaveden suojelua koskevat määräykset*

Luvanvaraisen toiminnan harjoittajan on huolehdittava rakenteiden säännöllisestä ylläpidosta, huollosta ja tarkastuksista sekä muista maaperään, pintaveteen ja pohjaveteen kohdistuvien päästöjen ehkäisemiseksi toteutetuista toimista. Luvassa on annettava tätä koskevat tarpeelliset määräykset.

67 §

Määräykset viemäriin johdettavista jätevesistä

Asetettaessa direktiivilaitoksen lupamääräyksiä 75 §:n 2 momentin mukaisesti on varmistettava, että ympäristön pilaantuminen ehkäistään vähintään yhtä tehokkaasti kuin käsiteltäessä jätevedet erillisessä jätevedenpuhdistamossa, että jäteveden johtaminen ei haittaa jätevedestä peräisin olevien materiaalin tai energian talteenottoa tai uudelleen käyttöä ja että jätevesien johtaminen ei vaaranna 9 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädettyjen vaatimusten noudattamista.

7 luku

Direktiivilaitoksen lupaharkinta

72 §

Parasta käyttökelpoista tekniikkaa koskevat määritelmät

Parasta käyttökelpoista tekniikkaa koskevat määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *vertailuasiakirjalla teollisuuden päästöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75/EU, jäljempänä teollisuuspäästädirektiivi*, 13 artiklan mukaisesti laadittua asiakirjaa, jossa esitetään asiakirjan kohteena olevassa toiminnassa sovelletut tekniikat, päästöt ja kulutustasot, parhaan käyttökelpoisen tekniikan määrittelemisessä ja sitä koskevien päätelmien laatimisessa huomioon otettavat tekniikat sekä uudet tekniikat;

2) *päätelmillä* teollisuuspäästädirektiivin 13 artiklan 5 kohdan nojalla hyväksyttyä Euroopan komission päätöstä, joka sisältää vertailuasiakirjan ne osat, joissa esitetään päätelmät parhaista käyttökelpoisista tekniikoista, *näiden tekniikoiden* kuvaus ja tiedot niiden sovellettavuuden arvioimiseksi, tekniikkaan liittyvät päästötasot, tarkkailu ja kulutustasot sekä tarvittaessa laitoksen kunnostustoimet;

3) *päästötasoilla* päästöjen vaihteluväliä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa käytettäessä parasta käyttökelpoista tekniikkaa tai tällaisten tekniikoiden yhdistelmää, sellaisena kuin se on kuvattu päätelmissä, ilmaistuna tietyn ajanjakson keskiarvona tietyissä vertailuolosuhteissa.

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *vertailuasiakirjalla teollisuuspäästädirektiivin 13 artiklan mukaisesti laadittua asiakirjaa*, jossa esitetään asiakirjan kohteena olevassa toiminnassa sovelletut tekniikat, päästöt ja kulutustasot, parhaan käyttökelpoisen tekniikan määrittelemisessä ja sitä koskevien päätelmien laatimisessa huomioon otettavat tekniikat sekä uudet tekniikat;

2) *päätelmillä* teollisuuspäästädirektiivin 13 artiklan 5 kohdan nojalla hyväksyttyä Euroopan komission päätöstä, joka sisältää vertailuasiakirjan ne osat, joissa esitetään päätelmät parhaista käyttökelpoisista tekniikoista ja uusista tekniikoista, *näiden tekniikoiden* kuvaus ja tiedot niiden sovellettavuuden arvioimiseksi, tekniikkaan liittyvät päästötasot, *niihin liittyvät ympäristötehokkuuden tasot, vertailuarvot ja muu ympäristöjärjestelmän sisältö*, tarkkailu ja kulutustasot sekä tarvittaessa laitoksen kunnostustoimet;

3) *päästötasoilla* päästöjen vaihteluväliä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa käytettäessä parasta käyttökelpoista tekniikkaa tai tällaisten tekniikoiden yhdistelmää, sellaisena kuin se on kuvattu päätelmissä, ilmaistuna tietyn ajanjakson keskiarvona tietyissä vertailuolosuhteissa;

4) *ympäristötehokkuuden raja-arvolla* ympäristötehokkuuden suoritusarvoa, jota ei yhden tai useamman ajanjakson aikana saa ylittää ja joka ilmaistaan kokonaismääränä, tuotantoon suhteutettuna määränä, prosenttiosuutena tai muulla vastaavalla tavalla;

5) *viihteellisellä ympäristötehokkuuden arvolla* ympäristötehokkuuden suoritusarvoa, joka ilmaistaan kokonaismääränä, tuotantoon suhteutettuna määränä, prosenttiosuutena tai muulla vastaavalla tavalla;

6) **ympäristötehokkuuden vaihteluväleillä** ympäristötehokkuuden tasojen vaihteluväliä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa käytettäessä parasta käyttökelpoista tekniikkaa tai tällaisten tekniikoiden yhdistelmää, sellaisena kuin se on kuvattu päätelmissä, ilmaistuna tietyn ajanjakson keskiarvona tietyissä vertailuolosuhteissa;

7) **vertailuarvoilla** sellaista ympäristötehokkuuden tasojen viitteellistä vaihteluväliä käytettäessä parasta käyttökelpoista tekniikkaa, jota käytetään vertailukohtana ympäristöjärjestelmässä;

8) **syvällä teollisella muutoksella** sitä, että toiminnanharjoittaja ottaa käyttöön uusia tekniikoita tai parhaita käytettävissä olevia tekniikoita, jotka merkitsevät laitoksen osan tai koko laitoksen suunnittelun tai tekniikan merkittävää muutosta tai olemassa olevan laitoksen korvaamista uudella laitoksella ja jotka mahdollistavat kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen erittäin merkittävästi ilmastoneutraaliustavoitteen mukaisesti ja muiden päästöjen ja ympäristötehokkuuden osalta täyttävät 75 §:ssä säädetyt vaatimukset, kun otetaan huomioon toiminnan vaikutuksen ympäristöön kokonaisuutena;

9) **uusiin tekniikoihin liittyvillä päästötasoilla** päästöjen vaihteluväliä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa käytettäessä uutta tekniikkaa tai uusien tekniikoiden yhdistelmää, sellaisena kuin se on kuvattu päätelmissä, ilmaistuna tietyn ajanjakson keskiarvona tietyissä vertailuolosuhteissa;

10) **uusiin tekniikoihin liittyvillä ympäristötehokkuuden tasoilla** ympäristötehokkuuden tasojen vaihteluväliä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa käytettäessä uutta tekniikkaa tai uusien tekniikoiden yhdistelmää, sellaisena kuin se on kuvattu päätelmissä, ilmaistuna tietyn ajanjakson keskiarvona tietyissä vertailuolosuhteissa.

Voimassa oleva laki

73 §

Luvun soveltamisala

Sen lisäksi, mitä 6 luvussa säädetään, direktiivilaitoksen ympäristölupa-asiaa käsiteltäessä sovelletaan tätä lukua. Tätä lukua ei kuitenkaan sovelleta tutkimukseen, kehittämiseen tai uusien tuotteiden ja prosessien testaukseen.

74 §

Energian käytön tehokkuutta koskevat määräykset

Direktiivilaitoksen ympäristöluvassa on tarvittaessa annettava määräykset toiminnan energian käytön tehokkuudesta ja tehokkuuden parantamisesta. Määräysten on oltava teknisesti, taloudellisesti ja tuotannollisesti toteuttamiskelpoisia ja ne voivat koskea:

- 1) energian käytön tehokkuuden selvittämistä ja hallintaa;
- 2) energian käytön tehokkuuden seurantaan käytettävissä olevien tunnuslukujen avulla;
- 3) sen varmistamista, että uutta laitosta rakennettaessa ja jo toiminnassa olevaa laitosta olennaisesti uudistettaessa ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä arvioidaan kokonaisvaltaisesti ja parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisesti ottaen päästöjen lisäksi huomioon energiatehokkuus.

Ehdotus

73 §

Luvun soveltamisala

Sen lisäksi, mitä 6 luvussa säädetään, direktiivilaitoksen ympäristölupa-asiaa käsiteltäessä sovelletaan tätä lukua. Tätä lukua ei kuitenkaan sovelleta tutkimukseen, kehittämiseen, uusien tuotteiden ja prosessien testaukseen eikä direktiivieläinsuojan toimintaan.

74 §

Energian käytön tehokkuutta koskevat määräykset

Direktiivilaitoksen ympäristöluvassa on tarvittaessa annettava määräykset toiminnan energian käytön tehokkuudesta ja tehokkuuden parantamisesta. Määräysten on oltava teknisesti, taloudellisesti ja tuotannollisesti toteuttamiskelpoisia ja ne voivat koskea:

- 1) energian käytön tehokkuuden selvittämistä ja hallintaa;
- 2) energian käytön tehokkuuden seurantaan käytettävissä olevien tunnuslukujen avulla;
- 3) sen varmistamista, että uutta laitosta rakennettaessa ja jo toiminnassa olevaa laitosta olennaisesti uudistettaessa ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä arvioidaan kokonaisvaltaisesti ja parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisesti ottaen päästöjen lisäksi huomioon energiatehokkuus;
- 4) 75 §:n 4 momentin mukaisia energian käytön tehokkuutta koskevia vaihteluvälejä ja viitteellisiä ympäristötehokkuuden arvoja tai 74 a §:n 2 momentin mukaisia vertailuarvoja, jos tällaisia on asetettu toimintaa koskevissa päätelmissä.

74 a §

Ympäristöjärjestelmä

Direktiivilaitosten on otettava käyttöön ympäristöjärjestelmä, joka kattaa laitoksen

ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan. Ympäristöjärjestelmä on laadittava ja toteutettava toimintaa koskevien päätelmien mukaisesti.

Ympäristöjärjestelmän on sisällettävä vähintään seuraavat osat:

1) tärkeimpiin ympäristönäkökohtiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet, joilla ehkäistään jätteen syntymistä, vaarallisten aineiden käyttöä tai päästöjä, tehostetaan materiaalien, veden ja energian käyttöä sekä veden uudelleenkäyttöä, ja ympäristötehokkuutta koskevat vertailuarvot, jos niitä on asetettu toimintaa koskevissa päätelmissä;

2) luettelo laitoksella olevista tai laitoksesta ympäristöön päästetyistä vaarallisista kemikaaleista, joita käytetään sellaisenaan, muiden aineiden ainesosana tai seosten osana, riskiarviointi vaarallisten kemikaalien vaikutuksista ympäristöön sekä arviointi mahdollisuuksista korvata ne turvallisemmilla vaihtoehdoilla tai vähentää niiden käyttöä; luettelon, riskinarvioinnin ja arvioinnin laatimisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota aineisiin, joilla on kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006 57 artiklassa tarkoitettuja ominaisuuksia, ja mainitun asetuksen liitteessä XVII tarkoitettujen rajoitusten piiriin kuuluviin aineisiin;

3) energiakatselmuksen tulokset tai energianhallintajärjestelmän täytäntöönpanon tulokset sekä toimenpiteet niihin liittyvien suositusten täytäntöönpanemiseksi, jos direktiivilaitoksen on laadittava energiatehokkuuslain (1429/2014) mukainen energiakatselmus tai

otettava käyttöön
energianhallintajärjestelmä;

4) korjaavat, ennaltaehkäisevät ja muut toimenpiteet, jotka on toteutettu ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi ja ympäristölle aiheutuvien riskien välttämiseksi;

5) siirtymäsuunnitelma.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ympäristöjärjestelmän sisällöstä.

74 b §

Ympäristöjärjestelmän tietojen yhteenveto

Toiminnanharjoittajan on laadittava yhteenveto direktiivilaitoksen ympäristöjärjestelmän tiedoista. Yhteenveto on julkaistava 85 a §:ssä tarkoitetussa ympäristöasioiden tietopalvelussa. Julkaistavien tietojen on katettava vähintään teollisuuspäästödirektiivin 14 a artiklan 4 kohdan nojalla hyväksytyyn Euroopan komission päätöksen mukaiset tiedot.

74 c §

Ympäristöjärjestelmän päivitys ja todentaminen

Toiminnanharjoittajan on tarkasteltava ja tarvittaessa päivitettävä ympäristöjärjestelmää säännöllisin väliajoin, jotta se täyttää tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Ympäristöjärjestelmä on todennettava vähintään joka kolmas vuosi. Ympäristötodentaja todentaa, että ympäristöjärjestelmä täyttää 74 a §:ssä ja sen nojalla säädetyt vaatimukset.

Ympäristötodentajan on oltava akkreditoinnin vaatimusten vahvistamisesta ja asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 mukaisesti akkreditoitu vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos tai organisaatioiden vapaaehtoisesta osallistumisesta yhteisön

ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS-järjestelmä) ja asetuksen (EY) N:o 761/2001 ja komission päätösten 2001/681/EY ja 2006/193/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1221/2009 2 artiklan 20 alakohdassa tarkoitettu akkreditoitu tai toimiluvan saanut ympäristötodentaja.

75 §

*Päätelmien soveltaminen
ympäristölupaharkinnassa*

Direktiivilaitoksen päästöraja-arvojen, tarkkailun ja muiden lupamääräysten on parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimuksen toteuttamiseksi perustuttava päätelmiin. Päästöille on ympäristöluvassa määrättävä päästöraja-arvot siten, että päätelmien päästötasoja ei ylitetä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa.

Jos päätelmissä ei ole ilmoitettu päästötasoja, luvassa on annettava tarpeelliset määräykset päätelmissä kuvattua parasta käyttökelpoista tekniikkaa vastaavan ympäristönsuojelun tason saavuttamiseksi. Jos päätelmissä ei ole kuvattu laitoksella käytettävää tekniikkaa, parhaan käyttökelpoisen tekniikan arviointiin sovelletaan päästöraja-arvoja määrättäessä 53 §:ssä säädettyjä arviointiperusteita.

75 §

*Päätelmien soveltaminen
ympäristölupaharkinnassa*

Direktiivilaitoksen päästöraja-arvoja, ympäristötehokkuuden raja-arvoja ja vaihteluvälejä ja tarkkailua koskevien ja muiden lupamääräysten on parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimuksen toteuttamiseksi perustuttava päätelmiin.

Päästöille on ympäristöluvassa määrättävä tiukimmat saavutettavissa olevat päästöraja-arvot siten, että päästörajoja määrättäessä otetaan huomioon päätelmien mukaisten päästötasojen koko vaihteluväli ja varmistetaan, että päätelmien mukaisia päästötasoja ei ylitetä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa.

Jos päätelmissä ei ole ilmoitettu päästötasoja, luvassa on annettava tarpeelliset määräykset päätelmissä kuvattua parasta käyttökelpoista tekniikkaa vastaavan ympäristönsuojelun tason saavuttamiseksi. Jos päätelmissä ei ole kuvattu laitoksella käytettävää tekniikkaa, parhaan käyttökelpoisen tekniikan arviointiin sovelletaan päästöraja-arvoja määrättäessä 53 §:ssä säädettyjä arviointiperusteita.

Ympäristöluvassa on määrättävä ympäristötehokkuuden vaihteluvälit siten, että päätelmien mukaisia vaihteluvälejä ei ylitetä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa. Ympäristöluvassa on määrättävä vettä koskevat ympäristötehokkuuden raja-arvot siten, että päätelmien vaihteluvälin ylärajaa ei ylitetä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa ja otetaan huomioon toiminnan vaikutus ympäristöön

Jos päätelmissä ei ole kuvattu lupahakemuksessa tarkoitetun toiminnan tai tuotantomenetelmän tyyppiä tai niiden kaikkia ympäristövaikutuksia, lupamääräykset on tarpeellisilta osin annettava 53 §:n mukaisesti arvioidun parhaan käyttökelpoisen tekniikan perusteella. Toiminnanharjoittajaa on kuultava tämän momentin mukaan annettavista lupamääräyksistä, jos määräykset poikkeavat olennaisesti siitä, mitä hakija on hakemuksessaan esittänyt parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta, päästöjen rajoittamisesta ja tarkkailusta.

kokonaisuutena. Energian ja materiaalin kulutukselle ja uudelleenkäytölle sekä syntyvän jätteen määrälle on ympäristöluvassa määrättävä viitteelliset ympäristötehokkuuden arvot niin, että arvot ovat päätelmien ympäristötehokkuuden vaihteluvälien mukaisia.

Jos päätelmissä ei ole kuvattu lupahakemuksessa tarkoitetun toiminnan tai tuotantomenetelmän tyyppiä tai niiden kaikkia ympäristövaikutuksia, lupamääräykset on tarpeellisilta osin annettava 53 §:n mukaisesti arvioidun parhaan käyttökelpoisen tekniikan perusteella. Toiminnanharjoittajaa on kuultava tämän momentin mukaan annettavista lupamääräyksistä, jos määräykset poikkeavat olennaisesti siitä, mitä hakija on hakemuksessaan esittänyt parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta, päästöjen rajoittamisesta ja tarkkailusta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ympäristötehokkuudesta annettavista lupamääräyksistä.

77 §

Päästöraja-arvojen määrääminen

Edellä 75 §:n 1 momentin nojalla määrättävät päästöraja-arvot on määrättävä samalle tai lyhyemmälle ajanjaksolle ja samojen vertailuolosuhteiden mukaisina kuin päästötasot.

77 §

Päästöraja-arvojen arviointi ja määrääminen

Edellä 75 §:n 2 momentissa tarkoitettujen päästöjen raja-arvojen määräämistä varten toiminnanharjoittajan on arvioitava mahdollisuus saavuttaa päästötasojen vaihteluvälin alhaisimmat arvot ja arvioitava tiukin saavutettavissa oleva päästötaso, joka laitoksessa voidaan saavuttaa parhaita käyttökelpoisia tekniikoita käyttämällä. Arvioissa toiminnanharjoittaja voi ottaa huomioon toiminnan vaikutukset ympäristöön kokonaisuutena. Toiminnanharjoittajan on esitettävä arviot päästöraja-arvojen määräämistä koskevan hakemuksen liitteenä.

Edellä 75 §:n 2 momentin nojalla määrättävät päästöraja-arvot on määrättävä samalle tai lyhyemmälle ajanjaksolle ja samojen vertailuolosuhteiden mukaisina kuin päästötasot.

Voimassa oleva laki

Raja-arvot, ajanjaksot ja vertailuolosuhteet voidaan 1 momentista poiketen määrätä toisin, jos se on päästöjen tai tarkkailun luonteen vuoksi tarpeen. Toiminnanharjoittajan on ympäristöluvassa tarkemmin määrättävällä tavalla toimitettava valvontaviranomaiselle vähintään kerran vuodessa yhteenveto kyseisten päästöjen tarkkailun tuloksista samalta ajanjaksolta ja samojen vertailuolosuhteiden mukaisina kuin päästötasoissa.

78 §

Päästötasoja lievemmit raja-arvot

Jos 75 §:n 1 momentin nojalla määrättävät päästöraja-arvot johtaisivat kohtuuttoman korkeisiin kustannuksiin verrattuna saavutettaviin ympäristöhyötyihin laitoksen maantieteellisen sijainnin tai teknisten ominaisuuksien taikka paikallisten ympäristöolojen vuoksi, ympäristöluvassa voidaan määrätä mainitussa momentissa säädettyä lievemmit päästöraja-arvot. Lievemmit päästöraja-arvot eivät kuitenkaan saa ylittää 9 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädettyjä päästöraja-arvoja eivätkä aiheuttaa 49 §:ssä tarkoitettua seurausta tai vaarantaa ympäristönlaatuvaatimuksen noudattamista.

Ehdotus

Raja-arvot, ajanjaksot ja vertailuolosuhteet voidaan 2 momentista poiketen määrätä toisin, jos se on päästöjen tai tarkkailun luonteen vuoksi tarpeen. Toiminnanharjoittajan on ympäristöluvassa tarkemmin määrättävällä tavalla toimitettava valvontaviranomaiselle vähintään kerran vuodessa yhteenveto kyseisten päästöjen tarkkailun tuloksista samalta ajanjaksolta ja samojen vertailuolosuhteiden mukaisina kuin päästötasoissa.

78 §

Päästötasoja lievemmit raja-arvot

Jos 75 §:n 1 momentin nojalla määrättävät päästöraja-arvot johtaisivat kohtuuttoman korkeisiin kustannuksiin verrattuna saavutettaviin ympäristöhyötyihin laitoksen maantieteellisen sijainnin tai teknisten ominaisuuksien taikka paikallisten ympäristöolojen vuoksi, ympäristöluvassa voidaan määrätä mainitussa momentissa säädettyä lievemmit päästöraja-arvot. Lievemmit päästöraja-arvot eivät kuitenkaan saa ylittää 9 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädettyjä päästöraja-arvoja eivätkä aiheuttaa 49 §:ssä tarkoitettua seurausta tai vaarantaa ympäristönlaatuvaatimuksen noudattamista.

Lievempien päästöraja-arvojen perusteet on arvioitava teollisuuspäästädirektiivin liitteessä II esitettyjen kustannuksiin ja ympäristöhyötyihin liittyvien periaatteiden mukaisesti. Lievempien päästöraja-arvojen kustannukset ja ympäristöhyödyt on arvioitava teollisuuspäästädirektiivin 15 artiklan 5 kohdan nojalla hyväksytyyn Euroopan komission päätöksen mukaisesti.

Toiminnanharjoittajan on laadittava arvio lievempien päästöraja-arvojen vaikutuksista kyseisten päästöjen pitoisuuksiin sillä alueella, jolla toiminnan vaikutukset ilmenevät, ja esitettävä arvio lievempiä päästöraja-arvoja koskevan hakemuksen liitteenä. Jos laitoksen toiminnasta aiheutuu mitattavissa olevia vaikutuksia alueella, jolla toiminnan vaikutukset ilmenevät, Lupa- ja

Lievempien päästöraja-arvojen edellytykset on arvioitava uudelleen, kun lupa tarkistetaan 80 ja 81 §:n perusteella tai kun lupaa muutetaan 89 §:n 2 momentin 1, 3 tai 5 kohdan perusteella.

valvontaviraston on ympäristöluvassa annettava tarpeelliset määräykset toiminnan vaikutusten tarkkailemiseksi.

Lievempien päästöraja-arvojen edellytykset on arvioitava uudelleen, kun lupa tarkistetaan 80 ja 81 §:n perusteella tai kun lupaa muutetaan 89 §:n perusteella. *Edellytyksiä ei kuitenkaan arvioida uudelleen, jos kyse on yksinomaan toiminnan tarkkailua koskevien lupamääräysten tai 59 §:ssä tarkoitettun vakuutta koskevan lupamääräyksen muuttamisesta.*

Lievempien päästöraja-arvojen edellytyksen perusteet on kuitenkin arvioitava uudelleen vähintään neljän vuoden välein. Muussa kuin 4 momentin mukaisessa tilanteessa asian käsittelyyn sovelletaan, mitä 80 §:n 3 momentissa säädetään menettelystä.

Ympäristöluvassa on tarvittaessa määrättävä, että toiminnanharjoittajan on jätettävä selvitys poikkeuksen edellytysten uudelleen arvioimiseksi viimeistään kuusi kuukautta ennen kuin edellisestä arvioinnista on kulunut neljä vuotta.

78 a §

Ympäristötehokkuuden vaihteluvälejä lievemät vaihteluvälit ja raja-arvot

Jos 75 §:n 4 momentin nojalla määrättävät ympäristötehokkuuden vaihteluvälit tai raja-arvot johtaisivat merkittävään ympäristön pilaantumiseen ottaen huomioon toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena taikka kohtuuttoman korkeisiin kustannuksiin toiminnan maantieteellisen sijainnin tai teknisten ominaisuuksien taikka paikallisten ympäristöolojen vuoksi, ympäristöluvassa voidaan määrätä mainitussa momentissa säädettyä lievemät ympäristötehokkuuden vaihteluvälit tai raja-arvot.

Lievemmät ympäristötehokkuuden vaihteluvälit tai raja-arvot eivät kuitenkaan saa aiheuttaa 49 §:ssä tarkoitettua seurausta tai vaarantaa ympäristölaatuvaatimuksen noudattamista.

Lievempää ympäristötehokkuuden vaihteluväliä tai raja-arvoa määrättäessä on

Voimassa oleva laki

Ehdotus

noudatettava teollisuuspäästödirektiivin 15 artiklan 6 kohdan nojalla hyväksytyin Euroopan komission päätöksen mukaista arviointimenettelyä.

79 §

79 §

Tilapäinen poikkeus parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimuksesta

Tilapäinen poikkeus parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimuksesta

Lupaviranomainen voi toiminnanharjoittajan hakemuksesta hyväksyä uuden tekniikan testausta ja käyttöä varten tilapäisen poikkeuksen päästötasoista ja muista parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimuksista enintään yhdeksäksi kuukaudeksi. Poikkeus voidaan myöntää osana vireillä olevaa ympäristölupa-asiaa tai koeluonteista toimintaa koskevan 119 §:n mukaisen ilmoituksen johdosta tehtävässä päätöksessä.

Lupaviranomainen voi toiminnanharjoittajan hakemuksesta hyväksyä uuden tekniikan testausta ja käyttöä varten tilapäisen poikkeuksen päästötasoista ja muista parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimuksista enintään 30 kuukaudeksi. Poikkeus voidaan myöntää osana vireillä olevaa ympäristölupa-asiaa tai koeluonteista toimintaa koskevan 119 §:n mukaisen ilmoituksen johdosta tehtävässä päätöksessä.

81 a §

Uusia tekniikoita koskeva poikkeus päätelmien noudattamisesta

Poiketen siitä, mitä 75 ja 81 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetään, Lupa- ja valvontavirasto voi toiminnanharjoittajan hakemuksesta määrätä uusille tekniikoille päätelmien mukaiset päästöjen raja-arvot, jolla varmistetaan, että päätelmien mukaisia uusiin tekniikoihin liittyviä päästötasoja ei ylitetä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa, jos toiminnanharjoittaja sitoutuu hakemuksessa uusien tekniikoiden käyttöönottoon laitoksella kuuden vuoden kuluessa siitä, kun Euroopan komissio on julkaissut päätöksen päätelmästä. Luvassa on lisäksi määrättävä viitteelliset ympäristötehokkuuden arvot niin, että arvot ovat päätelmien mukaisten uusiin tekniikoihin liittyvien ympäristötehokkuuden tasojen mukaisia.

Luvassa voidaan velvoittaa toiminnanharjoittaja noudattamaan uusia tekniikoita koskevia päätelmiä aikaisintaan kuuden vuoden kuluttua siitä, kun Euroopan

komissio on julkaissut päätöksen päätelmistä, jollei hakija ole hakemuksessaan ilmoittanut noudattavansa tätä aikaisempaa ajankohta.

81 b §

Siirtymäsuunnitelmat

Toiminnanharjoittajan on sisällytettävä siirtymäsuunnitelma ympäristöjärjestelmään viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2030, jos laitos harjoittaa liitteen 1 taulukon 1 kohdan 1 alakohdassa a tai b taikka mainitun taulukon kohdassa 2–5, 7 tai 8 tarkoitettua toimintaa. Siirtymäsuunnitelmassa on esitettävä tiedot siitä, miten laitos muuttuu vuosien 2030–2050 välisenä aikana, jotta saavutetaan kestävä, kiertotalouteen perustuva, ympäristötehokas ja ilmastoneutraali toiminta viimeistään vuonna 2050. Siirtymäsuunnitelma on todennettava 74 c §:ssä tarkoitetulla tavalla viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2031 sen vahvistamiseksi, että se on teollisuuspäästädirektiivin 27 d artiklan 5 kohdan nojalla hyväksytyssä Euroopan komission päätöksessä vahvistettujen vaatimusten mukainen.

Toiminnanharjoittajan on sisällytettävä liitteen 1 taulukon 1 kohdan 1 alakohdassa c ja d sekä mainitun taulukon kohdassa 6 ja 9–14 tarkoitettua toimintaa koskeva siirtymäsuunnitelma ympäristöjärjestelmäänsä osana 80 §:ssä tarkoitettua luvan tarkistamista. Siirtymäsuunnitelmassa on esitettävä tiedot siitä, miten laitos muuttuu vuosien 2030–2050 välisenä aikana, jotta saavutetaan kestävä, kiertotalouteen perustuva, ympäristötehokas ja ilmastoneutraali toiminta viimeistään vuonna 2050. Siirtymäsuunnitelma on todennettava 74 c §:ssä tarkoitetulla tavalla viimeistään vuoden kuluttua siitä, kun toiminnanharjoittajan on ollut noudatettava 81 §:n mukaan päivitetyn luvan vaatimuksia sen varmistamiseksi, että se on teollisuuspäästädirektiivin 27 d artiklan 5 kohdan nojalla hyväksytyssä Euroopan komission päätöksessä vahvistettujen vaatimusten mukainen.

Saman toiminnanharjoittajan laitoksille voidaan laatia yhteinen siirtymäsuunnitelma. Jos siirtymäsuunnitelmien osia on jo laadittu muun Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti, siirtymäsuunnitelmassa voidaan viitata näihin.

Siirtymäsuunnitelma, sen päivitykset ja todentamisen tulokset on julkaistava osana 74 b §:ssä tarkoitettua ympäristöjärjestelmän tietojen yhteenvetoa.

81 c §

Syvä teollinen muutos

Jos laitoksen siirtymäsuunnitelmassa esitetään syvää teollista muutosta, Lupa- ja valvontavirasto voi pidentää 81 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettuja määräaikoja enintään kahdeksaan vuoteen siitä, kun Euroopan komissio on julkaissut päätöksen toimintaa koskevista päätelmistä. Määräajan pidentämisen edellytyksenä on, että:

1) laitoksen ympäristölupa sisältää kuvauksen syvästä teollisesta muutoksesta, 75 tai 81 a § mukaisista määräyksistä sekä muutoksen aikataulusta ja välitavoitteista;

2) toiminnanharjoittaja raportoi vuosittain Lupa- ja valvontavirastolle syvän teollisen muutoksen edistymisestä;

3) laitoksen muutokseen myönnetyn ajan aikana Lupa- ja valvontavirasto varmistaa, ettei toiminta aiheuta 49 §:ssä tarkoitettua seurausta tai vaaranna ympäristölaatuvaatimuksen noudattamista.

Jos laitos on tarkoitus sulkea osana syvää teollista muutosta ja toiminnanharjoittaja korvaa laitoksen uudella laitoksella kahdeksan vuoden kuluessa siitä, kun Euroopan komissio on julkaissut päätöksen toimintaa koskevista päätelmistä, Lupa- ja valvontavirasto voi jättää 80 §:ssä tarkoitettua luvan tarkistamisen tekemättä, jos:

1) laitoksen lupa sisältää 94 §:n mukaiset riittävät määräykset toiminnan lopettamisen varalta;

2) toiminnanharjoittaja toimittaa vuosittain selvityksen Lupa- ja valvontavirastolle

toiminnan lopettamisen edistymisestä ja lopetettavan laitoksen korvaamisesta uudella laitoksella;

3) laitoksen ympäristöluvassa on riittävät määräykset sen varmistamiseksi, ettei laitoksen toiminta aiheuta 49 §:ssä tarkoitettua seurausta tai vaaranna ympäristölaatuvaatimuksen noudattamista.

82 a §

Erinäiset direktiivilaitoksia koskevat säädökset

Jos direktiivilaitoksen ympäristöluvassa on 48, 49 tai 70 §:n nojalla annettu ankarampia määräyksiä kuin mitkä olisivat tarpeen parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimuksen noudattamiseksi ja määräykset on annettu ympäristölaatuvaatimuksen turvaamiseksi, Lupa- ja valvontaviraston on ympäristölupaa myönnettäessä arvioitava ankarampien määräyksien vaikutukset sillä alueella, jolla toiminnan vaikutukset ilmenevät.

Jos laitoksen toiminnasta aiheutuu 1 momentin mukaisista ankarammista määräyksistä huolimatta vaikutuksia alueella, jolla toiminnan vaikutukset ilmenevät, Lupa- ja valvontaviraston on ympäristöluvassa annettava tarpeelliset määräykset toiminnan vaikutusten tarkkailemiseksi.

Jos 2 momentin mukaisen tarkkailun menetelmistä säädetään tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä taikka Euroopan unionin lainsäädännössä, ympäristöluvassa on määrättävä, että tarkkailu on toteutettava säädettyjen menetelmien mukaisesti.

85 a §

Ympäristölupa-asioita koskeva tietopalvelu

Lupa- ja valvontaviraston on julkaistava verkkosivuillaan ympäristötiedon saatavuuden varmistamiseksi tieto vireille tulleesta ympäristölupa-asiasta, tiedoksiannetusta ympäristölupa-asiasta ja sen

85 a §

Ympäristöasioiden tietopalvelu

Lupa- ja valvontaviraston on ylläpidettävä verkkosivuillaan ympäristöasioiden tietopalvelua, jossa se julkaisee ympäristötiedon saatavuuden varmistamiseksi seuraavat tiedot:

kuulutusasiakirjoista sekä ympäristölupa-asiassa annetusta päätöksestä (**ympäristölupa-asioiden tietopalvelu**). Ympäristölupa-asioiden tietopalvelusta, jossa julkaistaan 222 §:ssä tarkoitettuja tietoja, voidaan hakea tietoja rajattuna hakuna käyttäen hakuperusteena asian tunnistetietoja, toiminnanharjoittajan nimeä, hankkeen laatua tai sijaintikuntaa taikka tiettyä aikaväliä.

1) tieto vireille tulleesta ympäristölupa-asiasta, tiedoksiannetusta ympäristölupa-asiasta ja sen kuulutusasiakirjoista sekä ympäristölupa-asiassa annetusta päätöksestä;

2) tieto vireille tulleesta eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa annetun lain 9 §:n mukaisesta yhteiskäsittelyasiasta, tiedoksiannetusta yhteiskäsittelyasiasta ja sen kuulutusasiakirjoista sekä yhteiskäsittelyasiassa annetusta päätöksestä;

3) direktiivilaitosta koskevan ympäristöluvan ajantasaiset määräykset silloin, kun lupaan on tullut muutoksia 1 päivän heinäkuuta 2026 jälkeen;

4) 74 b §:ssä tarkoitettu yhteenvedo direktiivilaitoksen ympäristöjärjestelmän tiedoista;

5) direktiivilaitosta koskeva 80 §:ssä tarkoitettu arvio ja määräys;

6) direktiivilaitoksen ympäristön tilaa koskevat tiedot, jos ympäristöluvassa on annettu tarkkailua koskevia määräyksiä 78 §:n tai 82 a §:n nojalla;

7) 64 §:ssä tarkoitettu tarkkailusuunnitelma ja siitä annettu päätös;

8) 62 §:n 3 momentissa ja 77 §:ssä tarkoitettut päästöjen tarkkailun tulokset;

9) yhteenvetotiedot direktiivilaitoksen ja direktiivieläinsuojan valvontaan liittyvästä tarkastuskertomuksesta.

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetään, julkaistavat tiedot voivat sisältää toiminnanharjoittajan nimen ja toiminnan sijaintipaikan tiedot.

Ympäristöasioiden tietopalvelusta voidaan hakea tietoja rajattuna hakuna käyttäen hakuperusteena asian tunnistetietoja, toiminnanharjoittajan nimeä, hankkeen tai toiminnan laatua, sijaintikuntaa tai tiettyä aikaväliä.

85 c §

Tilannetietopalvelu

Ympäristötiedon saatavuuden varmistamiseksi Lupa- ja valvontavirasto voi ylläpitää yleisessä tietoverkossa tilannetietopalvelua, jossa se julkaisee luvanvaraista, ilmoituksenvaraista ja rekisteröitävää toimintaa koskevia päätös- ja valvontatietoja.

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetään, Lupa- ja valvontavirasto voi julkaista yleisessä tietoverkossa toiminnanharjoittajan nimen ja toiminnan sijaintipaikan tiedot.

Tilannetietopalvelusta voidaan hakea tietoja rajattuna hakuna käyttäen hakuperusteena asian tunnistetietoja, toiminnanharjoittajan nimeä, hankkeen tai toiminnan laatua, sijaintikuntaa tai tiettyä aikaväliä.

Direktiivieläinsuojat

110 a §

Lain soveltaminen direktiivieläinsuojiin

Sen lisäksi, mitä tässä laissa muuten säädetään, liitteen 3 taulukossa 3 tarkoitettuihin direktiivieläinsuojiin sovelletaan, mitä 110 b–110 f §:ssä säädetään.

110 b §

Toimintasääntöjen määritelmä

Toimintasäännöllä tarkoitetaan tässä laissa direktiivieläinsuojia koskevia teollisuuspäästädirektiivin 70 i artiklan 2 kohdan nojalla hyväksytyssä Euroopan komission päätöksessä vahvistettuja vaatimuksia, joissa hyväksytään päästöjen raja-arvot, ympäristötehokkuuden raja-arvot, niihin liittyvät tarkkailuvaatimukset ja tarvittaessa maahan levittämistä koskevat

käytännöt, ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä ja vähentämistä koskevat käytännöt, ravitsemustarpeiden mukainen ruokinta, rehunvalmistus, eläinsuojat, lannan käsittely, varastointi, prosessointi ja levittäminen maahan ja kuolleiden eläinten säilytys ja jotka ovat yhdenmukaisia parhaiden käyttökelpoisten tekniikoiden käytön kanssa.

110 c §

Yhdistämissääntö

Jos vähintään kaksi sikojen tai siipikarjan tai niiden molempien kasvatukselle tarkoitettua eläinsuojaa sijaitsee lähellä toisiaan ja niiden toiminnanharjoittaja on sama tai jos tällaiset eläinsuojat ovat keskenään taloudellisessa tai oikeudellisessa suhteessa olevien toiminnanharjoittajien määräysvallassa, Lupa- ja valvontavirasto voi katsoa kyseiset eläinsuojat yhdeksi yksiköksi arvioidessaan liitteen 3 taulukossa 3 tarkoitettua kynnysarvon ylittymistä.

Yhdistämissääntöä ei saa käyttää tämän lain mukaisten velvoitteiden kiertämiseksi.

110 d §

Toimintasääntöjen soveltaminen
ympäristölupaharkinnassa

Direktiiveläinsuojien toimintaa ja toiminnan tarkkailua koskevien lupamääräysten on perustuttava toimintasääntöihin

1) neljän vuoden kuluttua teollisuuspäästädirektiivin 70 i artiklan 2 kohdan nojalla hyväksytyyn Euroopan komission päätöksen voimaantulosta, jos eläinsuojan kapasiteetti on vähintään 600 direktiiveläinyksikköä;

2) viiden vuoden kuluttua 1 kohdassa tarkoitetun päätöksen voimaantulosta, jos eläinsuojan kapasiteetti on vähintään 400 direktiiveläinyksikköä;

3) kuuden vuoden kuluttua 1 kohdassa tarkoitetun päätöksen voimaantulosta niiden

muiden kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen direktiivieläinsuojien osalta, jotka ylittävät liitteen 3 taulukossa 3 tarkoitettua kynnysarvon.

Hakija voi kuitenkin hakemuksessaan ilmoittaa noudattavansa 1 momentissa tarkoitettua aikaisempaa ajankohtaa.

Ympäristöministeriön on tiedotettava toimintasäännöistä viipymättä sen jälkeen, kun Euroopan komissio on hyväksynyt niitä koskevan päätöksen noudattaen, mitä 76 §:n 3 momentissa säädetään.

110 e §

Luvan tarkistaminen toimintasääntöjen vuoksi

Kun Euroopan komissio on antanut toimintasääntöjä koskevan päätöksen, eläinsuojan ympäristölupa on tarkistettava, jos se ei vastaa voimassa olevia toimintasääntöjä.

Luvan tarkistamiseen toimintasääntöjen vuoksi sovelletaan, mitä 80 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetään luvan tarkistamisesta uusien päätelmien vuoksi. Luvan tarkistamisen tarvetta koskeva selvitys tulee kuitenkin toimittaa Lupa- ja valvontavirastolle kaksi vuotta ennen 110 d §:n 1 momentissa tarkoitettua toimintasääntöjen noudattamisen alkamista.

110 f §

Direktiivieläinsuojan luvan tarkistamismenettely

Lupa- ja valvontavirasto tarkistaa toiminnanharjoittajan hakemuksesta luvan toimintasääntöjen antamisen vuoksi ja antaa tarvittaessa toimintasääntöjen mukaiset lupamääräykset.

Hakemukseen sovelletaan, mitä 39 §:ssä säädetään lupahakemuksesta. Luvan tarkistamista koskeva asia on ratkaistava kiireellisenä. Asian käsittelyssä noudatetaan, mitä 96 §:ssä säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä luvan tarkistamista koskevista enimmäiskäsittelyajoista ja muista tarkistamismenettelyä koskevista vaatimuksista.

12 luku

Kertaluonteista toimintaa koskeva ilmoitusmenettely

123 §

Poikkeuksellinen tilanne luvanvaraisessa, ilmoituksenvaraisessa ja rekisteröitävässä toiminnassa

Jos onnettomuudesta, ennakoimattomasta tuotantohäiriöstä tai muusta niihin rinnastettavasta yllättävästä, toiminnasta riippumattomasta poikkeuksellisesta syystä taikka rakennelman tai laitteen purkamisesta luvanvaraisessa, ilmoituksenvaraisessa tai rekisteröitävässä toiminnassa aiheutuu päästöjä tai syntyy jätettä siten, että aiheutuu tilanne, jonka vuoksi ympäristölupaa, ilmoituspäätöstä tai toimintaa koskevan valtioneuvoston asetuksen vaatimuksia ei voida noudattaa tai tilanne, jossa voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen määrän tai ominaisuuksien vuoksi tavanomaisesta poikkeavia toimia jätehuollossa, on toiminnasta vastaavan tai jätteen haltijan ilmoitettava tapahtuneesta viipymättä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle taikka Lupa- ja valvontavirastolle, jos Lupa- ja valvontavirasto myöntää toimintaan ympäristöluvan tai antaa ilmoituspäätöksen taikka 116 §:n 2 momentin mukainen ilmoitus on tehty Lupa- ja valvontavirastolle. Toiminnasta vastaavan tai jätteen haltijan on viipymättä ilmoituksen tekemisen jälkeen toimitettava viranomaiselle suunnitelma, jonka mukaisesti toiminnan päästöjä ja jätteitä sekä niistä aiheutuvaa ympäristön pilaantumista voidaan rajoittaa poikkeuksellisen tilanteen aikana.

12 luku

Kertaluonteista toimintaa koskeva ilmoitusmenettely

123 §

Poikkeuksellinen tilanne luvanvaraisessa, ilmoituksenvaraisessa ja rekisteröitävässä toiminnassa

Jos onnettomuudesta, ennakoimattomasta tuotantohäiriöstä tai muusta niihin rinnastettavasta yllättävästä, toiminnasta riippumattomasta poikkeuksellisesta syystä taikka rakennelman tai laitteen purkamisesta luvanvaraisessa, ilmoituksenvaraisessa tai rekisteröitävässä toiminnassa aiheutuu päästöjä tai syntyy jätettä siten, että aiheutuu tilanne, jonka vuoksi ympäristölupaa, ilmoituspäätöstä tai toimintaa koskevan valtioneuvoston asetuksen vaatimuksia ei voida noudattaa tai tilanne, jossa voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen määrän tai ominaisuuksien vuoksi tavanomaisesta poikkeavia toimia jätehuollossa, on toiminnasta vastaavan tai jätteen haltijan ilmoitettava tapahtuneesta viipymättä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle taikka Lupa- ja valvontavirastolle, jos Lupa- ja valvontavirasto myöntää toimintaan ympäristöluvan tai antaa ilmoituspäätöksen taikka 116 §:n 2 momentin mukainen ilmoitus on tehty Lupa- ja valvontavirastolle. Toiminnasta vastaavan tai jätteen haltijan on viipymättä ilmoituksen tekemisen jälkeen toimitettava viranomaiselle suunnitelma, jonka mukaisesti toiminnan päästöjä ja jätteitä sekä niistä aiheutuvaa ympäristön pilaantumista voidaan rajoittaa poikkeuksellisen tilanteen aikana.

Direktiivilaitoksen raja-arvoista

poikkeamisesta tietyissä poikkeuksellisissa tilanteissa säädetään 123 a §:ssä.

123 a §

Direktiivilaitoksen tilapäinen poikkeus raja-arvoista tietyissä poikkeuksellisissa tilanteissa

Poiketen siitä, mitä 75 §:ssä säädetään, Lupa- ja valvontavirasto voi määrätä lievempiä päästöjen raja-arvoja sekä ympäristötehokkuuden raja-arvoja ja vaihteluvälejä sellaisissa poikkeuksellisissa tilanteissa, joihin toiminnanharjoittaja ja jäsenvaltio eivät voi vaikuttaa. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on, ettei se aiheuta 49 §:ssä tarkoitettua seurausta ja toiminnanharjoittaja on toteuttanut kaikki ympäristön pilaantumista vähentävät kohtuulliset toimenpiteet. Poikkeus voidaan myöntää vain silloin, kun poikkeuksellinen tilanne johtaa vakaviin häiriöihin tai puutteeseen:

1) energiantoimituksissa, jos energian toimitus- ja huoltovarmuuteen liittyy erittäin tärkeä yleinen etu;

2) materiaaleissa tai laitteissa, jotka ovat toiminnanharjoittajan kannalta välttämättömiä yleisen edun mukaisten toimintojen suorittamiseksi;

3) olennaisissa materiaaleissa tai laitteissa, kun direktiivilaitoksen tuotanto korvaa niiden puutetta tai häiriötä kansanterveyteen tai yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä tai muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poikkeus voidaan myöntää toiminnanharjoittajan ilmoituksen perusteella. Ilmoituksen tulee sisältää haettavan poikkeuksen perusteet ja toimenpiteet ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Lupa- ja valvontaviraston on ilmoituksen johdosta tehtävä poikkeusta koskeva päätös ja annettava siinä tarpeelliset määräykset päästöjen ehkäisemisestä ja tarkkailusta. Päätös perusteluineen on

Julkaistava 85 a §:ssä tarkoitettussa ympäristöasioiden tietopalvelussa.

Poikkeus voidaan myöntää enintään kolmeksi kuukaudeksi. Jos poikkeuksen myöntämisen edellytykset ovat edelleen olemassa, poikkeusta voidaan jatkaa kerran enintään kolmella kuukaudella. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava olennaisista muutoksista poikkeuksen perusteissa viipymättä Lupa- ja valvontavirastolle. Lupa- ja valvontaviraston on peruutettava poikkeus viipymättä, kun toimitusedellytykset ovat palautuneet taikka energiatoimituksille, materiaaleille tai laitteille on saatavilla vaihtoehto.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuja määräyksiä annettaessa noudatetaan 18 luvun hallintopakkoa koskevia säännöksiä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 momentissa tarkoitettun ilmoituksen sisällöstä, tekemisestä ja käsittelystä sekä mainitussa momentissa tarkoitettun päätöksen sisällöstä.

174 §

174 §

Tarkastusmenettely

Tarkastusmenettely

Määräaikaistarkastuksessa ja muussa valvonnallisessa tarkastuksessa noudatetaan, mitä hallintolain 39 §:ssä säädetään. Tarkastuksessa asianosaisena, jota asia välittömästi koskee, pidetään kuitenkin vain tarkastuksen kohteena olevan toiminnan harjoittajaa tai muuta tarkastettavan kohteen, tuotteen, tilan tai alueen haltijaa.

Määräaikaistarkastuksessa ja muussa valvonnallisessa tarkastuksessa noudatetaan, mitä hallintolain 39 §:ssä säädetään. Tarkastuksessa asianosaisena, jota asia välittömästi koskee, pidetään kuitenkin vain tarkastuksen kohteena olevan toiminnan harjoittajaa tai muuta tarkastettavan kohteen, tuotteen, tilan tai alueen haltijaa.

Kun direktiivilaitoksella tehdään 168 tai 169 §:ssä säädetty tarkastus, tarkastuskertomuksesta on käytävä ilmi, noudatetaanko toiminnassa ympäristöluvan vaatimuksia ja, tarpeen mukaan, mitä lisätoimia vaatimusten täyttämiseksi on tehtävä.

Tarkempia säännöksiä tarkastuksen suorittamisesta sekä tarkastuskertomuksen sisällöstä ja tiedoksiannosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella

Tarkempia säännöksiä tarkastuksen suorittamisesta sekä tarkastuskertomuksen sisällöstä ja tiedoksiannosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

179 §

179 §

*Viranomaisen toimet lainvastaisen
menettelyn johdosta*

*Viranomaisen toimet lainvastaisen
menettelyn johdosta*

Jos onnettomuus tai muu poikkeuksellinen tilanne aiheuttaa raakaveden muodostumisalueelle vaikuttavaa pilaantumista tai vaikutuksia viemäriverkoston johdettaessa jätevesiä yhdyskunnan jätevedenpuhdistamolle, on valvontaviranomaisen ilmoitettava viipymättä vaikutusalueen talousvettä toimittavalle laitokselle tai vesihuoltolaitokselle toimenpiteistä, jotka on toteutettu pilaantumisen ehkäisemiseksi tai aiheutuneen vahingon korjaamiseksi.

Jos luvan tai ilmoituspäätöksen noudattamatta jättäminen aiheuttaa raakaveden muodostumisalueelle vaikuttavaa pilaantumista tai vaikutuksia viemäriverkoston johdettaessa jätevesiä yhdyskunnan jätevedenpuhdistamolle, on valvontaviranomaisen ilmoitettava viipymättä vaikutusalueen talousvettä toimittavalle laitokselle tai vesihuoltolaitokselle ja tarpeen mukaan muille viranomaisille laiminlyönnistä ja toimenpiteistä, jotka on toteutettu pilaantumisen ehkäisemiseksi tai aiheutuneen vahingon korjaamiseksi.

181 §

181 §

Toiminnan keskeyttäminen

Toiminnan keskeyttäminen

Jos ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta aiheutuu välitöntä vaaraa ihmisten terveydelle tai siitä uhkaa aiheutua välittömiä ja huomattavia haittavaikutuksia ympäristölle, valvontaviranomaisen on keskeytettävä toiminta siltä osin kuin se on välttämätöntä terveyden tai ympäristön suojelemiseksi, jos toiminnanharjoittaja ei itse ole ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin.

Jos ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta aiheutuu välitöntä vaaraa ihmisten terveydelle tai siitä uhkaa aiheutua välittömiä ja huomattavia haittavaikutuksia ympäristölle, valvontaviranomaisen on viipymättä keskeytettävä toiminta siltä osin kuin se on välttämätöntä terveyden tai ympäristön suojelemiseksi, jos toiminnanharjoittaja ei itse ole ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, jos ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta aiheutuu toistuvasti

Voimassa oleva laki

Ehdotus

vaaraa ihmisten terveydelle tai huomattavia haittavaikutuksia ympäristölle eikä 174 §:n 2 momentissa tarkastuskertomuksessa tai 175 §:n nojalla annetussa päätöksessä tarkoitettuja lisätoimia tai määräyksiä vaatimusten täyttämiseksi ole toteutettu, valvontaviranomainen voi keskeyttää toiminnan, kunnes toiminta on saatettu tämän lain ja toimintaa koskevan ympäristöluvan vaatimusten mukaiseksi.

211 §

Valtion rajat ylittävät vaikutukset

211 §

Valtion rajat ylittävät vaikutukset

Jos onnettomuus tai muu poikkeuksellinen tilanne aiheuttaa merkittäviä vaikutuksia ihmisten terveyteen tai ympäristöön Euroopan unionin toisen jäsenvaltion alueella, on valvontaviranomaisen ilmoitettava asiasta välittömästi toisen jäsenvaltion asianomaisille viranomaisille.

Jos ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta uhkaa aiheutua vaaraa ihmisten terveydelle tai ympäristölle Euroopan unionin toisen jäsenvaltion alueella, on valvontaviranomaisen ilmoitettava asiasta toisen jäsenvaltion asianomaisille viranomaisille.

Jos raakaveden muodostumisalueelle vaikuttava pilaantuminen tai vaikutukset viemäriverkkoon johdettaessa jätevesiä yhdyskunnan jätevesipuhdistamolle kohdistuu Euroopan unionin toisen jäsenvaltion alueelle, on valvontaviranomaisen ilmoitettava toisen jäsenvaltion viranomaiselle ja pyrittävä varmistumaan siitä, että tieto välitetään toisessa jäsenvaltiossa toimiville vaikutusalueen talousvettä toimittaville laitoksille tai vesihuoltolaitoksille.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

212 §

212 §

Menettely valtion rajat ylittävien vaikutusten huomioonottamiseksi eräissä tilanteissa

Menettely valtion rajat ylittävien vaikutusten huomioonottamiseksi eräissä tilanteissa

Lupa- ja valvontaviraston on lupa-asiaa ratkaistessaan otettava huomioon 1 momentin mukaiseen kuulemiseen perustuvat huomautukset.

Lupa- ja valvontaviraston on lupa-asiaa ratkaistessaan otettava huomioon 1 momentin mukaiseen kuulemiseen perustuvat määräjassa annetut huomautukset.

Tämä laki tulee voimaan 20 .

Viranomaisessa tai tuomioistuimessa tämän lain voimaan tullessa vireillä oleviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jollei 12 momentissa toisin säädetä. Jos muutoksenhakutuomioistuin tämän lain voimaan tultua kumoaa päätöksen, johon sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, ja palauttaa asian kokonaisuudessaan uudelleen käsiteltäväksi, asia käsitellään ja ratkaistaan tämän lain säännösten mukaisesti.

Direktiivilaitoksen ympäristöjärjestelmä on auditoitava viimeistään 1 päivänä heinäkuuta 2030 sen varmistamiseksi, että ympäristöjärjestelmä täyttää 74 a §:ssä säädetty vaatimukset.

Toistaiseksi voimassa olevat poikkeukset ja määräaikaiset poikkeukset, jotka ovat voimassa 1 päivän heinäkuuta 2030 jälkeen ja jotka on myönnetty tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 78 §:n mukaisesti ennen tämän lain voimaantuloa, jäävät voimaan, kunnes poikkeuksen edellytykset arvioidaan uudelleen. Uudelleenarviointiin sovelletaan tämän lain 78 §:n 4 ja 5 momentissa säädettyä menettelyä siten, että mainitun pykälän 6 momentissa tarkoitettu selvitys on jätettävä Lupa- ja valvontavirastolle viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2030.

Poikkeukset, jotka on myönnetty tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 79 §:n mukaisesti ennen tämän lain voimaantuloa, jäävät voimaan poikkeukselle myönnetyn

määräajan loppuun. Määräajan päättymisen jälkeen toiminnan on saavutettava vähintään toimintaa koskevien päätelmien mukaiset päästötasot.

Ennen 1.5.2025 voimassa olleen lain liitteen 1 taulukon 1 kohdassa 1–10 ja 12–14 tarkoitettuun direktiivilaitokseen pois lukien veden elektrolyysillä tuotetun vetyn valmistus, jonka toimintaan on myönnetty ympäristölupa ennen tämän lain voimaantuloa, ja toimintaan, jota koskeva lupahakemus on kuulutettu ennen tämän lain voimaantuloa ja toiminta alkaa viimeistään 1.7.2027, sovelletaan tämän lain 62 §:n 2 momentin, 67 §:n 2 momentin, 75 §:n 2 momentin, 77 §:n 1 momentin ja 78 §:n 2–6 momentin säännöksiä päästöistä, kun Lupa- ja valvontavirasto antaa päätöksen:

1) toiminnan olennaisesta muuttamisesta 29 §:n perusteella;

2) luvan tai lupamääräysten tarkistamisesta 81 §:n perusteella; tai

3) luvan muuttamisesta 89 §:n perusteella, jos hakemus sisältää 89 §:n 2 momentin 1, 2 ja 5 kohdissa tarkoitettuja tilanteita; mitä näissä kohdissa säädetään, sovelletaan myös toiminnanharjoittajan 89 §:n 1 momentin perusteella vireille laittamiin hakemuksiin.

Edellä 6 momentissa tarkoitettuja päästöjä koskevia säännöksiä on kuitenkin noudatettava viimeistään 1 päivästä syyskuuta 2036. Näiden säännösten noudattamisen varmistamiseksi toiminnanharjoittajan on jätettävä hakemus Lupa- ja valvontavirastolle lupamääräysten asettamiseksi viimeistään 1 päivänä maaliskuuta 2035.

Toiminnanharjoittaja voi kuitenkin hakea 6 momentissa tarkoitettujen säännösten soveltamista heti tämän lain voimaantulon jälkeen, jolloin toimintaan sovelletaan tämän lain säännöksiä.

Direktiivilaitoksiin, jotka kuuluvat liitteen 1 taulukon 1 kohdan 2 alakohdan h tai kohdan 9 alakohdan a soveltamisalaan tämän lain voimaantulosta alkaen, jotka harjoittavat kylmävalssausta tai tekstiilikuitujen viimeistelyä ja joille on myönnetty ympäristölupa ennen tämän lain

voimaantuloa, sovelletaan direktiivilaitoksia koskevia vaatimuksia viimeistään 1 päivästä heinäkuuta 2030. Edellä tarkoitettuihin direktiivilaitoksiin sovelletaan ympäristötehokkuuden vaatimuksia kuitenkin 11 momentin mukaisesti. Näiden säännösten noudattamisen varmistamiseksi toiminnanharjoittajan on jätettävä hakemus Lupa- ja valvontavirastolle lupamääräysten asettamiseksi viimeistään 1 päivänä heinäkuuta 2029.

Direktiivilaitoksiin, jotka kuuluvat liitteen 1 taulukon 1 soveltamisalaan tämän lain voimaantulosta alkaen ja jotka harjoittavat liitteen 1 taulukon 1 kohdan 5 alakohdassa a, kohdan 2 alakohdassa i, kohdan 2 alakohdassa k tai kohdan 7 alakohdassa a tarkoitettua toimintaa, sovelletaan direktiivilaitoksia koskevia vaatimuksia, kun lupaa tai lupamääräyksiä tarkistetaan 81 §:n perusteella. Edellä tarkoitettuihin direktiivilaitoksiin sovelletaan ympäristötehokkuuden vaatimuksia kuitenkin 11 momentin mukaisesti. Näitä säännöksiä on kuitenkin noudatettava viimeistään 1 päivästä syyskuuta 2034. Näiden säännösten noudattamisen varmistamiseksi toiminnanharjoittajan on jätettävä hakemus Lupa- ja valvontavirastolle lupamääräysten asettamiseksi viimeistään 1 päivänä maaliskuuta 2033. Edellä tarkoitettuihin direktiivilaitoksiin on suoritettava edellä 3 momentissa tarkoitettu ympäristöjärjestelmän todentaminen viimeistään vuoden kuluttua siitä, kun toiminnanharjoittajan on noudatettava 81 §:n mukaan päivitetyn luvan vaatimuksia.

Liitteen 1 taulukossa 1 kohdassa 1–10 ja 12–14 tarkoitettun direktiivilaitoksen toimintaan sovelletaan tämän lain 62 §:n 1–3 momentin, 75 §:n 1 ja 4 momentin sekä 78 a §:n säännöksiä ympäristötehokkuudesta, kun lupaa tai lupamääräyksiä tarkistetaan 81 §:n perusteella.

Kun uuden direktiivilaitoksen toiminnalle myönnetään ympäristölupa aikaisintaan 1.7.2026 julkaistujen pääasiallista toimintaa koskevien päätelmien julkaisemisen jälkeen,

noudatetaan 11 momentissa mainittuja vaatimuksia luvan myöntämispäivästä alkaen.

Lupa- ja ilmoituspäätökset, jotka koskevat liitteen 3 taulukossa 3 tarkoitettuja eläinsuojia, jäävät voimaan tämän lain tullessa voimaan. Tämän lain voimaan tullessa voimassa oleviin liitteen 3 taulukossa 3 tarkoitettuja eläinsuojia koskeviin lupa- ja ilmoituspäätöksiin sekä tämän lain voimaantulon jälkeen vireille tuleviin liitteen 3 taulukossa 3 tarkoitettuja eläinsuojia koskeviin lupahakemuksiin ja ilmoituksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä siihen saakka, kunnes eläinsuojan toimintaa ja toiminnan tarkkailua koskevien lupamääräysten on perustuttava toimintasääntöihin. Tämän lain voimaan tullessa voimaan jäävien ilmoituspäätösten mukaisten toimintojen valvonta siirtyy Lupa- ja valvontavirastolle, kun eläinsuojan toimintaa ja toiminnan tarkkailua koskevien lupamääräysten on 110 d §:n nojalla perustuttava toimintasääntöihin.

Liitteen 3 taulukossa 3 tarkoitettua eläinsuojan toiminnanharjoittajan on toimitettava Lupa- ja valvontavirastolle 110 e §:ssä tarkoitettua selvitystä vastaavat tiedot viimeistään kaksi vuotta ennen kuin eläinsuojan toimintaa ja toiminnan tarkkailua koskevien lupamääräysten on 110 d §:n nojalla perustuttava toimintasääntöihin.

Ilmoituksenvaraisen toiminnan toiminnanharjoittaja voi kuitenkin hakea 27 §:n 1 momentissa tarkoitettua lupaa heti 110 d §:n 1 momentissa tarkoitettujen toimintasääntöjen voimaantulon jälkeen, jolloin toimintaan sovelletaan tämän lain säännöksiä. Lupaa haetaan Lupa- ja valvontavirastolta ja lupien valvonta siirtyy Lupa- ja valvontavirastolle luvan myöntämispäivästä alkaen

Liite 1

LUVANVARAISET TOIMINNAT

Voimassa oleva laki

Ehdotus

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset
2. Metalliteollisuus	2. Metalliteollisuus
a) Malmien, mukaan lukien sulfidimalmit, pasutus ja sintraus	a) Malmien, mukaan lukien sulfidimalmit, pasutus ja sintraus
b) Raakaraudan tai teräksen tuotanto (primääri- tai sekundaarisulatus), mukaan lukien jatkuva valu, kapasiteetin ylittäessä 2,5 tonnia tunnissa	b) Raakaraudan tai teräksen tuotanto (primääri- tai sekundaarisulatus), mukaan lukien jatkuva valu, kapasiteetin ylittäessä 2,5 tonnia tunnissa
c) Muiden kuin rautametallien tuotanto malmista, rikasteista tai sekundaarisista raaka-aineista metallurgisilla, kemiallisilla tai elektrolyysimenetelmillä	c) Muiden kuin rautametallien tuotanto malmista, rikasteista tai sekundaarisista raaka-aineista metallurgisilla, kemiallisilla tai elektrolyysimenetelmillä
d) Rautametallivalimo, jonka tuotantokapasiteetti ylittää 20 tonnia vuorokaudessa	d) Rautametallivalimo, jonka tuotantokapasiteetti ylittää 20 tonnia vuorokaudessa
e) Muu valimo tai sulatto, jonka sulatuskapasiteetti ylittää 4 tonnia vuorokaudessa lyijyn ja kadmiumin osalta ja 20 tonnia vuorokaudessa muiden kuin rautametallien osalta	e) Muu valimo tai sulatto, jonka sulatuskapasiteetti ylittää 4 tonnia vuorokaudessa lyijyn ja kadmiumin osalta ja 20 tonnia vuorokaudessa muiden kuin rautametallien osalta
f) Rautametallien jalostus suojakäsittelmällä sulalla metallilla käsittelykapasiteetin ylittäessä 2 tonnia raakaterästä tunnissa	f) Rautametallien jalostus suojakäsittelmällä sulalla metallilla käsittelykapasiteetin ylittäessä 2 tonnia raakaterästä tunnissa
g) Rautametallien kuumavalssaamo, jonka kapasiteetti ylittää 20 tonnia tunnissa tai takomo, jossa vasaroiden iskutyö ylittää 50 kilojoulea vasaraa kohti <i>ja lämmitysteho ylittää 20 megawattia</i>	g) Rautametallien kuumavalssaamo, jonka kapasiteetti ylittää 20 tonnia tunnissa tai takomo, jossa vasaroiden iskutyö ylittää 50 kilojoulea vasaraa kohti
	h) Rautametallien kylmävalssaamo, jonka kapasiteetti ylittää 10 tonnia tunnissa
	i) Rautametallien takomo, jossa puristinten voima ylittää 30 meganewtonia (MN) puristinta kohti
h) Metallien tai muovien pintakäsittely elektrolyyttistä tai kemiallista menetelmää käyttäen käsittelyaltaiden yhteenlasketun tilavuuden ollessa yli 30 m ³	j) Metallien tai muovien pintakäsittely elektrolyyttistä tai kemiallista menetelmää käyttäen käsittelyaltaiden yhteenlasketun tilavuuden ollessa yli 30 m ³
	k) Akkutehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 15 000 tonnia akkukennoja vuodessa

5. Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely	5. Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely
a) Hiilen kaasuttaminen <i>tai</i> nesteyttäminen tai muiden polttoaineiden kuin hiilen kaasuttaminen <i>tai</i> nesteyttäminen laitoksissa, joiden polttoainetehto on vähintään 20 megawattia	a) Hiilen kaasuttaminen, nesteyttäminen tai <i>pyrolyysi sekä</i> muiden polttoaineiden kuin hiilen kaasuttaminen, nesteyttäminen <i>tai pyrolyysi</i> laitoksissa, joiden polttoainetehto on vähintään 20 megawattia
b) Kovahiilen tai sähkögrafiitin tuotanto polttamalla tai hiilettämällä	b) Kovahiilen tai sähkögrafiitin tuotanto polttamalla tai hiilettämällä
c) Koksen tuotanto	c) Koksen tuotanto

7. Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän aineiden otto	7. Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän aineiden otto
	<i>a) Teollisen mittakaavan kaivostoiminta, jossa louhitaan, rikastetaan tai jalostetaan bauksiittia, kobolttia, kromia, kultaa, kuparia, litiumia, lyijyä, mangaania, nikkeliä, palladiumia, platinaa, rautaa, sinkkiä, tinaa tai volframia</i>

9. Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely	9. Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely
a) Tekstiilikuitujen tai tekstiilien esikäsittely (kuten pesu, valkaisu, merserointi) <i>tai</i> värjäys käsittelykapasiteetin ylittäessä 10 tonnia vuorokaudessa	a) Tekstiilikuitujen tai tekstiilien esikäsittely (kuten pesu, valkaisu, merserointi), värjäys <i>tai viimeistely</i> käsittelykapasiteetin ylittäessä 10 tonnia vuorokaudessa
b) Nahanparkitus käsittelykapasiteetin ylittäessä 12 tonnia valmiita tuotteita vuorokaudessa	b) Nahanparkitus käsittelykapasiteetin ylittäessä 12 tonnia valmiita tuotteita vuorokaudessa

11. Eläinsuojat tai kalankasvatus	11. Kalankasvatus
<i>a) Siipikarjakasvattamot, kun siipikarjapaikkoja on yli 40 000 ja sikalat, kun tuotantosikojen (yli 30 kg:n painoisia) paikkoja on yli 2000 tai kun emakkopaikkoja on yli 750; siipikarjalla tarkoitetaan kanoja, kalkkunoita, helmikanoja, ankoja, sorsia, hanhia, viiriäisiä, kyyhkysiä, fasaaneja, peltopyitä ja muita lintuja</i>	

TAULUKKO 2 Muut laitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
---------------------------	---------------------------

2. Metalliteollisuus	2. Metalliteollisuus
a) Rauta- tai terästehdas taikka rautalejeerinkejä valmistava tehdas, jonka	a) Rauta- tai terästehdas taikka rautalejeerinkejä valmistava tehdas, jonka

tuotantokapasiteetti on enintään 2,5 tonnia tunnissa	tuotantokapasiteetti on enintään 2,5 tonnia tunnissa
b) Muiden kuin rautametallien valssaamo, takomo tai vetämö, ei kuitenkaan kylmäprosessit langanveto, valssaus ja syväveto	b) Muiden kuin rautametallien valssaamo, takomo tai vetämö, ei kuitenkaan kylmäprosessit langanveto, valssaus ja syväveto
c) Rautametallivalimo, jonka tuotantokapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta vähintään 200 tonnia vuodessa	c) Rautametallivalimo, jonka tuotantokapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta vähintään 200 tonnia vuodessa
d) Muu valimo tai sulatto, jonka sulatuskapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta vähintään 200 tonnia vuodessa; sulatettaessa lyijyä tai kadmiumia enintään 4 tonnia vuorokaudessa	d) Muu valimo tai sulatto, jonka sulatuskapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta vähintään 200 tonnia vuodessa; sulatettaessa lyijyä tai kadmiumia enintään 4 tonnia vuorokaudessa
e) Rautametallien jalostus suojakäsittelmällä sulalla metallilla, kun käsittelykapasiteetti on enintään 2 tonnia raakaterästä tunnissa	e) Rautametallien jalostus suojakäsittelmällä sulalla metallilla, kun käsittelykapasiteetti on enintään 2 tonnia raakaterästä tunnissa
f) Rautametallien kuumavalssaamo, jonka kapasiteetti on enintään 20 tonnia tunnissa tai takomo, jossa vasaroiden iskutyö on enintään 50 kilojoulea vasaraa kohti <i>tai lämmitysteho on enintään 20 megawattia</i>	f) Rautametallien kuumavalssaamo, jonka kapasiteetti on enintään 20 tonnia tunnissa tai takomo, jossa vasaroiden iskutyö on enintään 50 kilojoulea vasaraa kohti
g) Metallien tai muovien pintakäsittely elektrolyyttistä tai kemiallista menetelmää käyttäen käsittelyaltaiden yhteenlasketun tilavuuden ollessa vähintään 5 ja enintään 30 m ³	g) Metallien tai muovien pintakäsittely elektrolyyttistä tai kemiallista menetelmää käyttäen käsittelyaltaiden yhteenlasketun tilavuuden ollessa vähintään 5 ja enintään 30 m ³
h) Laivatelakka	h) Laivatelakka
i) Akkutehdas	i) Akkutehdas, <i>jonka tuotantokapasiteetti on alle 15 000 tonnia akkukennoja vuodessa</i>

5. Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely	5. Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely
a) Muiden polttoaineiden kuin hiilen kaasuttaminen <i>tai</i> nesteyttäminen laitoksissa, joiden polttoaineteho on alle 20 megawattia ja joissa valmistetaan polttoainetta vähintään 3 000 tonnia vuodessa	a) Muiden polttoaineiden kuin hiilen kaasuttaminen, nesteyttäminen <i>tai pyrolyysi</i> laitoksissa, joiden polttoaineteho on alle 20 megawattia ja joissa valmistetaan polttoainetta vähintään 3 000 tonnia vuodessa
b) Kiinteän, nestemäisen tai kaasumaisen polttoaineen valmistuslaitos, jossa valmistetaan polttoainetta vähintään 5 000 tonnia vuodessa, ei kuitenkaan pellettien puristustoiminta	b) Kiinteän, nestemäisen tai kaasumaisen polttoaineen valmistuslaitos, jossa valmistetaan polttoainetta vähintään 5 000 tonnia vuodessa, ei kuitenkaan pellettien puristustoiminta
c) Puuta raaka-aineena käyttävä grillihiilen valmistuslaitos, jossa valmistetaan hiiltä vähintään 3 000 tonnia vuodessa	c) Puuta raaka-aineena käyttävä grillihiilen valmistuslaitos, jossa valmistetaan hiiltä vähintään 3 000 tonnia vuodessa

d) Muu kuin liitteen 4 kohdassa 2 tarkoitettu ilmoituksenvarainen polttonesteiden tai terveydelle tai ympäristölle vaarallisen nestemäisen kemikaalin varasto, jossa voidaan varastoida tällaista kemikaalia vähintään 100 m ³ , ei kuitenkaan liitteen 2 mukaisen rekisteröitävän energiantuotantolaitoksen polttonestesäiliö, voimansiirron suurmuuntaja-asema tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen ulkopuolella sijaitseva valmiiksi pakattujen tuotteiden kappaletavaravarasto	d) Muu kuin liitteen 4 kohdassa 2 tarkoitettu ilmoituksenvarainen polttonesteiden tai terveydelle tai ympäristölle vaarallisen nestemäisen kemikaalin varasto, jossa voidaan varastoida tällaista kemikaalia vähintään 100 m ³ , ei kuitenkaan liitteen 2 mukaisen rekisteröitävän energiantuotantolaitoksen polttonestesäiliö, voimansiirron suurmuuntaja-asema tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen ulkopuolella sijaitseva valmiiksi pakattujen tuotteiden kappaletavaravarasto
e) Kivihiilivarasto	e) Kivihiilivarasto

7. Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän aineiden otto	7. Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän aineiden otto
a) Kaivostoiminta ja <i>muu kuin</i> liitteen 4 kohdassa 3 tarkoitettu ilmoituksenvarainen koneellinen kullankaivuu	a) <i>Muu kuin liitteen 1 taulukon 1 kohdassa 7 a) tarkoitettu</i> kaivostoiminta ja liitteen 4 kohdassa 3 tarkoitettu ilmoituksenvarainen koneellinen kullankaivuu
b) Malmin tai mineraalin rikastamo	b) Malmin tai mineraalin rikastamo
c) Kivenlouhimo tai sellainen muu kuin maarakennustoimintaan liittyvä kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää	c) Kivenlouhimo tai sellainen muu kuin maarakennustoimintaan liittyvä kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää
d) Turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus	d) Turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus
e) Kiinteä murskaamo tai kalkkikiven jauhatusta tai sellainen tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo tai kalkkikiven jauhatusta, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää	e) Kiinteä murskaamo tai kalkkikiven jauhatusta tai sellainen tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo tai kalkkikiven jauhatusta, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää

9. Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely	9. Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely
a) Tekstiilikuitujen tai tekstiilien esikäsittelyä tai värjäystä suorittava laitos, jonka käsittelykapasiteetti on vähintään 1 ja enintään 10 tonnia vuorokaudessa	a) Tekstiilikuitujen tai tekstiilien esikäsittelyä tai värjäystä suorittava laitos, jonka käsittelykapasiteetti on vähintään 1 ja enintään 10 tonnia vuorokaudessa
b) Nahkatehdas tai turkismuokkaamo, ei kuitenkaan tuotteiden valmistus valmiiksi käsitellyistä nahoista	b) Nahkatehdas tai turkismuokkaamo, ei kuitenkaan tuotteiden valmistus valmiiksi käsitellyistä nahoista
c) Kuitukangastehdas	c) Kuitukangastehdas
d) Tekstiilien vesipesula, jonka kapasiteetti on vähintään 1 tonni vuorokaudessa ja jonka jätevesiä ei johdeta ympäristöluvanvaraiselle jätevedenpuhdistamolle tai muu kuin 2 liitteen mukainen rekisteröitävä kemiallinen pesula	d) Tekstiilien vesipesula, jonka kapasiteetti on vähintään 1 tonni vuorokaudessa ja jonka jätevesiä ei johdeta ympäristöluvanvaraiselle jätevedenpuhdistamolle tai muu kuin 2 liitteen mukainen rekisteröitävä kemiallinen pesula

11. <i>Eläinsuojat tai kalankasvatus</i>	11. <i>Kalankasvatus</i>
<p><i>a) Eläinsuoja, joka on tarkoitettu vähintään 300 lypsylehmälle, 500 lihanaudalle tai 600 emolehmälle taikka muu eläinsuoja, jonka kokonaiseläinyksikkömäärä liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 3 000</i></p>	
<p><i>b) Turkistarha, joka on tarkoitettu vähintään 500 siitosnaarasminkille tai -hillerille taikka vähintään 250 siitosnaarasketulle tai -supikoiralle taikka muu turkistarha, jonka kokonaiseläinyksikkömäärä liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 100</i></p>	
<p><i>c) Kalankasvatus- tai kalanviljelylaitos, jossa käytetään vähintään 2 000 kg vuodessa kuivarehua tai sitä ravintoarvoltaan vastaava määrä muuta rehua taikka jossa kalan lisäkasvu on vähintään 2 000 kg vuodessa, taikka kooltaan vähintään 20 hehtaarin luonnonravintolammikko tai lammikkoryhmä</i></p>	<p><i>a) Kalankasvatus- tai kalanviljelylaitos, jossa käytetään vähintään 2 000 kg vuodessa kuivarehua tai sitä ravintoarvoltaan vastaava määrä muuta rehua taikka jossa kalan lisäkasvu on vähintään 2 000 kg vuodessa, taikka kooltaan vähintään 20 hehtaarin luonnonravintolammikko tai lammikkoryhmä</i></p>

Liite 3

ELÄINSUOJAN JA TURKISTARHAN LUPA- JA TOIMIVALTARAJAN SEKÄ
ELÄINSUOJAN ILMOITUKSENVARAISUUSRAJAN LASKEMISESSA
KÄYTETTÄVÄT ELÄINYKSIKKÖKERTOIMET

Voimassa oleva laki

Taulukko 1. Eläinsuojan ja turkistarhan kokonaiseläinyksikkömäärän laskemiseen käytettävät eläinyksikkökertoimet. Eläinsuojan kokonaiseläinyksikkömäärä saadaan kertomalla eläinsuojan eläinlajien lukumäärät niiden eläinyksikkökertoimilla ja laskemalla saadut eläinyksikkömäärät yhteen. Muiden eläinlajien kohdalla on käytettävä vuotuiselta typenerykseltään lähinnä vastaavan eläimen eläinyksikkökerrointa.

Eläin	Eläinyksikkökerroin
Lypsylehmä	10,8
Emolehmä	4,3
Hieho (12–24 kk)	4
Lihanauta (sonni 12–24 kk)	5,7
Siitossosni (sonni > 2 v)	8,1
Vasikka 6–12 kk	3,4
Vasikka < 6 kk	1,7
Emakko porsaineen	2,6
Lihasika*	1,00
Karju	1,8
Joutilas emakko ydinsikalassa	1,8
Vieroitettu porsas, 5–11 vko, jos tilalla ei ole emakoita*	0,24
Hevonen 2v–	3,9
Poni** 2v–, hevonen 1v	2,8
Pienponi** 2v–, poni** 1v, hevonen <1v	2,0
Pienponi** 1–2v, poni** <1v	1,2
Pienponi** <1v	0,8
Aasi (ponin ja pienponin tavoin säkäkorkeuden ja iän mukaan)	0,8–2,8
Lammas (uuhi karitsoineen, pässi)	0,6
Vuohi (kuttu kileineen, pukki)	0,6
Munituskana	0,07
Broileriemo	0,07
Kukko	0,1
Emokalkkuna	0,14
Lihakalkkuna*	0,12
Broileri*	0,03
Kananuorikko*	0,04

Eläin	Eläinyksikkökerroin
Emoankka, liha-ankka*, emohanhi, lihahanhi*, emofasaani, lihafasaani*	0,07
Emosorsa, lihasorsa*	0,06
Viiriäinen, helmikana	0,04
Kaninaaras poikasineen***	0,19
Strutsi	0,9
Biisoni	2,5
Villisika	0,9
Minkki ja hilleri, siitosnaaras pentuineen	0,18
Minkki ja hilleri, pentu	
Minkki ja hilleri, siitosuros	
Kettu ja supikoira, siitosnaaras pentuineen	0,41
Kettu ja supikoira, pentu	
Kettu ja supikoira, siitosuros	

* eläinpaikkaa kohti

** poni: eläimen säkäkorkeus täysikasvuisena 120–140 cm; pienponi: eläimen säkäkorkeus täysikasvuisena <120 cm

*** Kaninaaraan elopaino noin 5 kg. Poikasien lisäksi kaniuros sisältyy naaraan eläinyksikkökertoimeen.

Ehdotus

Taulukko 1. Direktiivieläinyksikkökertoimet

Direktiivieläinsuojan eläinyksikkömäärä lasketaan käyttäen seuraavia muuntokertoimia (direktiivieläinyksikkökerroin).

Eläin	Direktiivieläinyksikkökerroin
<i>Siitosemakko ≥ 50 kg</i>	<i>0,500</i>
<i>Porsas ≤ 20 kg</i>	<i>0,027</i>
<i>Muu sika</i>	<i>0,300</i>
<i>Broileri</i>	<i>0,007</i>
<i>Muniva kana</i>	<i>0,014</i>
<i>Kalkkuna</i>	<i>0,030</i>
<i>Ankka</i>	<i>0,010</i>
<i>Hanhi</i>	<i>0,020</i>
<i>Strutsi</i>	<i>0,350</i>
<i>Muu siipikarja</i>	<i>0,001</i>

Taulukko 2. Eläinyksikkökertoimet

Kansallisiin lupavelvoitteisiin liittyvät eläinsuojan kokonaiseläinyksikkömäärä lasketaan käyttäen seuraavia muuntokertoimia (eläinyksikkökertoimet).

Eläinsuojan kokonaiseläinyksikkömäärä saadaan kertomalla eläinsuojan eläinlajien lukumäärät niiden eläinyksikkökertoimilla ja laskemalla saadut eläinyksikkömäärät yhteen. Muiden eläinlajien kohdalla on käytettävä vuotuiselta typenerykseltään lähinnä vastaavan eläimen eläinyksikkökerrointa.

Eläin	Eläinyksikkökerroin
Lypsylehmä	10,8
Emolehmä	4,3
Hieho (12–24 kk)	4
Lihanauta (sonni 12–24 kk)	5,7
Siitossosni (sonni > 2 v)	8,1
Vasikka 6–12 kk	3,4
Vasikka < 6 kk	1,7
Emakko porsaineen	2,6
Lihasika*	1,00
Karju	1,8
Joutilas emakko ydinsikalassa	1,8
Vieroitettu porsas, 5–11 vko, jos tilalla ei ole emakoita*	0,24
Hevonen 2v–	3,9
Poni** 2v–, hevonen 1v	2,8
Pienponi** 2v–, poni** 1v, hevonen <1v	2,0
Pienponi** 1–2v, poni** <1v	1,2
Pienponi** <1v	0,8
Aasi (ponin ja pienponin tavoin säkäkorkeuden ja iän mukaan)	0,8–2,8
Lammas (uuhi karitsoineen, pässi)	0,6
Vuohi (kuttu kileineen, pukki)	0,6
Munituskana	0,07
Broileriemo	0,07
Kukko	0,1
Emokalkkuna	0,14
Lihakalkkuna*	0,12
Broileri*	0,03
Kananuorikko*	0,04
Emoankka, liha-ankka*, emohanhi, lihahanhi*, emofasaani, lihafasaani*	0,07
Emosorsa, lihasorsa*	0,06
Viiriäinen, helmikana	0,04
Kaninaaras poikasineen***	0,19
Strutsi	0,9
Biisoni	2,5

Eläin	Eläinyksikkökerroin
Villisika	0,9
Minkki ja hilleri, siitosnaaras pentuineen	0,18
Minkki ja hilleri, pentu	
Minkki ja hilleri, siitosuros	
Kettu ja supikoira, siitosnaaras pentuineen	0,41
Kettu ja supikoira, pentu	
Kettu ja supikoira, siitosuros	

* eläinpaikkaa kohti

** poni: eläimen säkäkorkeus täysikasvuisena 120–140 cm; pienponi: eläimen säkäkorkeus täysikasvuisena <120 cm

*** Kaninaaraan elopaino noin 5 kg. Poikasten lisäksi kaniuros sisältyy naaraan eläinyksikkökertoimeen.

Taulukko 3. Direktiivieläinsuojat

Eläinsuoja on direktiivieläinsuoja, jos se kuuluu yhteen tai useampaan taulukossa esitetyistä kohdista:

<i>1. Sikojen kasvatus vähintään 350 direktiivieläinyksikön eläinsuojissa, pois lukien kasvatusoiminta, jota harjoitetaan luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/848 mukaisissa luonnonmukaisen tuotannon järjestelmissä, ja kasvatusoiminta, jossa eläintiheys on alle 2 direktiivieläinyksikköä/hehtaari, jonka pinta-alaa käytetään ainoastaan eläinten laiduntamiseen tai eläinten ruokinnassa käytettävän rehun viljelyyn, ja jossa eläimiä pidetään ulkona huomattavan ajan vuodesta tai kausiluonteisesti</i>
<i>2. Pelkkien munivien kanojen kasvatus vähintään 300 direktiivieläinyksikön eläinsuojissa tai muiden siipikarjaluokkien kasvatus vähintään 280 direktiivieläinyksikön eläinsuojissa</i>
<i>3. Munivien kanojen ja muiden siipikarjaluokkien yhdistelmien kasvatus 280 direktiivieläinyksikön eläinsuojissa; tällöin laitoksen kapasiteetti lasketaan käyttämällä munivien kanojen painotuskerrointa 0,93</i>
<i>4. Sikojen tai siipikarjan yhdistelmien kasvatus vähintään 380 direktiivieläinyksikön eläinsuojissa, pois lukien sikojen kasvatus laitoksissa, jotka toimivat luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/848 mukaisten luonnonmukaisen tuotannon järjestelmien mukaisesti, ja kasvatusoiminta, jossa eläintiheys on alle 2 direktiivieläinyksikköä/hehtaari, jonka pinta-alaa käytetään ainoastaan laiduntamiseen tai eläinten ruokinnassa käytettävän rehun viljelyyn ja jossa eläimiä pidetään ulkona huomattavan ajan vuodesta tai kausiluonteisesti</i>

Taulukko 4. Muut eläinsuojat

Eläinsuojalla on oltava ympäristölupa, jos se kuuluu yhteen tai useampaan taulukossa esitetyistä kohdista:

1. Eläinsuoja, joka on tarkoitettu vähintään 300 lypsylehmälle, 500 lihanaudalle tai 600 emolehmälle, taikka muu eläinsuoja, jonka kokonaiseläinyksikkömäärä eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 3 000

2. Turkistarha, joka on tarkoitettu vähintään 500 siitosnaarasminkille tai -hillerille taikka vähintään 250 siitosnaarasketulle tai -supikoiralle taikka muu turkistarha, jonka kokonaiseläinyksikkömäärä eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 100

Liite 4

ILMOITUKSENVARAISET TOIMINNAT

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5. Eläinsuoja, joka on tarkoitettu:

a) vähintään 50 lypsylehmälle, vähintään 100 lihanaudalle, vähintään 130 emolehmälle, vähintään 60 hevoselle tai ponille, vähintään 250 uuhelle tai vuohelle, vähintään 100 täysikasvuiselle emakolle, vähintään 250 lihasialle, vähintään 4 000 munituskanalle tai vähintään 10 000 broilerille ja joka ei ole ympäristöluvanvarainen liitteen 1 perusteella;

b) yhdelle tai usealle muulle kuin a kohdassa mainitulle liitteessä 3 tarkoitettulle eläinlajille, jonka kokonaiseläinyksikkömäärä liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 250 ja joka ei ole ympäristöluvanvarainen liitteen 1 perusteella; jos eläinsuojan suurimman eläinyksikkömäärän muodostaa a kohdassa tarkoitettujen tuotantoeläinten nuorkarja, ilmoituksenvaraisuusraja määräytyy kuitenkin täysikasvuisten tuotantoeläinten eläinyksikkömääräksi muunnetun eläinmäärän perusteella; tätä kohtaa ei sovelleta liitteessä 3 mainittuihin turkiseläimiin;

c) usealle a tai b kohdassa tarkoitettulle tuotantoeläimelle ja joka ei ole suoraan ilmoituksenvarainen a kohdassa mainitun tuotantoeläimen eläinmäärän perusteella, ilmoituksenvaraisuus määräytyy liitteen 3 eläinyksikkökertoimilla laskettavien eläinyksikkömäärien perusteella; tällöin kaikkien tuotantoeläinten eläinyksikkömäärät

5. Eläinsuoja, joka on tarkoitettu:

a) vähintään 50 lypsylehmälle, vähintään 100 lihanaudalle, vähintään 130 emolehmälle, vähintään 60 hevoselle tai ponille, vähintään 250 uuhelle tai vuohelle, vähintään 100 täysikasvuiselle emakolle, vähintään 250 lihasialle, vähintään 4 000 munituskanalle tai vähintään 10 000 broilerille ja joka ei ole ympäristöluvanvarainen liitteen 3 perusteella;

b) yhdelle tai usealle muulle kuin a kohdassa mainitulle liitteessä 3 tarkoitettulle eläinlajille, jonka kokonaiseläinyksikkömäärä liitteen 3 taulukon 2 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 250 ja joka ei ole ympäristöluvanvarainen liitteen 3 perusteella; jos eläinsuojan suurimman eläinyksikkömäärän muodostaa a kohdassa tarkoitettujen tuotantoeläinten nuorkarja, ilmoituksenvaraisuusraja määräytyy kuitenkin täysikasvuisten tuotantoeläinten eläinyksikkömääräksi muunnetun eläinmäärän perusteella; tätä kohtaa ei sovelleta liitteessä 3 mainittuihin turkiseläimiin;

c) usealle a tai b kohdassa tarkoitettulle tuotantoeläimelle ja joka ei ole suoraan ilmoituksenvarainen a kohdassa mainitun tuotantoeläimen eläinmäärän perusteella, ilmoituksenvaraisuus määräytyy liitteen 3 taulukon 2 eläinyksikkökertoimilla laskettavien eläinyksikkömäärien perusteella; tällöin kaikkien tuotantoeläinten

Voimassa oleva laki

lasketaan yhteen ja niiden summaa verrataan suurimman eläinyksikkömäärän saaneen tuotantoeläimen eläinyksikkömääräksi muunnettuun ilmoituksenvaraisuuden rajaan, jonka ylittyessä toiminta on ilmoituksenvarainen.

Eläinyksikkömääräksi muunnettu ilmoituksenvaraisuuden raja a kohdassa tarkoitettulle tuotantoeläimelle saadaan kertomalla a kohdassa eläinmääränä ilmoitettu ilmoituksenvaraisuuden raja liitteen 3 eläinyksikkökertoimella.

Ehdotus

eläinyksikkömäärät lasketaan yhteen ja niiden summaa verrataan suurimman eläinyksikkömäärän saaneen tuotantoeläimen eläinyksikkömääräksi muunnettuun ilmoituksenvaraisuuden rajaan, jonka ylittyessä toiminta on ilmoituksenvarainen.

Eläinyksikkömääräksi muunnettu ilmoituksenvaraisuuden raja a kohdassa tarkoitettulle tuotantoeläimelle saadaan kertomalla a kohdassa eläinmääränä ilmoitettu ilmoituksenvaraisuuden raja liitteen 3 *taulukon 2* eläinyksikkökertoimella.

Valtioneuvoston asetus

ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti

muutetaan ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 1 §:n 1 momentti, 2 momentin 2 kohdan h alakohta, 5 kohdan a alakohta, 7 kohdan a alakohta, 11 kohta, 2 §:n 2 momentin 10 kohta, 3 §:n 2 momentin 10 ja 13 kohta sekä 3 momentin 4 kohta, 10 §:n 4 ja 6 momentti, 15 §:n 1 momentin 3 ja 6 kohta sekä 2–4 momentti, 19 §, 22 §, 29 §:n 3 kohta, 31 §, 33 §:n 1 momentti, 34 § ja 42 §,

sellaisena kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti, 2 momentin 2 kohdan h alakohta, 5 kohdan a alakohta, 7 kohdan a alakohta, 11 kohta ja 2 §:n 2 momentin 10 kohta asetuksessa 952/2020, 3 §:n 2 momentin 10 ja 13 kohta, 3 momentin 4 kohta, 29 §:n 3 kohta ja 42 § asetuksessa 50/2019, 15 §:n 2 momentti asetuksessa 979/2021, sekä

lisätään 10 §:ään uusi 7 momentti, 12 §:ään uusi 6 momentti, 15 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi asetuksessa 952/2020 ja 979/2021, uusi 3 a–6 a kohta, jolloin nykyinen 6 a kohta siirtyy 6 aa kohdaksi ja 33 §:ään uusi 3 momentti, seuraavasti:

1 §

Lupa- ja valvontavirastossa käsiteltävät lupa-asiat

Lupa- ja valvontavirasto ratkaisee ympäristönsuojelulain (527/2014) liitteen 1 taulukossa 1 ja liitteen 3 taulukoissa 3 ja 4 tarkoitettujen toimintojen ympäristölupa-asiat.

Lisäksi Lupa- ja valvontavirasto ratkaisee seuraavien ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukossa 2 tarkoitettujen toimintojen ympäristölupa-asiat:

2) metalliteollisuus:

h) akkutehdas, jonka tuotantokapasiteetti on alle 15 000 tonnia akkukennoja vuodessa;

5) polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely:

a) muiden polttoaineiden kuin hiilen kaasuttaminen, tai nesteyttäminen tai pyrolyysi laitoksissa, joiden polttoaineteho on alle 20 megawattia ja joissa valmistetaan polttoainetta vähintään 3 000 tonnia vuodessa;

7) malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto:

a) Muu kuin liitteen 1 taulukon 1 kohdassa 7 a) tarkoitettu kaivostoiminta ja muu kuin ympäristönsuojelulain liitteen 4 kohdassa 3 tarkoitettu koneellinen kullankaivuu;

11) kalankasvatus:

a) kalankasvatus- tai kalanviljelylaitos, jossa käytetään vähintään 2 000 kg vuodessa kuivarehua tai sitä ravintoarvoltaan vastaava määrä muuta rehua taikka jossa kalan lisäkasvu on vähintään 2 000 kg vuodessa, taikka kooltaan vähintään 20 hehtaarin luonnonravintolammikko tai lammikkoryhmä;

2 §

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa käsiteltävät lupa-asiat

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ratkaisee seuraavien ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukossa 2 tarkoitettujen toimintojen ympäristölupahakemukset, jollei ympäristönsuojelulain 34 §:stä johdu muuta:

10) eläinsuojat:

turkistarha, joka on tarkoitettu vähintään 500 ja alle 2 800 siitosnaarasminkille tai -hillerille taikka vähintään 250 ja alle 1 400 siitosnaarasketulle tai –supikoiralle, taikka muu turkistarha, jonka eläinyksikkömäärä ympäristönsuojelulain liitteen 3 taulukon 2 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 100 ja alle 560;

3 §

Lupahakemuksen ja ilmoituksen sisältö

Lisäksi lupahakemuksessa ja ilmoituksessa on oltava, jos se on toiminnan luonne ja vaikutukset huomioon ottaen päätösharkinnan kannalta tarpeellista:

10) tiedot veden hankinnasta ja viemäroinnistä ja direktiivilaitosten osalta arviointi ympäristönsuojelulain 67 §:n 2 momentissa tarkoitettujen edellytysten täyttymisestä, jos teollisuusjätevevettä johdetaan puhdistettavaksi yhdyskunnan jätevedenpuhdistamolle;

13) selvitys mahdollisesta ympäristöjärjestelmästä sisältäen direktiivilaitosten osalta ympäristöjärjestelmän keskeiset tiedot ympäristönsuojelulain 74 a § mukaisesti

Jos lupahakemus koskee direktiivilaitoksen toimintaa, hakemuksessa on aina oltava 2 momentissa tarkoitettut tiedot. Lisäksi direktiivilaitoksen lupahakemuksessa on oltava:

4) tarvittaessa perusteltu esitys ympäristönsuojelulain 78 §:n mukaisten lievempien päästöraja-arvojen soveltamiseksi ja 78 a §:n mukaisten lievempien ympäristötehokkuuden vaihteluvälien ja raja-arvojen soveltamiseksi;

10 §

Hakemus direktiivilaitoksen luvan tarkistamiseksi uusien päätelmien vuoksi

Hakemukseen on liitettävä tiedot ympäristönsuojelulain 77 §:n 1 momentin mukaisista arvioinneista. Hakemuksessa on oltava tarvittaessa tiedot ympäristönsuojelulain 75 §:n 2 ja 3 ja 5 momentin mukaisen arvioinnin tekemiseksi.

Jos toiminnanharjoittaja hakee ympäristönsuojelulain 78 §:ssä tarkoitettujen lievempien päästöraja-arvojen noudattamisen jatkamista tai uusien lievennysten asettamista, hakemuksessa on esitettävä ympäristönsuojelulain 78 §:n 3 ja 4 momentin mukaiset arviot ja tämän asetuksen 3 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettut tiedot.

Jos toiminnanharjoittaja hakee ympäristönsuojelulain 78 a §:ssä tarkoitettujen lievempien ympäristötehokkuuden vaihteluvälien tai raja-arvojen noudattamisen jatkamista tai uusien lievennysten asettamista, hakemuksessa on esitettävä ympäristönsuojelulain 78 a §:n 3 momentin mukainen arviointi ja tämän asetuksen 3 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitetut tiedot.

12 §

Lupa- ja ilmoitusasiassa pyydettyvät lausunnot

Lupa- ja valvontaviraston on lisäksi pyydettyä direktiivilaitoksen lupahakemuksesta lausunto yhdyskunnan jätevedenpuhdistamon ja viemärin toiminnanharjoittajalta, jos laitoksen jätevesiä johdetaan jätevedenpuhdistamolle puhdistettavaksi.

15 §

Lupapäätöksen ratkaisuosan sisältö

Lupapäätöksen ratkaisuosasta on käytävä ilmi:

3) liitteen 1 mukaisia aineita koskevat päästöraja-arvot ja muut päästömääräykset, jos näitä aineita voi päästä ympäristöön tai vesihuoltolaitoksen viemäriin sellaisia määriä, että toiminnasta voi aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa ottaen huomioon aineiden ominaisuudet, vaarallisuus ja veden virtausdynamiikan vaihtelu vastaanottavissa vesistöissä tai haittaa pintavesille ja vesihuoltolaitoksen toiminnalle, kuitenkin niin, että direktiivilaitoksille on asetettava päästöraja-arvot ja muut päästömääräykset epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevan eurooppalaisen rekisterin perustamisesta ja neuvoston direktiivien 91/689/ETY ja 96/61/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 166/2006 liitteen II aineille edellä mainittujen edellytysten täytyessä;

3 a) määräykset sen varmistamiseksi, että toiminnassa ehkäistään tai vähennetään kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006 57 artiklan luokituskriteerit täyttävien aineiden tai sen liitteessä XVII tarkoitettujen rajoitusten piiriin kuuluvien aineiden päästöjä;

4 a) ympäristötehokkuutta koskevat vaihteluvälit, raja-arvot ja viitteelliset ympäristötehokkuuden arvot, jos näitä on asetettu direktiivilaitoksen toimintaa koskevissa päätelmissä;

5 a) direktiivilaitoksia koskevat määräykset, joilla varmistetaan, että toiminnanharjoittajan ympäristöjärjestelmä sisältää ympäristönsuojelulain 74 a §:ssä tarkoitettut keskeiset vaatimukset, mukaan lukien vertailuarvot, jos näitä on asetettu toimintaa koskevissa päätelmissä;

6) määräykset toiminnan ja sen vaikutusten seurannasta ja tarkkailusta, sisältäen tarvittavat määräykset päästöraja-arvojen ja direktiivilaitosten osalta lisäksi ympäristötehokkuuden vaihteluvälien ja raja-arvojen noudattamisen arvioimiseksi, sekä määräykset toiminnan ympäristönsuojelun kehittämiseksi ja valvomiseksi sisältäen direktiivilaitosten osalta määrärauksen toimittaa Lupa- ja valvontavirastolle vuosittain yhteenveto edistymisessä

ympäristönsuojelulain 74 a §:ssä tarkoitetun ympäristöjärjestelmän tärkeimpien ympäristönäkökohtien tavoitteiden saavuttamisessa;

6 a) direktiivilaitoksia koskevat määräykset, joilla varmistetaan, että tarkkailun suorittavien laboratorioiden laadunvalvonta perustuu Euroopan standardointikomitean (CEN) standardeihin, tai jos CEN-standardeja ei ole käytettävissä, kansainvälisen standardointijärjestön (ISO) standardeihin, kansallisiin standardeihin tai muihin kansainvälisiin standardeihin, joilla varmistetaan vastaavaa tieteellistä tasoa olevat tiedot;

6 aa) määräykset jätelain 118 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitetun jätteitä sekä mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetun jätteen valmistelussa uudelleenkäyttöön, kierrätyksessä tai muussa hyödyntämisessä syntyviä tuotteita ja materiaaleja koskevan kirjanpidon vuosiyhteenvetotietojen toimittamisesta valvontaviranomaiselle; (18.11.2021/979)

Lupapäätöksestä on tarvittaessa käytävä ilmi, miten lupaharkinnassa on otettu huomioon ympäristönsuojelulain 41 §:ssä tarkoitettujen toimintojen tekninen ja toiminnallinen yhteys. Lupapäätöksestä on lisäksi tarvittaessa käytävä ilmi, miten ympäristöjärjestelmä tai energiatehokkuussopimukseen perustuvat toimet ja raportointi sekä jätelain 8 §:ssä säädetty yleinen velvollisuus noudattaa etusijajärjestystä on otettu huomioon lupamääräyksiä asetettaessa. Lupapäätöksestä on tarvittaessa myös käytävä ilmi ratkaisu toiminnassa syntyvän aineen tai esineen luokittelusta jätelain 5 a §:ssä tarkoitetuksi sivutuotteeksi ja mainitun lain 5 b §:ssä tarkoitettu hyödyntämistoimen läpikäyneen jätteen jätteeksi luokittelun päättymisestä sekä ratkaisun perustelut. Lupapäätöksestä on myös tarvittaessa käytävä ilmi jätelain 7 §:n 2 momentin nojalla tehty päätös poikkeamisesta vaarallisen jätteen luokittelusta ja päätöksen perustelut. Lupapäätöksessä on lisäksi mainittava, mitä ympäristönsuojelulain 70 §:n 2 momentissa säädetään lupamääräyksen ja valtioneuvoston asetuksen välisestä suhteesta. Lupapäätöksessä on tarvittaessa käytävä ilmi, miten ympäristönsuojelulain 67 §:ää on sovellettu ja miten tämän asetuksen 3 §:n 2 momentin 10 kohdassa tarkoitettu toiminnanharjoittajan toteuttama arviointi on otettu huomioon.

Jos lailla tai valtioneuvoston asetuksella on säädetty toiminnan ympäristönsuojeluvuorokausista, lupamääräyksissä ei ole tarpeen toistaa näitä vaatimuksia. Lupaviranomaisen on kuitenkin luvassa, erillisessä asiakirjassa tai muulla tavoin annettava toiminnanharjoittajalle tieto toimintaa koskevista keskeisistä ympäristönsuojelulakiin perustuvista velvoitteista viittauksin tai selostamalla velvoitteiden sisältö, jos viranomaisen arvioi sen olevan tarpeen toiminnanharjoittajan informoimiseksi. Lupa- ja valvontaviraston on laadittava direktiivilaitoksen ympäristölupamääräyksistä ajantasaiset määräykset erillisessä asiakirjassa, jos toimintaa koskevia lupamääräyksiä on useammassa kuin yhdessä päätöksessä, ja julkaistava ajantasaiset määräykset ympäristönsuojelulain 85 a §:ssä tarkoitettu ympäristölupa-asioiden tietopalvelussa silloin kun lupaan on tullut muutoksia 1.7.2026 jälkeen. Direktiivilaitoksen ympäristöluvassa on aina oltava maininta sitä koskevasta alakohtaisesta valtioneuvoston asetuksesta.

Velvollisuudesta antaa tarpeelliset määräykset tarkkailusta, jätehuollon seurannasta sekä jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmasta säädetään ympäristönsuojelulain 62 §:ssä. Teollisuuslaitosten ympäristötietojen ilmoittamisesta, teollisuuspäästöportaalin perustamisesta ja asetuksen (EY) N:o 166/2006 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1244 mukaan raportointivelvollisen laitoksen on toimitettava asetuksessa säädetty tiedot toiminnasta ja päästöistä vuosittain helmikuun loppuun mennessä toimivaltaiselle viranomaiselle.

19 §

Päätelmien noudattamiseen liittyvä perusteluvelvollisuus ja vertailuasiakirjojen nimet

Sen lisäksi, mitä edellä tässä luvussa säädetään, direktiivilaitoksen lupapäätöksessä on ilmoitettava asiassa sovellettujen parasta käyttökelpoista tekniikkaa koskevien vertailuasiakirjojen nimet ja julkaisuvuodet ja lisäksi, mitä päätelmiä on pidetty pääasiallista toimintaa koskevinä päätelminä. Lupapäätöksen perusteluista on lisäksi käytävä ilmi, miten lupamääräykset, erityisesti päästöraja-arvot sekä ympäristötehokkuuden vaihteluvälit ja raja-arvot, on määrätty verrattuna parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan ja niihin liittyviin päästötasoihin ja ympäristötehokkuuden vaihteluväleihin.

Lupapäätöksen perusteluissa on myös ilmoitettava ne erityiset syyt, joiden vuoksi parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan liittyviä päästötasoja tai ympäristötehokkuuden vaihteluvälejä tai raja-arvoja on lievennetty ympäristönsuojelulain 78 §:n tai 78 a §:n perusteella. Lisäksi perusteluissa on ilmoitettava lievempien päästöraja-arvojen sekä ympäristötehokkuuden vaihteluvälien ja raja-arvojen perusteet.

22 §

Direktiivilaitoksen ja direktiivieläinsuojan luvan tarkistamisasian käsittelyn kesto

Ympäristönsuojelulain 81 §:ssä tarkoitettu direktiivilaitoksen luvan tarkistamista koskeva asia on ratkaistava mahdollisimman pian ja viimeistään kymmenen kuukauden kuluttua sen vireilletulosta, jollei asian laajuus, hakemuksen puutteellisuus, käsiteltävien tarkistamisasioiden suuri määrä tai muu erityinen syy edellytä pidempää käsittelyaikaa. Asia on joka tapauksessa ratkaistava siten että ympäristönsuojelulain 72 §:n 1 kohdassa tarkoitetun teollisuuspäästädirektiivin 21 artiklan 3 kohdassa säädettyä neljän vuoden määräaikaa voidaan noudattaa. Mahdollinen ympäristönsuojelulain 40 §:ssä tarkoitettu pyyntö hakemuksen täydentämiseksi on esitettävä kuukauden kuluessa hakemuksen vireilletulosta. Mahdolliset lisätäydennyspyynnöt on esitettävä myös joutuisasti.

Direktiivieläinsuojan luvan tarkistamista koskeva asia on ratkaistava mahdollisimman pian ja viimeistään kymmenen kuukauden kuluttua sen vireilletulosta, jollei asian laajuus, hakemuksen puutteellisuus, käsiteltävien tarkistamisasioiden suuri määrä tai muu erityinen syy edellytä pidempää käsittelyaikaa. Asia on joka tapauksessa ratkaistava siten että ympäristönsuojelulain 110 d §:n 1 momentissa säädettyä määräaikaa voidaan noudattaa. Mahdollinen ympäristönsuojelulain 40 §:ssä tarkoitettu pyyntö hakemuksen täydentämiseksi on esitettävä kuukauden kuluessa hakemuksen vireilletulosta. Mahdolliset lisätäydennyspyynnöt on esitettävä myös joutuisasti.

29 §

Määräaikaistarkastukset ja riskinarviointi

Määräaikaistarkastusten tiheys on määritettävä ympäristöriskien järjestelmällisen arvioinnin perusteella. Lupa- ja valvontaviraston on käytettävä arvioinnissaan ainakin seuraavia perusteita:

3) toiminnanharjoittajan ympäristöjärjestelmä ja sen auditointi;

31 §

Direktiivilaitoksen tarkastuksesta laadittava tarkastuskertomus

Kun direktiivilaitoksella tehdään ympäristönsuojelulain 168 tai 169 §:n mukainen tarkastus, tarkastuksesta on laadittava ympäristönsuojelulain 174 §:n 2 momentissa tarkoitettu tarkastuskertomus. Tarkastuskertomus annetaan toiminnanharjoittajalle tiedoksi viimeistään kahden kuukauden kuluttua tarkastuksesta.

33 §

Päätelmien voimaantuloa koskeva tiedottaminen

Suomen ympäristökeskuksen on tiedotettava Lupa- ja valvontavirastoa uusista päätelmistä ja toimintasäännöistä viipymättä niiden tultua voimaan.

Valvontaviranomaisen on tiedotettava liitteen 3 taulukon 3 mukaisen direktiivieläinsuojan toiminnanharjoittajalle sen toimintasääntöjen voimaantulosta ja ympäristönsuojelulain 80 §:n mukaisesta selvityselvällisyydestä viipymättä 1 momentin mukaisen tiedon saatuaan.

34 §

Direktiivilaitoksen ja direktiivieläinsuojan luvan tarkistamistarpeen arviointia koskevat aikarajat ja sisältö

Lupa- ja valvontaviraston on tarkastettava ympäristönsuojelulain 80 §:n mukainen selvitys ja tehtävä mainitun pykälän 3 momentin mukainen arviointi sekä annettava mahdollinen määräys luvan tarkistamiseksi mahdollisimman pian ja viimeistään kolmen kuukauden kuluttua asian vireilletulosta, jollei toiminnan laajuus, selvityksen puutteellisuus tai arvioitavien laitosten suuri lukumäärä edellytä pidempää käsittelyaikaa.

Arviointimenettely on tarkistamisasioiden käsittelyn ruuhkautuessa järjestettävä siten, että lupaharkintaan ilmeisen selvästi määrättävät toiminnot tunnistetaan ja arvioidaan mahdollisimman nopeasti. Muidenkin direktiivilaitosten toimintojen osalta arviointi on tehtävä ja mahdollinen määräys luvan tarkistamiseksi annettava viimeistään vuoden kuluttua pääasiallisen toiminnan päätelmien julkaisemisesta. Arvio on päivittävä ja siinä on esitettävä arvioinnin lopputulos perusteluineen.

Lupa- ja valvontaviraston on asetettava direktiivilaitoksen määräajat siten, että sillä on riittävästi aikaa tehdä arviointi ja ratkaista tarkistamista koskeva lupa-asia hyvissä ajoin ennen kuin neljä vuotta on kulunut laitoksen pääasiallista toimintaa koskevien päätelmien julkaisemisesta. Lisäksi määräaikoja asetettaessa on otettava huomioon, että toiminnanharjoittajalle jää riittävästi aikaa mahdollisten muutosinvestointien toteuttamiseen.

Direktiivieläinsuojan toiminnanharjoittajan on tarvittaessa liitettävä selvitykseen tiedot luonnonmukaisesta tuotannosta tai eläinsuojan eläintiheydestä eläinyksikkönä hehtaaria kohti. Lupa- ja valvontaviraston on asetettava direktiivieläinsuojan luvan tarkistamistarpeen arviointia koskevat määräajat siten, että sillä on riittävästi aikaa tehdä arviointi ja ratkaista tarkistamista koskeva lupa-asia hyvissä ajoin ennen ympäristönsuojelulain 110 d §:ssä säädettyjä määräaikoja. Lisäksi määräaikoja asetettaessa on otettava huomioon, että toiminnanharjoittajalle jää riittävästi aikaa mahdollisten muutosinvestointien toteuttamiseen.

Lupa- ja valvontaviraston on ratkaistava ympäristönsuojelulain 78 §:ssä tarkoitettu päästötaoja lievemman päästöraja-arvon edellytysten uudelleen arviointi mahdollisimman pian ja viimeistään kolmen kuukauden kuluttua sen vireilletulosta, jollei asian laajuus tai selvityksen puutteellisuus edellytä pidempää käsittelyaikaa.

42 §

Vesihuoltolaitoksen viemäriin johdettavista päästöistä määrääminen ympäristöluvassa ja ilmoituspäätöksessä

Ympäristöluvassa ja ilmoituspäätöksessä on annettava tarpeelliset päästöraja-arvot ja muut päästömääräykset vesihuoltolaitoksen viemäriin johdettaville teollisuusjätevesille ja muille vesille, jos ne sisältävät tämän asetuksen liitteessä 1 tarkoitettuja aineita ja direktiivilaitosten osalta asetuksen (EY) N:o 166/2006 II liitteen aineille, sen varmistamiseksi, että jätevedet esikäsitellään asianmukaisesti ja päästöjä tarkkaillaan. Viranomaisen on lupa- tai ilmoitusasiaa käsiteltäessä kuultava vesihuoltolaitosta.

Direktiivilaitoksen ympäristöluvassa on lisäksi tarvittaessa annettava tarpeelliset päästöraja-arvot vesihuoltolaitoksen viemäriin johdettaville teollisuusjätevesille sen varmistamiseksi, että kunkin pilaavan aineen aiheuttama ympäristön pilaantuminen ehkäistään vähintään yhtä tehokkaasti kuin jos teollisuusjätevedet käsiteltäisiin erillisessä jätevedenpuhdistamossa, jonka päästörajat on määrätty ympäristönsuojelulain 75 §:n 2 momentin mukaisesti.

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä asetusta sovelletaan lupamenettelyssä kuitenkin vasta kuin ympäristönsuojelulain (xx/2026) muutokset tulevat sovellettaviksi.